

TIGHT BINDING BOOK

**TEXT PROBLEM
WITHIN THE
BOOK ONLY
TEXT FLY WITHIN
THE BOOK ONLY**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198229

UNIVERSAL
LIBRARY

ನಾಲ್ಕನೆ ಮುತ್ತು

ಹನ್ನೊಂದನೆ ಅವತಾರ

(ಒಂಬತ್ತು ಅಟಕಗಳು)

ಮುಢ್ರಕರು :
ಎಸ್. ಎಮ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ
ಲಲಿತ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ

ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ

ಓದುಗರೊಡನೆ

‘ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡು, ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ನೋಡು ’ ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತು ಅಪೂರ್ಣವೆಂದು ನಮಗೀಗ ತಿಳಿಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ‘ಮಾಲೆ ಹೊರಡಿಸಿ ನೋಡು’ ಎಂಬುದೂ ಸೇರಿದರೆ ಸರಿಯಾದೀತು. ಹೂಮಾಲೆಗೆ ತಲೆಬಾಗುವ ದೆಷ್ಟು ಸುಲಭವೋ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿರುವದು ಅಷ್ಟೆ ಕಷ್ಟ! ಕಾಗದ ಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಳೀಸಂತೆ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದಂತಾದಾಗ, ಅಚ್ಚಿನ ಅನಾನುಕೂಲತೆ ಅಳತೆ ಮೀರಿರುವಾಗ, ಅಂಚೆವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿಯ ಹೆಚ್ಚಳವೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಚುಚ್ಚುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಸುಭಿಕ್ಷು ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಹಟವೇಕೊ ತಿಂತನಕ್ಕೆ ? ಬಾ ಎಂದಾಗ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ, ಬೇಡವೆಂದಾಗ ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ; ಆದಕ್ಕೇ ಮತ್ತೆ ತಿಂತನಿಗೆ ತಿಂತು ಎನ್ನುವದು. ತಿಂತನು ಮತ್ತು ತಿಂತುಪ್ರೇಮಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಿಲ್ಲುವ ಪಾಪಿಯಾಗ ಬಾರದೆಂದು ಮಧ್ಯಮ ಕರ್ಮಾರ್ಥಿಯಂತೆ ಹಿಡಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ; ತಿಂತುಮೇಚ್ಛೆಗೆ ತಲೆಬಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಗುತ್ತಿಗೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ ಕೂಡ. ಆದರೆ ಜುಲೈಯಲ್ಲಿ ಒರಬೇಕಿದ್ದ ಮೂರನೆಯ ಪುಸ್ತಕವು ಸಪ್ತಂಬರದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಬಿದ್ದಿತು. ಈ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲು ಇನ್ನೊಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನೊವೆಂಬರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಸಾಕಾಗಿದ್ದ ‘ಹನ್ನೊಂದನೆ ಅವತಾರ’ವನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರದಲ್ಲಿ ಓದುಗರ ಮುಂದಿಕ್ಕಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಮಾಲೆಯ ಎರಡನೆ ವರ್ಷದ ಮೊದಲ ಮತ್ತು. ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹನ್ನೊಂದನೆ ಅವತಾರವನ್ನು ತೋರಿದ ಶ್ರೀ ಬೀಚಿಯವರ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಬೃಂದವು ಸ್ವಾಗತಿಸುವದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಒಂದು ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸತ್ಯವು ಮುಕ್ಕಾ ದಂತೆಯೇ. ಕನ್ನಡ ಕಡುಗಲಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಯುತರಿಬ್ಬರು — ಬದನೆಹಾಳು ರಂಗನಗೌಡರು ಮತ್ತು ಎಮಿ ಗನೂರಿಸ ಗಾದಿಲಿಂಗನಗೌಡರು — ಈ ಪುಸ್ತಕ

ಪ್ರಕಟನೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಿಮ್ಮನ ಹನ್ನೊಂದನೇ ಅವತಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ನಾವು ಋಣಿ ಎಂದರೆ ಏನು ಮಹಾ ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು ?

ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಗ್ರಂಥ—‘ ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ’ ! ಕೊಂಚ ಮುಗಿಲು ನೋಡುವಂತಾಗಿದೆ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ವಿಡಂಬನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಆದರೆ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಟದಲ್ಲಿ ಕಸವನ್ನೆಂದೂ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪವೂ ಇದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅರಿತಂತೆ ಬರೆಹಗಾರರೇ ಬಹಳಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು, ನಮಗೇ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ ಈ ರತ್ನಗಳನ್ನು. ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವು ಲೇಖಕರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳೂ ಬಂದಿವೆ; ನಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿಯ ದುರ್ಬೀನಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಶ್ರೀ ಬೀಚಿಯವರ ‘ದೊಡ್ಡನ ದಶಾವತಾರ,’ ‘ದಾಸಕೂಟ’ ಎನೆ ಭಾಗ ‘ಸರಸ್ವತಿ ಸಂಹಾರ’ ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ಅವು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒದಗಬೇಕು, ಅಷ್ಟೆ. ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ನಾದುದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದಿಷ್ಟೆ ನಮ್ಮ ವಾಗ್ದಾನ. ಮಾತು ಕೊಡುವದು ನಮ್ಮದು, ಅದನ್ನು ಕೃತಿಗಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮದು.

ಆದರೂ

ಬಳ್ಳಾರಿ
೧-೧೦-೫೧

ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಿ
ಸಂಪಾದಕ

ನನ್ನ-ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಈ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿರುವ ಸೊಟ್ಟು ಏಕೊಂಕುಗಳನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕೋ ತಿಳಿಯುವ ಬಿಲ್ಲ ! ಇವಕ್ಕೆ ' ನಾಟಕಗಳು ' ಎಂದು ನಾನು ಕರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಶುದ್ಧ ಅಪಮಾನ-ಈ ಇವಕ್ಕೇ. ಇವನ್ನು ಆಟಕಗಳು ಎಂದರೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಈ ಆಟಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೂರು ಬಗೆಯವು ಬೆರೆತು ಒಂದಿವೆ. “ ಕದಲಾರತಿ ”, “ ಭಗವಂತನ ಭವಿಷ್ಯ ”, “ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ”— ಇವು ಬಾನುಲಿ ರೂಪಕಗಳು; ಕೇವಲ ಕೇಳುವ ಆಟಕಗಳು. ಮುಂದೆ ಬಂದು ಎಡಗಡೆ ತಿರುಗಿ-ಬಲಗೈಚಾಚಿ-ಮುಖವನ್ನು ಸೊಟ್ಟುಮಾಡಿ-ವೀಸಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿ ಮುಂತಾದ ಮಾಮೂಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಡೆ ಇಲ್ಲ. ಇವನ್ನು ಇರುವಂತೆಯೇ ಅಡಿತೋರಿಸಿದರೆ ನೋಡುವವರಿಗೆ ನೋವು ಕೊಟ್ಟು ಸತ್ಕೀರ್ತಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲಭಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನುಳಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಓದುವ ಆಟಕಗಳು, ಕೆಲವು ಆಡುವ ಆಟಕಗಳು. “ ತಿಮ್ಮ ಸತ್ತಾಗ ” ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಓದುವದೇ ಮೇಲು—ಅದೂ ಸಹ ದಯವಿಟ್ಟು ಮನಸ್ಸಿ ನಲ್ಲಿಯೇ ! ಗಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಸ್ವರಬದ್ಧವಾಗಿ, ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ, ಸರಾಗ ವಾಗಿ, ಸಲಕ್ಷಣವಾಗಿ, ಭಾವಪೂರಿತವಾಗಿ ಅಳುತ್ತ ಓದಿದರೆ ಏನು ಗತಿ ? ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲವರು ಓದಿಯೇ ಬಂದಾರು ಆಮೇಲೆ, ಏನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳಲು. ನನ್ನ “ ರೇಡಿಯೊ ನಾಟಕಗಳ ”ಲ್ಲಿಯ ‘ ನಾನೇ ಸತ್ತಾಗ ’ ಎಂಬುದನ್ನು ಓದಿದವರಿಗೆ, ಇದೇನು ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಬಂದಿದೆ ಎನಿಸಬಹುದು ಇದನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ. ಓದಿದಮೇಲೆ ತಾನೇ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ, ಮಾತಿನ ರೀತಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೀನ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿ ರುವ ‘ ಹನ್ನೊಂದನೇ ಅವತಾರ ’ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಕಡೆಗಿರುವ ‘ ಯದ್ವಾ-ತದ್ವಾ ಅರ್ಥಾತ್ ದೇವರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ’ ಇವೆರಡಂತೂ ನೋಡುವ ಆಟಕಗಳು. ಆದರೆ ಈ ಎರಡನೆ ಹುಚ್ಚು ಆಟಕದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹುಚಾರಿ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು. ಆಡುವವರಂತೆ ನೋಡುವವರಿಗೂ ಒಂದು ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಬೇಕು. ನೋಡಿದವರು ಯದ್ವಾ-ತದ್ವಾ ಎಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಅಡಿದವರಿಗೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆವೇ ಗತಿ ! ಇದು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸ್ವಾನುಭವದ ಮಾತು. ಸುಮಾರು ೧೧-೧೨

ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದನ್ನು ಬರೆದುಮುಗಿಸಿದ ಹೊಸ ಹುರುಪಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹುಚ್ಚು ಆಟಕವನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದೆವು. ನಾನೇ ದೇವನ ವೇಷಹಾಕಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಟೈಯಿಂದ ಉರುಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಮರುದಿನ ನೋಡಬೇಕಿತ್ತು ನನ್ನ ಫಜೀತು. ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯವರೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡ ಅನೇಕರಂತೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಜುಟ್ಟಿನಿಂದಲೆ ಕೆಂಡಕಾರಿದರು. ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದ ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ಅವರ ತಪೋಜ್ವಾಲೆ ಎಂದೋ ತಣ್ಣಗಾಗಿದ್ದಿತು. ನಾನು ಉಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಮುಕ್ತ ಕಂಠದಿಂದ ಬೈದು ನನ್ನನ್ನು ಹೊಲೆಯನೆಂದು ಕರೆದು ಗೌರವಿಸಿದರು. ಅತೋ ಭ್ರಷ್ಟ ತತೋಭ್ರಷ್ಟನಾಗಬೇಕಿದ್ದ ಆ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಾಲಿಗೆ ದೇವರಾಗಿ ಬಂದರು, ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ತಾಡಪತ್ರಿ ರಾಘವಾಚಾರ್ಯರು. 'ದೇವರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ' ಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚು, ನಮ್ಮ ಬೀಚಿಯೊಬ್ಬ 'ಜೀನಿಯಸ್ಸು' ಇದನ್ನು 'ಫಿಲಂ' ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸಿದ ತಕ್ಷಣವೇ, ನನ್ನನ್ನು ಚಾಂಡಾಲನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದ ಅದೇ ಜುಟ್ಟುಧಾರಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಏಕೆ 'ಜೀನಿಯಸ್ಸೇ' ಆಗಿಬಿಟ್ಟೆ. ಇಂದಿಗೂ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಾಗ ಅವರೇ ಮೊದಲು ನಮಸ್ಕಾರ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ! ಶಂಖದಿಂದ ಬೀಳುವ ವರೆಗೂ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅದಕ್ಕೇ ಅಂದದ್ದು ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಬೇಕು ಎಂದು. 'ಶ್ರೀಮಚ್ಚುನಾವಣೆಗೀತಾ', 'ವಣ ಮಹೋತ್ಸವ', 'ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಮಾನಸಂರಕ್ಷಣಾ' ಇವು ಕೇವಲ ಅರಾಂ ಕುರ್ಚಿಯ ಆಟಕಗಳು.

ಇನ್ನು ಇವುಗಳ ಅಯೋಗ್ಯತೆ. ಏನಿದೆ ಈ ಆಟಕಗಳಲ್ಲಿ? ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಇವನ್ನು ಶಾಶ್ವತಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವದು ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾಳಿದಾಸನ ಶಕುಂತಲೆಯಂತೆ ಇವು ಕಡೆಯವರೆಗೆ ಉಳಿಯುವವೋ ಎಂಬ ದಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಎಷ್ಟೂ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ತತ್ರಾಪಿ ರಾಜಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇರುವ ಆಟಕಗಳಿಗಂತೂ ಆಯುಷ್ಯವೇ ಅಲ್ಪ. ಅವು ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ ಪೀಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ಅಗೌರವ. ಹಳೆಯ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ಸತ್ಯಚಿತ್ರವೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಂದಾದರೂ ನೋಡಲು ಬರಬಹುದು, ಅಷ್ಟೆ. ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಬಳ ದೊರೆತ ಮರುದಿನವೇ 'ದೇವರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ' ನನ್ನ ಕೈದು ಮಾಡಬಹುದು. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳು ಬೆಳೆದು ಬಾಳಬೇಕಾದ ಮರಗಳೂ ಬೇಕು. ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಫಲ ಕೊಡುವ

ಗಿಡ ಮೂಲಿಕೆಗಳೂ ಬೇಕು. ವಿಶ್ವದ ವೈಶಾಲ್ಯವು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳಿತು.

ಪರಶುರಾಮನು **ನೂರುಬಾರಿ** ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಲವನ್ನು **ನಿರ್ಮೂಲ** ಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ಎಷ್ಟು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆಯೋ ಮಾನೆವಕೋಟಿಯ **ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವಶಕ್ತ**ನಾದದೇವನು **ದಶಾವತಾರ**ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಮೆಚ್ಚುವಂತಿದೆ. ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಮಾಡಿದ್ದು, ಮಾಡಿದ್ದೇ ಮಾಡಿದ್ದು. ಆ ದೇವನ ಏಕಾದಶ ಅವತಾರವೇ ತಿಂಮಾವತಾರ. ಇಡೀ (ನಾಕಿಸ್ತಾನದ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ ಕೊಂಚ ಮುಕ್ತಾದ) ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರ-ಪ್ರಥಮ ಮಹಾಚುನಾವಣೆ ಬಂದಿರುವ ಈ ಪರ್ವಕಾಲವಲ್ಲದೆ ಬೇರಾವಾಗ ಆಗಬೇಕು ತಿಂಮಾವತಾರ ? ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಧರ್ಮಗ್ನಾನಿ ಈಗಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೆಂದು ಇಷ್ಟು ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯ ? ಗೆಳೆಯ ಸಿಂಹನು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ 'ಹನ್ನೊಂದನೆ ಅವತಾರ'ವು ಹೇಗಿದೆ ? ಹನ್ನೊಂದನೆ ಅವತಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತ, ಸುಸ್ವಾಗತ. ಇಂತಿಷ್ಟು ಈ ಆಟಕಗಳ ಸ್ವರೂಪದರ್ಶನ—ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿಯೇ.

ಈ ಆಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದವು. ಅವನ್ನು ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಯಾ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ನಾನು ಋಣಿ. ಲಲಿತ ಮುದ್ರಣಾಲಯವು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ತಿಂಮಾವತಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಉಪಕರಿಸಿದೆ. ತಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯ ಮಾಲಕರಿಗಂತೂ ನಾನು ಸದಾ ಆಭಾರಿ; ಅವರೂ ನನಗೆ ಹಾಗೆಯೇ. ಇನ್ನುಳಿದವರೆಂದರೆ ಈ ನನ್ನ ಅಸಾಧಾರಣ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಇಂತಹ ಅನುಪಮ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿರುವ ಮಹಾ ನುಭಾವರು ! ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಐದನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಓದುತ್ತಿರುವ ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಬಾಲಕನಾದ ಪ್ರ-ಪ್ರಥಮ ಪುತ್ರನೇ ಈ ಮುನ್ನುಡಿಯ ಒಹ್. ಆದಕಾರಣ ಅವನ ಸ್ವಹಸ್ತ ದಿವ್ಯ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಅಚ್ಚುಪಡಿಯಿಂದ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಇದೇನು ಬೀಚಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆಯೇ ?' ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲ, ಹುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಅನುಭವವೆಂಬ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಮುನ್ನುಡಿಕಾರರ ಹೆಸರನ್ನು ನೋಡಿ 'ದಾಸಕೂಟ'ವನ್ನು ಕಸವೆಂದು ಎಸೆದೇ ಬಿಟ್ಟ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದವರೊಡನೆ ಮಾತು ಬಿಟ್ಟು

ಮಾತು ಬಲ್ಲ ಮಹಾಸುಭಾವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಮುನ್ನುಡಿಕಾರರ ಮೇಲೆ ತನು
ಗಿದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಅಸೂಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಿಸು
ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡರು, ವಾಪ ! ಅವರನ್ನು ಕಣಕುವ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು
ನಹ ತೋರಿದರು ಅದರಲ್ಲಿಯೇ. “ ತಿನ್ನುನ ತಲೆ”ಯ ಹಣೆಯ ಬರೆಹವೂ
ಬೇರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುನ್ನುಡಿ ಒರೆದವರನ್ನು ‘ ನೀವೂ ಮಾಸ್ತಿ ಶ್ರೀರಂಗರಂತೆ
ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ’ ಎಂದು ಅರೋಪಿಸಿ, ಮಾಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ
ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಸ್ತಿ ಶ್ರೀರಂಗರನ್ನೂ ಎಳೆದು ತಂದಂತಾಯಿತು. ಇವೆಲ್ಲ
ಗೋಜೀ ಬೇಡ, ನನ್ನ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಮನ್ನಣೆ ಮಾಡಿ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದು
ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕರಿಸಿದವರಿಗೆ ಈ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡಿಸುವದೇ ಬೇಡವೆಂದು
ಈ ಬಾರಿ ಹೊಸ ಉಪಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ *ತಿಮ್ಮಜ್ಜ. ಒಂಬತ್ತು
ವರ್ಷದ ನನ್ನ ಮಗನಿಗಂತೂ ಯಾರೂ ಶತ್ರುಗಳಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಯಾರ ಅಸೂಯೆ
ಯನ್ನೂ ಗಳಿಸುವಷ್ಟು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಈ ಏಕೊಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲ
ಬೇಕಾದ ಹೂ ಮುಳ್ಳುಗಳು ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಯ ಮೇರಿಗೆ ಅವುಗಳ ತಲೆಯ
ಮೇಲೆಯೇ ಬೀಳಲಿಯೆಂದು ಬಯಸಿ ಎಳೆಬಾಲಕನ ಮುನ್ನುಡಿಯೊಂದಿಗೆ
ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಮುಂದಿಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ.

ಕಡೆಯ ಮಾತು. ಇವು ನಗದವರನ್ನು ನಗಿಸುವ ಕತೆಗಳಲ್ಲ, ನಗಲು
ಬಲ್ಲವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಗಿಸುವ ಕತೆಗಳು. ಆದರೆ, ನಗಲೂ ಕೂಡ-ನಗಿಸಲೂ
ಬೇಕಾಗುವಂತೆ—ಹೃದಯದ ನಿರ್ಮಲತೆ ಬೇಕು; ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸೂ
ರಸಿಕತೆಯ ತವಸ್ಸೂ ಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಇವುಗಳ ವರ್ತಿಸ್ಸು. ಪರಿಮಳ
ವನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸಲು ಮೂಗು ಬೇಕಲ್ಲವೇ ? ಯಾವ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು
ಸೌಂದರ್ಯವಿದ್ದರೇನು ಸ್ವಾಮಿ? ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ನೋಡುವ
ಕಂಠಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ. ನಗುಬಂದಷ್ಟು *ನಕ್ಕು, ವಿಡಂಬನಕ್ಕೆ ವಿಷಯವಾದ
ಅವಿಚಾರವನ್ನಿಷ್ಟು ಸಹೃದಯೀ ಸುವಿಚಾರಿಗಳು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಸಾಕೇ ಸಾಕು,
ನನಗೆ ತಿಮ್ಮನ ಭಲೆ ದೊರೆತಂತೆಯೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಇನ್ನೇನಿದೆ
ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ?

ಬಳ್ಳಾರಿ
೧-೧೦-೫೧

‘ ತಮ್ಮಂತೆಯೆ ತಿಮ್ಮನು

ಶ್ರೀಶಿವ

ಈ ಗ್ರಂಥದ

ಏಡ

ತನವೆಲ್ಲವೂ ಲೀಖಕರಿಗೇ ಸೇರಿದೆ.

ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ

	ಪುಟಗಳು
೧ ಹನ್ನೊಂದನೆ ಅವತಾರ	೧—೧೮
೨ ತಿಂಮ ಸತ್ತಾಗ	೧೯—೩೨
೩ ಶ್ರೀಮಚ್ಚುನಾವಣೆ ಗೀತಾ	೩೩—೪೦
೪ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ	೪೧—೬೧
೫ ವಣ ಮಹೋತ್ಸವ	೬೨—೭೪
೬ ಭಗವಂತನ ಭವಿಷ್ಯ	೭೫—೯೧
೭ ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಮಾನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ	೯೨—೧೦೭
೮ ಕದಲಾರತಿ	೧೦೮—೧೨೬
೯ ಯದ್ವಾ-ತದ್ವಾ	೧೨೭--೧೪೮

ಹನ್ನೊಂದನೆ ಅವತಾರ

ಅಪಾತ್ರ ಪಾತ್ರಂಗಳು

೧. ಕಾಂಜೀವರಂ } ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ಕಾನಕಾನಹಳ್ಳಿ ಎರಡನೇ
ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್ } ನೆಂಬರ ಕನ್ನಡೇ ಡೆಡ್ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಾಥ
ಮಿಕ ಶಾಲೆ.
೨. ವೀರಯ್ಯ } ಕಾ. ಕ. ಎ. ನೆ. ಕ. ಡೆ. ಗಂ. ಮ. ವ್ರಾ. ಶಾಲೆಯ
ಬೆತ್ತದ್ } ಎರಡನೆ (ಸುತ್ತಾ/ಅಥವಾ ಕಡೆಯ) ಶಿಕ್ಷಕ.
೩. ತಿಂಮ—ನಲವತ್ತೇಳನೆ ಮಾಡೆಲ್ ದೇಶಭಕ್ತ; ಎಮ್ಮೆಲೆ.
೪. ಧರ್ಮಸೇನಾ ಧುರೀಣ } ಕಳ್ಳಪೇಟೆ ಹಿರಿಯುದ್ಧರಿ; ಕೊಡುಗೈ.
ಸುಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠಿಯವರು }
೫. ಮೋಹನರಾವ್ ಬಿ. ಎ. (ಅಸರ್ಸ್, ಅಟ್ ಹವಾರ್ಡ್) — ಊರ
ಕುಲಕರ್ಣಿಯ ಮಕ್ಕಳು; ವಿಮಾ ಕಂಪೆನಿ ಇನ್ಸ್
ಪೆಕ್ಟರು; ಸಿಮೆಂಟಕಂಪೆನಿ ಸೋಲ್ ಏಜೆಂಟರು;
ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ.
೬. ವೊಂಸಾಪತಿಭಟ್ಟ—ತಸೀಲ ಕಚೇರಿಯು ಒಂದೂಟ ಕೊಟ್ಟು ಸಾಕಿ
ರುವ ಸಾಧುಪ್ರಾಣಿ.
೭. ಕಾಮ್ರೇಡ ಅಪ್ರಮೇಯ—ಇಂಟರ ನಪಾಸಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ; ಆದ
ಕಾರಣ ವೃತ್ತಿ—ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್.
೮. ಕೆಂಚ—ಬಾಯಿತೆಗೆದು ನಿಂತು ಭಾಷಣ ಕೇಳಿ ಸಂತೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡ
ಹುಚ್ಚು ಮಂಗ.
ರಾನಾಚಾರಿ, ಹಣಮಾ, ಚನಬಸ್ಯ, ಕುಮಾರಿ ಸಾಂತರುದ್ರವ್ವ ಮತ್ತಿತರ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.

(ಶಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ಮಹಾಸಭೆ ನೆರೆದಿದೆ. ಗಾಂಧೀಜೀಪ್ಪಿಗೆ, ಜನಾದರ ಜುಬ್ಬ, ಜಯಪ್ರಕಾಶ ಜಾಕೀಟು, ಪಟೇಲಪಂಚೆ ಧರಿಸಿದ ತಿಂಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಎರಡು ಕೈಗಳಿಂದ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಬಿಳಿಟೋಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂದೂ ಮುಂದೂಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಶುಭ್ರವಾದ ಬಿಳಿ ಉಪುಪು, ಥಳಥಳಿಸುವ ಕಳ್ಳಚಿನ್ನದ ಕನ್ನಡಕ, ತ್ರಿನಾಮಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾದ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನರು ಸೆರಗಿನಂತೆ ಜಾರುತ್ತಿದ್ದ ಜೀವೇಶ್ವರದಿಕೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಕಾಗದದ ಹೂಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದು ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಇತ್ತಿಂದತ್ತ ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಜೀವನ ಹೆಡ್‌ವಾರ್ಡ್‌ರಂತೆ ಸೆಟೆದು ನಿಂತು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೆತ್ತಹಿಡಿದ ವೀರಯ್ಯ ಬೆತ್ತದ ವಿವ್ಯಾಝಗಳು ಓಡಿ ಹೋಗದಂತೆ ಕಾಯಲು 'ಸೆಂಟ್ರೆ' ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಗುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನರ ಬಿಳಿ ಸೀರೆಯ ತಾಯಿ ಮತ್ತಿತರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಾರಂಭ.)

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ

ಸಭಿಕರೇ, ರಾಜಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವತಾ ಎಂಬಂತೆ (ಮಕ್ಕಳ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ತಿಳಿತಿಲ್ಲೋ (ಎಲ್ಲರೂ ಬಜ್ಜೆಬ್ಬರೆ 'ತಿಳಿತಿ-ತಿಳಿತಿ' ಎಂದು ಕೂಗುವರು.) ಇಂದಿನ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಬರಬೇಕಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ದತ್ತುತಾಯಿಯವರ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮರಣದ ಕಾರಣ ಅವರು ಬಾರದಿರುವುದೂ, ನಮ್ಮೂರ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾದ ಧರ್ಮಸೇವಾಧುರೀಣ ಸುಬ್ಬಶ್ರೀಷ್ಠಿಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನ ಚೋರಿಯಾದುದೂ ನಮ್ಮೂರ ಘಾಜು ದಾರರಾದ ಮಿಸ್ಟರ ಕಟುಕರಂಗಡಿ ಸಾಹೇಬರು ಈ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತಿಂದುದೂ, ಅದರ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ದೇ. ಭರಾದ ಶ್ರೀ ತಿಂಮರು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುನಾಯಾಸವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆನಂದವನ್ನಂಟು ಮಾಡಿರುವುದು ನನ್ನ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪುಣ್ಯ ಭಾಗ್ಯ, ಮತ್ತು ರಾಮಾನುಜನ ಆಶೀರ್ವಾದವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. (ಮುಂದೆ ಕುಳಿತ ಮಕ್ಕಳ ಕಡೆ ನೋಡಿ) ಎಲ್ಲರೂ ಕೈ ತಟ್ಟಿರಿ.

(ಎಲ್ಲರೂ ಚಪ್ಪಳಿ ಇಕ್ಕುವರು. ರಾಮಾಚಾರಿ ಮಾತ್ರ ಸುಮ್ಮನಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ವೀರಯ್ಯನವರು ಬೆತ್ತದಿಂದ ಬೀಸಿ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬಿಡುವರು.)

ವೀರಯ್ಯ ಬೆತ್ತದ್

ಕಿವಿ ಕೇಳೋದಿಲ್ಲೇನಲ್ಲೆ ಠಾಮಾಚಾರಿ ? ಕೈ ಯಾಕೆ ತಟ್ಟಿಲ್ಲ ?

ರಾಮಾಚಾರಿ

(ಎಡಗೈಯಿಂದ ಬೆನ್ನು ತುರಿಸಿಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ) ಉಂಬೋ ಕೈಗೆ ಖಜ್ಜಿ ಆಗ್ಯಾವ್ರೀ ಮಾನ್ತರೇ. ನನಗೆ ನಮ್ಮವ್ವ ಉಣಸ್ತಾಲ್ವೀ.

ವೀರಯ್ಯ ಬೆತ್ತದ್

(ಇನ್ನೊಂದು ಏಟನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ) ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಉಂಣೋ ಯೋಚ ನೀನೆ ಈ ಅಚಾರೀಗೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಒಂದು ದನಿ

ಅವನ ತಮ್ಮ ಹಣವ್ಯಾಗೆ ಹುರುಕು ಹತ್ಯಾವ್ರೀ ಮಾಸ್ತೇ.

ಹಣವ್ಯಾ

(ಕೋಪದಿಂದ) ನನಗೆಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾವಲೆ ಚೆನಬನ್ಯಾ ? ಅವರವ್ವಗೇ ಕಂಣು ಬಂದಾವ್ರೀ ಮಾಸ್ತೇ.

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

(ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ) ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅತಿಥಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ದೇಶ ಪ್ರೀ ತಿಮ್ಮರು ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲ. ಇವರ ದೇಶತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥ ಪ್ರೇಮ ಜಗತ್ತನ್ನಿಡ್ಡಿಯಾಗಿವೆ. ಇವರು ಒಂದು ಬಾರಿ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಹ ಹಾರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಇವರನ್ನು ತಿಕ್ಕಿಟು ಕೇಳುವ ಧೈರ್ಯವು ಯಾವ ಟ್ರಾವೆಲಿಂಗ್ ಟಿಕೆಟ್ ಕಲೆಕ್ಟರಗಾದರೂ ಇದೆಯೇ ? ಈ ವರ್ಚಸ್ವೀ ದೇಶರನ್ನು ತಿಕ್ಕಿಟು ಕೇಳಿ ಅವಮಾನಗೊಳಿಸಿದ ಮೂರ್ಖತನಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ರೈಲ್ವೆ ನೌಕರನಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ನಾಲ್ಕು ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನೀರಿಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ವರ್ಗವಾಯಿತು. (ಮಕ್ಕಳ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಎಲ್ಲರೂ ' ಪೇಮಾ ' ಎಂದು ಕೂಗಿರಿ.

(ಎಲ್ಲರೂ ' ಸೇಮ್ ' , ' ಸೇಮ್ ' ಎಂದು ಕೂಗುವರು)

ರಾಮಾಚಾರಿ

ಚನಬಸ್ಯ ವದರವಲ್ಲನೀ ಮಾಸ್ತೇ.

ವೀರಯ್ಯ ಬೆತ್ತದ್

(ಚನಬಸ್ಯನ ಗಾಂಧೀಜೊಪ್ಪಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಏಟು ಕೊಟ್ಟು ಧೂಳು ಎಬ್ಬಿಸಿ)
ಬಾಯಾಗೇನು ಕಡುಬು ಐತೇನಲೆ ಚನಬಸ್ಯಾ ?

ಚನಬಸ್ಯ

(ತಲೆ ತುರಿಸುತ್ತ, ತುಂಬಿಸ ಬಾಯಿಯಿಂದ) ಮಂಡಕ್ಕೆ ಅದಾವ್ರೀ
ಮಾಸ್ತೇ ಬಾಯಾಗೆ. ನಮ್ಮ ಚಿಗವ್ವ.....ಜಾತ್ರಾಗೆ ತಂದಿದ್ದ.

ವೀರಯ್ಯ ಬೆತ್ತದ್

ಮುಚ್ಚಲೆ ಬಾಯಿ. ಬಾಯಿ ತಗದರೆ ಬಿಡ್ತೇನಿ ನೋಡು ನಿನ್ನ ಘಾಂದಿ
ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಹರಿಯೋಹಂಗೆ.

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

(ಮುಂಮವರಿಸುತ್ತ) ಮಾನ್ಯರಾದ ದೇ! ಭ! ತಿಂಮರೇನು ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೆ
ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರು ಅನ್ನಕ್ಕೂ ಅಂಡಲಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ
ಕೊಡುವ ದೇವರು ಬಡವನೇ ? ಈ ಎರಡೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕುಬೇರನಿಗೂ
ಸಾಲ ಕೊಡುವಂತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದವರಿಗಂತೂ ಇವರು
ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕಾಮಧೇನು ಇದ್ದಂತೆ....

ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಅಪ್ರಮೇಯ

(ಖಿಸಕ್ಲೆಂದು ಸಕ್ಕ) ಕಾಮಧೇನು ಎಂಬುದೊಂದು ಮೃಗ.

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

(ಯಾವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ) ಬಡವರಿಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ತೀರಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು
ರಲ್ಲೂ ಇವರು ಬಡವರ ಹೆಸರನ್ನೇ ಮುಂದೆ ಮಾಡುವ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸದಾ
ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಬಡಜನಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ಗದರದ ಕಾಳಿನ ಅಂಗಡಿ
ಯನ್ನು, ಸೀಮೆಎಂಣೆ ಸಿಮೆಂಟಿನ ಪರ್ಮಿಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ, ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿ
ಲೈಸೆನ್ಸನ್ನೂ, ಮೋಟಾರ ಲಾರಿಗಳನ್ನೂ ಇವರು ಪಡೆದಿರುವದೇ ಸಾಕು,
ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಇವರಿಗಿರುವ ಪ್ರೇಮವನ್ನೂ ಇವರ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಯನ್ನೂ

ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿತಾಯಿಯೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಬಹಳ ಗೌರವ. ಸೂರಾರು ಎಕರೆಗಳ ಉತ್ತಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಸೊಕ್ಕು ಸೆಡವು ತೋರದೆ ಸರಕಾರವು ದಯಪಾಲಿಸಿರುವ ಹದಿನೈದು ಎಕರೆ ವಣ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಹ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿಯ ದೇಶಭಕ್ತಿಗೆ ಬೇರಿನ್ನಾವ ನಿದರ್ಶನ ಬೇಕು ? ಶ್ರೀ ದೇ! ಭ! ತಿಂಮರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. (ಕೈಲಿದ್ದ ಕಾಗದದ ಹೂಮಾಲೆಯನ್ನು ದೇ! ಭರ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವರು) ಎಲ್ಲರೂ ಕೈ ತಟ್ಟಿರಿ.

(ಎಲ್ಲರೂ ಕೈ ತಟ್ಟುವರು. ದೇ! ಭರೂ ಕೈ ತಟ್ಟುವರು)

ದೇ! ಭ! ತಿಂಮ

(ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಟೀಪಿಗೇಯನ್ನು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಜಗ್ಗಿ, ಎಂಡೆರಡು ಬಾರಿ ಘಾಘಾ ಮಾಡಿ, ಗಂಭೀರಮುಖ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ)

ನಾನು ಜೇಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ....ಅದಿರಲಿ....ನಾನು ಜೇಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ.....
(ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನರ ಮುಖ ನೋಡಿ) ಜೇಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನಿದ್ದಾಗ

ಕಾಂಜೀವರೂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

(ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು) ಎಲ್ಲರೂ ಕೈ ತಟ್ಟಿರಿ.

(ಕೈ ತಟ್ಟುವರು)

ದೇ! ಭ! ತಿಂಮ

ನಾನು ಜೇಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ....ಅದಿರಲಿ....ನಿಮ್ಮ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದಿರಿ. ಅದೆಲ್ಲವೂ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ನಿಜವಿದೆ. (ಟೀಪಿಗೇಯನ್ನು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಜಗ್ಗಿ) ನಾನು ಜೇಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ....ಅದಿರಲಿ. ಈಗ ನಾನೇನು ಮಾಡಬೇಕು ?.... (ಮುಂದಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿ) ಪ್ರಾರ್ಥನೆ—
ಕುಮಾರಿ ಸಾಂತರುದ್ರವ್ವಾ.

ನೀರಯ್ಯಾ ಬೆತ್ತದ್

(ಹೊಸ ದಟ್ಟಿಯನ್ನು ಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸಾಂತರುದ್ರ ವ್ವನ ಜಡೆಗೆ ಒಂದೇಟು ಜಡಿದು) ಎ, ಕತ್ತೆ! (ಅತ್ತ) ಬರೀ ಇವನ್ನ ಕಾಯೋದೇ

ಆತಲ್ಲ ನನ್ನ ಹಣೇಬಾರ. (೨೫) ಹುಂ, ಹೋಗು. ಅಟ್ಟದವ್ಯಾಗೆ ನಿಂತು
ಆ ಪದ ಹಾಡಿ ಬಾ ಹೋಗು. (ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲುಪಿಯಾನದ ಮೇಲೆ ಕೂಡು
ವರು.)

ಕು| ಸಾಂತರುದ್ರವ್ಯ

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಂಜಂಜುತ್ತ ವೀರಯ್ಯನ ಮುಖವನ್ನು
ನೋಡಿ ಹಾಡುವಳು. 'ಸುನೋ ಸುನೋ' ಎಂಬಂತೆ)

ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದಿಹದೆನ್ನ ಮನವೂ

ಕುಂತಲ್ಲಿ ಕಳೆದಿಹದೆನ್ನ ಮನವೂ

ವೀರಯ್ಯ ಬೆತ್ತದ್

(ಕೋಪದಿಂದ ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯುತ್ತ) ಏ, ಮಂಗಳ್ಯಾ ! ಅತ್ತಾಗೆ ನೋಡು
ಕುರ್ಚಿ ಕುರ್ಚಿ

ಕು| ಸಾಂತರುದ್ರವ್ಯ

(ದಿಗಿಲುಬಿದ್ದು ಕಂಪಿತಳಾಗಿ)

ಕುರ್ಚೀಯ ಮೇಲಣ ಮರ್ಕಟನಂತೆ

ಕುರ್ಚೀಯ ಮೇಲಣ ಮರ್ಕಟನಂತೆ....

ದೇ| ಭ| ತಿಂಮ

(ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವವನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಮರೆತು ಕಂಣು ಕೆಂಪುಮಾಡಿ ಘರ್ಜಿಸು
ವರು) ಏ, ಸಾಕು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚು.

ವೀರಯ್ಯ ಬೆತ್ತದ್

ಕೋತಿ, ಹಳೆಕೋತಿ. ಕೊಂಬಿ ಅನ್ನಾಕೆ ಕುರ್ಚಿ ಅನ್ನೀಯಾ. ಬಾ
ಇತ್ತಾಗೆ. (ಕುಮಾರಿ ಸಾಂತರುದ್ರವ್ಯನನ್ನು ಕಿವಿಯಿಂದ ಹಿಡಿಸು ದರದರ ಎಳೆದು
ತಂದು ಮಕ್ಕಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲುವನು. ತಡೆಯಲಾರದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಿದ್ದುಬಿದ್ದು
ನಗುವರು. ಬಿಡಲಾರದೆ ವೀರಯ್ಯನವರು ಎದ್ದು ಎದ್ದು ಹೊಡೆದು ಸಮಾಧಾನ
ಮಾಡುವರು)

ದೇ| ಭ| ತಿಂಮ

(ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಗಾಂಧೀ ಟೀಪ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಮುಂದೊಮ್ಮೆ
ಜಗ್ಗಿ) ನಾನು ಜೇಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ.....ತಿಳಿಯಿತೋ ಇಲ್ಲೋ.....

ವೀರಯ್ಯ ಬೆತ್ತದ್

(ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ) ತಿಳೀತು ಅನ್ನೆಲೆ ಎಲ್ಲರೂ (ಎಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ' ತಿಳೀತೀ ತಿಳೀತೀ ' ಎಂದು ಎರಡೆರಡು ಬಾರಿ ಕೂಗುವರು)

ದೇ! ಭ! ತಿಂನು

(ಗಾಂಧೀಜೀವಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದೂಮೈ ಮುಂದೂಮ್ಮೆ ಜಗ್ಗಿ) ನಾನು ಜೇಲಿ ನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ....ಅದಿರಲಿ....ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯ ಭಾಷಣವಿದೆ. ಉಳಿದು ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಹೇಳಬೇಕಾದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಗಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಡ್ಡಾಸ್ತರರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ. ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಹಿತೋಕ್ತಿ. ಧರ್ಮಸೇವಾ ಧುರೀಣ ಸುಬ್ಬಶ್ರೇಷ್ಠಿಯವರು ಮಾತನಾಡುವರು.

ಧ! ಧ! ಸುಬ್ಬಶ್ರೇಷ್ಠಿ

ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾತ್ಮಾವಿಗಳ ಕೈಂಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಧುರೀಣನಾದ ನನಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರು ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರಿದ್ದಂತೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಹಾತ್ಮರೂ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯವರೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಬೇಕು. ನೋಡಿ, ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲವೆ ಬಂದರು ? ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳು ನಮ್ಮನ್ನಾಳಿದರು. ಅದಕಾರಣ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಿರಿ, ಹಣಗಳಿಸಿರಿ. ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಒಂಥು, ಬಳಗ ಎಂಬುದೆಲ್ಲವೂ ಕೇವಲ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಮೋಹವೆಂಬ ಮೈರಾಗ್ಯದ ಮಾತನ್ನು ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರು ಹೇಳುತ್ತಲೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಂಟಿಸಿಗೊಂಡು ನೀವು ಹಾಳಾಗುವುದು ಬೇಡ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕು.ಸಾಧು ಕಬೀರರು ಏನೆಂದು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ? ' ಹಣವೇ ನಿನ್ನಯ ಗುಣವೆಷ್ಟು ವರ್ಣಿಸಲಿ ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕಾರಣ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಏನಾದರೂ ಹೂಡಿ ಹಣಗಳಿಸಿರಿ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಹೆಡ್ಡಾಸ್ತರರು ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಸಂಪಾದನೆಯ ಎರಡೆರಡು ಸಾಲತಂದು ತಿಂದು ಕೂಡಬಾರದು. ಪ್ರಾಣಹೋದರೂ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಕೂಡದು. ಆಗ ಗೌರವವು

ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದ ಗೊಡವೆ ಬೇಡ. ಯಾರು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ಸಮಯ ನೋಡಿ ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ಹಣವನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕು. ಇದು ಜಾಣರ ಲಕ್ಷಣ. ಹಣವನ್ನು ಕೈಬಿಡುವದೆಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದಂತಾಗಬೇಕು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಜೇಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ವದರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ವಾರಾಘಂಟಿಗೆ ಹೇರಳ ವಾಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಧರ್ಮಸೇವಾಧಾರಿಣ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದೆ ? ಈಗಲಾದರೂ ಅದರಂತೆಯೇ ಗಾಂಧಿ ನಿಧಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಪ್ರತಿಫಲವು ತಾನೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೊಂಚ ಕೊಂಚ ಬರಹತ್ತಿದೆ. ಕಾರಣ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಿರಿ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೇ ಸ್ವತಃ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜಾತಿಯವರಿದ್ದರು. ನಮಸ್ತೆ. (ಕೂಡುವರು)

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

(ಮಕ್ಕಳಕಡೆ ನೋಡಿ) ಎಲ್ಲರೂ ಕೈ ತಟ್ಟಿರಿ.

(ಕೈ ತಟ್ಟುವರು)

ದೇ! ಭ! ತಿಂನು

(ಎದ್ದು ನಿಂತು ಗಾಂಧೀಜೀಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂದೂಮ್ಮ ಮುಂದೂಮ್ಮ ಜಗ್ಗಿ) ಮೋಹನರಾವ್, ಬಿ. ಎ. ಹಾರನ್ಸ್ ಮಾತನಾಡುವರು.

ಮೋಹನರಾವ್

(ಒಂದೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕುಳಿತ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ) ಮೈ ಡಿಯರ್ ಲೇಡೀಜ್, ಮಿಸ್ಸರ್ಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಜಂಟೀಲಮನ್....

ದೇ! ಭ! ತಿಂನು

(ಸಡುವೇ ಬಾಯಿಹಾಕಿ) ಕನ್ನಡ ಕನ್ನಡ....ಕ್ಯಾನರೀಜದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೀಚ್ ಮಾಡಬೇಕು ಸ್ಪೀಚ್.

ನೀರಯ್ಯ ಬೆತ್ತದ್

ಹೊಡಿಲಿಬಿಡ್ರೀ ಇಂಗ್ರೀಜಿದೊಳಗೇ, ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರು ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು, ನಾನಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು....

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯೋಲ್ಲವಲ್ಲ ? ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ....

ನೀರಯ್ಯ ಚೆತ್ತದ್

ಅದು ತಿಳಿಯೋದಾರೆ ಯಾಕೆ ಬೇಕ್ರೀ ? ದೊಡ್ಡೂರ ಯಾಪಾರಸ್ತರು ಹಗಲು ವ್ಯಾಟಿನಿ ನೋಡಿದ್ದಂಗೇ ಇರ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೊಡೀರಿ ಕುಲಕರ್ಣೀರೆ, ಒಂದು ಝಪಾಟಿ.

ದೇ! ಭ! ತಿಂಮ

ಇದು ಎಂದಿಗೂ ಇಂವಾಜಿಬಿಲ್ಲು-ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ತಿಳೀದಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಸಿನೆನ್ನು ನಡೆದರೆ ನಾನ್ಯಾಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಬೇಕು ? ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ....ನಾನು ಜೇಲಿ....

ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಅಪ್ರಮೇಯ

(ನಡುವೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ) ಹಾಗಾದರೆ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಏಕೆ ಸ್ವಾಮೀ ತಾವು ಕೋಗೋದು ? ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತೆಯೇ ವ್ಯವಹಾರ ? ಮಾತನಾಡಿದವರ ಹೆಸರು ಕೇಳಿ ಕೈ ಎತ್ತಲ್ಲವೆ ನೀವು ?

ದೇ! ಭ! ತಿಂಮ

(ಅಧಿಕಾರ ವಾಣಿಯಿಂದ) ಆರ್ಡರ್ ಆರ್ಡರ್ (ಮುಂದಿದ್ದ ಮೇಜು ಗುದ್ದಿ) ಎಲ್ಲರೂ ಸೈಲೆನ್ಸ್ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು. ಅಲ್ಲಾ ಸೈಲೆಂಟ್ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು.ಅಲ್ಲಾ....ಸೈಲೆನ್ಸೇ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು. (ಗಾಂಧೀ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಜಗ್ಗಿ) ನಾನು ಜೇಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ....ಅದಿರಲಿ, ಇವತ್ತಿನ ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ನಾನು. ನನ್ನ ಪರ್ಮಿಶನ್ ಇಲ್ಲದಲಿ ಯಾರೂ ಸ್ಪೀಚ್ ಮಾಡಕೂಡದು. ನಾನ್ ಕ್ಯಾನರೀಜದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೀಚ್ ಮಾಡಲು ನಾನು ಅಲಾ ಮಾಡೋವಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಪ್ರೀಡಂ ಬಂದ ಮೇಲೂ ನಾವು ಎವ್ವರಿ ಸೈಪ್ರಿಗೂ ಇಂಗ್ಲೀಷು ತರೋದು ನಮ್ಮ ಮದರ್ ಕಂಟ್ರೀಗೆ ರಿಸೈಕ್ಲ್ ಅಲ್ಲ. ಫಾರಿನ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜು ಆದ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ನಾವು ಕಂಪ್ಲೀಟಾಗಿ ಬಾಯ್ಕಟ್ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಒಂದು ವರ್ಡನ್ನೂ ಯೂಜ್ ಮಾಡ ಬಾರದು ಅನ್ನುವದು ನನ್ನ ಫರ್ಮ್ ಒಪೀನಿಯನ್ನು.....

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

(ಮಕ್ಕಳಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಯರ್ ಹಿಯರ್ ಎಂದು ಕೂಗಿರಿ.
(ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೆ 'ಹಿಯರ್ ಸಾರ್' 'ಹಿಯರ್ ಸಾರ್' ಎಂದು ಕೂಗುವರು.
ಕಡೆಗೆ ರಾಮಾಚಾರಿ 'ಪ್ರೆಜೀಂಟ್ ಸಾರ್' ಎಂದು ಕೂಗುವನು. ವೀರಯ್ಯನವರ
ಚಿತ್ತವು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಇಳಿಯುವದು.)

ದೇ! ಭ! ತಿಂಮ

ಮೋಹನರಾಯರು ಸ್ಪೀಚ್ ಕೊಡುವದಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿ.
ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬಿಡಲಿ. ಇದು ನನ್ನ-ಅಂದರೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಿನ-ಆರ್ದರು.
(ಟೀಪಿಗಿಯನ್ನು ಹಿಂದೂವೆ ಮುಂದೂವೆ ಜಗ್ಗಿ) ನಾನು ಜೇಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ....

ಮೋಹನರಾವ್

(ತಡಬಡಿಸುತ್ತ ಟೈಗಂಟನ್ನು ಜಗ್ಗಿ) ಮದರ್ ಕಂಟ್ರೀ ಸೇವಕರಾದ
ನಮ್ಮ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಿಗೆ ಹೆಡ್ವಾಸ್ತರ ಮದರಿಗೆ ಬಂದಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲೀಷು ಬಾರದಿರು
ವದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಬ್ಯಾಡ್ ಲಕ್ಯು. ನಾನು ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ....ನಾನು....
ಅದಿರಲಿ....ನನಗೆ ಈ ಕನ್ನಡದ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಐಡಿ
ಯಾಜು ಫುಲ್ ಅವೆ. ಅವು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಪವರ್‌ಫುಲ್ಲಾಗಿ ಎಕ್ಸ್‌
ಪ್ರೆಸ್ ಆದಷ್ಟು ಬೇರೆ ಪೂರ್ ಲೋಕಲ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವದು
ಇಂಪಾಜಿಬಿಲ್ಲು. ನಾನು ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ....ಅದಿರಲಿ....ನಾನು ನನ್ನ
ಸ್ಪೀಚನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮಿಸ್ಟರ್ ಗಾಂಧಿಗೆ
ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಲವ್ವಾ ಸ್ಲೆಂಟಿ ಇತ್ತು. ಈ ನ್ಯಾರೊ ವರ್ಷಾಕುಲರಿಜಂ ಬಂದು
ಅನ್‌ಬಿಕಮಿಂಗು ಆಫ್ ಒನ್ ವರಳ್ತು.....

ದೇ! ಭ! ತಿಂಮ

(ನಡುವೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ ದರ್ಪದಿಂದ) ಮೋಹನರಾಯರು ಸ್ಪೀಚ್ ಸ್ಟಾಪ್
ಮಾಡಬೇಕು ಸ್ಲೀಜ್. ಇಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲೀಷ ವರ್ಡ್ಸ್ ಯಾಜು ಮಾಡಿದರೆ
ಇದು ಕ್ಯಾನರೀಜ ಆಗೋದಿಲ್ಲ.

ಮೋಹನರಾವ್

(ಟೈಗಂಟನ್ನು ಜಗ್ಗುತ್ತ ಸಿಡಿಸಿಡಮಾಡಿ) ನಾನು.....ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ನಾನಿದ್ದಾಗ....ನಾನು ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ....ನನ್ನ ಕೊಲೀಗ್ ಒಬ್ಬರು

ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು; ಈ ಇಂಡಿಯಾ ಒಂದು ಬಟ್ಟೆರ್ ಜನರ ಕಂಟ್ರೀ ಅಂತ. ಆ ಮಾತು ಈಗ ಪೂರ್ತಿ ಪೂರ್ವಾ ಆತು. ನನ್ನ ಸ್ಪೀಚಿಗೆ ಈ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟು ಅನ್ ಫಿಟ್ಟು. ಕಾರಣ ನಾನು ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟಾ ಮಾಡಿ ವಾಕ್ ಬೇಟಾ ಮಾಡ್ತೀನಿ. ನಾನು ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ (ಟೈಗಂಟನ್ನು ಜಗ್ಗಿ, ಒಂದು ಕಂಟನ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೇತಾಡಲು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುವನು.)

ದೇ! ಭ! ತಿಂನು

(ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂದೂಮ್ಮೆ ಮುಂದೂಮ್ಮೆ ಜಗ್ಗುತ್ತ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿ) ತಸೀಲ ಕಚೇರಿ ಪೊಂಪಾವತಿಭಟ್ಟರು ಮಾತ ನಾಡುವರು.

ಪೊಂಪಾಪತಿ ಭಟ್ಟರು

(ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದಲೆ) ಸಾರ್, ನಾನು ನೋಡ್ತೀ ಸಾರ್, ಸರಕಾರೀ ನೌಕರ ಸಾರ್; ತತ್ರಾಪಿ ನಾನಾಗೆಜೆಟೆಡ್ ಜಾತಿಯವನು ಸಾರ್. ನಾನೂ ನಾಲ್ಕು ಮಂದ್ಯಾಗೆ ನಿಂತು ಮಾತಾಡೋ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಾರ್ ೪೫-೨-೨೦-೨-೮೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪಗಾರದ ಸ್ಕೇಲಿಗೆ ಮಾರಿ ಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟೀನಿ ಸಾರ್. ಅದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ನೋಡ್ತೀ ಸಾರ್, ನನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಡತಿ ಮನ್ಯಾಗೆ ಇದ್ದಾಗ ಸಾರ್, ನಾನು ಪಿಟಾ ಅಂಬೋದಿಲ್ಲ ಸಾರ್. ಯಾಕಂದ್ರೆ ನೋಡ್ತೀ ಸಾರ್, ನನ್ನೂ ಸೇರಿ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಆಗಿಬಿಡ್ತೀವಿ ಸಾರ್. ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ-ಅಂದ್ರೆ ನನ್ನ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅನ್ನಕ್ಕೂ ಚಕ್ರ ಬೀಳ್ತದೆ ಸಾರ್. ವಿಕೋಪಿಯಾ ಮಹಾರಾಣಿ ಮದುವೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟು ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಕಾಂಡಕ್ಟು ರೂಲ್ಸ್ ಅಂಬೋ ವೇದ ಹುಟ್ಟಿತು ಸಾರ್. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನವರು ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಸ್ವೀಮರಿಗೆ ಹಾಕಿದರು ಸಾರ್. ಸ್ವೀಮರು ತುಂಬಿಬಿಡ್ತು ಸಾರ್ ಆಗ. ಇನ್ನೊಂದೇ ಪುಸ್ತಕ ದಂಡೆ ಮೇಲೆ ಉಳಿದಿತ್ತು ಸಾರ್, ಸ್ವೀಮರಿನ ಕಂಡಕ್ಕರು 'ರೈಟ್' ಅಂದುಬಿಟ್ಟ ಸಾರ್. ಇದು ಒಂದು ಹಾಕ್ತೀವಿ ನಿಲ್ಲೋ ನಿಲ್ಲೋ ಅಂದ್ರೆ, ಬ್ಯಾಡಾ ಹಡಗ ಮುಳುಗಿತು ಅಂದು ಚಾಲೂ ಮಾಡೇಬಿಟ್ಟ ಸಾರ್. ಇನ್ನ ಸಾಕು ಸಾರ್ ಈ ಸುದ್ದಿ. ನಾನು ಹೀಗೇ ನಿಂತು ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಈ ಬಾಯಿಗೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ

ವಂಞು ಬೀಳ್ತದೆ ಸಾರ್. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದೆ ಅಂದು ನೀವೂ ಯಾರ ಮುಂದೂ ಹೇಳಬ್ಯಾಡಿ ಸಾರ್. ಇದು ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ಸಾರ್. ನಾನು ಕೂಡ್ತೀನಿ ಸಾರ್ (ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನು.)

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

ಮಕ್ಕಳಿಗೇನಾದರೂ ಹಿತೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಭಟ್ಟರೇ.

ಪೊಂಪಾಸತಿ ಭಟ್ಟರು

ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ ಸಾರ್ ?

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

ಅದೆಲ್ಲವೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗಲ್ಲವೇ, ಮಾತಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಾರ್ ಸಾರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು. ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಸಾರ್ ಅಂತೀರಾ ?

ಪೊಂಪಾಸತಿ ಭಟ್ಟರು

ಅಂತೇನೆ ಸಾರ್, ಅಭ್ಯಾಸ ಸಾರ್, ಅದು ಸಾರ್ ಅಂಬೋದು ಸಾರ್, ನಾನು ನೋಡಿ ಸಾರ್, ನನ್ನ ಗಂಡನನ್ನೂ- ಅಲ್ಲ-ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಸಾರ್ ಸಾರ್ ಎಂದೇ ಕರೆದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಸಾರ್. ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಕರೆ ಯುವದೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಇಟುಗೊಳ್ಳಿ ಸಾರ್....

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

ಅದಿರಲಿ ಭಟ್ಟರೇ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೇನಾದರೂ ಒಂದು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಪೊಂಪಾಸತಿ ಭಟ್ಟರು

ನಾನು ನೋಡಿ ಸಾರ್, ಅಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ, ನಾನು ದಿನಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ನಾಲ್ಕು ತಾಸು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ; ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ತಾಸು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಕಚೇರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು. ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು, ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮಾಡುತ್ತಾರಲ್ಲ ಇಡೀ ದಿವಸ ಎಂದು. ಅವರಿಗೂ ನನಗೂ ಇಷ್ಟೇ ಭೇದ- ಅವರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಇದೆ, ನನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮುದ್ದಿ ಇದೆ. ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ. ಸುಬ್ಬಶ್ರೇಷ್ಠಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ವ್ಯಾಸಾರ ಮಾಡಿರಿ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸಾರ್-ಅಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ- ಏನನ್ನಾದರೂ

ಮಾಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮವು ಅವು ಹೇಳಿದ್ದು, ಆದರೆ ನನ್ನಂತೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಬೇಡಿರಿ. ನಾನು ಕೂಡುತ್ತೇನೆ ಸಾರ್-ಅಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ (ಕೂಡುವನು. ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು) ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಲು ಮರೆತಿದ್ದೆ ಸಾರ್. ನನ್ನ ಮಗನಂತೆ ಆರ್. ಎನ್. ಎಸ್. ಮಾತ್ರ ಆಗಬೇಡಿ, ನಿಮ್ಮಾಣಿ ಇದೆ ಆದಗೀದರೆ (ಕೂಡುವನು)

ದೇ! ಭ! ತಿಂವು

(ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು) ಎಲ್ಲರೂ 'ಸೇಮ್' ಎಂದು ಕೂಗಿರಿ.

(ಎಲ್ಲರೂ 'ಸೇಮ್' 'ಸೇಮ್' ಎಂದು ಕೂಗುವರು)

ಈಗ ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಅಪ್ರಮೇಯ ಮಾತನಾಡುವರು.

ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಅಪ್ರಮೇಯ

(ಸೋಡಾ ಬಾಟಲ್ ವಡೆದಂತೆ) ಟೋಟಲಿಟೇರಿಯನ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟು ಇದು. ಪ್ರೊ ಕ್ಯಾಪಿಟಲಿಸ್ಟ್ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಪ್ರೊಟಲಿಟೇರಿಯನ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟು ಬೇಕು. ಈ ಬೂರ್ಜವಾ ಗವರ್ನಮೆಂಟು ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಜಿರ್ಲಾ ಟಾಟಾ ಸುಬ್ಬಶ್ರೀಷ್ಠಿ ಗಣಪತಿಗಳ ಬೊಜ್ಜು ಬೆಳೆಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಲೇಬರ್ ಜನರ ರಕ್ತ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಲಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಮೊದಲು ಸಂಪು ಹೂಡಲು ಕಲಿಯಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಇಂದು ನೋಡಿರಿ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೇ ಬೆಳಕು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ರಸಿಯಾ ದೊಂದಿಗೆ ಅಮೆರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಭಂಡವಲಶಾಹೀ ಭಂಡರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಕಾಲ್ಪಕೆದರಿ ಜಗಳ ಮಾಡಲು ಕಾದು ಕುಳಿತಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ! ನನ್ನ ಈ ಮಾತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯವಿದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಇಂದಿನ ಬಾಲ ಕರೇ ನಾಳಿನ ತರುಣರು. ಇಂದಿನ ತರುಣರೇ ನಾಳಿನ ವೃದ್ಧರು. ಆದಕಾರಣ ಬಡವರ ಸುಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಬಡವರ ರಕ್ತಹೀರುವ ಧನಿಕರ ತಲೆಯನ್ನೊಡೆಯಿರಿ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಯವರೇ ಸ್ವತಃ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರಿದ್ದರು. ಬೇಕಾದರೆ ಕೇಳಿಬನ್ನಿರಿ. ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಲುವಾಗಿ ಹೋರಾಡಲು ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಪಿಯು ಸದಾ ಸಿದ್ಧವಿದೆ, ನಿಮ್ಮ ಸೊಂಟಕಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಜರುಗಲಾರವು. ಹೊಲಗಳು ದುಡಿಯುವ ಎತ್ತುಗಳವಾಗಬೇಕು, ಮೋಡ ಮಿಂಚು ಮಳೆ ಮುಂತಾದವು ಮುಗಿಲಿನವಾಗಬೇಕು. ನೋಟಾರ ಗಾಡಿಗಳು ಟಯರು ಟ್ಯೂಬಿನವಾಗಬೇಕು, ರೈಲುಗಳು ಹಳಿಗಳ

ವಾಗಬೇಕು, ಪ್ರಯಾಣೀಕರ ಟ್ರಂಕು ಹಾಸಿಗೆಗಳು ಪೋರ್ಟರವಾಗಬೇಕು, ಕಚೇರಿಗಳು ಕಸಗುಡಿಸುವವಾಗಬೇಕು, ಬಟ್ಟೆಗಳು ಕತ್ತೆಗಳವಾಗಬೇಕು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಿವಿಗಳು ಮಾಸ್ತರವಾಗಬೇಕು, ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಗಳು ಕ್ಷೌರಿಕರವಾಗಬೇಕು. ದುಡಿಯುವವನೇ ಒಡೆಯ. ತಲೆಯಮೇಲೆ ಜುಟ್ಟಿನ ಅಧಿಕಾರವೇಕೆ ? ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಹಿತದ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಹ ಅಂಜುವದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಯಾರ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ದೇವರಿಗೂ ಅಂಜುವದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ರಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ದೇವರೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ದೇವ ರಾಣಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಇದುರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಿ ದ್ದೇನೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಯಮನೇ ಬಂದರೂ ನಾನು ಜುಂ ಎನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸದ್ಯ ಈಗೊಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಪಾಯಿಯು ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕಾರಣ ನಾನು ಈ ಕ್ಷಣವೇ ಅಂಡರ್ ಗ್ರೌಂಡ್ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಕಾಮ್ರೆಡ್ಸ್.... (ಅಂಡರ್ ಗ್ರೌಂಡ್ ಹೋಗುವನು.)

ದೇ| ಭ| ತಿಂವು

(ಎದ್ದುನಿಂತು ಟೀಪಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂದೂಮೈ ಮುಂದೂಮೈ ಜಗ್ಗಿ)
ನಾನು ಜೇಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ.....ಜೇಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನಿದ್ದಾಗ.....

ಕೆಂಚ

(ದೇ| ಭ| ತಿಂವ್ವನನ್ನು ಕುರಿತು) ಅಲ್ಲಿ ದಣೇರೆ, ಎಲ್ಲಾರೂ ಈಟಾ ಕೊಂದು ಮಾತಾಡಿರ್ರೀ, ನನ್ನಂತ ಅಳ್ಳಿ ಮಂಕಿಗೇನೋ ಎಲ್ಲಾನೂ ಆಡ ಗ್ವಾಡೇ ನೋಡ್ರಿ. ಇದೆಲ್ಲ ಹಂಗಿಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮೂರ ಕೆರೀದು ತುಂಬು ಕೆಟ್ಟೈತ್ತಿ, ಮೂರು ವರಸ ಆತು ಈ ಮಾತಿಗೆ. ಕೆರಿ ತುಂಬಿ ಮೂರೇ ದಿನದಾಗೆ ಖಾಲಿ ಆಗಿ ಬಿಡತ್ಯೆದ್ರಿ ಕೆರಿ. ಹೆಂಗೂ ಸರಕಾರಾನೂ ನಿವ್ವೇ ಐತಿ ಅಂತ ಕೇಳೀನಿ. ನೀರು ಒಂದೀಟು ಕೆರಿಯಾಗೆ ನಿಂದ್ರೋಹಂಗೆ ಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯವು ಕಟಿಗೊಳ್ಳಿ. ಇಡೀ ಊರಿಗೇ ಬದುಕಿಸಿದೋಟು ಪುಣ್ಯ ಬರತ್ಯೆತಿ ನೋಡ್ರಿ....

ದೇ| ಭ| ತಿಂವು

(ಗಂಭೀರ ಮುಖಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಟೀಪಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂದೂಮೈ ಮುಂದೂಮೈ ಜಗ್ಗಿ) ಇದೂ....ಇದೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದರ ಆಡಳಿತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೈಹಾಕುವದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ....ನಾನು ಜೇಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ....

ಕೆಂಚ

ಮತ್ತೆ ಹೆಂಗ್ರೀ ಹಂಗಾರೆ ? ಅದಿಲ್ಲಿ ಬಿಡ್ರಿ, ನಿಮ್ಮಂತವ್ರಿಗೆ ಕೇಳೋ ಬದಲು ಆ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರಿಗೇ ಈಟು ಕೈ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮನೀಮಕ್ಕಳಹಂಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡ್ತಾರೆ ಮೂರೇ ದಿನದಾಗೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಏನು ದ್ವಾಡ ಕೆಲಸರೇ ದಣೇರ? ನಮ್ಮ ರೈತರು ಹಂಗೆ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಮನಿಗೊಂದು ಆಳು ಕೊಟ್ಟು ಮುಗಿಸೇ ಬಿಡತಿದ್ವಿ. ನಮ್ಮ ಕುಲಕರ್ಣೀರೂ ಚಳುವಳಿ ನೆಡಿಸಿ ರಾಜಿನಾಮಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಂತ ಹಿಂಗೆ ಆಗೇತಿ; ಇಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರೆ ಊರಾಗೆ ಚಂದಾಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಬಾಬು ತಾವು ತಕ್ಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಾನೂ ಮಾಡ್ತಿದ್ರು. ಅಲ್ಲಿ ದಣೇರಿ, ನಮ್ಮೂರ ಹಳ್ಳದ ಮ್ಯಾಗಿನ ರಸ್ತೆ ಕೆಟ್ಟು ವಾರಾ ಎರಡು ಬಂಡಿ ಉಳ್ತಾವ ನೋಡ್ರಿ. ಮನ್ನೆ ಅಮಾವಾಸಿ ದಿನ ಒಂದು ಹುಡುಗನ ವ್ರಾಣಾನ ತಿಂತು. ಈ ರಸ್ತೆ ಒಂದೀಟು ದುರಸ್ತು ಮಾಡಿಕೊಡ್ರೀ....

ದೇ| ಭ| ತಿಂಮ

ಇದೂ....ಇದು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ; ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ನನಗೆ ಸಮಯವೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಈಗ ಬಂದಿರುವುದು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ. ಮುಂಬರುವ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿದೆ.

ಕೆಂಚ

ಯಾರ್ರೀ, ದಣೇರಿ ಆ ಗುರುಗಳು ?

ದೇ| ಭ| ತಿಂಮ

ಆ ಗುರುಗಳು ಈಗ ಜೀವಂತವಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. (ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಹಿಂದುತ್ವ ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಜಗ್ಗಿ) ನಾನು ಜೀವನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ....ಜೀವನಲ್ಲಿ ನಾನಿದ್ದಾಗ....

ಕೆಂಚ

ನಮ್ಮೂರ ಮುಂದಿನ ರಸ್ತೀದು ಈಟು ಹೇಳ್ವಿ ದೇವ್ರು.

ದೇ| ಭ| ತಿಂಮ

ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಡೆಪುಟೀಶನ್ ಹೋದರೆ ಈ ಕೆಲಸವು ಆಗಬಹುದು. ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವೇ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಖರ್ಚು ತಗಲಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಚಂದಾ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಶನಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಾ-ನನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡಿರಿ. ಆಮೇಲೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆದಿವೆ. ಆಗ ಅವರು ಆ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ನನ್ನ ತ್ಯಾಗ, ಸೇವೆ, ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವಸೀಲಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಉಪಯೋಗವಾದರೆ ನಾನೇ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾಕಂದರೆ.....

ಕೆಂಚ

(ನಡುವೇ ಬಾಯಿಹಾಕಿ) ಯಾಕೆ ಅಂತ ನಾವ್ಯಾಕೆ ಅನ್ನಾಕ ಹೋಗಾನ್ವೀ ತಿಳಿದಮಾತಿಗೆ? ಅಲ್ಲಿ ದಣೇರೆ, ಬರೇ ನಿಮ್ಮ ಕತೀನೆ ಹೇಳ್ವೀರಲ್ಲ? ಕೆರಿ ಸರಿ ಮಾಡಿಸಿ ಜನಕ್ಕೆ ರೊಟ್ಟಿ ಕೊಡೋ ಹಂಗಿಲ್ಲ, ರಸ್ತೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿ ಜನರ ಜೀವ ಉಳಿಸೋ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಹಂಗಾರೆ ಏನು ಮಾಡ್ತೀರಿ ಅದನಾರೆ ಈಟು ಹೇಳ್ವಿ.

ದೇ! ಭ! ತಿಂವು

(ತರಸ್ಸಾರ ನಗುವಿನಿಂದ) ಹೂಂ, ಹಾಗೆ ಕೇಳೋ ಹುಚ್ಚಾ ನಾಡಹುಚ್ಚ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. (ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಅಟ್ಟಹಾಸದ ಧನಿಯಿಂದ) ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಭಾರತಾಂಬೆಯನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವತಃ ನಾನೇ (ಎದೆ ತಟ್ಟಿಕೊಂಡು) ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ನರಳುತ್ತ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಡಮಾತೆಯನ್ನು ನಾನು ಪಾರುಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಸಂಕೋಲೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಕಿತ್ತೆಸೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮಾತೆಯು ಎದೆ ಸೆಟಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವಂತಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಉಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಬುಜಕ್ಕೆ ಬುಜ ಹಚ್ಚಿ ನಿಲ್ಲುವ ಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಅಮೇರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಮಹಾ ಮಹಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವು ಬೆಳೆಯಹತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಆನೆ ಮರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ; ಈಗಲೂ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಹೀಗೆ ಹಿಂದುಳಿಯಬಾರದು. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಉದ್ಧಾರವೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರ. ಈ ಊರಿನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುವಂತಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಅಜ್ಜಿಯ ಕಾಲದ ಹೆಸರಾದ

ಈ ಕಾನಕಾನ ಹಳ್ಳಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕನಕಾಪುರ ಎಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಕೆಂಚ

ಎನ್ನೀ ದೇವು, ಹಂಗಂದ್ರೆ ?

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

ಕನಕ ಎಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇನೋ ಮಂಕೆ ? ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಅಲ್ಲವೇ ಅದರ ಸೈಸಿಫಿಕ್ ಗ್ರ್ಯಾವಿಟಿ ? ಚಿನ್ನ ಚಿನ್ನ (ತಮ್ಮ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತೋರಿಸುತ್ತ) ಚಿನ್ನ ಕಣೋ ಕನಕ ಎಂದರೆ.

ದೇ! ಭ! ತಿಂಮ

ನನ್ನ ಸೂಚನೆಯ ಮೇರಿಗೆ ಈ ಊರಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಕನಕಾಪುರವೆಂದು ಬದಲಾಯಿಸಲು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪಿದ್ದೀರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

(ಮಕ್ಕಳ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನಿರಿ. (ಒಪ್ಪೀವಿ, ಒಪ್ಪೀವಿ ಎಂದು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಕೂಗುವರು.)

ದೇ! ಭ! ತಿಂಮ

ನನ್ನ ಕಡೆಯ ಭಾಷಣವು ಮುಗಿಯಿತು (ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಗಾಂಧೀಟೀಪಿಗೆ ಯನ್ನು ಜಗ್ಗಿ ಕೂಡುವನು.)

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

(ಘೋಷಿಸುವ ಧನಿಯಲ್ಲಿ) ಬೋಲೋ ದೇ! ಭ! ತಿಂಮ ಮಹಾರಾಜ್ಞೀ (ಎಲ್ಲರೂ ಜೈ ಎನ್ನುವರು)

ವೀರಯ್ಯ ಬೆತ್ತದ್

ಬೋಲೋ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್ಯೂ (ಎಲ್ಲರೂ ಜೈ ಎನ್ನುವರು.)

ಕಾಂಜೀವರಂ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್

ಬೋಲೋ ಅಹಿಂಸಾಮೂರ್ತಿ ವೀರಯ್ಯ ಬೆತ್ತದ್ಯೂ.....
(ಎಲ್ಲರೂ ಜೈ ಎನ್ನುವರು. ಅವರೊಟ್ಟಿಗೆ ವೀರಯ್ಯನವರೂ ಜೈ ಎನ್ನುವರು)

ಕೆಂಚ

(ಅತ್ತ) ಇದನ್ನ ನೋಡಾಕೆ ನಿಂತು ಶಂತಿಕಳಕೊಂಡು ನಾನು ಹುಚ್ಚ
ಮಂಗ ಆದನಲ್ಲೀ! ಒಳ್ಳೆ ದೇ! ಭರು ಬಂದ್ರು ಇವರು, ದೇಸಾ ಉದ್ಧಾರ
ಮಾಡೋರು. ಆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದ ದೇವರೂ ಹತ್ತು ಅವತಾರ ಮಾಡಿ ಹುಚ್ಚ
ಆಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಂತ. ಇದು ಬಂತು ನೋಡಿ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅವತಾರ!
(ಪ್ರಕಾಶ) ಬೋಲೋ ಹನ್ನೊಂದನೆ ಅವತಾರ್ಯು.....(ಎಲ್ಲರೂ ಜೈ ಎನ್ನವರು
ದೇ! ಭ! ತಿಮ್ಮನೂ ಜೈ ಎಂದೂ ಕೂಗುವನು)

ತಿಂಮ ಸತ್ತಾಗ

ಅಳುವ ಪಾತ್ರಗಳು

೧. ಸಾವಿತ್ರಿ:— ತಿಂಮನ ಸಾಧ್ವಿ; ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕೈಹಿಡಿದ ಅರ್ಧಾಂಗಿ.
೨. ಗೋಪಿ:— ತಿಂಮನ ತಮ್ಮ; ಟ್ಯೂಟೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಕಾಯಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ.
೩. ಗಂಡವ್ವ:— ತಿಂಮನ ತಾಯಿ.
೪. ಹೆಣ್ಣವ್ವ:— ಸಾವಿತ್ರಿಯನ್ನು ಸಾಕಿದ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ.
೫. ಪದ್ವೆ :— ತಿಂಮ ಸಾವಿತ್ರಿಯವರ ಪಾಪದ ಫಲ; ಮದುವೆ ವಯಸ್ಸು ದಾಟಿದ ಅವಿನಾಹಿತ ಮಗಳು.
೬. ದೊಡ್ಡಮಗು:— ತಿಂಮ ಸಾವಿತ್ರಿಯವರದು, ಐದು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು.
೭. ಚಿಕ್ಕಮಗು:— ಅವರದೇ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ವಯಸ್ಸು.
೮. ಆಚಾರ್ಯರು: — ಮನೆ ದೇವರಿಗಿಷ್ಟು ನೀರು ಕಾಣಿಸುವ ವಿಪ್ರವರ್ಯ.
೯. ತಾರವ್ವ:— ಪಕ್ಕೆಮನೆಯ ವಿಧವೆ.
೧೦. ಬೀಚಿ:— ತಿಂಮ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲಾ ಹೆಸರಾ.

ಸಾಯುವ ಪಾತ್ರ

೧೧. ತಿಂಮ:— ತಿಂಮ

(ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ವಳಾಂಗಣ. ಕೆಟ್ಟ ನಕ್ಷತ್ರ, ಮನೆ ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮರಣೋನ್ಮುಖನಾದ ತಿಂಮನನ್ನು ಹೊರತಂದು ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಚಾಪೆಯ ಮೇಲೆ ' ಭೂಶಯಸ್'ಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ತಿಂಮನ ಬಾಯಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಸಿಸ್ತೇಜವಾದ ಕಂಣುಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ಒಂದು ಬಾರಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಪದ್ಮನ ಮುಖನೋಡಿ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಕಂಣುಮುಚ್ಚಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ತಲೆಯಬದಿ ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿ— ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಾವಿತ್ರಿ ಕಾತರಳಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ. ಹೆಣ್ಣವ್ವ ಅವಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ಸಂಕೈ ಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಸೋರ್ದ ಕಟ್ ಮೀಸೆ, ಬುಶ್ ಕೋಟ್ ಧರಿಸಿದ ತಮ್ಮ ಗೋಪಿ-ತಲೆಕ್ರಾಪನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಿಂಮನ ಕಾಲಬದಿ ಇದ್ದ ನ್ಯಾಲಿನ ಮೇಲೆ ಸವೈ ಮುಖಹಾಕಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಮಕ್ಕಳು ಹಾರುವ ಹುಳುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ರೆಕ್ಕೆ ಕಿತ್ತುತ್ತಿವೆ. ಜಯ ವಿಜಯರಂತೆ ಆ ಈ ಬದಿಗೆ ನಿಂತ ಆಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ತಾರವ್ವ ತಿಂಮನ ಮುಖವನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಯುತ್ತಿರುವ ಮಗನ ತಲೆಯನ್ನಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕೈ ಇಕ್ಕಿ ಗಂಡವ್ವ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ. ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿದೆ. ಎದುರು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅರೆಂಟು ಜನರು ಕಾಡು ಕುಳಿತು ' ಮಳೆ ಬರುವಂತಿದೆ, ಬೇಗ ಆದರೆ ಮೇಲು ' ಎಂದು ತಂತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಪೇಚಾಡಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಿಂಮನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಸಾಯುವ ವೇದನೆ ಒಡೆದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛ್ವಾಸವು ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಗೊರ್ ಗೊರೈನ್ನುವದು. ಎರಡೂ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಾಣವು ಹೋಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ 'ಅಯ್ಯೋ' ಎಂದು ಚೀರಿ ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಿಂದ ಅಳಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡವ್ವ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಾಲು ತೆಗೆದು ಗೋಡೆಗೆ ಸರಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಗೋಪಿಯು ಕೈ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಆಚಾರ್ಯರು ತಿಂಮನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಕಾಳು ಹಾಕಿ ಹೆಣದ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುರು ಇಸ್ತವರ ಗೋಳು.)

ಸಾವಿತ್ರಿ

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದಿರಾ ನೀವೋ....ನನ್ನ ದೇವ್ರೆ ಇದ್ದಾಗ ಇದ್ರೀ.... ನೀವೂ ಇಲ್ಲದ ಮ್ಯಾಲೆ ನನ್ನ ಬಾಳು ನಾಯೀ ಬಾಳೂ ...ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ ದೇವ್ರೋ.... ಆ ದೇವ್ರು ಅಂಬೋನು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಾ....ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ....ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ಆದೇ.... ಈ ಮಾರಿ ಇನ್ನ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಂದಿಗೆ ತೋರಿಸಲೀ.... ಕುಂಕುಮ ಒಯಿದುಬಿಟ್ಟೋ.... ಸ್ವಾಮೀ ನಮ್ಮಪ್ಪ ದೇವ್ರೇ....

ನನ್ನ ಕುಂಕಮದ ಮ್ಯಾಲೆ ಯಾಕೆ ನಿನ್ನ ಕಂಣು ಬಿತ್ತು....ನಾನು ಬ್ಯಾಡ ಆದೇನೇನಪ್ಪಾ ದೇವ್ರೇ, ನಿನಗೇ....ಮುತ್ತೈದಿ ಸಾವು ಕೊಡು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮರಣ ಕೊಡೂ ಅಂತಾ ದಿನಾಲೂ ಅಂತಿದ್ದ ನಾನೂ....ಗುಡ್ಡದಂಥಾ ಸಂಸಾರ ಹೊತ್ತಿದ್ದು ಅವರೂ....ಅವರನ್ನೆ ಒಯಿದು ಇಷ್ಟು ಮಂದಿ ಬಾಯಾಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟೆ....ಅವರನ್ನೊಂದು ಬದುಕಿಸಬಾರದಿತ್ತೇ. ನಾನು ಸಾಯಲಿಕ್ಕೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧಳಿದ್ದೀನಿ....ಮಕ್ಕಳ ಮಾರಿ ನೋಡಿ ಆದರೂ ಅವರನ್ನೆ ಬಿಡಬಾರದಿತ್ತೇ ನಪ್ಪಾ....ಕಂಕಣದ ಕೈ ಮ್ಯಾಲೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಕ್ಕೋತ ಸಾಯಿತ್ತಿದೆ ನಾನೂ....ಅಯ್ಯೋ ದೇವ್ರೇ (ಗೊಡೆಗೆ ತಲೆ ಹಾಯಿಸಲು ಹೋಗುವಳು. ಗೋಪಿ ಎದ್ದು ಬಂದು ಅಡ್ಡ ಕೈ ಹಿಡಿದು ತಡೆಯುವನು.)

ಗೋಪಿ

(ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಮುಖದ ಪೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕ್ರಾಪಿನ ಕೂದಲನ್ನು ಎಡ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತುವಂತೆ ಹಿಡಿದು) ಎಲ್ಲೆ ಸುಡುಗಾಡಾಗೆ ಇದ್ದಾನೆ ದೇವ್ರ....

(ದೂಃಖಾವೇಶಗಳಿಂದ) ಓ ಗಾಡ್! ದೇವ್ರಿಗೆ ಕಂಣೆಲ್ಲಣ್ಣಾ....ದೇವ್ರಾಣಿ ಕಂಣೆಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ....ಕಂಣೆಲ್ಲಾ.....ಕಂಣೆದ್ರೆ ಎಲ್ಲಾರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನೇ ಯಾಕೆ ಒಯಿತ್ತಿದ್ದ? ಕಾಲೇಜು ಕಲಿಯೋ ತಂಮಾ, ಮದುವಿಗಾದ ಮಗಳೂ, ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಹಡೆಯುವ ಹೆಂಡತಿ, ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳೂ, ಓಳ್ವಾ ಮದರೂ ಇದ್ದ ನಿನ್ನ, ಇಷ್ಟು ಜನರನ್ನ ಸಾಕಿದ ನಿನ್ನ ಯಾಕೆ ಒಯಿತ್ತಿದ್ದ? ದೇವ್ರಾ ನಿಜವಾಗಿ ಬ್ಲೈಂಡು....ಅಂಣಾ, ಈ ಭೂಮಿಮ್ಯಾಲೆ ಇನ್ನ ನಂದೇನು ಕೆಲಸದೆ? ದೇವರೇ, ನಮ್ಮಂಣನ ಬದಲು ಇನ್ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಒಯ್ಯಬಾರ ದಿತ್ತೇ....ಮನಿತುಂಬಾ ಅವಲ್ಲ ಕೂಳಿಗೆ ಮೂಲಾಗಿ ಈ ಓಳ್ವಾಹ್ಯಾಗ್ನು. ನನ್ನೇ ಯಾಕೆ ಒಯ್ಯಲಿಲ್ಲವಾ ದೇವ್ರೆ? ನಾನು ಅನ್ಯಾಯೋಡು. ನನಗೇನು ಹೆಂಡ್ರೇ, ಮಕ್ಕಳೇ ಅಳ್ಳಿಕ್ಕೆ? ಸಾಯಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ಈಗೂ ರೆಡಿ ಇದ್ದೀನಿ. ನಮ್ಮ ವಂಶ ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ನೀನೊಬ್ಬತ್ತಿದ್ದಿ ಹೇಗಾದರೂ. ನನ್ನ ಒಯಿದು ನಮಂಣನ್ನೆ ಬಿಡಬಾರದೇನಪಾ, ಓ ಮರ್ನಿಫುಲ್ ಗಾಡ್! (ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂದಲು ಕಿತ್ತುವನು. ಪದ್ದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವಳು.)

ಪದ್ಮ

ಅಪ್ಪಾ, ಓ ಅಪ್ಪಾ! ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟೇ ? ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇದ್ದೂ ನೀನೊಬ್ಬತ ಹೋದರೆ ಏನದೆ ? ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸತ್ತ ಹಾಗಾತು. ನನ್ನ ದೇವ್ರ ಒಯಿದಿದ್ರೆ ಸೆಟ್ಟಿಗಿತ್ತು....ಹುಟ್ಟಿದ್ದೆ ಎರಡು ಅಂದುಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿ ಇರ್ತಿದ್ರಿ. ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ರೆ ಏನದೆ ? ನನ್ನಿಂದ ಏನಾದೀತು ? ನನಗೆ ಸಾವು ತರಲಿಲ್ಲ ನೋಡಮ್ಮಾ ದೇವ್ರಾ.....ಮುಖ್ಯ ನಾನು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು....ಅಪ್ಪನ ಬದಲು ನನಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಸಾವ್ವಾ.....ಅಯ್ಯೋ, ಅಪ್ಪಾ (ಬದಿಗಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣನ್ನನ ಭುಜಕ್ಕೆ ತಲೆ ಇಸುವಳು)

ಹೆಣ್ಣನ್ನ

ನಿನಗ್ಯಾಕೆ ಬರಬೇಕಿತ್ತಮ್ಮಾ ಸಾವ್ವಾ....ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟವರು ನೀವೂ....ಹಾಗನಬಾರದಮ್ಮಾ ಪದ್ಮಾ, ಒಳತು ಅನ್ನಾ... ನಡವಯಸ್ಸಿನಾಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟರೂ.... ಮುದಿ ಹದ್ದು ಕೂತ ಹಾಗೆ ಹಾಗೇ ಕೂತೀನಿ ನಾನು. ಸಂತೋಷ ದಿಂದ ಸಾಯತಿದ್ದೆ ನಲ್ಲವ್ವಾ ದೇವ್ರೆ....ನಾನು ಇದ್ದು ಕಡಿಯೋದೇನದೆ ಈ ಭೂಮಿಮ್ಯಾಲೆ....ಭೂಮಿಗೆ ಭಾರ ಆಗಿ ಕೂಳಿಗೆ ದಂಡ ಆಗಿ ನನ್ಯಾಕೆ ಇಟ್ಟೀದಿ ಇನ್ನಾ. ಈ ಸಾವ್ವಾ ಕೇಡು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬದುಕಿರಬೇಕೇನಪ್ಪಾ ನಾನೂ....ನನಗೇನು ಅಶಾ ಉಳಿದದೆ ಅಂತ ನಾನಿನ್ನು ಬದುಕಿರಲಿ ಸ್ವಾಮೀ ? ನನ್ನ ಅಳಿಯನ್ನ ಉಳಿಸಿ ನನ್ನ ಕಂಠು ಮುಚ್ಚಬಾರದಿತ್ತೇನಪ್ಪಾ ಮುರಹರೀ.... ಒಂದಲ್ಲಾ, ಎರಡಲ್ಲಾ, ಮೂರುಬಾರಿ ತಿರುಪತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದು ಮಹರಾಯ ಅಳಿಯಾ....ಅತ್ತೇರ, ನೀವು ಗುಡ್ಡ ಹತ್ತಲಾರಿ, ನಿಮಗೆ ಕೆಮ್ಮು ದಮ್ಮು ಬಂದೀತು ಅಂತ ಆದರ ಮಾಡಿ, ಬ್ಯಾಡ ಅಂದರೂ ಕೇಳದೆ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಮುಟ್ಟಿ ಪುಟ್ಟಾಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ಕಳಿಸಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮಮ್ಮನ ಸರಿಸರಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ ಮಾಡಿಸಿದಿರಿ... ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಡಬ್ಬಾಗೇ ಕೂಡಿಸೇ ಕಾಶೀರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋದಿರಿ.....ಎರಡುಬ್ಯಾರೆ ಉಡುಪಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ್ನ ಬಿಡಿದಿವಸ ದಾಗೆ ತೋರಿಸಿದಿರಿ....ನಂದು ಇನ್ನೇನು ಆಗೋದದೆ ಅಂತ ನನ್ನ ಇಟ್ಟು ನನ್ನ ಅಳಿಯನ್ನ ಒಯ್ತೀಯಪಾ ದೇವ್ರೆ?....ಮಗಳೂ ಅಳಿಯನ ಎದುರಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಎದುರಿಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಾಯತಿದ್ದೇ....ನನ್ನ ಕಂಠು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡಪಾ ಸ್ವಾಮೀ ! ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನ ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಕೂಡಿಸಬ್ಯಾಡಾ....ಹದ್ದಿ

ನಂತಿರೋ ನನ್ನ ಆಯಸ್ಸು ನನ್ನ ಅಳಿಯಗಾದರೂ ಹಾಕಬಾರದೇ....ನಾನು ಇನ್ನ ಇರಲಾರೆ ಆಚಾರ್ತೇ....ಯಾವುದಾದರೂ ಸೀನೀರಿನ ಭಾವ್ಯಾಗೆ ಬಿದ್ದು ನಾಯ್ತೀನಿ ನಾನೂ....ದೇವ್ರೇ, ಈ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಳನ್ನು ಮರತೇನಪಾ....

ಆಚಾರ್ಯರು

ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನಮ್ಮಾ ದೇವ್ರ....ದೇವ್ರ ಎಲ್ಲಿ ಸುಡುಗಾಡಾಗೆ ಇದ್ದಾನೆ? ದೇವ್ರ ಇದ್ದಿದ್ದೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ ಆಗತಿತ್ತು....ಹೋಯಿತಮ್ಮಾ ದೇವ್ರ ಸತ್ಯಾ....ಆ ಕಾಲ ಹಿಂದಾತು. ದೇವ್ರಿಗೆ ಅನಿಷ್ಟ ಬಡಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಹೊಲೇರು....ಗುಡ್ಯಾಗೆ ಮಾದಿಗರನ್ನ ಹೊಗಿಸಿ ದೇವ್ರಿಗೇ ಹೊಗಿ ಇಟ್ಟು.... ಇಂಥಾ ಕೆಟ್ಟ ಕಾಲ ಬಂತೂ....ಸ್ವಾಮೀ, ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಯಣಾ ! ನಿನಗೆಲ್ಲೇ ಉಳಗಾಲಪ್ಪಾ ಇನ್ನಾ....ಗುಡಿಗೆ ಸರಕಾರ ಗಂಟು ಬಿತ್ತು, ನಿನ್ನ ಮಾದಿಗರು ಮುಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟು. ಈ ಕಲಿಯುಗದಾಗೆ ನಿನ ಸತ್ಯ ಇನ್ನೇನು ನಡದೀತು ? ಅದಕ್ಕೂ ಮತ್ತೆ, ಮಳಿ ಹೋತು ಬೆಳಿ ಹೋತು, ಅಳತಿ ಕೂಳು ಬಂದಮ್ಮಾಲೆ ನಾನು ಯಾಕಿರಬೇಕು ಹೇಳು. ನಮ್ಮಂಥಾ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇರಲಿಕ್ಕೇ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟವರು ಸಾಯ್ತಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಅಂದು ಜಾತಿ ಸಂಕರ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು. ಆ ಹೊಲೇರನ್ನ ಈ ಮಾದಿಗರು ಅಪ್ಪಿಗೊಂಡದ್ದು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಯಾಕೆ ಇಟ್ಟೆಪಾ ಮುಕುಂದಾ ?....ನಿನ್ನ ಮಾತು ಸುಳ್ಳು ಆಗೋ ಕಾಲ ಬಂತೇ ನಪಾ ಮುರಹರೀ....ನಿನ್ನ ಗೀತಾ ವಾಕ್ಯಾನೆ ಸುಳ್ಳು ಅದಮ್ಮಾಲೆ ಇನ್ನೇನದೆ?.... ಸಂಭಾವಾಮಿ ಯುಗೇ ಯುಗೇ ಅಂತ ನನಗೆ ವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲವಾ.... ಈಗ ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತು ಬಿಟ್ಟೆಪಾ....ನಿನಗೆ ಮೈಲಿಗೆ ಮಾಡೋ ಬಿಳಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ದೈತ್ಯರ ಮ್ಯಾಲೆ ನಿನ್ನ ಚಕ್ರ ಬಿಡು....ಬಿಡು ಏನು ನೋಡ್ತೀದಿ.... ಕೂಸಿದ್ದಾಗ ಪೂತಣಿನ್ನ ಕೊಂದಿ, ಕಂಸ ವಧ ಮಾಡಿದಿ, ಶಿಶುಪಾಲ ದಂತ ವಕ್ರನ್ನ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದಿ....ಕೋಟಿ ದೈತ್ಯರನ್ನ ಕಂಡ ಕೊಂದ ನಿನಗೆ ಈ ಹೊಲೇರು ಸಾಟಿ ಏನಪ್ಪಾ ?....ಇಂಥವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಈ ಸದ್ಗುಹಸ್ಥನ್ನ ಯಾಕೆ ಒಯಿದೆಪಾ....ಭಾಳಾ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ಇದ್ದಾ....ಇಲ್ಲದ ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚಿಗೆ ಹೋದ ಪ್ರಾಣಿ ಅಲ್ಲ, ಒಂದು ದಿನ ಆದರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ, ಹೊಲೇರನ್ನ ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ತಾನೇನೋ ತನ್ನ ನೌಕರೇನೋ ಅಂತ ಇದ್ದ.... ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಇಂಥಾತನ್ನ ಒಯಿದೆಲ್ಲವಾ ? ಆ ಮಹರಾಯಳು ಹೋದಾಗೆ

ನಾನೂನು ಹೋದೇನೂ ಅಂದೆ. ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷ ಜೀವ ಹಿಡಿದೀನಿ. ಈತನ ಬದಲು ನನ್ನ ಕರಸಿಗೋ ಬಾರದಿತ್ತೇ, ಆನಂದದಿಂದ ಬರಿದ್ದೆನಲ್ಲವಾ ಶ್ರೀ ಹರೀ (ಶಂಖವಾದ್ಯ ಮಾಡುವರು.)

ತಾರವ್ವ

(ಸಂತೈಸುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಆಚಾರ್ರೇ, ನಿಮಗೇನು ಹುಚ್ಚುಗಿಚ್ಚೇ ಹಿಡಿತೋ ಏನು ಮುಂಣ್ಣು ? ಅಳಗಿಳಬಾರದ್ರೆವಾ ನಿಮ್ಮಂಥಾವು. ನನ್ನಂಥಾ ಅಯೋಗ್ರ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಅಳಗಿಳಬೇಕು. ಇಚಾರ ಗಿಚಾರ ಎಲ್ಲಾನೂ ತಪ್ಪಿದರ ಲ್ರೆವಾ ನೀವು ? ಪುರಾಣ ಗಿರಾಣ ಓದಿದ ಸದ್ಗಿದ್ಭ್ರಾಮುಣ್ಣು, ನೀವು ಅಳ ಗಿಳೋದು ಮಾಡಿದರ ಹ್ಯಾಗಾದೀತು (ಉಕ್ಕಿಬರುವ ಅಳುವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ) ನನಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ ದೇವ್ರು ಸಾವುಗೀವು ಆಚಾರ್ರೇ, ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನೂ ಹೋಗಿ ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷ ಆಗ್ತುಬಂತೂ....ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಹೋದ ವರ್ಷಾನು ನನ್ನ ಗಂಡನೂ ತೀರಿಕೊಂಡು ಆಚಾರ್ರೇ....ನನಗೇನಿತ್ತು ಚ್ಯಾನು ಮ್ಯಾನು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಅಳೋವು ಕರೋವು ಮಂದಿ ಎದುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೈಸಿಕೊಳ್ಳಿಕೆ ನನ್ನಾಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನು ಮಹರಾಯ ಅಂತೀನಿ....ಮುತ್ತಿನಂಥಾ ಹುಡುಗಿ ಸಂಸಾರ ಹಾಳುಬಡದು ಈ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟವರನ್ನು ಒಯ್ಯೋ ಬದಲು ನನ್ನ ಒಯ್ಯಬಾರದಿತ್ತೇನವಾ ರಾಮಚಂದ್ರ....ಮಧ್ಯಾನ್ನ ಮರಣಾ ಕೊಡು ಅಂತ ಈ ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೆನಲ್ಲವಾ ? ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟವರನ್ನು ಕಳಿಸಿಗೋತ ಹೀಗು ಇರ್ದೀನವಾ ಕಡಿತನವಾ ? ಈ ಹುಡುಗನ್ನು ಇಟ್ಟು ನನ್ನ ಸಾಗಿಸಿದ್ದೆ ಹಬ್ಬ ಮಾಡಿದ್ದು ಹುಡುಗರೂ....ನಾನು ಹೋದೇನಂದೆ....ಇಷ್ಟು ಸಾರೆ ನನಗೆ ಅಸ್ತಮ ಉಬ್ಬಸರೋಗ ಬಂದಿತ್ತು, ಒಂದು ಸಾರೆ ಆದರೂ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ ನಾನೂ....ಸತ್ತೇನು ಸತ್ತೇನು ಅಂತ ಅತ್ತು ಅತ್ತು ಸತ್ತೇ.... ಕಡೆಗೂ ಸತ್ತು ಸತ್ತು ಬದುಕಿದೆ. ಎನ್ನಿವ್ವಾ, ನೀವೂನು ಹಾಗೇ ಕೂತು ಬಿಟ್ರೀ (ಗಂಡವನನ್ನು ಕೂತು) ಖಬ್ಬಿನಂಥಾ ಮಗನ್ನು ಕಳೆಕೊಂಡು ಕಲ್ಲು ಕೂತ್ತಾಗೆ ಕೂತುಬಿಟ್ರೀ....ನಿಮಗೆ ಅಳುಸಹ ಬರೋದಿಲ್ಲೇನು....ಮಗನ ಬದಲಿ ನಾ ಹೋಗ್ತೀನಿ ಅಂತ ಬಾಯಿಲೆ ಸಹ ಅನವಲೆಲ್ಲಾ....ಎಂಥಾ ಕಲೆವ್ವ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸೂ....ಅನ್ನಿ, ಬಾಯಿಂದಾದರೂ ಅನ್ನಿ....

ಸಾವಿತ್ರಿ

ಅವರು ಯಾಕೆ ಅಂದಾರವ್ವ....ಅವರ ಹಾಗೆ ನಾನೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟೆ... ಸ್ವಾಮೀ, ದೇವರೇ, ನನ್ನ ಒಯಿದು ಅನುಗೆ ಜೀವದಾನ ಕೊಡಸ್ತಾನು ನಮ್ಮಸ್ತಾನು.

(ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿರುವ ತಿಮ್ಮನ ಕೊಂಚ ಕೊಂಚ ಉಸಿರಾಡುವಂತೆ ಭಾಷಿಸುವನು. ಶ್ವಾಶೋಚ್ಛ್ವಾಸದಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ಹೊದಿಕೆಯ ಏಳು ಬೀಳುಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುವವು ತಿಮ್ಮನ ಶವದ ಕೈಕಾಲುಗಳು ಮೆಲ್ಲನೆ ಕದಲುವವು. ಕಂಠ ಮುಚ್ಚಿ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಗಂಡವನ ಹೊರತು ಬೇರೆಲ್ಲರೂ ಭಯದಿಂದ ಕಂಪಿತರಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಹೆಣವನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುವರು. ಸಾವಿತ್ರಿ ಚಿಟ್ಟನೆ ಚೀರಿ ಹೆಣವನ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ತಿಮ್ಮನ ನಿದ್ರೆಯಿಂದೆದ್ದಂತೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತು, ಮೈ ಮುರಿದು : ಥೂ! ಇದೇನು ಬಾಯಾಗೆ? ಅಡಿಕೆ ತಿನ್ನು ಹಾಗೇ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟೀನಿ ' ಎಂದು ವಟಗುಟ್ಟಿ : ಥೂ ' ಎಂದು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಉಳುವನು.)

ತಿಮ್ಮನ

ಅಯ್ಯೋ! ಅಕ್ಕಿ! ಹೀಗ್ಗಾಕೆ ಕೂತೀರಿ ಎಲ್ಲಾರೂ ಸತ್ತವರ ಸುತ್ತ ಕೂತ್ತಾಗೆ. ಎಲ್ಲಿದ್ದೀನಿ ನಾನೂ, ಓಹೋ! ಈಗ ನೆನಪು ಆಗ್ತದೆ. ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದೆ ನಾನು. ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಬಂಧು ಬಳಗ ಅಳೋದು ಕೇಳಲಾರದೆ ದೇವರು ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟ.

ಸಾವಿತ್ರಿ

(ಆನಂದ ಭಾಷ್ಯಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತ) ಬದುಕಿ ಬಂದಿರಾ ನೀವೂ..... ಬದುಕಿದಿರಾ, ಸಾಕು. ಸತ್ತು ಪುನಃ ಹುಟ್ಟಿದಾಗಾತು. ದೇವು ದೊಡ್ಡ ಮನಸು ಮಾಡಿದ. ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ, ದೇವು ಕಿವುಡನೇನಮ್ಮಾ, ನನ್ನ ಗೋಳು ಆತಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು ನೋಡಮ್ಮಾ.....

ಹೆಣವ್ವ

ನಾನೇನು ಧಡ್ಡಿ ಅಲ್ಲವ್ವಾ ಸಾವಿತ್ರೀ; ನನಗೆ ಆಗಲೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು, ನಿನ್ನ ಏಗ್ಯತಾ. ನೀನು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ ಈ ಮಾತು. ತಮ್ಮ ಅಮ್ಮನ ಹೆಸರು ಇಡಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಗುಗ್ಗರಿ ಸಹ ತಿನದೆ ಹೋದರು ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪ. ನಿಮ ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದರೂ ನಾನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಡ ತಾಯೀ

ಆ ಸಿನೇಮಾದ ಬಂಣಗಿತ್ತೇರ ಹೆಸರು ಅಂದೆ. ಒಂದೇ ಹಟ ಹಿಡಿದು ನಿನಗೆ ಸಾವಿತ್ರೀ ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿನವ್ವಾ ನಾನು. ನನಗೆ ಆಗಲೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು, ನೀನು ಗಂಡನ್ನ ಬದುಕಿಸಿಗೊಂಡು ಬರೋ ವಡಸಾವಿತ್ರಿ ಆಗ್ಗಿದಿ ಮುಂದೆ ಅಂತ. ಅವರು ಬದುಕಿ ಬರದಿದ್ದ್ರೆ ನಾನೇ ಖುದ್ದು ಸತ್ತು ಅವರನ್ನ ಬದುಕಿಸಿ ಬಿಡತಿದ್ವೆ.

ಗೋಪಿ

(ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡ ಭರತನಂತೆ ಹರ್ಷೋನ್ಮುಖನಾಗಿ) ಅಂಣಾ, ನೀನು ಬದುಕಿ ಬಂದೇನಪಾ, ಥ್ಯಾಂಕ್ ಗಾಡ್ನೊ. ಸೋ ನನ್ನ ಪ್ರೇಯರ್ಸ್ ವರ್ ಹರ್ದೊ. ನಾನು ಆಗಲೆ ರೆಡಿ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ ನಿನ್ನ ಬದಲಿ ಸಾಯಲಿಕ್ಕೆ.

ಸದ್ವು

ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತಪ್ಪಾ. ಇನ್ಯಾಕೆ ನಾನು ಬದುಕಿರಬೇಕು ಅಂತ ಅನಿಸಿತ್ತಪ್ಪಾ ನನಗೆ.

ಅಚಾರ್ಯರು

ಆತ ಎಂದಿಗಾದರೂ ಭಕ್ತಪರಾಧಿನಲ್ಲೇನಪಾ! ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಮೇತ ಶೇಷ ಶಯನನಾಗಿ ಮಲಗಿದ ವಿಷ್ಣು — ಸಾಕವ್ರತ್ ಪರಮಾತ್ಮನೆ ನನ್ನಂತಹ ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಆರ್ತವ್ವನಿ ಅಂದ್ರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಎನಪಾ? ನಾನು—ಸ್ವತಃ ನಾನು ಮೂರು ಸರತಿ ಸುಧಾ ಮಂಗಳ ಮಾಡಿದ ನಾನು ಕರೆದರೆ ಆ ವೈಕುಂಠಪತಿ ಬರದೇ ಬಿಟ್ಟಾನೆ ? ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಅಂಬೋ ಜಿರುದು ಆತಗೇ ಅದಲ್ಲ ? ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಚಂಡಾಲರು ಹಿರೇತನ ಮಾಡಿ ಯಾರಿಗೂ ಬಿರುದುಗಳು ಇರಬಾರದು ಅಂದ್ರು. ಮುರಹರೀ, ಅಂತೂ ಈ ಯೋಗ್ಯ ವಿಪ್ರ ಕರೆದರೆ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದೆವಾ, ಸಂತೋಷ. ಎಳಪಾ, ತಿಂಮಾ. ನನ್ನ ಪಾದಾ ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡು. ನಾನು ಸತ್ತು ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಬದುಕಿಸಿಗೊಂಡು ಬರತಿದ್ವೆ, ಆ ಕಾಳೀಮರ್ದನಗೂ ಹೇಳಿ.

ತಾರವ್ವ

ದೊಡ್ಡವರ ಮಾತು ಎಂದಿಗಾದರೂ ಸುಳ್ಳು ಆದೀತೇನೆ ಹುಡುಗೇರಾ? ಹಿರೇಮನಿಶಾಳ ಆಶೀರ್ವಾದದ ಫಲ ನೋಡು ಇದು. ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಒಯಿದು ಈ ತಿಂಮನ್ನ ಬದುಕಿಸಿ ಕೊಡಪ್ಪಾ ದೇವ್ರೆ ಅಂತ ಮನಸಿನಾಗೇ

ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟೆ. ಯಜಮಾನ ಮನಿಶಾಳ ಮಾತು ಯಾಕೆ ತಾತ್ಸಾರ ಮಾಡ್ಯಾನು ಆ ದೇವ್ರ, ಆತೇನು ಸೊಸಿ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಕುಣಿಯೋ ಮಂಗಳನ ? ಏಳಪಾ ತಿಂಮಾ, ನಿನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಜೀವ ಅಂತ ಕೂತಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ ನಾನು ಆಗಲೆ. ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಪಾ. ಉದಂಡ ಆಯುಷ್ಯವಂತನಾಗು ಅಂತ ಹರಿಸಿ ಹೋಗ್ತೀನಿ ನಾನು, ಮೈ ತೊಳಕಳ್ಳಕ್ಕೆ, ಸುಡುಗಾಡು ಹೆಣ ಬ್ಯಾರೆ ನೋಡೀನಿ.

ತಿಂಮ

(ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಸುತ್ತಲು ನೋಡಿ ತಡವರಿಸುತ್ತ) ಅಂತೂ ಯಾರ ವುಣ್ಯದಿಂದಾರೆ ಆಗಲಿ....ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಬದುಕಿಸಿಗೊಂಡ್ರೆಲ್ಲ ನನ್ನ....ಅದಕ್ಕೇ ಅಂಜೋದು, ಬಂಧುಬಳಗ ಹಿರೇರೂ ಕಿರೇರೂ ಇರಬೇಕು ಅಂತ. (ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ತಿಂಮನ ಎರಡೂ ಮಕ್ಕಳೂ ಹತ್ತಿರ ಬರುವವು. ಮೈದಡನಿ ಮುದ್ದಿಕ್ಕಿ ಆತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ) ಇದೇನು ! ಅಮ್ಮನ ಸುಳುವು ಇಲ್ಲಲ್ಲ ? (ಅರೆಗಂಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೈಮುಗಿದು ಮೂಲೆ ಂಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಗಂಡವನನ್ನು ನೋಡಿ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದವ ರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವಂತೆ) ಅಮ್ಮಾ, ಏ ಅಮ್ಮಾ! ಕಂಣು ತಗಿಯಮ್ಮಾ. ನಾನಮ್ಮಾ, ನಾನು ತಿಂಮ. ಬದುಕಿ ಬಂದೀನಿ ನೋಡಮ್ಮಾ .

ಗಂಡವ್ವ

(ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿರದವಳಂತೆ ತೆರೆದು ಮಕ್ಕಳು ಸೊಸೆ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಬೀಗಿತ್ತಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಿ, ತಿಂಮನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿ) ಬಂದೇನಪಾ ತಿಂಮಾ (ಅಶ್ರುಗಳಿಂದ ಕಂಣು ಮಸಕಾಗುವದು.)

ತಿಂಮ

ಅಳಬ್ಯಾಡಮ್ಮಾ ಇನ್ನ, ಆ ದಿನ ಹಿಂದಾದವು. ನನ್ನ ತುಂಬಿದ ಮನಿ ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಿ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ನಗಮ್ಮ ಈಗ. ದೇವರು ಕೃಪಾ ಮಾಡಿದ. ' ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರ ನಾನು ಯಾಕೆ ಹಾಳು ಮಾಡ್ಲೆಪಾ ತಿಂಮಾ, ಅಗತ್ಯ ಹೋಗು' ಅಂತ ಹೇಳಿ ವಾಪಸು ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ, ದಯಾಳು. 'ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಳುಸ್ತೀನಿ ಹೋಗಪಾ' ಅಂದನಮ್ಮಾ ದೇವರು. ನಾನು ಆತನ ಪಾದ ಮುಟ್ಟಿ ಸಂಣ ಕೂಸಿನಂತೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತೆ. “ ಛೇ, ಧಡ್ಡಾ ಹೀಗೆ ಯಾಕೆ ಅಳುತೀ, ನೀನು ಗಂಡಸು, ಮನಿಗೆ ಹೋಗು, ನಿನ್ನವರು ಅತ್ತು ಅತ್ತು ಸಾಯಿತಿದ್ದಾರೆ,

ವಾಪ. ನೀನು ಮೊದಲು ಮನಿಗೆ ಹೋಗು ' ಅಂದ. ಇನ್ನ ಮೂರು ದಿನದ ಮ್ಯಾಲೆ ದೇವಲೋಕದಾಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಅಂತಮ್ಮಾ ' ನಿನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಯಾರ ನ್ನಾರೆ ಒಬ್ಬರನ್ನ—ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷ ಮೀರಿದವರನ್ನ—ಕಳಿಸಿಬಿಡು' ಅಂದ ಸಮ್ಮಾ. ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೇನು, ಒಂದು ಲಕ್ಷಮಂದಿ ನಾ ಮುಂದು ನೀ ಮುಂದು ಅಂತ ಹಾತೊರಿತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಬಳಗ ಬಂಧುಗಳೂ ಬೇಕಾದ ವರೂ ಪ್ರಾಣದ ಗೆಳೆಯರೂ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಕರಿಸೋ ಅವರೂ ದೇಶದ ತುಂಬ ಇದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಬದಲೀ ಏನು ಯಾರಾದರೂ ಸಾಯ್ತಾರಮ್ಮಾ .

ಸಾವಿತ್ರಿ

(ದೂಖವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ರಾಗ ತೆಗೆದು ಹಾಡಿಹಾಡಿ ಅಳುತ್ತ)ಅತ್ತೇರಾ, ಹೋಗ್ತೀರಾ, ಹೋಗ್ತೀರಾ ಹಾಗಾದರೆ, ಹೋಗೇ ಬಿಡ್ತೀರಾ, ಪುಣ್ಯವಂತ್ರಮ್ಮಾ ನೀವೂ....ಪುಣ್ಯಮಾಡಿ ಹುಟ್ಟೀರಿ....ಮಕ್ಕಳು ಸೊಸಿ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನ ಕಂಡ್ರಿ....ವಟವಟ ಅನುಕೋತ ಆದರೂ ಒಪ್ಪತ್ತಿನ ಅಡಿಗಿ.ಮಾಡಿ ಬಿಡಿತಿಂದ್ರಿ.... ಅಡಿಗಿ ನೆಟಗಿಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ಸಿಟ್ಟಾಗತಿಂದ್ರಿ....ನನಗಂತೂ ಅನುಗಾಲ ಖಸುರೂ ಬಾಣಂತನ, ನಮ್ಮ ಗೊಡ್ಡವ್ವಗೆ ಮಳಿಗಾಲದಾಗೆ ಕೆಮ್ಮೂ ದಮ್ಮೂ ಅಸ್ತಮ ರೋಗ ಆತು. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಆಕೀಮ್ಯಾಲೇ ಬಿತ್ತು ಇನ್ನ. ಇಷ್ಟು ಹುಡುಗರನ್ನ ಆಕಿ ಏನು ಸುಧಾರಸ್ತಾಳೆ. ಆದರೂ ನೀವೇ ಹೋಗಬೇಕಾತೇ ?....ನೀವು ಯಾಕೆ ಬಿಟ್ಟೀರಿ ಅತ್ತೇರಾ ?....ನಿಮ್ಮಂಥವರು ಕೂತಿರಲಿಕ್ಕೆ ನಾ ಹೋಗ್ತೀನಿ ಅಂದ್ರರೆ ನೀವಾದರು ಯಾಕೆ ಒಪ್ಪೀರಿ. ಜನ ಆದರೂ ನಿಮಗೇನು ಅಂದಾರೂ. . .ಅತ್ತೇರಾ ಹೊರಟಿರಾ....

ಹೆಂಣವ್ವ

ಛೇ! ಒಳ್ಳು ಅನ್ನಮ್ಮಾ ಸಾವಿತ್ರಿ....ಹಾಗೆನಬಾರದೂ ವಾಗತ್ಯಾ....ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟವರು ನೀವು ಯಾಕೆ ಹೋಗಬೇಕೂ, ಹದ್ದು ಕೂತಹಾಗೆ ಮುದುಕರು ಕೂತಿರಲಿಕ್ಕೆ? ನಿಮ್ಮತ್ತಿವರು ನನಕಿಂತ ಮೂರು ದಿನದ ದೊಡ್ಡವರು. ಅವರೇ ಹೋಗ್ತಾರೆ, ಅವರಾಕೆ ನಲ್ಲಿ ಅಂದಾರು....ನೀನು ಹೋದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಪರದೇಶಿ ಆಗ್ತಾವೆ. ಬಂದ್ರೆ ಮಲತಾಯಿ ಬಂದಾಳೂ, ಕೈಗೆ ಹುಡುಗರು ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಜ್ವಾಪಾನ ಆಗ್ಯಾವು....ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವು, ಹುಲ್ಲು ಮೇಯಿಸ್ತಾ ನೀನು ಬಿಡು....ಮಕ್ಕಳ ಯೋಚನೆ ನನಗಿಲ್ಲ.ನನ್ನ ಗತಿ ಏನಮ್ಮಾ ಸಾವಿತ್ರಿ....

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಾಯಿ ಆದಾಳು, ಆಕೆ ನನಗೆ ಯಾಕೆ ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ ಅಂದಾಳು....ನಂದು ಇನ್ನೇನದೆ ಸೌಭಾಗ್ಯ, ನಾನೇ ಹೋದೇನು. ಏನು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯಾ....ಸಾಯೋದರೊಳಗೆ ಉಡಪಿ ಪರ್ಯಾಯ ನೋಡಬೇಕು ನಾನು. ಮೂರು ಸಲ ಹೋದರೂ ಬಿಡಿದಿವೆಸದಾಗೇ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಪರ್ಯಾಯ ನೋಡದೆ ನಾನಂತೂ ಸರ್ವಸರ್ವಥಾ ಸಾಯಲಾರೆ. ನನಗೇನು ಕಷ್ಟ ಆಗ್ಯದೆ ಅಂತ ನಾಯಲಮ್ಮಾ ನಾನು? ಅಳಿಯ ನನ್ನ ಕಂಡ್ರಂತೂ ಪ್ರಾಣಾ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಒಂದು ದಿವಸ ಅದರೂ ರಾತ್ರಿ ಫಳಾರ ತಪ್ಪಿಸಿಲ್ಲ ಅವರು ನನಗೆ....ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ತಂದು ಇಟ್ಟಿರತಾರೆ. ಅತ್ತೇರಿ, ನಿಮಗೆ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರಿ ಬ್ಯಾಸರ ಅದರೆ ಕರ್ಜೂರ ತಿನ್ರೀ ಅಂತಾರೆ. ಕರ್ಜೂರ ಖಾರಹತ್ತಿದರೆ ಗ್ವಾಡಂಬಿ ತಿನ್ರೀ ಅಂತಾರೆ. ಪರ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಕಾರಿನಾಗೇ ಹೋಗೋಣ ಅಂತ ದೇಳ್ಯಾರವರು. ಹಾಗೂ ನಾನು ಈಗ ಸತ್ತರೆ ಅವರು ಮನಸು ನೊಂದು ಕೊಂಡಾರೂ....ಪರ್ಯಾಯ ನೋಡದೆ ನಾನಂತೂ ಸಾಪಸಾಪ ಸಾಯಲಾರೆ. ಅಳಬ್ಯಾಡಮ್ಮಾ ಸಾವಿತ್ರೀ, ಹೌದೂ ನನಗೂ ಗೊತ್ತು ಆಗ್ತದೆ. ನಿನಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖ ಆಗ್ಯದೆ; ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಅತ್ತಿನ್ನ ಕಳಕೋಬೇಕು ಅಂದರೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ದುಃಖ ಆಗ್ತದೆ. ಅವರೇನು ಚಿರಂಜೀವಿ ಏನಮ್ಮಾ? ಎಂದಾದರೂ ಹೋಗ ಬೇಕೂ-ಹೋಗ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೇನು ಮಾಡ್ಯಾರು ಪಾಪ! ಹೋಗ್ತೀರೇನೈವ್ವಾ, ಹೋಗೇ ಬಿಡ್ತೀರಾ ಅಂತೂ... ಆಡಗಿ ಭಾರ ಎಲ್ಲ ನನಮ್ಮಾಲೆ ಹಾಕಿದಿರಿ. ಜಾಣರಮ್ಮಾ ನೀವೂ.....

ಗೋಪಿ

ನಾನು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ರೆಡಿ ಇದ್ದೀನಿ. ಆದರೇನು ಮಾಡಲಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಪಾರ್ಶ್ವ ಉಳಿದದೆ ಇಂಟರದೊಳಗೆ....ಈಗ ಸತ್ತರೆ ನನಗೆ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಬರ್ತದೆ, ಇಂಟರ ವಾಸು ಮಾಡಲಾರದೆ ಸತ್ತ ಅಂತ. ಜತಿ ಗೆಳೆಯರೊಳಗೆ ನಗಿಸಾಟ್ಲು ಆಗ್ತದೆ. ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಭಾನ್ಸ ಅವೆ-ಎರಡು ಮಾರ್ಚಿ, ಒಂದು ಸಪ್ಪಂಬರು. ದಿನಾ ಎರಡು ಪೇಜಿ ಓದಿದರೆ ನಾನು ಪಾಸ್ ಆಗೋದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ. ಮೂರು ದಿನದಾಗೆ ಸಾಯಬೇಕು ಅಂದರೆ ನಾನು ಹ್ಯಾಗೆ ಸಾಯಲಿ....

ಪದ್ಧ

ಅಪ್ಪಾ, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕಳ್ಳರು. ಸಾಯಲಾರದ್ದಕ್ಕೆ ಏನಾರೆ ನೆವ ಹೇಳುತ್ತರಪ್ಪಾ, ಇವರು. ಇವರ ಮಾತು ನಂಬಬ್ಯಾಡಾ. ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ನಾನು ಈಗಲೇ ಹೋಗೇನು, ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ ನನಗಿನ್ನೂ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷ ತುಂಬಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನಾಣೆ ಹೋಗೇ ಬಿಡತಿದ್ದೆನಪ್ಪಾ.

ತಾರವ್ವ

ಛೇ ! ಹುಚ್ಚುಹುಡುಗಿ ! ಮದುವೆ ಮಕ್ಕಳು ಕಾಂಬೋ ಆಕಿ ನೀನು, ಹಾಗನಬಾರದೇ ಪದ್ಧ. ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಅನ್ನು. ನಮ್ಮಂಥವರೂ-ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸಿ ಕೂತವರು ಇರಲಿಕ್ಕೆ ನೀನ್ಯಾಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ? ನಾನೆಲ್ಲ ಆನಂದ ದಿಂದ ಹೋದೇನು. ಆದರೆ ಇವರು ಯಾಕೆ ಕಳಿಸ್ಸಾರು,ಪಾಪ ! ಮನಿ ಅವರೇ ಇಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇದ್ದು ನನ್ನ ಯಾಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು ಪರಾಯ ಮನಿ ಆಕಿನ್ನಾ ಅಂತೀನಿ. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನಿಂದ ಇಡೀ ಊರಿಗೆ ಉಪಕಾರದೆ. ಯಾರೊಬ್ಬರು ಅಂತಾರೆ ನನಗೆ: 'ಅಪ್ಪಾ, ನೀನು ಇನ್ನೂ ನೂರು ವರ್ಷ ಇರು ಅಂತ'. ಅಂಥಾ ಚೇಳಿನ ಮಂತ್ರ ಅದೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ. ಊರ ತುಂಬ ಡಬರಿ ಟೊಪ್ಪಿಗಿ ಮೋಟಾರ ಕಾರಿನ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇದ್ದ್ರೂ ಸರಾತ್ರಾಕ್ಕೆ ಬಂದು ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಕೈ ಅಂಥಾದು. ಇರೋ ನಾನೊಬ್ಬಾಕೀನೂ ಹೊರಟು ಹೋದರೆ ಊರಾಗೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಚೇಳು ಕಡಿದರೆ ಏನು ಗತಿ ? ಒಬ್ಬಾತನ ಜೀವ ಉಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಮಂದಿನ್ನ ಹ್ಯಾಗೆ ಕೊಲ್ಲಲಿ ? ನಾನು ಹ್ಯಾಗೆ ಸಾಯಲಿ, ಆಚಾರೇ....

ಆಚಾರ್ಯರು

ಯಥಾರ್ಥ ಮಾತು ಆಡಿದಿರಿ ತಾರವ್ವಾ ನೀವು. ನೀವು ಅಂಥಾಗೆ ಮನಿ ಅವರೇ ಇಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದು ಹೊರಗಿನವರಾದ ನಮ್ಮನ್ನ ಯಾಕೆ ಕಳಿಸ್ಸಾರು ಪಾಪ ! ದೇವು ಬ್ರಾಂಬ್ರ ಅಂದರೆ ಭಾಳಾ ಭಯ ಭಕ್ತಿ ಈ ತಿಂಮರಾಯಗೆ. ನನ್ನ ಕಳಿಸಿ ಈ ಗೃಹಸ್ಥ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಯಾಕೆ ಕಟಿಗೊಂಡಾನು ? ಇನ್ನೂ ಆತನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎರಡು ಎಳಿ ಹಾಕಿ ಆ ಹುಡುಗರನ್ನು 'ಭವತೀ ಭಿಕ್ಷಾಂದೇಹಿ' ಅಂತ ಕಳಿಸಬೇಕು ನಾನು. ನಾನೇ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಮನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ ಹೊಲೇರ ಪಾಲು ಆದೀತು. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾನೆಲ್ಲ ಆನಂದ

ದಿಂದ ಸತ್ತೇನು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದೇವತಿಗಳೇ ಬಂದು ನನ್ನ ವಿಮಾನದಾಗೆ ಒಯಿ ತಾರೆ, ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ-ಎಲ್ಲಿಲ್ಲೂ ಇಳಿಸದಂತೆ. ಆದರೆ, ನನ್ನ ಕಳಿಸಿ ಈ ತಿಂಮ ರಾಯ ಯಾವ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಪಾಪ !

ತಿಂಮ

(ಸುತ್ತಲೂ ಕುಳಿತಿರುವ ಅಪತ್ನಂಧುಗಳನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಿ)
ಛ ಛ ! ಯಾರಾದರೂ ಯಾಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಪಾಪ ! ಯಾರಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಅವರವರಿಗೆ. ಇನ್ನು ಮೂರು ದಿವಸಾದ್ರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೂತು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಆ ದೇವರಿಗೊಂದು ಹುಚ್ಚು, ಅಳತಾರೆ ಹೋಗುವಾ ಅಂದ. ನಾ ಇನ್ನ ಹೊರಟೆ, ಬರಲ್ಯಾ ನಾವಿತ್ತಿ....ಹೋಗಿ ಬರ್ತೀನಮ್ಮ (ಗಂಡವ್ವ ಆರೆಗಂಣು ಮುಚ್ಚಿ ತೃಪ್ತಿಯ ಮುಖಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಕುಳಿತಿದ್ದಳೆ.) ಅಮ್ಮಾ ಅಮ್ಮಾ....

ಗಂಡವ್ವ

(ಕಂಣು ತೆರೆದು) ತಿಂಮಾ, ನಿನ್ನ ನೀನು ಅರಿತುಗೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ಕಾಲ ಬಾಳವಾ. ಎಲ್ಲರ ಸುಖದಾಗೇ ನಿನ್ನ ಸುಖ ಅಂಬೋದನ್ನ ಮರಿಬ್ಯಾಡ. ನಾನು ಬರ್ತೀನವಾ. ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರ ನಿನಗೆ ಹೊಂದಿತು ಇನ್ನ. ನಾನು ಆ ವಿಶ್ವಸಂಸಾರಿ ಹತ್ತರ ಹೊರಟೆ. ನಾನು ಆಗಲೆ ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಹೊರಟೆ. ನಿನ್ನ ನೀನು ಅರಿತುಗೊಳ್ಳುವಾ ತಿಂಮಾ (ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುವಳು.)

ತಿಂಮ

(ದುಃಖಾವೇಶದಿಂದ) ಅಮ್ಮಾ ಅಮ್ಮಾ , ನೀನು ಹೋಗಬೇಡಮ್ಮಾ.... ಅಯ್ಯೊ ಅಯ್ಯೊ ನಾನೂ ಬಂದೆನಮ್ಮ , ಬಂದೆ ಬಂದೆ.... (ತಿಂಮನ ತುಂಬು ಗಂಣಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಹೊಳೆಯುವದು. ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೈ ಎತ್ತಿ ಧುಪ್ಪೆಂಗು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳು ವನು.)

ಬೀಚಿ

(ಎತ್ತಲಿಂದಲೋ ಓಡಿಬಂದು ನಿಜವಾದ ದುಃಖದಿಂದ) ಅಯ್ಯೊ, ತಿಂಮಾ....ಚಾಂಡಾಲಾ....ಸತ್ತೇ ಹೋದೇನವಾ ! ನನ್ನ—ಬಡವನ್ನ, ಮಕ್ಕಳಂದಿಗನ್ನ—ಹಾಳು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲೋ ತಿಂಮಾ....ನಿನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ

ಕುಣಿಕುಣಿದು ನಾನು ಹುಚ್ಚುಮಂಗ ಆದೆನಲ್ಲೊ ತಿಂಮಾ....ನಿನ್ನ ನಂಬಿ,
 ಅವೇನೋ ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲಾ ಅಂತ ಹಚ್ಚಿಗೊಂಡು ಊರು ತುಂಬಾ
 ಸಾಲಾಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ತಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲಾದ ಹಮಾಲ ಆದೆ
 ನಲ್ಲೊ ತಿಂಮಾ....ಸಾಯೋದು ನತ್ತಿ, ಇದಿಷ್ಟು ನಾಲಾ ತೀರಿಸಿ ನತ್ತಿದ್ದರೆ
 ನಾನೇನು ಬ್ಯಾಡ ಅನ್ನ ತಿದ್ದೆನೇನಪಾ, ಅಯ್ಯೊ ತಿಂಮಾ....

(ಗೋಳಿಡುವನು)

ಶ್ರೀಮಚ್ಚುನಾವಣೆ ಗೀತಾ

ಪಾತ್ರಗಳು

೧. ಅರ್ಜುನನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ಮತದಾರ; ದುರ್ದೈವ ದಿಂದ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ.
೨. ಭಗವಾನ್‌ ತಿಮ್ಮ.

(ಪ್ರಸಂಗ— (ಅ)ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರೇ ಕುರು (ಉ) ಪ್ರೇತ್ರೇ— ಹುರಿಯಾಳು
 ಗಳೆಂಬ ದೈತ್ಯದಾನವರು ಧನಪಾನದಿಂದ ಮದೋನ್ಮತ್ತರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಅಪಾರ
 ಏಜಂಬರ ಸೇನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಓಟ್ಸ್ ಮೊಬೈಲ್, ಹಿಲ್ಮನ್ ಫೋರ್ಟ್, ಚೆಮೋರೈಟ್
 ರಥಾರೂಢರಾಗಿ ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಸ್ರಾರು ಸೋಡಾಲಿಮನ್ ಜಿಂಜ
 ರಾದಿ ಬಾಟ್ಲಿಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಥಂ ಥಂ ಎಂದು ಮತದಾರರನ್ನು ಕಿವುಡುಮಾಡುತ್ತಿವೆ.
 'ತ್ರೀಕಾಜಿಲ್ಸ್'ದಿಂದ ಹಿಡಿದು 'ಸ್ಪಾಡ್‌ಓಟ್ಸ್ ಓನ್ ಬೀಡಿಸ್'ದ ವರೆಗೂ
 ಎಲ್ಲವೂ ಅಗ್ನಿನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಅಹುತಿಯಾಗಿ ಇಡೀ ಅಕಾಶವು ಧೂಮ್ರದಿಂದ
 ತುಂಬಿ ಕಾಣದಾಗಿದೆ. ಎಥಗಳಿಂದ ಜಿಗಿದು ಹಾರಿಬಂದಿರುವ ಅಸ್ತ್ರಗಳಂತೂ ನಾನಾ
 ಬಗೆಯವು ಇವೆ-ಎರಡೂವರೆ ಅಣೆಯ ಬಿಳಿಚೋಪಿಗೆ ಒಬ್ಬನ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ತಂಡನ
 ಗಡ್ಡ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಮುಖದಲ್ಲಿ, ಏಕೀಕರಣದ ಕಿರೀಟವು ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಮುಂದಲೆಗೆ,
 ನೇಗಿಲು, ಕಸಬರಿಗೆ, ದೋಸೆಯ ಚುಚ್ಚುಗ, ಮುಂತಾದ ಚಿತ್ರಗಳುಳ್ಳ ಧ್ವಜಗಳು
 ಹಲವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಅದರೆ ಜಾತೀಯ ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರವು ಮಾತ್ರ ಸರ್ವರ ಕಿಣಿಯಲ್ಲಿ !
 ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯಾದ ಓರ್ವ ಯೋಕಶ್ಚಿತ್ ಮತದಾರರು ಮೋಣಕಾಲು ಬಾಗಿ ಕೈ
 ಮುಗಿಸು ತಿಂಸು ದೇವನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ.)

ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ

ಮತದಾರ

(ಕಂಞ ಮಂಜ್ಜು, ಕರ ಜೋಡಿಸಿ, ಬಾಯಿತೆರೆದು, ಎಡಗಡೆ ಗೋಣು
 ಎಸೆದು ಗದ್ದದ ಕಂಡದಿಂದ) “ ಹಾ, ತಿಂನಾತ್ಮಾ ! ನಾನೂ ನೀನೂ ಕೂಡಾ
 ದಿಬ್ಬಾಡರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನನಗಂತೂ ದಿಕ್ಕು ತೋಚದಾಗಿರುವದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಷ್ಟ
 ದಿಕ್ಕುಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ ? ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ, ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ, ನೈರುತ್ಯ,
 ಅಜ್ಞೇಯ ಈಶಾನ್ಯ, ವಾಯವ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳೇನು ? ಇವೆಲ್ಲವೂ ಯಾವ
 ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ, ಎಂಬುದೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಹೋರಾಟವೆಂಬ
 ಮಹಾ/ಅಧವಾ/ಮತ್ತು ಘೋರ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿ 'ಧರ್ಮರಕ್ಕಸಿ'
 (ಡೆಮೋಕ್ರಸಿಯ ಸವತಿ) ಯನ್ನು ಒಲಿಸಿ 'ಮತದಾನ ಹಕ್ಕು' ಎಂಬ ಗಾಂಡೀವ
 ವನ್ನು ಪಡೆದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕುರುಡು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿ
 ಯಾಗಿ ಬೆಪ್ಪನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಎಲೈ ತಿಂನುದೇವಾ ! ನನ್ನ ಮನೋಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು

ನಿನ್ನ ತಿಂಮ ಚಕ್ಕುವಿನಿಂದ ಕನ್ನಡಕದ್ವಾರೇ ನೋಡುವಂಧಾತ್ತನಾಗು. ನನ್ನ ಮತವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಿ, ಯಾರು ಯೋಗ್ಯರು ಎಂಬುದಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೇ. ನನ್ನ ಮತವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡದಿರಲಿ, ಯಾರು ಅಯೋಗ್ಯ ರಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ನನ್ನನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಕಾಡಿ ಹಿಂಡಿ ಹಿಪ್ಪೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಮಸ್ಕೇ. ನೋಡು ದೇವಾ, ನನ್ನ ಆರ್ತಧ್ವನಿಯು ಹೇಗೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಲಿದೆ, ಚುನಾವಣೆ ಸನಿಯ ಬಂದಾಗ ಕಿಟಲಿನಿಂದ ಚಹ ಬಿಡ್ತಂತೆ. ತಿಂಮದೇವಾ! ನನಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವನ್ನು ಮಾಡಿಸು. ನನ್ನ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯು ಕುಂಠಿತವಾಗಿ ಸುಟ್ಟು ಇದ್ದಲೀಭೂತವಾಗಿದೆ ನೋಡು. ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವಿನಂತೆ ಅಳುವಂತಾಗಿದೆ ನನ್ನ ಗತಿ. ಆರು ಗಂಟೆ ಆಗುತ್ತ ಬಂದಿತು, ಬೇಗ ಹೇಳು ಯಾರಿಗೆ ಹಾಕದಿರಲಿ ನನ್ನ ಮತವನ್ನು. ತಥ್ಯವಾವುದು ಮಿಥ್ಯವಾವುದು ಪಥ್ಯವಾವುದು ಅಪಥ್ಯವಾವುದು ಎಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ ಈ ಅಲ್ಪಮತಿಗೆ. ತಿಂಮರ ದೇವಾ ! ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಚುನಾವಣೆ ಗೀತೆಯನ್ನು ಚಮಚಿಯಿಂದ ಕುಡಿಸು. ನನ್ನ ಏಕ ಮಂತ್ರ ಧನುಸ್ಸಾದ ಮತವೆಂಬ ಗಾಂಡೀವ ವನ್ನು ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕೈ ಚೆಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಸ್ಥ ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ ನೋಡು. ರೂಪಾಯಿ ಚೀಲಗಳೆಂಬ ಈ ಮಂದ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ ಮತ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದಾಣೆ ಯಾಗಿಯೂ ಮತವಧೆಯಾಗುವದು; ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವಗ್ಲಾನಿಯಾಗುವದು. ಬೇಗ ಹೇಳು. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ನಿಂತಿರುವ ಯಾವ ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಕೊಡಲಿ ನನ್ನ ಮತವನ್ನು? ಯಾರು ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾರು ಸಹಜವಾದ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು, ಎಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ ? ತಿಂಮೇಂದ್ರಾ !

ಹಳೆಯ ಎತ್ತನ್ನು ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ನೋಡು ಎಂಬ ಹಿತೋಕ್ತಿ ಯನ್ನನುಸರಿಸಿ, ಹಳೆಯದಾಗಿರುವ— ಬಂಣವೇ ಬದಲಾಗುವಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾಗಿರುವ— ಹಳೆಯ ಹುಳಿ ಹಳದಿಯ ಡಬ್ಬೆಗೇ ಹಾಕಲೇ ನನ್ನ ಆಮೌಲ್ಯ ಮತವನ್ನು ? ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ— ಚುನಾವಣೆಯ ದುರ್ವಾಸನೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ— ಹೆಣದಂತಿದ್ದ ಈ ಹಳದಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎದ್ದು ಸೀದಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅನ್ನದಾನ ಮತ್ತು ಚಪಾತಿದಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಗಿಡವನ್ನು ನಟ್ಟಿದೆ. ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತೋರಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಏನೇನನ್ನೋ

ಪುಟ್ಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲವೆ ಕೆಂಪುಟೊಪ್ಪಿಗೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಲೇನು ನನ್ನ ಮತವನ್ನು ? ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಇರಲೇ ಬೇಕಲ್ಲವೆ ತಿಂದುದೇವಾ ? ಪಾಪ ! ಈ ಅಳಿಯಂದಿರು ಪಡುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಾದರೂ ಎಷ್ಟು ? ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯವೂ, ಅನುದಿನವೂ, ದಿನಾಲೂ, ಊಟಮುಗಿಸಿದನಂತರ ಹಸಿದ ಹೋಟಲ ಹುಡುಗರ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಜನರು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೆ ಬಂದು ಭಾಷಣಗಳ ಬೆಂಕಿಮಳೆಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ಸುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಸು ಕೊಡದೆ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದ ಈ ಬಾಲವಾಲಂಟರಿಗಳು ರಸ್ತೆತುಂಬ ಘೋಷಿಸುತ್ತವೆ:—

“ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಜಿಂದಾಬಾದ್ ! ಹೋಟಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಮುನಿರಾ ಬಾದ್ ! ಜಯ ಪ್ರಕಾಶಕಿ ಜಯವೇಬಾದ್ ! ಓಟು ಕೊಟ್ಟವರು ಮುರ್ದಾ ಬಾದ್ ! !

ಇಲ್ಲವೆ ತೊಪ್ಪಿಗೆಸಹ ಇಲ್ಲದೆ ಬರೀಕೂದಲಿರುವ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಲೇ ನನ್ನ ಮತವನ್ನು ? ಕೂದಲಿದ್ದ ಮೇಲೆ ತಲೆಯೂ ಇರಲೇ ಬೇಕಲ್ಲವೆ ? ಇವರಿಗೆ ನಾವು ಮತ ಕೊಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉದ್ಭವಿಸುವಂತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ನಾವಾಗಿ ಕೊಡುವವರೆಗೂ ಅವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ ತಾನೆ ? ತಲೆಯೊಡೆದು ಕಿಸೆಹರಿದು ಕಸಿದುಕೊಂಡೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಮತಗಳನ್ನು. ಕೂಡಲೆ ನೆಲಗತ ಅಥವಾ ಜಲಗತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲವೆ ಜೇಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನಾರಿಗೆ ಕೊಡದಿರಲಿ ಪೇಳುವಂಥಾತ್ತನಾಗು. ಜಂಗು ಹಿಡಿದಿರುವ ಜಪ್ಪೀಸ್ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ? ಇದರ ಭೂಗೋಳ ಮತ್ತು ಚರಿತ್ರೆ ಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಅದರ (ಹೆಚ್) ಬೆರಳನ್ನೇ ಕಚ್ಚುವಂತಿವೆ. ಈ ಪಾರ್ಟಿಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಗಾಲವೂ ಹೇಣಗಿ ಹೇಣವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಜಾತಿ ಪ್ರೇಮದಕಿಂತಲೂ ಪರಜಾತಿ ದ್ವೇಷವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬ ಮಧುರತತ್ವವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೀರಿದೆ. ಸಹಸ್ರಾರು ಕೈನೂಲಿನ ಜನಿವಾರಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿ ಕೊಂಡ ಉಜ್ವಲ ಅಪಾರ ಕೀರ್ತಿಯು ಇದರ ಬಾಗಿಲಿಲ್ಲದ ಗೋಡಾವುನು ಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲದೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ, ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪಾರ್ಟಿಯ ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರದಲ್ಲಿಯ ಹನ್ನೆರಡನೆ ಅಭಿವಚನವೇ ಸಾಕು ! “ಮಿತವಾನವೇ

ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರ, ಸೆರೆಯಂಗಡಿಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸಾರ್ಥಕ. ” ಕುಡಿಯುವ ಮನ್ನೆಯೇ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾತನಾಡುವವರು ಕುಡಿದ ಮೇಲೆ ಏನನ್ನು ಮಾಡಲಾರರೋ ಬಲ್ಲವರಾರು ?

ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮತಕೊಡಲೇನು ತಿಂದುಜ್ಜ ? ಹಳೆಯ ಹಾಕೋಪತಿಗಳು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ—ನಿಜ, ಆದರೆ ಈ ಹೊಸ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಪತಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುವರೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ? ಈಗಾಗಲೆ ಶಯ್ಯಾಗ್ರಹ ವಚನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಅನೇಕರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಾಂತಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದವರು, ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿಗಳಾಗಿ ಬೆಜವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಪ್ರಾಂತವೇ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದಾಗಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ? ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅನ್ನಲು ಸಾಧ್ಯವೇ, ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ? ಈ ಹೊಸೇಕೀಕರಣವಾದರೂ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆ ನೋಡು, ದೇವಾ ! ಸರ್ವವಸ್ತಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಫಲವಾಗಿ, ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಬಣಗಳೂ, ಮತಕಾಮಿಗಳ ಎಲ್ಲ ಬಣಗಳೂ ಹೆಣಕ್ಕೆ ಮುಕುರುವ ನೊಣಗಳೂ, ಮುಂದೆ ಮೇಯರರು (ಆರ್ಥಾತ್ ಮೇಯುವವರು) ಆಗುವ ಆಸೆಯ ಹುಂಬ ಹೊಚ್ಚ ಹುಚ್ಚ ಕುರಿಮರಿಗಳೂ ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಓಟು ತಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಇವು ಗೋರಕೆ ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ವಷ್ಟೆ ?

ಇನ್ನು ಉಳಿದವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಹುರಿಯಾಳುಗಳು. ಇವರಂತೂ ಸರ್ವ ಸ್ವತಂತ್ರರು ! ಈಗ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಹೇಳಲೂ ಸ್ವತಂತ್ರರು, ಆಗ ನಮಗೆ ಬೇಡಾದಂತೆ ಮಾಡಲೂ ಸ್ವತಂತ್ರರು. ಬಹುಮತವಿದ್ದ ಪಾರ್ಟಿಯ ಬಾಲವಾಗುವ ಇವರನ್ನು ನಂಬಿ ಕೆಡದವರಾದರೂ ಯಾರು ದೇವಾ ! ಗಾಳಿ ಬಂದಂತೆ ತೂರಿಕೊಳ್ಳುವ ಗಂಡುಗಳು ಇವು.

ಮುಂದೇನು ಮಾಡಲಿ ಹೇಳು ತಿಂದು ದೇವಾ ! ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಬ್ಬು ಬರುತ್ತಿದೆ, ಹುರಿಯಾಳುಗಳ ಏಜಂಟರ ಬೇಡಿಯ ಹೊಗೆಯಿಂದ. ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಕಿವುಡು ಬರುತ್ತಿದೆ, ದೇ.ಭರ ಭಾಷಣಗಳ ಹೊಡೆತದಿಂದ. ಹಾ ತಿಂದು, ತಿಂದು (ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ದಪ್ಪೆಂದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುವನು.)

ಪಶ್ಚಿಮ ಪಕ್ಷ

(ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯೂ ಸರ್ವಶಕ್ತನೂ ಸರ್ವಭಕ್ಷಕನೂ ಆದ ತಿಂವು ದೇವನು ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟನಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಮತದಾರರನ್ನು ಮೂಗು ಹಿಡಿದು ಮೇಲೆಬ್ಬಿಸಿ ಸೋಡಾ ಮುಂತಾದ ಫಸ್ಟ್ ಏಡ್ ಕೊಟ್ಟು, ಅಡಿಕೆ ಕಡಿಸಿ, ಉವಾಚ---)

ತಿಂ. ದೇವ

ಎಲೈ, ಗೋಕುಲದ ಮಾನವ ಮತದಾರನೇ !

ಮತದಾರ

(ಅರ್ಥವನರಿಯದೆ) ಇದೇನು ತಿಂಮೇಂದ್ರಾ, ನನ್ನನ್ನು ಗೋಕುಲದವನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುವಿ ? ನಾನು ಉತ್ತರವ ಗೋಕುಲದವನಲ್ಲ, ಪಕ್ಕಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದವನು.

ತಿಂ. ದೇವ

ಅಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚಾ ! ಕರ್ನಾಟಕದವನೆಂದೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಗೋಕುಲದವನೆಂದು ಕರೆದುದು. ನೀವೇ ನಿಜವಾದ ಗೋ—ಕುಲದವರು. ಇದನ್ನರಿತೇ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಿಂಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲೈ, ಮಗುವಿನ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಹೊತ್ತು ಗಂಡುಮಾನವನೇ ! ನಾಂ ಪೇಳುವದಂ ಆಲಿಸು. ನೀನೇ ಕರು, ಚುನಾವಣೆಯೇ ಹಸು, ನಾನು ಈಗ ಪೇಳುವ ಗೀತೆಯೇ ಅದರ ಪ್ರೀತ, ನಾನೇ ಗೌಳಿ. ಕುಡಿ, ಕುಡಿ ಕುಡಿದು ತೇಗು. ನಿನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜಟಿಲವಾದುದು. ಯಾರಿಗೆ ಮತ ಕೊಟ್ಟರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ಅಲ್ಲವೆ ನಿನ್ನ ದೂರು. ಎಲೈ, ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತನಾದ ಮಾನವ ಮೃಗವೇ ! ತುಪ್ಪದ ಮಡಿಕೆಯ ಕತೆಯನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ ?

ಮತದಾರ

ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ತಿಂಮದೇವಾ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕತೆಗಳೇ ಬರುವದಿಲ್ಲ ಈ ಮಧ್ಯೆ. ಬರೀ ದೆವ್ವದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಬಹುಮಾನ ಪಡೆಯುವ ದೆವ್ವನಂತಹರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನು ಕತೆ ಅದು, ತುಪ್ಪದ ಮಡಿಕೆಯ ಕತೆ ಕೊಂಚ ಪೇಳುವಂಥಾತ್ತನಾಗು ತಿಂಮೇಂದ್ರಾ.

ತಿಂ. ದೇವ

ನಿನ್ನಂತಹ ಮೂರ್ಖನೊಬ್ಬನು ಹೊಸ ಮಡಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ ತುಂಬಿ ಇಕ್ಕಿದನಂತೆ. ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳನಂತರ ನೋಡಿದಾಗ ತುಪ್ಪ ಅರ್ಧದ ಮೇಲೆ ಮಾಯವಾಗಿದ್ದಿತಂತೆ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ಅಷ್ಟು ತುಪ್ಪವೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಪಕ್ಕನೆ ಹೊಳೆಯಿತಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಸತ್ಯ. ಮಡಿಕೆಯು ಹೊಸದು; ಅದೇ ಕುಡಿದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಇದು ಕಳ್ಳ ಮಡಿಕೆ, ಇದನ್ನು ಒಡೆಯಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಬೇರಿನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಮಡಿಕೆಗೆ ಉಳಿದ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸುರಿದನಂತೆ. ಮೂರೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಡಿಕೆಯು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ತುಪ್ಪವನ್ನು ಕುಡಿದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿತಂತೆ. ಹೀಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಡಿಕೆಗೆ ಹೋದಂತೆಲ್ಲ ತುಪ್ಪವೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿಯಿತಂತೆ. ಅಂತೆಯೇ ಸಾಕಷ್ಟು ತುಪ್ಪವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಡಿಕೆಯು ಕುಡಿದೇ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಕುಡಿಯುವದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದೆ. ಅದು ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕುಡಿದರೂ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಮಡಿಕೆಯಷ್ಟು ಕುಡಿಯಲಾರದು. ಆದ ಕಾರಣ ಹಳೆಯ ಮಡಿಕೆಯೇ ಲೀನಲ್ಲವೆ ?

ಮತದಾರ

ಓಹೋ! ತಿಮ್ಮೇಂದ್ರಾ! ನೀನೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹುರಿಯಾಳುವಿನ ಕ್ಯಾನವಾಸಿಂಗ್ ಏಜೆಂಟನಂತಿರುವಿಯಲ್ಲಾ ?

ತಿಂ. ದೇವ

ತಡೆ ತಡೆ ಮಾನವಾ, ಅಷ್ಟೇಕೆ ಅವಸರ ? . ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ವೇಳಿದಂತೆ, ನಾನೂ, ಈ ಮುಖ್ಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲೈ ಕಂಡವರ ಮಾತು ಕೇಳುವ ಮತಿ ಇಲ್ಲದ ಮಾನವಾ! ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸದಾ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡು. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಕಾರಣ ಮಾಡಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯಂತಹ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಂಜಿ ತೂಕದಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಮಾಡು. ಹಳೆಯ ಮಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ತುಪ್ಪವನ್ನು ಕುಡಿಯುವದಿಲ್ಲವೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸದಾ ಇಡು ಎಂದು ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಇಕೋ, ಇಲ್ಲಿ ಬಾ. ಈ ಹಳೆಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಡಿಕೆಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ನೋಡು.

ಮತದಾರ

(ಭಗವಾನ್ ತಿಂಮನ ಅಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮೇಲೆತ್ತಿ, ಅಶ್ವಾರೂಢರಾದ) ಅಯ್ಯೋ!
ಅಯ್ಯೋ !! ಇದೇನು ತಿಂಮಾತ್ಮ ? ಅನ್ಯಾಯ!!! ಈ ಮಡಿಕೆಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ
ದೊಡ್ಡ ತೂತೇ ಬಿದ್ದಿದೆಯಲ್ಲ ?

(ಮತದಾರ ಮತ್ತು ತಿಂಮ ಇಬ್ಬರೂ ಹಣೆ ಬಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಅಕಾಶ
ನಾಣಿಯು ಕೇಳಿಬರುವದು)

ಬಟ್ಟೆ ಬಯಲ ನೆಲದಲಿ
ಇಟ್ಟೆ ಬಿಳಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ
ಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ಬೀಸಿತು
ಮೇಲೆ ಮೋಡ ಕವಿದಿತು
ಮಳೆಯು ಕೂಡ ಸುರಿಯಿತು
ಮೇರೆದಪ್ಪಿ ಹರಿಯಿತು
ಆದರೆನ್ನ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ
ಹಾರಲಿಲ್ಲ ಉಳಿಯಿತು
ಅದಕೆ ಪೂಜೆ ಆಯಿತು
ಹಳೆಯ ಹೆಸರು ಇದ್ದಿತು.

ಆದರೇನು ನೀವು ಒಂದು
ಓಟು ಕೂಡದೆ ನಡೆದರೆ
ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವ ತ್ರಾಣವದಕೆ
ಬಾರದೆಂದು ಅನಿಸಿತು

ಬಟ್ಟೆ ಬಯಲ ನೆಲದಲಿ
ಇಟ್ಟೆ ಸೊಟ್ಟೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಚ್ಚುನಾವಣೆ ಗೀತೆ ಪಶ್ಚಿಮಪಕ್ಷೇ ತಿಂಮಾರ್ಜುನ
ಸಂವಾದೇ ಸಮಾಪ್ತಿಃ

ಶ್ರೀ ತಿಂಮಾರ್ಪಣಮಸ್ತು

ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ

ಪಾತ್ರಗಳು

- ೧. ಕಿಟ್ಟಿ
 - ೨. ಕಮ್ಮೊನ್
 - ೩. ತಿನ್ನು
- } ನೂತನ ದಂಪತಿಗಳು
- ಕಮ್ಮೊನ್ ಹಿಂದೆ ಬಂದ ತಮ್ಮ.

(ಸಮಯ:— ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಕಿಟ್ಟು ಕುಣಿಯುತ್ತ ಮನೆಗೆ ಓಡಿಬಂದು ಕಮ್ಮಾನೋಡನೆ ಮನದಣೆಯ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕೂಡುವ ಸಮಯ.

ಸ್ಥಳ:— ಕಿಟ್ಟೂ ಕಮ್ಮೂರ ಮನೆ. ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಚೋಕ್ಕಟವಾಗಿದೆ. ಒಳ ಗಣ ಕೋಣೆ.

ಸಂದರ್ಭ:— ಕಮ್ಮೂ ಅತ್ತೆಯವರೊಡನೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಳೆ. ತಿಮ್ಮ ಹೊರಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕಿಟ್ಟು ಆರಾಪಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಬರಗಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿರಾಮವಿಲ್ಲ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವೇನೋ ಇದೆ. ಓದಿದ ಸಾಲನ್ನೇ ಹತ್ತತ್ತು ಬಾರಿ ಓದಿ ಬೇಸತ್ತು ಮೈಮುರಿದು ಆಕಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ.)

ಕಿಟ್ಟು

ತಿಮ್ಮಾ, ತಿಮ್ಮಾ (ನಿರುತ್ತರ. ಗಂಟಲನ್ನೆತ್ತಿಸಿ) ಏ ತಿಮ್ಮಾ !

ತಿಮ್ಮ

(ಹೊರಗಿನಿಂದಲೇ) ಏನು ಭಾವಾ ?

ಕಿಟ್ಟು

ಇಲ್ಲಿ ಬಾರೋ ಕೊಂಚ.

ತಿಮ್ಮ

(ಸಿಡುಕಿನಿಂದ) ಏಕೆ ಭಾವಾ ಬರಬೇಕು ?

ಕಿಟ್ಟು

ಹೇಳ್ತೇನೆ ಬಾರೋ ಇಲ್ಲ. (ರಮಿಸುವ ಧನಿಯಲ್ಲಿ) ಚಾಣ ಅಲ್ವಿ ನೀನು; ಕೊಂಚ ಬಾ ಬೇಗ. ಒಂದು ಮಾತು-

ತಿಮ್ಮ

ಮಾತಿಲ್ಲ ಗೀತಿಲ್ಲ, ಅದೇ ತಾನೇ ? ಆ.....

ಕಿಟ್ಟು

ಅಲ್ಲವೋ ಹುಚ್ಚ. ಒಂದು ತಮಾಷೆ ಕೊಡ್ತೇನೆ, ಬಾರೋ ಬೇಗ. ಬಂದಿಯಾ ?

ತಿಮ್ಮ

ನನಗೆ ಗೊತ್ತೇಳು ಭಾವಾ, ಬರೀ ಕೈ.

ಕಿಟ್ಟು

ಅಲ್ಲವೋ, ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಳು ನೋಡೋಣ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೀದೆಯೋ. ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ನಿನಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡ್ತೇನೆ.

ತಿಮ್ಮ

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೊಡ್ತೀಯೇನು ಭಾವಾ ? ನನಗೇ ?

ಕಿಟ್ಟು

ನಿನಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡ್ತೇನೆ, ಹೇಳು ನೋಡುವಾ, ನನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀದೆಯೋ.

ತಿಮ್ಮ

ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಭಾವಾ, ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಂದೂ. ಅದು ಹೇಗಿದೆ ಕೊಂಚ ಹೇಳಿ ಬಿಡು ಹಾಗಾದರೆ, ಆಮೇಲೆ ಹೇಳ್ತೇನೆ.

ಕಿಟ್ಟು

ಹೇಳ್ತೀಯಾ ? ದುಂಡಾಗಿದೆ, ಮೇಲೆಲ್ಲ ಚಿತ್ರವಿದೆ, ಮಧ್ಯೆ ತೂತಿದೆ. ಹೇಳೋ ತಿಮ್ಮಾ ನೋಡೋಣ.

ತಿಮ್ಮ

ತಿಳಿಯಿತು ಬಿಡು ಭಾವಾ, ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು !

ಕಿಟ್ಟು

(ಅಣಕಿನ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಶಬಾಸ್ ! ಎಂತಹ ಜಾಣನೋ ನೀನು ? ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತೇನೋ ತಿಮ್ಮಾ ? ತೆಗೆದುಕೋ ಈ ಕಾಲಾಣೆ.

ತಿಮ್ಮ

ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಎಸಿ ಭಾವಾ, ಕ್ಯಾಚ್ ಹಿಡೀತೇನೆ.

ಕಿಟ್ಟು

ಇಲ್ಲಿ ಬಾರೋ, ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳ್ತೇನೆ.

ತಿಂನು

(ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ) ಉಹಂ, ಮೊದಲು ಕೊಪ್ರೇ ಸೈ ಮತ್ತೆ.

ಕಿಟ್ಟಿ

ಹಾ ಸಿಕ್ಕಿಯಾ ಕಳ್ಳ. ತೆಗೆದುಕೋ ಕಾಲಾಣೆ. (ಮೆದುವಾಗಿ ಕಿವಿಮಾತು ಹೇಳುವಂತೆ) ಮತ್ತೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಮ್ಮೂನ್ನ ಕೊಂಚ ಬರಹೇಳು.

ತಿಂನು

(ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ಯಾರನ್ನ ಭಾವಾ, ಕಮ್ಮೂನ್ನೇ ?

ಕಿಟ್ಟಿ

(ದನಿತ್ತಗ್ಗಿಸಿ) ಅಹುದು ಹೋಗೋ ಮತ್ತೆ, ಕಾಲಾಣಿ ಕಿತ್ತುಗೊಂಡಿದೀ ಯಲ್ಲ.

ತಿಂನು

(ಇನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ನೀನು ಬರಹೇಳಿದಿಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೇನು ಭಾವಾ ಕಮ್ಮೂಗೆ ?

ಕಿಟ್ಟಿ

(ಮೆಲು ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಹೇಳು ಹೋಗೋ ಮತ್ತೆ,

ತಿಂನು

(ಪೂರ್ತಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ಯಾಕೆ ಭಾವಾ ಕಮ್ಮೂ ಬೇಕು ?

ಕಿಟ್ಟಿ

(ಗದರಿಸುವನು) ಹೋಗೋ ಇರಲಿ ಹರಟೆಮಲ್ಲ.

ತಿಂನು

(ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಓಡಿ ' ಟಾಂ ಟಾಂ ' ದನಿಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುವನು.)
ಕ..ಮ್ಮೂ..ನ್ನ..ಭಾ..ವಾ..ಕರೀತಾರೆ..ಬ....ರ....ಬೇ..ಕಂ..ತೆ..ಕ..ರ..ದ. .
ದ್ವ..ಕ್ಕೆ..ನ..ನ..ಗೆ..ಕಾ..ಲಾ..ಣೆ....ಕೊ..ಟ್ಟಾ..ರೆ ಥಂ....ಥಂ....ಥಂ
(ತಿಂನು ಹೊರಗೋಡುವನು. ಕಮ್ಮೂ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವಳು.)

ಕಿಟ್ಟಿ

(ಹುಸಿನಗುವಿನಿಂದ) ಬಾ ಕಮ್ಮೊ ಒಳಗೆ....ಅಯ್ಯೋ ! ಇದೇನೇ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿತಾ ಇದೀಯಾ ?....ನಾಚಿಕೆ ಏನೇ ಕಮ್ಮೊ ? ಇನ್ನೂ ಹೊಸಬಳಂತೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀಯಲ್ಲವೆ, ಈ ಮನಗೆ ಬಂದು ಇಷ್ಟತ್ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳು ಆದ್ರೂನಾವೆ? ಅಯ್ಯೋ ಇದೇನೇ ಮಾತು ನಹ ಆಡೋಲ್ಲವಲ್ಲೇ? ಮೂಕಿಯೇನೇ ಕಮ್ಮೊ ನೀನು ! ಏನಾದರೂ ಎರಡು ಮಾತನಾಡೇ.

ಕಮ್ಮೊ

(ಬಹುಮೆತ್ತಗೆ) ಅತ್ತೆಯವರು.....

ಕಿಟ್ಟಿ

ಹೂ; ಏನೇ ಅತ್ತೆಯವರಿಗೆ ? ಇದ್ದಾರೆ ಒಳಗೆ.

ಕಮ್ಮೊ

ಅತ್ತೆಯವರೊಬ್ಬರೇ ಬೀಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಕಿಟ್ಟಿ

ಅಯ್ಯೋ,ಅಯ್ಯೋ ! ಎಷ್ಟೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಅತ್ತೆಯವರಿಗೆ !! ಅತ್ತೆಯವರಂತೆ ಅತ್ತೆಯವರು !!! ಅಲ್ಲವೆ ಪಾಪ, ನಿನಗಿರೋದು ಒಬ್ಬಳೇ ಅತ್ತೆ. ಸಾಕು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೇ ಕುಳಿತುಕೋ (ಕೈಹಿಡಿದು ಎಳೆಯುವನು)

ಕಮ್ಮೊ

ಬೇಡ ಕೈಬಿಡಿ. ನಾನು ಹೋಗ್ವೇಕೂ ಅಂದ್ರೆ.....

ಕಿಟ್ಟಿ

ಬಿಡ್ತೇನೆಯೇ ಇರಲಿ. ಹಾಗನಕೂಡದೇ ಕೈಹಿಡಿದವನನ್ನು ಕೈ ಬಿಡು ಯೆಂದು. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿರೋದು ಅಂತ. ಕೊಂಚ ಕುಳಿತುಕೋ ಕುರ್ಚಿಯ ವೇಲೆ.

ಕಮ್ಮೊ

ಧೂ ! ಬೇಡ ತೆಗೀರಿ. ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಸರಿ ಕುಳಿತುಗೊಳ್ಳೋದಾ ?

ಕಿಟ್ಟು

ಏನೇನನ್ನೋ ಕಲಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲವೆ ನಿಮ್ಮಮ್ಮ ಅಪ್ಪ? ಸಾಯಂಕಾಲ ವಾಯಿತು, ಹಾಗೇ ತಿರುಗಾಡಿಕೊಂಡಾದರೂ ಬರೋಣ; ಜೆಡೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ರೆಡಿ ಆಗು.

ಕಮ್ಮೂ

ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ! ಬೇಡ ಮಹಾರಾಯರೇ.

ಕಿಟ್ಟು

ಅದೇಕೇ ಭಯಪಡ್ತಾ ಇದ್ದೀಯಾ ? ಬೀಚಿಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟುಬರೋಣ ಬಾರೇ ಕಮ್ಮೂ.

ಕಮ್ಮೂ

ನಿಮ್ಮ ಬೀಚುಬೇಡ ಗೀಚುಬೇಡ. ಕೈ ಬಿಡಿ, ನಾನು ಒಳಗೆ ಹೋಗ್ತೇನೆ. ಅತ್ತೆಯವರೂ.....

ಕಿಟ್ಟು

ಅಯ್ಯೋ ನಿನ್ನ ಅತ್ತೆಯವರು ಚಿನ್ನ ಆಗಾ. ಬೀಚು ಏಕೆ ಬೇಡವೇ. ನೀನು ಎಂದಾದರೂ ಬೀಚು ನೋಡಿದೀಯೇನೇ ?

ಕಮ್ಮೂ

ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಆಗಲಿ, ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ಗುಡಿಗೆ ಹೋದಾಗ .

ಕಿಟ್ಟು

ಬೀಚು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲೇನೇ ಕಮ್ಮೂ ?

ಕಮ್ಮೂ

ಏನು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೋ ಹಾಳು, ನನಗೆ ಬೇಡ ಮಾರಾಯ್ತೆ, ನಿಮ್ಮ ಬೀಚು. ಬರೀ ಗಾಳಿ ಗಂಡಸರು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ.

ಕಿಟ್ಟು

ಅಯ್ಯೋ ಮಹಾರಾಯತಿ, ಗಾಳಿ ಗಂಡಸರು ಇಲ್ಲದ ಬೀಚನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕೇ ನಾನು ? ಆಯಿತು, ಸಿನೇಮಾಕ್ಕಾದರೂ ಹೋಗೋಣ ನಡೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಹಿಂದೀ ಚಿತ್ರ ಬಂದಿದೆಯಂತೆ.

ಕಮ್ಮೂ

ಸಾಕು ಬಿಡಿ ಅಂದ್ರೆ. ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲ ನೋಡೋದಾ ಅಂತಹವನ್ನೆಲ್ಲ ?
ಅದರಲ್ಲೇನಿದೆ, ದೇವ್ರೇ ದಿಂದ್ರೇ, ಮತ್ತೆ ಅದೇ.....

ಕಿಟ್ಟು

ಏನೇ ಮತ್ತೆ ಅವೇ ಅಂದರೆ ? ನನ್ನಂತಹ ಒಬ್ಬ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಪ್ರೇಮ
ಪೀಡಿತ ತರುಣ, ನಿನ್ನಂತಹ ಒಬ್ಬ ನವಯುವನಭರಿತಳಾದ ತರುಣಿ.....

ಕಮ್ಮೂ

ಧೂ, ಸಾಕು ಬಿಡಿ ಅಂದ್ರೆ. ಅಂತಹ ಸುಟ್ಟು ಸುಡುಗಾಡು ಕತೆಯೆಲ್ಲ
ಹೇಳಬೇಡಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ.

ಕಿಟ್ಟು

ಇದೇನೇ ಕಮ್ಮೂ ಕಿವಿಮುಚ್ಚಿಗೊಲ್ಲಿದೀಯಾ ? ಸೀನೇನಾ ಬೇಡವಾ
ದರೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ಕಡ್ಡಾಯಬೇಡ; ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಒಂದು ಐಸ್ರೇಲಿ
ಐಲಂಡ್. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೊಂಚ ಐಸ್ರೇಲಿಮಾದರೂ ತಿಂದು ಬರೋಣವೇ?

ಕಮ್ಮೂ

ಏನು ಅವೆಲ್ಲ ಹಾಳು ! ಅದನ್ನೇಕೆ ತಿನಬೇಕಂತೆ ಗಂಡಸರಂತೆ ?

ಕಿಟ್ಟು

ಐಸ್ರೇಲಿಮು ತಿನ್ನೋಕೆ ಗಂಡಸರೇನು ಹೆಂಗಸರೇನೇ ?
ಎಂದಾದರೂ ತಿಂದಿದೀಯಾ ಐಸ್ರೇಲಿಮು ? ಹೇಗಿರುತ್ತೇ ಗೊತ್ತೇ ಅದು ?

ಕಮ್ಮೂ

ತಿಂದಿದೀನೇಳಿ ಒಂದು ಬಾರಿ, ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕವಳಿದ್ದಾಗ.

ಕಿಟ್ಟು

ಚೆನ್ನಾಗಿರೋಲ್ಲವೇನೇ ಕಮ್ಮೂ ಐಸ್ರೇಲಿಮು ?

ಕಮ್ಮೂ

ಏನು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆ ಹಾಳು, ಸಕ್ಕರಿಗಿಷ್ಟು ಚಳಿ ಬೆರಿಸಿದಂತಿರುತ್ತೆ;
ಅಷ್ಟೇ. ಹಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲ ಅಮೃತಾಂಜನ ಹಚ್ಚಿದಂತಾಗುತ್ತೆ. ಅದೇ ತಾನೇ ನಿಮ್ಮ
ಐಸ್ರೇಲಿಮು !

ಕಿಟ್ಟಿ

ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ನಿನ್ನ ಐಸಕ್ರೀಮಿನ ವರ್ಣನೆ. ಯಾವುದೂ ಬೇಸ ಹಾಗಾದರೆ, ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಪಾರ್ಕಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ನಡೆ.

ಕಮ್ಮೂ

ಬೇಡಿ, ಮಾರಾಯ್ತಿ ದಮ್ಮಯ್ಯ. ನನಗೆ ಪಾರ್ಕುಗೀರ್ಕು ಒಂದೂ ಹಿಡಿಸೊಲ್ಲ.

ಕಿಟ್ಟಿ

ಅಲ್ಲವೇ, ಕೊಂಚ ಕೇಳೇ ನನ್ನ ಮಾತು. ನಮ್ಮೂರ ಪಾರ್ಕಂದ್ರೆ ಏನು ತಿಳಿದಿದೀಯಾ? ಎಷ್ಟು ತರಹದ ಗಿಡಗಳಿವೆ ಬಳ್ಳಿಗಳಿವೆ, ಗೊತ್ತೇ ನಿನಗೆ?

ಕಮ್ಮೂ

ಏನು ಮಾಡೋದು ಗಿಡಗಂಟಿನೆಲ್ಲ ತೆಕ್ಕೊಂಡೂ ಅಂತ. ಅದನ್ನ ನೋಡಿದರೆ ಏನು ಬರುತ್ತೋ ಮಹಾ! ಹಿತ್ತಲಲ್ಲೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ ಯಲ್ಲಾ-ತುಳಸಿಗಿಡ, ಪಡುವಲಬಳ್ಳಿ. ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದರೆ ಬಚ್ಚಲ ಮೋರಿಗೆ ಹಾಕಬಹುದು ರಾಜಗಿರಿ, ಮೆಂತೆ, ಗೋಳಿ ಸೊಪ್ಪುಗಳೆಲ್ಲಾ.

ಕಿಟ್ಟಿ

ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ನಿನ್ನ ಪಾರ್ಕಿನ ಕಲ್ಪನೆ. ಅಲ್ಲವೇ, ಬಚ್ಚಲ ಬಳಿ ಬೆಳೆದ ಪಲ್ಲಿ ನೋಡಿಲ್ಲವೆಂದೇನೇ ಎಲ್ಲರೂ ಪಾರ್ಕಿಗೆ ಬರುವದು? ಅಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಕಾರಂಜಿ ಸಹ ಇದೆಯೇ, ಕಾರಂಜಿ.

ಕಮ್ಮೂ

ಏನು ಹಾಗಂದ್ರೆ ಅಂತ.

ಕಿಟ್ಟಿ

ಹಾ, ಹಾಗೆ ಬಾ ಮಹಾರಾಯತಿ. ಕಾರಂಜಿ ನೋಡುವದಕ್ಕಾದರೂ ಹೋಗೋಣ ನಡೆ ಪಾರ್ಕಿಗೆ, ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಮ್ಮ

ಕೊಂಚ ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ. ಹೇಗಿರುತ್ತೋ ಅದು. ಸಿಂಹದಂತೆ ಅದಕ್ಕೇನು ಕತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಕೇಶರಾಶಿ ಇರುತ್ತೆಯೋ ಅಥವಾ ಒಂಟೆಯಂತೆ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಡುಬ್ಬ ಇದೆಯೋ, ಅಕಳಂತೆ ಅದು ದುಲ್ಲು ಮೇಯುತ್ತೆಯೋ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಕೋತಿಗಿದ್ದಂತೆ ಬಾಲ ಇದೆಯೋ.....

ಕಿಟ್ಟು

ಗ್ರಹಚಾರ ! ಹುಚ್ಚೇ ಹುಚ್ಚೇ, ಕಾರಂಜಿ ಎಂಬುದು ಮೃಗ ಅಲ್ಲವೇ. ನೀರು ಚಿಮ್ಮುತ್ತೆ ನೀರು, ತೂಬಿನಿಂದ.

ಕಮ್ಮ

(ಸಗುತ್ತ) ಇದಕ್ಕೇನಾ ನೀವು ಕಾರಂಜಿ ಅನ್ನೋದು? ತಿಳಿಯಿತು ಬಿಡಿ. ಒಂದು ಸಾವಿರ ಬಾರಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಇದನ್ನು, ಸಾವಿರ ಬಾರಿ.

ಕಿಟ್ಟು

ಯಾವ ಊರಲ್ಲಿಯೇ ಕಮ್ಮ ನೋಡಿದ್ದು ? ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ದ್ವಿಯಾ, ಅಥವಾ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಿಯಾ ?..

ಕಮ್ಮ

ಚೆನ್ನಾಯಿತು ಕಾರಂಜಿ ನೀರು ಬರೋದು ನೋಡೋಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರಿಗೇ ಹೋಗಬೇಕು ?

ಕಿಟ್ಟು

ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲಿಯೇ ನೀನು ನೋಡಿದ್ದು ಕಮ್ಮಾ ?

ಕಮ್ಮ

ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಏಕೆ, ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿತ್ಯವೂ ನೋಡಿದ್ದೆ ನಲ್ಲ !

ಕಿಟ್ಟು

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ !

ಕಮ್ಮ

ಒಂದಲ್ಲದೆ ಮೂರು ಇದ್ದವು, ಸೋರುವ ಕೋಡಗಳು. ಅಪ್ಪಗೆ ಅದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಬೇಜಾರಾಗಿ ನಮ್ಮಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ

ಬಿಟ್ಟರು. ಅದೇ ಕೊಡಗಳಿಂದಲೇ ನಾನು ನೀರು ತಂದದ್ದು. ನಾನು ನೋಡಿ
ಲ್ಲವೇ ಕಾರಂಜಿ, ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ ನೀವು. ನಾನು ಅತ್ತೆಯವರೊಟ್ಟಿಗೆ.....

ಕಿಟ್ಟು

ಏನು, ಕನಮುಸುರೆ ಮಾಡ್ತಾ ಕೂಡ್ತಿದೀಯಾ ? ಪೆಚ್ಚೇ ಪೆಚ್ಚೇ. ತಿಳಿ
ದಂತಾಯಿತು, ನನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಬರೋಕೇ ನಿನಗ ಸಂಕೋಚ ತಾನೇ ? ನೀನೊ
ಬ್ಬಳೇ ಆದರೂ ಹೋಗಿ ಬಾ ಹೋಗು ಲೇಡೀಸ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ.

ಕಮ್ಮ

ಒಬ್ಬಳೇ ಹೋಗೋದಾ ! ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದಿರಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ
ಅವನಾಸ. ಅಲ್ಲದೆ ಕರೀದೇ ಮಾಡದೆ ಹೋಗೋದೇನಾ ? ಹೋಗೋಕಾ
ದರೂ ಏನಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಂತಾ. ಉರುಟಣೆಯೇ, ಉತ್ಸವವೇ, ವೀಳ್ಯವೇ,
ಬಾಗಣವೇ.....

ಕಿಟ್ಟು

(ಎಗು) ಲೇಡೀಸ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೇ ಉರುಟಣೆ ಮಾಡ
ಬೇಕು ? ಬೇಡ ಬಿಡು, ಏನೂ ಬೇಡ. ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿದೀಯಲ್ಲವೇ,
ಕೊಂಚ ಕುಳಿತುಕೋ.....

ಕಮ್ಮ

ನೀವು ಕೈಬಿಡಿ ಅಂದ್ರೆ.. ಬೇಗ ಬಿಡಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಅತ್ತೆಯವರೂ.....

ಕಿಟ್ಟು

ಬರೋಲ್ಲವೇ ಈಗ. ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೇ ಅಂದ್ರೆ.....ಹೂ....ಹಾಗೇ....

ಕಮ್ಮ

ಕುಳಿತು ಆಯಿತಲ್ಲ, ನಾನು ಬರ್ರೇನೆ ಇನ್ನೂ.

ಕಿಟ್ಟು

ಛೇ ಛೇ ! ಈಗಲೆ ಎದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಒಂದು ಹಾಡು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು
ಹೋಗಬೇಕು ಈಗ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬಿಡೋಲ್ಲ ನೋಡು ಕಮ್ಮ.

ಕಮ್ಮ

ನನಗೆ ಬರೋಲ್ಲ ಮಹರಾಯರೆ- ಹಾಡು, ಗೀಡು ಎಲ್ಲ.

ಕಿಟ್ಟು

(ನಸುಗೋಳದಿಂದ) ಬರೋಲ್ಲ? ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ಮೇಲೆ ದಾವೆ ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟೀನು ಆ ಮೇಲೆ, ಮೋಸದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು; ಮದುವೆಯ ಮುಂದೆ ಅವರು ಬರೆದ ಕಾಗದಗಳು ಇನ್ನೂ ಇವೆ ನನ್ನ ಬದಿ, ಗೊತ್ತಿ? ಅವರೇ ಸ್ವತಃ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ “ ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಲಂಬೋದರ ಲಕುಮಿಕರದವರೆಗೂ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ ” ಎಂದು. ನಿನಗೆ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಸಲಿಲ್ಲವೇನೇ ಹಾಗಾದರೆ ?

ಕಮ್ಮ

ಅಹುದು ಕಲಿಸಿದರು.

ಕಿಟ್ಟು

ಮತ್ತೆ ?

ಕಮ್ಮ

ನನಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೇ.

ಕಿಟ್ಟು

ಚೌಡಯ್ಯನವರ ಪಿಟೀಲು ಕೇಳಿದೆ, ಆದರೆ ಅವರು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಅಂದರು ಎಂದಂತಿದೆಯಲ್ಲವೇ ಇದು? ಅದೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಬೇಡ. ಅಂದು ಉರುಟ ಠಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದೆಯಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಹೇಳು.

ಕಮ್ಮ

ಅದು ಕೂಡಾ ಪೂರ್ತಿ ಬರೋಲ್ಲ ಕಣ್ಣೀ.

ಕಿಟ್ಟು

ಹಾಗಾದರೆ ಆಗ ಮಾತ್ರ ಹೇಗೇ ಹೇಳಿವಿ.

ಕಮ್ಮ

ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ತಂಗಿ ಹೇಳುತ್ತ ಇದ್ದಳು. ನಾನು ಹಾಗೇ..

ಕಿಟ್ಟು

(ನಡುವೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ) ಓಹೋ ಸರಿ. ಸಿನೇಮಾದಾಗಿನ ಹಿರೋಯಿ ನಿನ್ನಿಗೆ ಬ್ಯಾಕಾಪ್ಲೇ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ ಅನ್ನು. ಆಯಿತು. ಬಂದಷ್ಟನ್ನೇ ಹೇಳಿ ಬಿಡು.

ಕಮ್ಮೂ

ಒಂದೇ ಸಾಲು ಮಾತ್ರ ಕಣ್ಣೀ ಬರೋದು. ಆ ವದ್ಯದಲ್ಲಿ.

ಕಿಟ್ಟಿ

ಅಷ್ಟೇ ಹೇಳು ಸಾಕು. ಹೂ.....ಹೂ ಹೇಳು..... ಹೇಳು ಮತ್ತೆ ಹೂ.

ಕಮ್ಮೂ

(ನಾಚಿ) ಬೇಡ ಬಿಡಿ, ನಾನು ಒಳಗೆ ಹೋಗ್ಬೇಕು.

ಕಿಟ್ಟಿ

ಕೊಂಚ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಹೋಗು ಕಮ್ಮೂ ಹೂ..... ಬೇಗ ಹೇಳು ಮತ್ತೆ....ಹೇಳೇ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ,.....ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ..... ಅವತ್ತು ಅಷ್ಟು ಜನರಿದುರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ? ಹೂ....ಹೂ....ಬೇಗ ಹೇಳಿಬಿಡು.

ಕಮ್ಮೂ

(ಸುಸ್ವಪ್ನ ಅಸ್ವಪ್ನರವಳಿ) ಯನ ಪ್ರಾಣನಾಥನಾ ಪಾದಾರವಿಂದದಿ ನಾನು.....

ತಿಮ್ಮ

(ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಇಣಕಿ ಮುಂದುವರಿ ಸಂವಸು) ಘನ ವೀಳೈವನು ಇಕ್ಕಿ ಕೈಮುಗಿಯುವೇ.

ಕಮ್ಮೂ

(ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದು) ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ, ತಿಮ್ಮ !

ಕಿಟ್ಟಿ

(ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ತಿಮ್ಮ

ತಿಮ್ಮ

ಎನು ಭಾವಾ ?

ಕಿಟ್ಟಿ

ನಡೆಯೋ ಹೊರಗೆ, ಅಡಿಕೊಂಡು ಬಾ ಇನ್ನೂ ಕೊಂಚ.

ತಿಮ್ಮ

ಎನಾಟ ಬಿಡು, ಭಾವಾ, ಬೇಜಾರಾಯ್ತು.

ಕಿಟ್ಟು

ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಓತ್ತಾ ಆದರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೋ.

ತಿಮ್ಮ

ಪುಸ್ತಕ ತರಲಿಲ್ಲ ಭಾವಾ ನಾನು ಊರಿಂದ.

ಕಿಟ್ಟು

ವಕ್ಕದ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋನಾದರೂ ಕೇಳು ಹೋಗು.

ತಿಮ್ಮ

ಅದೇಕೆ ಭಾವಾ, ಗೊಡರ್ ಗೊಡರ್ ಅನ್ನುತ್ತೆ.

ಕಿಟ್ಟು

ತೆಕ್ಕೋ ಎರಡಾಣೆ. ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪೆಪ್ಪರಮಿಂಟಾದರೂ ತಂದು ತಿನ್ನು.

ತಿಮ್ಮ

ಬೇಡ ಭಾವಾ ಪೆಪ್ಪರಮಿಂಟು. ಕೆಮ್ಮು ಆಗುತ್ತಂತೆ ಆದರಿಂದ, ದೊಡ್ಡ ಭಾವ ಹೇಳುತ್ತಯಿದ್ದು, ಕಾಸು ಕೇಳಿದಾಗೆಲ್ಲ.

ಕಿಟ್ಟು

ಹೋಗೋ, ಈ ಎಂಟಾಣೆ ತೆಕ್ಕೊಂಡು ಸಿನೇಮಾನಾದರೂ ನೋಡಿ ಬಾ ನಡೆ.

ತಿಮ್ಮ

ಕಂಠ ಕೆಡುತ್ತದಂತಲ್ಲ ಭಾವಾ ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಆದರಿಂದ, ಸಂಠ ಭಾವ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದು.

ಕಿಟ್ಟು

(ಚೇಸರದಿಂದ) ಹಾಗಾದರೆ ಏನೋ ತಿಮ್ಮಾ ಮಾಡ್ತೀಯಾ ?

ತಿಮ್ಮ

ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಗೊಂಡು ನೋಡ್ತೀನಿ ಭಾವಾ, ನಿನ್ನ, ಅಕ್ಕನ್ನ.
(ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಅಯ್ಯೋ ! ಇದೇನು ಭಾವಾ, ಅಕ್ಕ ಮೆತ್ತಗೆ ಜಾರಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದಾಳಲ್ಲ ನಳಕ್ಕ ! ಭಾವಾ.

ಕಿಟ್ಟು

ಇನ್ನೂ ಏನೋ ತಿಂಮಾ ?

ತಿಂಮ

ಆಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೇನು ಭಾವಾ ಹೊರಗೆ ?

ಕಿಟ್ಟು

ಅಗತ್ಯ ಹೋಗಯ್ಯಾ, ನಿನಗಾರು ಬೇಡ ಎಂದರು.

೨

(ಸಮಯ:— ಇಡೀ ದಿನವೆಲ್ಲ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ಕತ್ತೆಯಂತೆ ಕಾಗದ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತು ಕಿಟ್ಟು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವ ಸಮಯ.

ಸ್ಥಳ:— ಕಮ್ಮಾ ಕಿಟ್ಟರ ಮನೆ. ತೊಟ್ಟಲು ಬಟ್ಟಲು ಅರಿವೆ ಅಂಚಡಿ ಅಡಾವುಡಿ ಮನೆತುಂಬ ಬಿದ್ದಿವೆ.

ಸಂದರ್ಭ:— ಹೊರ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಂಮ ಅಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕಿಟ್ಟು ನೂರುಬಾರಿ ಕೂಗಿದರೂ ಬಾಗಿಲು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದಿಲ್ಲ.)

ಕಿಟ್ಟು

(ಹೊರಗಿನಿಂದ) ಕಮ್ಮಾ, ಏ ಕಮ್ಮಾ.....ಏ ಕಮ್ಮಾ (ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಬೇಸತ್ತು) ಏ ಕಮ್ಮಾ, ಕಮ್ಮಾ....ಕಮ್ಮಾ.....ತಿಂಮಾ.

ತಿಂಮ

(ತಕ್ಷಣವೇ) ಏನು ಭಾವಾ ?

ಕಿಟ್ಟು

(ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದೀಯಲ್ಲೋ, ಬಾಗಿಲ ತೆಗೆ ಕೂಡದೇ!

ತಿಂಮ

(ತೆಗೆದ ಶಬ್ದ) ತೆಗೆದೇನೀ ಭಾವಾ, ದೂಡು ಕದವನ್ನು.

ಕಿಟ್ಟು

ಅಲ್ಲವೋ ತಿಂಮಾ, ಅರ್ಧಗಂಟಿಯಿಂದ 'ಕಮ್ಮಾ' 'ಕಮ್ಮಾ' ಅಂತ ಗಂಟಲ ಹರಿದುಕೊಂಡೆಲ್ಲವೋ. ತೆಗೆಲಿಲ್ಲ ?

ತಿಂಮ

ನೀನು ಕಮ್ಮಾನ್ನಲ್ಲವೇನು ಭಾವಾ ಕರೆದದ್ದು ?

ಕಿಟ್ಟಿ

ನಿನ್ನ ತಲೆ. (ಒಳಗಿನಿಂದ ಮಗುವಿನ ಅಳು ಕೇಳಬಹುದು.) ತಿಮ್ಮಾ.

ತಿಮ್ಮಾ

ಏನು ಭಾವಾ ?

ಕಿಟ್ಟಿ

ಕಿವಿ ಕೇಳಲೇನೋ ನಿನಗೆ ?

ತಿಮ್ಮಾ

ಏಕೆ ಭಾವಾ, ಕೇಳತಾನೇಯಿದೆಯಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮಾತು.

ಕಿಟ್ಟಿ

ಅಲ್ಲಾ ಇದೆಯಲ್ಲವೋ ಮಗು ಒಂದೇಸವನೆ.

ತಿಮ್ಮಾ

ಅಹುಮ ಭಾವಾ, ಅಲ್ಲಾ ಇದೆ

ಕಿಟ್ಟಿ

(ಕೋಪದಿಂದ) ಹೋಗೋ ಮಂಕೆ ! ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಆಡ್ತಾ ಕೂಡ ಬೇಡ. ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹಾಗೇ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾ.

(ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ತಿಮ್ಮನ ನಿರ್ಗಮನ. ಒಳಗಣ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಾ ಗಾಯು ಟ್ಪುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ).

ಕಮ್ಮಾ

(ದನಿಯನ್ನೆತ್ತಿಸಿ ಹಾಡುವಳು).

ತುಮನೇ ಮುಜಕೋ ಪ್ರೇಮ ಸಿಕಾಯೇ

ಕಿಟ್ಟಿ

(ಅಣಕಿ ಎ ಬನಿಯಿಂದ ಅದೇ ದಾಟಿಯಲ್ಲಿ)

ಮೈನೇ ತುಜಕೋ ಬೇವಿನ ಕಾಯಿ.

(ಜುಗುಪ್ಸೆಯಿಂದ) ಏನೇ ಕಮ್ಮಾ ಇದು ಅನ್ಯಾಯ ! ಕೂಸು ಅಲ್ಲಾ ಇದ್ದಾನೋವೆ ನಿನ್ನ ಸಂಗೀತದ ರಂಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ನೀನಿದ್ದೀಯಲ್ಲವೆ ? ಮಗು ಅತ್ತರೂ ಸಹ ಕೇಳಲೇನೇ ನಿನಗೆ ? ಏನು ದರಿದ್ರಹಾಡೇ ಅದು ! ಕೇಳಲೇನೇ ಕಿವಿ ?

K 4207

ಕಮ್ಮ

ಕೇಳುತ್ತಾನೆ ಇದ್ದೀನಿ ಆಗಿನಿಂದಲೂ. ನೀವು ಮಾತ್ರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಡಿ, ಪಂಖಾದ ಬುಡದಲ್ಲಿ. ಮಗೂನ್ನ ಎತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ; ಬೇಕಾದರೆ ಇದ್ದಾಳಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಮ್ಮ.

ಕಿಟ್ಟಿ

ಅಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ ! ಏನೇ ಉದ್ಭಟತನ ನಿಂದೂ. ' ಏಕವಚನ ಸುರು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆಯಾ ಆಗಲೆ, ನನ್ನ ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ! ಬಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ' ನನ್ನ ಅತ್ತೆಯವರು ನನ್ನ ಅತ್ತೆಯವರು ' ಅಂದ ನೀನು ಈಗಾಗಲೆ ' ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ಇದ್ದಾಳೆ ' ಅಂತಾ ಇದೀಯಲ್ಲವೆ ?.....

ಕಮ್ಮ

ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಗ್ರಹಚಾರ, ಕಡೇ ವರೆಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇರೋಕೆ ಹೇಳ್ತೀರಾ ಏನು ಗತಿ ! ನಾನೇನು ಚಿಕ್ಕವಳೇ ಪುಟ್ಟವಳೇ, ನಾನೂ ಈ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಮುನ್ನೂರಾ ಅರವತ್ತೈದು ದಿನಗಳಾದವು ನಾಳಿಗೆ.....

ಕಿಟ್ಟಿ

ಅಹುದು ಮಹಾರಾಯತಿ ಇನ್ನೂ ದೇವ್ರೇ ಅಂತ ಒಂದು ವರ್ಷ ಆಗುತ್ತೆ ನಾಳಿಗೆ. ನಿನ್ನದೂ ಈ ಓಟು ಕೇಳುವವರ ಜಾತಿ ಬಿಡು. ಆರಿಸಿ ಬರುವಾಗಿದ್ದ ನಯ ಭಯ ವಿನಯ ಬಂದ ಮೇಲಿಲ್ಲ.

ಕಮ್ಮ

ಈಗೇನಾಯಿತು ಅಂತಾ ?

ಕಿಟ್ಟಿ

ಇನ್ನೇನೇ ಆಗಬೇಕೂ. ಅನುಗಾಲವೂ ಅದೇನು ಸಂಗೀತ ನಿಂದೂ, ಆ ದರಿದ್ರ ಹಿಂದೀ ಸಿನೀಮಾದಾಗಿನ ಪದಗಳೇಕೆ ?

ಕಮ್ಮ

ನಿಮ್ಮಮ್ಮನಂತೆ ಮೂಲೇಲಿ ಕುಳಿತು ದಾಸರ ಪದಗಳನ್ನು ಹೇಳಂ ತೀರೋ ಏನು ಗತಿ ! ಅದೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಮ್ಮಗೇ ಸರಿ, ಕರೆದಾಗ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗೋ ರೆಡಿಮೇಡ್ ದೇವ್ರ ಇರುವ ತಮಿಳು ತೆಲುಗು ಸಿನೀಮಾನೇ ಅವರಿಗೆ ಲಾಯಿಖು.

ಕಿಟ್ಟು,

ಅದು ಇರಲಿಬಿಡು, ನಮ್ಮಮ್ಮನ ಸಮಾಚಾರ ನಿನಗೇಕೆ. ಕೈಹಿಡಿದಿವೆ ನಿಗೆ ಕೊಂಚ ಮರ್ಯಾದೆಯಾದರೂ ಬೇಡವೇನೇ ? ನೋಡಿದವರಾದರೂ ಏನಂದಾರೇ ?

ಕಮ್ಮ

(ನಸು ಕೋಪದಿಂದ) ಹೊಸಹೊಸದಾಗಿ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೀರಲ್ಲ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ? ಏನಾದರೊಂದು ಅನ್ನಬೇಡಿ ನೀವು, ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತನೂವೆ. ಈಗೇನು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಮಾಡಿರೋ ಅವಮಾನವಾದರೂ ಅಂತ.

ಕಿಟ್ಟು

(ನಗುವಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಿ) ಹಾ ಹಾ ಹಾ ಕುಪಿತಳಾಗಬೇಡವೇ ಸತಿ: ಕಮ್ಮ, ನಾನು ಬಂದು ಕಾಲುಗಂಟಿಯಾಯಿತು, ನಿಂತವನು ಹೀಗೆಯೇ ನಿಂತಿದೇನೆ ಕಾಲ ಮೇಲೆ. ಕಾಲುಚಾಚಿ ಕುಳಿತ ನೀನು ಕೊಂಚ ಎದ್ದರೆ ತಪ್ಪೇನು ?....

ಕಮ್ಮ

ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೇನೇನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಬಂದಿರಿ ಹೊಸದಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಒಂದೇ ಬಾರಿಯಾದರೂ ಹೇಳಿಬಿಡಿ. ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ನೀವೇನು ಹೆಡ್ಡಾಸ್ತರೇ ?

ಕಿಟ್ಟು

ಅಬ್ಬಬ್ಬಬ್ಬಾ, ಏನು ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು, ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಲ್ತಿದೀಯಲ್ಲವೇ ? ಎಷ್ಟೇ ಮಾತನಾಡೋದು? ದೇವರು ನಿನ್ನನ್ನೊಂದು ಮೂಕಿಯನ್ನಾಗಿಯಾದರೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇ ! ಇರಲಿ, ಸಾಕು ಹೋಗು ಮಹಾರಾಯತಿ. ಆ ಕಂಣು ಸಹ ಕಾಣದ ಮುದುಕಿ ಒಂದೇ ದುಡಿದು ಸಾಯ್ತಾ ಇದೆ. ಒಂದಿಷ್ಟು ನೆರವಾದರೆ ಏನು ಅನ್ಯಾಯವಲ್ಲ.....

ಕಮ್ಮ

ಸರಿ ಸರಿ, ನಾನಿನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಕೆಲಸದವಳಾಗಬೇಕಾಯಿತು, ಕನ ಮುಸುರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರೋಕೆ....

ಕಿಟ್ಟು

ಅಲ್ಲವೇ....

ಕಮ್ಮ

ಅಲ್ಲವೇ ಏನು ಬೆಲ್ಲವೇ. ನಮ್ಮಮ್ಮ ಮಾಡೋಲ್ಲವೆ, ಎದುರು ಮನೆ ಸುಬ್ಬಮ್ಮ ಪಕ್ಕಮನೆ ಪಾರಮ್ಮ, ಮುಂದಿನ ಮನೆ ಮಾರಮ್ಮ, ಹಿಂದಿನ ಮನೆ ರಿಂದಮ್ಮ, ಆಚೆಮನೆ ಅಕ್ಕಮ್ಮ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡೋಲ್ಲವೇ ಅಂತಾ ತಾನೆ ನಿಮ್ಮ ಸವಾಲು ? ಅವರಿಗೇನಿದೆ ಹೇಳಿ ಬೇರೆ ಕೆಲಸ. ಮುನುರೆ ತಿಕ್ಕೋಕ್ಕೇ ತಾವು ಜನ್ಮವತ್ತಿದ್ದು ಅಂತ ತಿಳಿದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲ. ನಾನೂ ಹಾಗೇ ಇರಬೇಕು ಅಂತಾನೇ ನೀವು ಹೇಳೋದು ? ಸಾಕು ಸಾಕು, ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ. ಹಾಗೇ ಕೊಂಚ ಬೀಚಿನ ಕಡೆಯಾದರೂ ತಿರುಗಾಡಿ ಬರೋಣ.

ಕಿಟ್ಟು

ಬೀಚು ! ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಾ, ಮಹಾರಾಯತಿ.

ಕಮ್ಮ

ಅದೇಕಂತೆ, ಇಷ್ಟು ಬೇಸರ ಬೀಚು ಅಂದರೆ ?

ಕಿಟ್ಟು

ಏನೇ ಇದೆ ಬೀಚಿನಲ್ಲಿ ? ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಆ ಹಾಳು ಮಳಲು, ಹೆಂಗಸರು.

ಕಮ್ಮ

ಮಳಲು ಹೆಂಗಸರು ಇಲ್ಲದ ಬೀಚು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು ನಿಮಗೆ ? ಬೀಚು ಬೇಡವಾದರೆ ಬಿಡಿ, ಪಾರ್ಕಿಂಗ್‌ಗಾದರೂ ಹೋಗಿ ಬರೋಣ ಬನ್ನಿ.

ಕಿಟ್ಟು

ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಏನಿದೆಯೋ ಸಂವತ್ತು ? ಅದೇ ಹೂಗಳನ್ನಲ್ಲವೇನೇ ನೀನು ನೋಡುವುದು ? ನೀನು ಹುಟ್ಟುವ ಮುನ್ನವೇ ನಾನು ಒಂದು ವಾಗಿನ್ನು ತುಂಬ ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಹೂವಿನ ಮೇಲೆಯೇ.

ಕಮ್ಮ

ಇನ್ನಾವುದರ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿದ್ದರಿ ಕವನಗಳನ್ನು ?

ಕಿಟ್ಟು

ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ, ಒಂದೇ ಎರಡೇ ! ಹೂವಿನ ಮೇಲೆ, ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ
ಚಿಕ್ಕಯ ಮೇಲೆ, ಮೋಡದ ಮೇಲೆ, ಚೆಲುವಿನ ಮೇಲೆ, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಕತ್ತೆಯ
ಮೇಲೆ ನನು ಕನನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಗೊತ್ತೇ ?

ಕಮ್ಮ

ಹಾಗೇಕೆ ಕಂಡುದರ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿರಿ ? ಹೌದು ಹೌದು
ಮರೆತಿದ್ದೆ, ಈಗಿನಂತೆ ಆಗ ಕಚೇರಿಯ ಕಾಗದಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ.

ಕಿಟ್ಟು

ಎಷ್ಟು ಜಾಣಳಾಗಿದ್ದೀಯಲ್ಲವೇ ಕಮ್ಮಾ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ! ಕವಿಯ
ಸಹವಾಸದ ಪ್ರಭಾವವೇ ಹೀಗೆ ನೋಡು.

ಕಮ್ಮ

ಸುರುವಾಯಿತೆ ಇನ್ನು, ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ! ಸಾಕು ಏಳಿ,
ಸುಮ್ಮನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವುದು ಬೇಡ. ನಿಮ್ಮ ಐನ್‌ಕ್ರೀಮ್-ಐಲೆಂಡ್
ಗಾದರೂ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟುಬರೋಣ; ನಡೀರಿ.

ಕಿಟ್ಟು

ಬಹಳ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟೀಯಲ್ಲವೇ ನೀನೂ ? ಮಾನಾ ಮರ್ಯಾದೆ
ಎಲ್ಲಾ ದಾಟಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ? ಅಲ್ಲದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು
ದಲ್ಲವೇ ? ಅಂಟಿನ ಉಂಡೆ, ಹೆಸರ ಹಿಟ್ಟು, ರಾಗಿ ಹಿಟ್ಟು, ತಾಲೀವೆಟ್ಟು....

ಕಮ್ಮ

(ಅದೇ ದಿನಒಳ್ಳೆ) ದೂಧ್‌ಫೇಡಾ, ಮಾಲ್ಪೂರಿ, ಕೇಸರಿಬಾತ್, ಹೇಳಿ
ಹೇಳಿ ಮಾಣಿಯ ಸಹಸ್ರನಾಮಾವಳಿಯಂತೆ. ಈ ಕುಚೇಲನ ಮನೆಗೆ ಇದ್ದು
ಬೇರೆ ಸಂವತ್ಸ ! ನಿಮಗೆ ಹೊರಬರುವುದು ಬೇಡವಾದರೆ ಬಿಡಿ, ನಾನಾದರೂ
ಹೋಗಿ ಬರ್ದೇನೆ ಲೇಡೀಸ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿಗಾದರೂ.

ಕಿಟ್ಟು

ಅಲ್ಲವೇ, ಏನೇ ಇದೆ ಅಲ್ಲೆ ?

ಕಮ್ಮ

ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಲೇಡಿಸ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲೇನಿದೆ ಅಂದ್ರೇ ಸಂತೆ, ಲೇಡಿಸ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಲೇಡಿಸ್ ಇರುತ್ತವೆ. ನಾನಂತೂ ಹೊರಟೆ, ಮಹಾರಾಯರಿ.

(ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಚೀರಿ ಅಳುತ್ತಿರುವ ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ತಿಮ್ಮನ ಪ್ರವೇಶ)

ಕಿಟ್ಟಿ— ಕಮ್ಮ

(ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಏನಾಯಿತೋ, ಏನಾಯಿತೋ ತಿಮ್ಮನ ಮಗೂಗೆ.

ತಿಮ್ಮ

ಏಕೋ ಅಳುತ್ತೆ ? ಏನಾದರೂ ಕಷ್ಟತೇನೋ ?

ಕಮ್ಮ

ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಕಷ್ಟಿಲ್ಲ.

ಕಿಟ್ಟಿ

ಅದೇಕೋ ಬೆನ್ನಬುಡದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅಳ್ತಾ ಇದೆ ನೋಡೇ. ಏನಾಗಿದೆ ನೋಡೇ ಅಲ್ಲಿ.

ತಿಮ್ಮ

ಅಹುದು ಭಾವಾ, ಅಲ್ಲಿಯೇ.....

ಕಮ್ಮ

ಚಿವುಟಿದೇನೋ ತಿಮ್ಮನ ?

ತಿಮ್ಮ

(ಮೆಲ್ಲಗೆ) ಅಹುದು ಕಮ್ಮ, ನನಗೆ ಆಟಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಾಯಿತು.

ಕಿಟ್ಟಿ

(ಕೋಪದಿಂದ) ಹೋಗೋ ತಿಮ್ಮನ ಹೊರಗೆ. ಮಗೂನ್ನ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಾದರೂ ಮಲಗಿಸೇ. ನಾನು ತೂಗ್ತೇನೆ. ನೀನು ಹಾಡು ಹೇಳು.

ವ ಣ ಮ ಹೋ ತ್ಸ ವ

ಪಾತ್ರಗಳು

೧. ವಣದೇವತೆ ದುಡಿಯಲು ಮರೆತು, ಕಡಿಮೆ ಸುಡಲು ಮಾತ್ರ, ಕಲಿತ, ಮಕ್ಕಳ ಉಪದ್ರವದಿಂದ ದಿನೇ ದಿನೇ ವಣಗು ತ್ತಿರುವ ದುರ್ಬಲವೇ ದೇವತೆ.
೨. ಕುನಾರಿ ಹಸಿವು ವಣದೇವತೆಯ ಏಕಮಾತ್ರ ಜೀವಪುತ್ರಿ. ನದಾ ಅಳುನೋರೆ.
೩. ನಾ|| ನು ಅಹಾರ ಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯ.....ಅನ್ನದಾತಾ.
೪. ತಿಂನು ತಿಂನು.

(ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭ:— ತೆರೆಯು ಮುಚ್ಚಿ ಸೀಳಿ ಎರಡೂ ಬದಿಗೂ ಹೋಗುವದು. ಹರಕು ಉಡುಪು ಧರಿಸಿದ ವಣದೇವತೆಯು ಜೋಲ-ಮುಖ ಹಾಕಿ ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಿ ಮುರುಕು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ತೂಕಡಿ ಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬೆನ್ನಹತ್ತಿದ ಕುಮಾರಿ ಹಸಿವು ಕಂಞಂಞಂ ಬಿಡುತ್ತ ಇದ್ದೊಂದು ಅರಿವೆ ತಿನ್ನುತ್ತ ಸನಿಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ. ಮಾಮೂನ ಪ್ರವೇಶ. ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಮಾಮು, ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ತಿಂಪು; ತಿಂಪುನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಾಮರ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಭಟಾಂಗ)

ತಿಂಪು

(ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ) ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಅನ್ನದಾತ ಮಾಮು ಮಹಾರಾಜ್ಯೇ ಜೈ ! ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಚಪಾತಿದಾತ ಮಾಮು ಮಹಾರಾಜ್ಯೇ ಜೈ !! ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಎಲೆ ಪಲ್ಲೆದಾತ ಮಾಮು ಮಹಾರಾಜ್ಯೇ ಜೈ !!!

(ಕುಮಾರಿ ಹಸಿವು ಕಿವಿ ನಿಗುರಿಸಿ ಕೇಳಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ತಿಂಪುನ ಬಳಿ ಓಡಿಬರುವಳು. ತಿಂಪು ದುರು ದುರು ನೋಡಿ ಜುಗ-ಪ್ಸೆಯಿಂದ, ಗದರಿಸುವ ಧನಿಯಲ್ಲಿ) ಏ ದರಿದ್ರ ! ಹೀಗೇಕೆ ಬಡ ಭಾರತದ ಜಡಜನರಂತೆ ಮುಖ-ಮಾಡಿರುವಿ ? ನಡೆ ಆ ಬದಿ, ಮಾಮು ಭೂಪರು ಬರುತ್ತಿರುವದು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲವೇ?

ಮಾಮು

(ಹೊಂಕಿ ನೋಡಿ) ಯಾರೊ ತಿಂಪಾ, ಆ ಹುಡುಗಿ ? ಹೆಣದಂತಿದೆ ಯಲ್ಲವೋ ?

ತಿಂಪು

ನನಗೂ ಅದೇ ಸಂಶಯ ಮಹಾಪ್ರಭೂ. ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಾ-ತಮ್ಮರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ-ಅಲ್ಲ-ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ-ಅಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಾ ನೀವು-ತಾವು ಅನ್ನಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ ಇಂತಹ ಅನ್ನಹೇಡ್ತಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಇರಬೇಕು ?

ಮಾಮು

(ನಗೆಮೊಗದಿಂದ) ಶಹಬಾಸ್ ತಿಂಪಾ, ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದಿ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ ಈ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ. ತಿಂಪಾ, ನೀನು ನನ್ನ ಖಾಯಂ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಇರುವೆಯಾ ? ನೀನು ತಿಂದಷ್ಟು ಅನ್ನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ತಿಮ್ಮ

ಅಗತ್ಯವಾಗಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿ ತಮ್ಮ ಖಾಯಂ ಕಾರ್ಯ ದರ್ಶಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ, ಅನ್ನದಾತಾ. ಆದರೆ.....

ಮಾಮು

ಆದರೆ ಏನೋ? ಏಕೆ ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತೀ ?

ತಿಮ್ಮ

ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ ದೇವಾ....ನಾನೇನೋ ಖಾಯಂ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ....ನೀವು.... ಅಲ್ಲಾ — ತಾವು....ನಿಮಗೆ.... ಅಲ್ಲಾ — ತಮಗೆ....ಖಾಯಂ ಅಪಾರ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯಲು....ಇದೊಂದೇ ಸನ್ನ ಸಂಶಯ ಮಹಾಪ್ರಭೂ—

ಮಾಮು

(ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ) ಹುಚ್ಚಾ ಹುಚ್ಚಾ ! ನನಗೆಲ್ಲಿದೆ ಚ್ಯುತಿ ? ನಾನು ನೆಟ್ಟ ಗಿಡಗಳು ದೊಡ್ಡವಾಗುವವರೆಗಂತೂ ಸನ್ನನ್ನು ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ಕದಲಿಸಲಾರನು, ತಿಳಿಯಿತೇ ? ಮತದಾರರೇನು ಚಿರಂಜೀವಿಗಳೇ, ಇಂದಿದ್ದವರು ನಾಳೆಲ್ಲ.

ತಿಮ್ಮ

ಹಾಗಾದರೆ ಸರಿ ಪ್ರಭೂ. ಆ ಗಿಡಗಳು ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣವಂತೆ; ಹಲವನ್ನಂತೂ ಆಡುಗಳು ಮರುದಿನವೇ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ; ನಿಮ್ಮ ಆ ಕುಣಿಗಳು....

ಮಾಮು

(ನಡುವೇ ಬಾಯಹಾಕಿ) ಮುಚ್ಚೋ ಬಾಯಿ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಿ ! ನಿನ್ನ ಈ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನೀನೂ ಒಬ್ಬ ವತ್ರಿಕಾಕರ್ತರ ಜಾತಿಯವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ನಾನು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ....

ಹಸಿವು

(ಮಾಮೂರ ಅಂಗಿ ಹಿಡಿದೆಳೆದು, ಅಂಗಲಾಚುತ್ತ) ಸಾಯುತ್ತೇನೆ ಸ್ವಾಮೀ, ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನ ಕೊಡಿ....

ತಿಮ್ಮ

(ಅರ್ಭಟಿಸಿ) ಮುಚ್ಚಿ ಬಾಯಿ, ಪಿಶಾಚಿ; ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುತ್ತಾಳಂತೆ. ಪ್ರಭೂ, ಇದೆಲ್ಲವೂ ಧೋಂಗಿ ಧೋಂಗಿ, ಡೋಕಾರಿ. ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಯಾರನ್ನೂ ತಾವು ಸಾಯಗೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ತಾವು ಹೋಟೆಲ ಮಾಲಿಕರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದುದು ಈ ಮೂರ್ಖಳಿಗೆ ತಿಳಿದಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಹಸಿವು

(ನಿಲ್ಲಲು ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಂಠಗಳನ್ನು ಗರ್ರನೆ ತಿರುವಿ ಧುಪ್ಪೆಂದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಜೀಳುವಳು.) ಅಯ್ಯೋ, ಸತ್ತೆ ಸತ್ತೆ. ಅನ್ನ ಅನ್ನ....ಅಯ್ಯೋ....

ಮಾಮು

ತಿಮ್ಮಾ, ಎಬ್ಬಿಸು ಎಬ್ಬಿಸು ಅವಳನ್ನು. ಅವಳು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೋ.

ತಿಮ್ಮ

(ಕೈತಿರುವುತ್ತ) ಛೇ ಛೇ, ಇವಳು ಮನುಷ್ಯಳೇ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಭೂ. ಪಿಶಾಚಿ ಇದು ಪಿಶಾಚಿ. ಮುಖ ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯದೇ? ಇವಳು ಸತ್ತೇ ಅನೇಕ ದಿನಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಬೇಕೆಂದು ಬದುಕಿದವಳಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿರುವಳು.

ಮಾಮು

ಓಹೋ, ಹಾಗೂ ಇದೆಯೇ? ಇಂತಹ ಬೂಟಾಟಿಕೆಯ ಪ್ರಜರೂ ಇರುವರೇ ಈ ನಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ !

ತಿಮ್ಮ

(ಅಮೇರಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಕೊಲಂಬಸನಂತೆ) ಹಾ ! ತಿಳಿಯಿತು, ತಿಳಿಯಿತು ಚಪಾತಿದಾತಾ, ಈಗ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿಯಿತು. ದೇವಾ, ಇವಳು ನಿಮ್ಮ ಭಾರೀ ಶತ್ರು. ನಾಲ್ಕು-ಅಲ್ಲ-ಅಲ್ಲ ಐದೂ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕೋತಿಯ ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಹಬ್ಬಿರುವ ತಮ್ಮ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಗೆ ಕಲಂಕ ತರಲು ಅಂದು ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಆ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಅನ್ನದ್ವೇಷಿಗಳ ಮುಖಂಡಳೇ ಇವಳು.

ಮಾಮು

ಮುಚ್ಚಿ ಬಾಯಿ ಮೂರ್ಖ. ಅದೆಲ್ಲವೂ ಅಪಪ್ರಚಾರ, ಹದಿನಾರಾಣೆ ಅಪಪ್ರಚಾರ. ಸತ್ತಿರುವ ಆ ಶತಮೂರ್ಖರು ನನ್ನೆದುರು ಇಂದು ಬಂದು

ನಿಲ್ಲಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಿದ್ದರೆ. ಕಳ್ಳರಂತೆ, ಹೇಡಿಗಳಂತೆ, ಭೂಗ ತರಾದ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರಂತೆ ಕುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡು.....

ತಿನ್ನು

(ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಲಗಾಲು ವದೆದು) ಶಹಬ್ಬಾಸ್ ಅನ್ನ ಚಟ್ಟಿದಾತಾ !

ಹಸಿವು

(ಮೆಲ್ಲಗೆ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು) ಯಾರದು ಯಾರದು, ಯಾರೋ ಅನ್ನ ಚಟ್ಟಿ ಅಂದಂತಾಯಿತು. (ಒಣತುಟಿಯ ಮೇಲೆ ನಾಲಿಗೆಯು ನ್ನಾಡಿಸುತ್ತ ನನಗೊಂದಿಷ್ಟು ಕೊಡಿ, ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಹು ಬಳಲಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಾಮೀ ನೀವಾದರೂ....(ಮಾಮುವಿನ ಅಂಗಿಯ ಬಾಲವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಕೈಚಾಚುವಳು)

ತಿನ್ನು

ಏ, ಅಷ್ಟು ದರಿದ್ರಾ (ಆತ್ಮ) ದರಿದ್ರಕ್ಕೆ ಹಸಿವೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುವದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. (ಪ್ರಕಾಶ) ಅವರನ್ನೇಕೆ ಕಾಡುತ್ತಿರುವಿ, ಇಲ್ಲಿ ಬಾ. ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿ ಎಂದರೆ ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಅನ್ನದ ತಪ್ಪೇಲಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತಿದೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಪ್ರಜರು. ಇಗೋ, ತೆಗೆದುಕೋ, ಇದನ್ನು ತಿಂದು ತೊಲಗು. (ಹಟಾತ್ತಾಗಿ ಏನೋ ನೆನಪಾದಂತಾಗಿ) ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ನಡೆ ನಡೆ. ನೀನು ಹೆಂಣಂ ಬುದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದೆ.

ಮಾಮು

ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡೋ ತಿನ್ನು, ತಿನ್ನಲಿ ವಾಪ.

ತಿನ್ನು

ಬೇಡ ಪ್ರಭೂ ಬೇಡ, ಇವಳಿಗೇಕೆ ತಿನ್ನಲು ಕೊಡಬೇಕು? ಇವಳು ಹೆಂಗಸು ದೇವಾ, ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲವೇ ?

ಹಸಿವು

ಹೆಂಣಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅನ್ನ ಬೇಡವೇ ತಿನ್ನುರಾಯಾ ?

ತಿನ್ನು

ಛೇ ಹುಚ್ಚಿ, ನಾಡ ಹುಚ್ಚಿ. ಹಳೆಯ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದಿನೋಡು; ತಿಳಿದೀತು. ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವಜನಾದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನಿನಗೀಗ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ದರ್ಶನ ವತ್ತಿರುವ ಈ ಅನ್ನ ದೇವರು ಏನು ಹೇಳಿದಾರೆ ಗೊತ್ತೇ ?

ಮೂನು

ಇದೇನೋ ತಿಂಮಾ ನಿನ್ನ ಚೇಷ್ಟೆ ? ನಾನೇನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ?

ತಿಮ್ಮ

ಮರತೇ ಬಿಟ್ಟಿರಾ ಪ್ರಭೂ ಇಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ? ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ ! ಗಂಟೆ ಗೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಆಗುವದೇ ಹೀಗೆ. ಬೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಯು ನಂಜೆಯ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಡಿಕ್ಕಿಯಾಗಲೇಬೇಕು. ತಾವು ಅಂದೊಮ್ಮೆ ನುವಾಸಿನಿಯರ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಿರಿ, ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸಕರಾದ ರಸಿಕ ದೇವಾ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೈಕಟ್ಟನ್ನು ಅಂದವಾಗಿರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಕೊಂಚವೇ ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದೆಂದು.

ಮೂನು

(ನಗುತ್ತ ಕೋಪದಿಂದ) ನಿನ್ನ ಶ್ರಾದ್ಧ ! ಬಿಕ್ಕುಕಳಂತಿರುವ ಈ ಅಪಹಾತಳಿಗೆ ಅಂದವಾದ ಮೈಕಟ್ಟಿನ ವಿಚಾರವೇಕೋ ? ಇರಲಿ ಕೊಡೋ ತಿನ್ನಲಿ, ನಿನ್ನ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ.

ತಿಮ್ಮ

(ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು) ಅಯ್ಯೋ ! ಏನು ಮಾಡಲಿ ಪ್ರಭೂ, ಇವಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದುರ್ಭವಿ. ತಾವು ಅಜ್ಜಿ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ತಕ್ಷಣವೇ ಕೈಬಾಡಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿತಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಂದು, ಬಾಸುಂದಿ, ಜಿಲೇಬಿ ಬಕಾಳಾಭಾತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇವಳಿಗೆ ಭೋಜನ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ, ಶ್ರೀಮಂತರು ಗರ್ವನರುಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿದಂತೆ. ಆದರೆ ಇಂದು—

ಮೂನು

ಇಂದು ಮಾತ್ರ ಏನಾಗಿದೆಯೋ ? ನಿನ್ನ ಹರಟೆ ಸಾಕು, ಏನಾದರೂ ಕೊಡೋ ಅವಳಿಗೆ.

ತಿಮ್ಮ

ಅಲ್ಲ ಪ್ರಭೂ. ಇಂದು ಸೋಮವಾರ ಅಂದರೆ ಆದಿತ್ಯವಾರದ ಮರು ದಿನವಲ್ಲವೇ ದೇವಾ ?

ಮೂನು

ಆದರೇನಾಯಿತೋ, ಏನೇನೋ ಹೊಸ ಹೊಸದೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಿ ?

ತಿಂಮು

ತಾವು ಇದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿರಾ ಜ್ಞಾನಭಾಂಡಾರಿ ? ಸೋಮವಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಬರೀ ರಾಜಗಿರಿವಲ್ಲಿ, ಮೆಂತದವಲ್ಲಿ, ಗೋಳಿವಲ್ಲಿ, ಹುಳಿ ಚಿಕ್ಕಿನವಲ್ಲಿ, ಪನಕನವಲ್ಲಿ, ಹರಿವಿವಲ್ಲಿ, ಕಿರಕಸಾಲಿವಲ್ಲಿ, ಪುಂಡೀವಲ್ಲಿ, ದೇವದಾರಿವಲ್ಲಿ, ಹಕ್ಕರಿಕಿವಲ್ಲಿ, ಚಿಗುರು ಮುಂತಾದುವನ್ನೇ ತಿನ್ನತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ತಾವು ಫರ್ಮಾನು ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲವೇ ಪಲ್ಲಿಪ್ರೇಮಿ ?

ಮಾಮು

ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚೋ ಮೂರ್ಖ. ಯಾವುದೋ ಇದ್ದುದನ್ನಿಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಅವಳ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಮೊದಲು ಉಳಿಸು.

ತಿಂಮು

(ನಿರುಪಾಯನಾಗಿ) ತಮ್ಮಿಷ್ಟ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ. ಆಹಾರವನ್ನು ತಿಂದು ಒಂದು ವೇಳೆ ಇವಳ ಆಹಾರವು ಕೆಟ್ಟುಗಿಟ್ಟರೆ ನಾನಂತೂ ಹೊಣೆಯಲ್ಲ ಸೋಡಿ. ಎಲೈ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನವೇ, ತೆಗೆದುಕೋ ತಿನ್ನು (ಕಿಸೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವಳ ಮುಂದೆ ಎಸೆಯುವನು.) ತಿನ್ನು, ತಿಂದು ಇನ್ನಾದರೂ ತೆಪ್ಪಾಗಾಗು.

ಹಸಿವು

ಇದೇನು ತಿಂಮರಾಯಾ ನಿನ್ನ ಚೇಷ್ಟೆ, ಸಾಯುವಾಗಲೂ ಕಾಗದವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ನಾನೇನು ಕತ್ತಿಯೇ ? ನೀನು ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಪ್ರಭುಗಳು ಇದನ್ನೆ ತಿಂದು ಬದುಕುವಿರಾ ? (ದುರುದುರು ನೋಡುವಳು. ತಿಂಮನಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆಯಾಗುವದು.)

ತಿಂಮು

(ಮಾಮುನ ಕಡೆ ನೋಡಿ) ಪ್ರಭೂ, ನೋಡಿದಿರಾ ಇವಳ ಸೊಕ್ಕನ್ನು; ಇವಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿರಿ. ಸರಕಾರಕ್ಕೇ ಅನಾದರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಮಾಮು

ಬರೀ ಕಾಗದವನ್ನು ಹೇಗೋ ಅವಳು ತಿನ್ನಬೇಕು ? ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಅವಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ?

ತಿಂಮ

ಇದೇನು ಪ್ರಭೂ, ತಾವೂ ಅವಳಂತೆಯೇ ಮೂತಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ ? ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಬರೀ ಕಾಗದವಲ್ಲ ನನ್ನೊಡೆಯಾ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಎಂಟೂ ಪಾಯಿಂಟುಗಳು ಅಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವಳಿಗೇನು ಬೇಕು ?

ನೂನು

ಭಾಪು ತಿಂಮಾ ಭಾಪು. ನಿನ್ನ ಕಾಲೋಚಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಮನ ಮುಚ್ಚಿದೆ. ಇದ್ದರೆ ನಿನ್ನಂತಹ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಎಂಟು ಪಾಯಿಂಟುಗಳ ಸ್ವಾದವನ್ನು ಸವಿಯುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಈ ನಿರಕ್ಷರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬರಬೇಕು ? ಎಲೈ ತಿಂಮಾ, ತಕ್ಷಣವೇ ಬರೆದುಕೋ ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು. ಬೇಗ ಬರೆದುಕೋ, ಆಮೇಲೆ ಮರೆತುಹೋದರೆ—

ತಿಂಮ

(ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವಸರದಿಂದ) ಬೇಗ ಬೇಗ ಹೇಳಿರಿ. ತಮ್ಮ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ತಡವಾದರೆ ಲಕ್ಷಾವಧಿ ಜನರು ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೇ ಸತ್ತು ಹೋಗಬೇಕಾದೀತು (ಕಾಗದ ಸೀಸಕಡ್ಡಿ ಹಿಡಿದು ಬರೆಯಲು ಸಿದ್ಧನಾಗುವನು.) ಹೂ, ಹೇಳಿರಿ ಹೇಳಿರಿ.

ನೂನು

ಹೂ ಬರೆದುಕೋ.... ಅಕ್ಷರ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಅನ್ನದ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರೂ ಸಾಯಕೂಡದು, ಇದು ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆ. ಕಂಠಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆವುದರೊಳ ಗಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಏಕೈಕ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿ ನನ್ನ ಎಂಟೂ ಪಾಯಿಂಟುಗಳನ್ನು ತಿಂದು....ಸಾಯಬೇಡಿರಿ....ಅಲ್ಲ....ಗಳನ್ನು ತಿಂದು....ಬದುಕಿರಿ....ಬೇಡ.... ತಿಂದು ತೇಗಿರಿ. (ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಕುಮಾರಿ ಹಸಿವುಳನ್ನು ಕಂಡು ಕಾತುರದಿಂದ) ಅಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ ತಿಂಮಾ ! ಸತ್ತಳು ಸತ್ತಳು, ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ನ ವಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತಳು, ಹೋಯಿತು ಒಂದು ಪ್ರಾಣ.

ತಿಂಮ

ಅಯ್ಯೋ, ಏನು ಮಾಡಲಿ ಅನ್ನದಾತಾ ? ಅವಳ ದರಿದ್ರ ಪ್ರಾಣವು ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ, ನನಗೆ ಅದರ ಯೋಚನೆಯು ಎಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇದು ತಮ್ಮ ಮಾನದ....ಅಲ್ಲ....ತಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಮಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಮಾನು

ಅಹುದು ಅಹುದು. ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಯಾರನ್ನೂ ಸಾಯಗೊಡುವದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ನಾನೇ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಬಂದು ಬಾರಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ನೆನಪಿದೆ. ನಿನ್ನ ಕೈಚೀಲ ದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲವೇನೋ ತಿಂವಾ, ಅವಳಿಗೆ ಕೊಡಲು.

ತಿಂವು

(ಕೈಚೀಲದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಾಡಿ) ಇದೆ ಪ್ರಭು. ಆದರೆ ಇದು ಅವಳಿಗೆ ಸರಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದ ಆಹಾರ ಖಾತೆಯು ಆರ್ಟ್ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ದಾಗಿ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ಸುಚಿತ್ರ ಪುಸ್ತಕವಿದು. ಮೈದಾ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ವಿವಿಧ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೆಲ್ಲವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಇದೆ ದೇವಾ.

ಮಾನು

ಹೋಗೋ ಬೆಳ್ಳೆ, ಇವಳ ಪ್ರಾಣವೇ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಿನ್ನ ಮೈದಾಹಿಟ್ಟಿನ ಪುರಾಣವೇಕೆ ? ಅಯ್ಯೋ, ಏನು ಮಾಡಲಿ ? ಏನು ಮಾಡಲಿ ? ನನ್ನ ವಾಗ್ದಾನವು ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು. ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಇವಳು ಸತ್ತರೆ....

ತಿಂವು

ಪ್ರಭೂ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅಂಜಬೇಡಿ. (ಕೈಚೀಲದಿಂದೊಂದು ರಿವಾಲ್ವ ರನ್ನು ತೆಗೆದು) ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಇದನ್ನು. ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಾನವು ಹೆಚ್ಚು. ಹೋಗಲಿ ಅವಳ ಪ್ರಾಣ, ಉಳಿಯಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮಾನ. ಹೊಡೆದು ಬಿಡಿ ಅವಳನ್ನು ಈ ಕ್ಷಣವೇ. ಬೇಗ ಹೊಡೆಯಿರಿ, ಅವಳ ಪ್ರಾಣವು ಹೋಗುವಳಾಗಿಯೇ ನೀವು ಅವಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕು. ಅವಳು ಗುಂಡಿನೇಟೆಗೆ ಸತ್ತರೆ ಸಾಕು, ನಿಮ್ಮ ವಾಗ್ದಾನವು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವಳು ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತಂತಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಹೂ, ಹೊಡೆಯಿರಿ.

ಮಾನು

(ಮುಗ್ಧನಾಗಿ) ಹಾ! ತಿಂಮಾಯಾ, ಪಾರ್ಥನಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ನೀನು. ನಿನ್ನ ಮೆದುಳಿಗೆ ನಾನು ಶರಣು ಬಂದೆ. ಕೊಡು ನಿನ್ನ ರಿವಾಲ್ವರನ್ನು. ಅಹುದು, ಈಗ ನನಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ಪ್ರಾಣವೆಂದರೆ ತೃಣಸಮಾನ, ಅದರಲ್ಲೂ ಇತರರ ಪ್ರಾಣ; ತತ್ರಾಪಿ ನನ್ನ ಮಾನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು-ತಾ ಹೊಡೆದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅಹುದೂ, ಅಹುದೂ ಇವಳು ಗುಂಡಿನೇಟೆಗೆ ಸಾಯುವದೇ ನನಗೂ ಶ್ರಾಘ್ಯ. (ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುವರು-ಛಂ)

ತಿಂಮ

(ಗಡಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕು) ಏನು ಪ್ರಭೂ ?

ಮಾಮು

(ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ) ಏನೋ ತಿಂಮಾ ಇದು ? ಬರೀ ಥಂ ಎಂದಿತ್ತಾಗಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲೋ ?

ತಿಂಮ

ಇದು ಇಷ್ಟೇ ಸ್ವಾಮಿ, ಳಿನೆಯ ಮಾಡೆಲ್ ರಿನಾಲ್ವರ್ ಇದು. ದೇಶ ಭಕ್ತರ ಭಾಷಣದ ಜಾತಿಯದು - ಬರೀ ಥಂ ಎಂದು ಹಾರುತ್ತದೆಯಾಗಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹುರುಳಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಯಾರೂ ಸಾಯುವಂತಿಲ್ಲ, ಬದುಕುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಹಹಹಹ (ಹಲ್ಲಿಕಿರಿಯುವನು. ಅರೆಸಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಣದೇವತೆಯು ತಿಂಮನ ಳಿನೆಯ ಮಾಡೆಲ್ ಅಹಿಂಸಾ ರಿನಾಲ್ವರಿನ 'ಥಂ' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಚೀರುತ್ತ ತನ್ನ ಮಗಳಬಳಿ ಬರುವಳು. ಮಾಮು ಮತ್ತು ತಿಂಮ ಅವಳ ಪಾದಾರವಿಂದಕ್ಕೆ ಎರಗುವರು.)

ವಣದೇವತೆ

(ಮಾಮುವನ್ನು ಕುರಿತು) ಮಗೂ ನೀನಾರು ?

ತಿಂಮ

(ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಅಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚು ಮಾತೇ ? ಇದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ಸಿನಗೆ ? ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇವರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲವೇ ? ಇವರೇ ತಾಯೆ, ನಮ್ಮ ಅನ್ನದ ತಪ್ಪೇಲಿ, ಸಾರಿನ ಡಬರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿರುವ ಸಾಕ್ಷಾತ್.....

ಮಾಮು

ಸಾಕುಮಾಡೋ ತಿಂಮಾ, ನಿನ್ನ ಭಟಾಂಗವನ್ನು, (ವಣದೇವತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು) ಎಳ್ಳಿ ವನದೇವತೆಯೇ, ನಾನೊಬ್ಬ ನಿನ್ನ ಸೇವಕ. ನಿನ್ನ ಸಿರಿಸಂಪತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯಲೆಂದು ಹೆಣಗಾಡಲು ಸೊಂಟಕಟ್ಟಿ ನಿಂತಿರುವ ಯೋಧ ನಾನೊಬ್ಬ. ನಾನು ಕೈಹಿಡಿದ ಕಾರ್ಯವು ಸುಗಮವಾಗಲಿ. ನಾನು ನೆಟ್ಟ ಗಿಡಗಳು ಬೆಟ್ಟದಂತೆ ಬೆಳೆಯಲಿಯೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸು ತಾಯೇ (ತಲೆ ಬಾಗುವನು)

ವಣದೇವತೆ

(ಕೊಂಚ ಹರುಷಿತಳಾಗಿ ಅಳುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ ನಗುತ್ತ) ಮಗನೇ, ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವಾವ ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ನೆಡಿಸಿರುವಿ ?

ತಿಮ್ಮ

ನೀನು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರವನ್ನೇ ಓದಿದಂತಿಲ್ಲ ತಾಯೆ. ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಏಜಂಟರೇ ಇಲ್ಲವೇ ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡ, ಮರ, ಸಸಿ, ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ ನೆಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ, ಒಂದಲ್ಲ, ಹತ್ತಿಲ್ಲ ಹತ್ತುಸಾವಿರಗಳಲ್ಲ. ಇಗೋ ತಾಯೇ, ಈ ತಕ್ಷಣವೇ ಕೇಳುವಂಥಾತ್ತಳಾಗು. ಬೇವಿನಬಳ್ಳಿ, ಕರಿ ಬೇವಿನಬಳ್ಳಿ, ತೆಂಗಿನಬಳ್ಳಿ, ಹೀರೀಗಿಡ, ಸವತಿಮರ, ಕುಂಬಳಮರ, ಹುಣಸಿ ಬಳ್ಳಿ, ಬಾಳಿಬಳ್ಳಿ, ಮುಂತಾದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಾಕಿಸಿದ್ದಾರೆ ತಾಯೆ. ಒಂದು ಮರವಂತೂ ಈಗಾಗಲೇ ಮುಗಿಲ ಆ ಬದಿಗೂ ಹೊರಟು ದೇಶದ ತುಂಬ ಹಂಣು ಹಂಪಲಗಳ ಮಳೆ ಸುರಿಸಿದೆ.

ಮಾಮು

(ಹೆಮ್ಮೆ ಸಂತಸಗಳಿಂದ) ಅದಾವ ಮರವೋ ತಿಮ್ಮಾ, ನನಗೇ ತಿಳಿಯದು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಹಾಕಿದ ಬೀಜವು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಮರವಾಗಿ ಫಲ ಕೊಟ್ಟಿತೇ ?

ತಿಮ್ಮ

ಏನು ಪ್ರಭುವರ್ಯಾ, ಹೀಗೆನ್ನುವಿರಿ ? ಬರೀ ಫಲಕೊಡುವದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಿಲ್ಲದೆ ಅದರ ಹಂಣುಗಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಳೆತು ಕಾಲರಾ ಬೇನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆಯಂತೆ.

ಮಾಮು

ನಾನೇ ನೆಟ್ಟುದುದೇನೋ ತಿಮ್ಮಾ ಅದು ?

ತಿಮ್ಮ

ಅಹುದು ಮಿಸ್ಟರ್ ಅನ್ನದಾ....

ಮಾಮು

ಯಾವ ಮರವೋ ಅದು ?

ತಿಂನು

ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಅನ್ನದಾತಾ ? ಮಾತಿನ ಮರ.

ಮಾಮು

ಮುಚ್ಚೋ ಬಾಯಿ, ಶತಮೂರ್ಖಾ.

ವಣದೇವತೆ

ಎಲೈ ಮಕ್ಕಳಿರಾ, ನನ್ನ ಮಗಳ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಿರಿ. ಇವಳನ್ನು ಸಾಯಗೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಉಪಯೋಗ.

ಮಾಮು

ಹಾಗಲ್ಲ ತಾಯೆ, ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಅವಳಿಲ್ಲವೆ ? ನೀನು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಅವಳೂ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಇರುತ್ತಾಳೆ.

ವಣದೇವತೆ

ಅದು ನಿಜ, ಮಗು ಮಾಮು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಶೃಂಗಾರವು ಅರಗಳಿಗೆ ಯಲ್ಲಿಯಾಗಲಾರದು. ಮಾತು ಬೆಳೆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮರವು ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ?

ತಿಂನು

ಅಲ್ಲವೇ ಮತ್ತೆ ? ಮೀಸೆ ಬೆಳೆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತಿ ಮೆದಳು ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಮಾಮು

ಮುಚ್ಚೋ ಬಾಯಿ, ಸೌಕು ನಿನ್ನ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗ.

ವಣದೇವತೆ

ಮೊದಲೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಇವಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಗೊಳ್ಳಿರಿ. ಇವಳಿಗೆ ಮಾತ, ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅನಾಹುತವು ತಪ್ಪದು. ಮಗೂ ಮಾಮು, ನಿನ್ನ ಮನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಾನರಿಯೆನಾದರೂ ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳು ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ, ಆ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಂತೆ ವರಟು ಇಲ್ಲ.

ಮಾಮು

ನಾನು ಬರಲೇ ತಾಯೆ ?

ವಣದೇವತೆ

ಹೋಗಿ ಬಾ ಮಗು. ನೀನು ನೆಟ್ಟ ಮರಗಳು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯಲಿ.

ತಿನ್ನು

ಮಾತಿನ ಮರವು ಮಾತ್ರ ಮುರಿದೇ ಬೀಳಲಿ. ಬೊಲೋ ಮಾಮು ಮಹಾರಾಜಕೀ ಜೈ ! ಅನ್ನದಾತಕೀ ಜೈ, ಚಪಾತಿದಾತಕೀ ಜೈ. ಎಲೆ ವಲ್ಲದಾತಕೀ ಜೈ !

(ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಿಂದ ಬಂದು ಸೇರಿ ತೆರೆ ಮುಚ್ಚುವದು.)

ಭಗವಂತನ ಭವಿಷ್ಯ

ಪಾತ್ರಗಳು

೧. ಭಗವಂತ ಬಡತನದ ಭೂತ ಬಡಿದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ.
೨. ದಾಮೋದರ ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಬಾಲಸ್ನೇಹಿತ.
೩. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಭಗವಂತನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ; ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದರಿದ್ರದೇವತೆ.

೧

(ಟಾರಿನ ರಸ್ತೆ. ಉಚಿತ ವಾಚನಾಲಯದಿಂದ ಕೈಚೀಲ ಹಿಡಿದು ಹೊರ ಬಿದ್ದ ಭಗವಂತನು, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲುವವನಂತೆ ಅನಂದಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಓಟ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಏನೂ ಕಾಣುವಂತಿಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ. ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ದಾಮೋದರನು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ, ಓಡಿಬಂದು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ.)

ದಾಮೋದರ

(ಕಿವುಡರನ್ನು ಕಣಕುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ನಮಸ್ಕಾರ ಭಗವಂತರಾಯರೇ, ಈ ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಯರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕೈನಾ-ಗಿಯ್ನಾ ಎಲ್ಲಿಂದ ದೊರಿ-ಗಿರಿತೂ—ಅಂತ.

ಭಗವಂತ

ಏನೋ ದಾಮೂ, ನಿನ್ನ ಚೇಷ್ಟೆ ? ಕೈನಾ ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ?

ದಾಮೋದರ

ಅಲ್ಲ, ಕಿವಿ-ಗಿವಿ ಪೂರ್ತಿ....

ಭಗವಂತ

ಕಿವಿಗೇನಾಗಿದೆಯೋ, ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಕೇಳುತ್ತೆ. ಇರಲಿ ಬಾ. ಅನಾ ಯಾಸವಾಗಿ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದಿದೀಯಾ, ಒಂಟಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಈ ರಸ್ತೆಯ ತುದಿ ಗಿರುವ ' ನರೇಂದ್ರಭವನ 'ದಲ್ಲಿಷ್ಟು ಕಾಫೀ ಕುಡಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ.

ದಾಮೋದರ

ಏನೋ ಅನಾಹುತ-ಗಿಢಾಹುತ ಇದೆ. ಇದೇಕವ್ವಾ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕುಚೇಲಾವತಾರದಿಂದ ಕರ್ಣಾವತಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿ ? ಏನಾದರೂ ವಿಶೇಷ-ಗಿಶೇಷ ? ಯಾವುದಾದರೂ ಬೇಟೆ-ಗೀಟೆ ?

ಭಗವಂತ

ಛೇ, ಛೇ, ಅದೂ ಈ ದಿವಸದಲ್ಲಿ !

ದಾಮೋದರ

ಮತ್ತೇನು.....ಆಫೀಸ-ಗೀಫಿಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ-ಗಿಂಬಳದ ಬಡತಿ-ಗಿಡತಿ ?

ಭಗವಂತ

ಇನ್ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಯ್ಯಾ ಸಂಬಳ ?

ದಾನೋದರ

ಯಾವುದಾದರೂ ದೂರದ ಅಜ್ಜಿ-ಗಿಜ್ಜಿ ನತ್ತು-ಗಿತ್ತು, ಆಸ್ತೀ-ಗೀಸ್ತೀ-ಬಂದುಗಿಂದಿತೇನೋ ಭಗವಂತ ?

ಭಗವಂತ

ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲವೋ ದಾಮು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ, ಕೊಡಿಸ್ತೇನಿ, ಅಷ್ಟೆ !

ದಾನೋದರ

ಸರಿ, ಹೊಸದಾಗಿ ವಿಮಾ-ಗಿಮಾ ಕಂಪನಿಯ ಏಜನ್ಸಿ-ಗೀಜನ್ಸಿ ತೆಗೆದು-ಗಿಗಿದುಕೊಂಡಿದೀಯಾ, ಏನು ಸಮಾಚಾರ ? ಮೇಲೆಬಿದ್ದು ಕಾಫೀ-ಗೀಫೀ ಕೊಡ-ಗಿಡಸ್ತೀಯಾ ?

ಭಗವಂತ

ಅಂಥಾದೇನೂ ಇಲ್ಲ ಮಹಾರಾಯಾ.

ದಾನೋದರ

ಒಹೋ, ಪುತ್ರ-ಗಿತ್ರ ಜನನ-ಗಿನನವೇ ?

ಭಗವಂತ

ಸರಿ ! ಅದು ಒಂದೇ ನೋಡು ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು. ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳಿನ ಹನ್ನೊಂದನೇ ಮಗು ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿದೆ; ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಸದ್ಯ.

ದಾನೋದರ

ಹಾಗಾದರೆ ಏಕಯ್ಯಾ ಈ ಸಡಗರ-ಗಿಡಗರ ಅಂತ ?

ಭಗವಂತ

ಇದೆ, ಒಂದು ಕಾರಣ.

ದಾನೋದರ

ಅದನ್ನೇ ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ, ಈ ಬಾಲಕನು ಶಿರ-ಗಿರ ಬಾಗಿ ಕರ-ಗಿರ ಒಡ್ಡಿ ಕೇಳಿ-ಗೀಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ! ಹೇಳಯ್ಯಾ ಏನು ಸಮಾಚಾರ-ಗಿಮಾಚಾರ ಅಂದ್ರೆ, ಅದೇನೋ ದೊಡ್ಡ-ಗಿಡ್ಡ ಸ್ತಿಗೆ ಮಾಡಗೀಡ್ತಿದಾನೆ.

ಭಗವಂತ

ಏನೂ ಇಲ್ಲವ್ರಾ.....

ದಾಮೋದರ

ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಕಾಫೀ-ಗೀಫೀ ಏಕಪ್ರಾ ?

ಭಗವಂತ

ಬರಿ ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ದಾಮು ! ನೀನು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೂ ಬರಬೇಕು. ಸೀ ಊಟ.

ದಾಮೋದರ

ನಿನ್ನ ತಮಾಷೆ-ಗಿಮಾಷೆ ನನಗೆ ಅರ್ಥ-ಗಿರ್ಥ ಆಗೂದಿಲ್ಲ. ಸಂದರ್ಭ-ಗಿಂದರ್ಭ.....

ಭಗವಂತ

(ಹಸನ್ಮುಖಿಯಾಗಿ) ತಾರಯ್ಯ ಕೈ; (ಅವೇಶದ ಭಾಷಣಕಾರನಂತೆ) ಭಗವಂತನ ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಹಿಂದಾದವು. ಆ ಹರಕು ಅಂಗಿಯ ಮುರುಕು ಮನೆಯ ಹಸಿವೆಯ ದರಿದ್ರ ಭಗವಂತನು ಮಾಯವಾದ. ಇನ್ನು ನೀನು ಕಾಣುವುದು ಸಿರಿವಂತ ಭಗವಂತನನ್ನು. ನನ್ನ ಮನೆಯವಳು—ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ !

ದಾಮೋದರ

ಈ ಸಾಕ್ಷಾತ್-ಗೀಕ್ಷಾತ್ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡ ನನಗೆ ! ಇದ್ದ ವಿಷಯ-ಗಿಷಯ ಹೇಳ್ತೀಯಾ, ಅಥವಾ ಪೋಲೀಸ್-ಗೀಲೀಸ್‌ನ್ನು ಕರೆದು ಹುಚ್ಚು-ಗಿಚ್ಚಾಪ್ಪತ್ರಗೆ ಹೊಗಿಸಲೋ ?

ಭಗವಂತ

ನೋಡಿದ್ದೇನಯ್ಯಾ ವಾರಭವಿಷ್ಯ; ಉಚಿತವಾಚನಾಲಯದಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಈಗ.

ದಾಮೋದರ

ಏನು-ಗೀನಿದೆಯೋ ಭಗವಂತ ?

ಭಗವಂತ

(ಹಿರಿಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತ) ಸ್ತ್ರೀಯಿಂದ ಧನಲಾಭ !

ದಾನೋದರ

(೪೦ತೋಷಾಶ್ವರ್ಯಗಳಿಂದ) ಆ ! ಧನ-ಗಿನ ಲಾಭ !! ಅದೂ ಸ್ತ್ರೀ-ಗೀಯಿಂದ!!!

ಭಗವಂತ

ದೈವ ಅಂದ್ರೆ ಇದು ನೋಡೋ ದಾಮು. ಹಣ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಸಾಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೀರಿಸಿಬಿಟ್ಟು, ಮಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾನ್ವೆಂಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಊರಹೊರಗೊಂದು ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ಒಳ್ಳೇ ಕಾರಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹಾಯಾಗಿದ್ದಿಡ್ತೇವೆ.

ದಾನೋದರ

ಆಫೀಸು-ಗೀಫೀಸು ?

ಭಗವಂತ

ಇನ್ನೇಕಯ್ಯಾ ಆ ದರಿದ್ರದಾಸ್ಯ ? ಅಂತೂ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷದ ಅಷ್ಟ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಒಂದೇ ವಾರಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಓಡಿತು ಸದ್ಯ. ಸ್ತ್ರೀಯಿಂದ ಧನಲಾಭ ! ಬಾರೋ ದಾಮು. ಬಂದಿತಲ್ಲ ನರೇಂದ್ರಭವನ. ಏನೇಕೆಲ್ಲಾ ತಿಂದ್ವಾಕಿ ಬಿಡು. ಕಂಚಿ ಇಡ್ಲಿ, ಉಡಿಸಿ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು, ಮೈಸೂರು ಮಸಾಲೆದೋಸೆ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಾಸುಂದಿ, ಲಕ್ಕೋ ಲಾಡು, ಪಟ್ಟಣಂ ಪಕೋಡಂ, ಧಾರವಾಡದ ಫೇಡೇ; ಬಳ್ಳಾರಿ ಬೂಂದಿ.

ದಾನೋದರ

ತಿನ್ನೋದು-ಗಿನ್ನೋದು ಎಲ್ಲಾ ಸರಿ; ಈಗ ಕೊಡ-ಗಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡವೇ ಹಣ-ಗಿಣ ?

ಭಗವಂತ

ಇದೆಯಪಾ (ಕಿಸೆಯನ್ನಾ ಬಾರಿಸಿ), ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ನೆನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತರ ಕಾರಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ. ಚಿಲೈ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ, ರೂಪಾಯಿ.

ದಾನೋದರ

ಇದೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸಿ-ಗಿಗಿಸಿ ರಾತ್ರಿ-ಗೀತ್ರೀ ಊಟ-ಗೀಟಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬರ-ಗರ ಬೇಕೇ ?

ಭಗವಂತ

ತಪ್ಪದೆ ಬಾರಯ್ಯಾ, ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಬೇಡವೆ ? ಸ್ತ್ರೀಯಿಂದ ಧನಲಾಭ ! (ಅನಂದದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತು ಇಬ್ಬರೂ ನಗುವರು)

೨

(ಭಗವಂತನ ಮನೆ. ಅವನ ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮನೆಗೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಳೆ. ಹರುಕುಮುರುಕು ಚಿಂದಿ ಚಾಪಿ, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಮನೆತುಂಬ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಭಗವಂತನ ಪ್ರವೇಶ.)

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

(ಅಣಕಿನ ಡನಿಯಲ್ಲಿ) ಸಧ್ಯ ಬಂದಿರಾ ಮನೆಗೆ, ಇವತ್ತಿನೊಳಗೆ ?

ಭಗವಂತ

ಏನೇ ಹಾಗಂತಿದೀಯಾ ? ಬರದೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀನೆ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀರೀ ಅನ್ನೋದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ರೆ ತಾನೆ ? ಏನು, ಇಷ್ಟೊತ್ತೆ ? ಬೀಜಬಿತ್ತಿ, ಹಿಮಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಮಳೆ ತರಿಸಿ, ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆದು ತಂದಿರೋ ಏನು ಗತಿ ?

ಭಗವಂತ

ಆದದ್ದಾದರೂ ಏನೇ ಈಗ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಇನ್ನೇನಾಗ್ಬೇಕಂತೆ ? ಅವಸರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ನಂಬಿ ಕೂಡಬೇಕು ನೋಡಿ. ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವರನ್ನ ತಗಿಯೋಕೆ ಹಗ್ಗಾ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬೇಕು ನಿಮ್ಮನ್ನ.

ಭಗವಂತ

ಏನೇ, ಹಾಗೆ ಸಿಡಿಪಿಡಿ ಸುರುವು ಮಾಡಿಬಿಡ್ತೀಯಾ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಇನ್ನೇನಂತೆ ಮತ್ತೆ ? ಪಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಕಾಯಿ ಇಲ್ಲ—ಎಂದು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಕಾದಾಡಿ, ಅಳ್ತಾ ಬರೀ ಸಾರು ಅನ್ನಾ ಉಂಡು ಶಾಲೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು

ಹೋದುವು. ತರಕಾರಿ ತಂದು ಎಸೆದು ಹೋಗಿ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಬಬೇರಾಯನ ಕಂತೆಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಯಾರೇನು ಬೇಡಾ ಅನ್ನಿದ್ದೆ ? ಊಂ. ಇರಲಿ ಎಳಿ, ಮತ್ತೆ ಕೂಡ್ತೀರಲ್ಲಾ ಬೇರೆ ಮೂಲಿ ಹಿಡಿದು ! ಸ್ನಾನಕ್ಕೇಳಿ, ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಎಲೆಮೇಲೆ ಅನ್ನ—ತಲೆಮೇಲೆ ನೀರು. ಇನ್ನೂ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲವೇ ನಿಮಗೆ.

ಭಗವಂತ

ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಆಫೀಸೆ ?

ಲಕ್ಷ್ಮು

ಏನು ಹಾಗಂದ್ರೆ. ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಲ್ವೇನು ಇವತ್ತು ?

ಭಗವಂತ

ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಮೇಲಿಂದ—ಅಂದೆ....

ಲಕ್ಷ್ಮು

ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ? ನಿಮಗೂ ಬಂದಿತೇನು, ಅದೇನೂ ಸಂಪು ಅನ್ನೋ ರೋಗ ? ಕಸಗುಡಿಸುವವರಿಂದ ಗಾಡೀ ನಡೆಸುವವರ ವರಿಗೂ ಸುರುವಾಗಿದೆ ಯಂತಲ್ಲಾ ! ಇರಲಿ ಎಳಿ, ಆ ಹುಚ್ಚುಚ್ಚೆಲ್ಲಾ ಬೇಡ; ಅದು ಏನೋ ಅಂದ್ವಾಂಗಿದೆ; ಪಡೆದದ್ದು ಬಿಟ್ಟು ದುಡಿದದ್ದು ಕೇಳಿದರೂ ಅಂತ. ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟ. ಅದೆಲ್ಲಾ ಇರಲಿ, ಸಧ್ಯ, ಒಲೆ ದಣದಣಾ ಉರಿತಾ ಇದೆ. ಸೌದೆ ಚಿನ್ನಾ ಆಗಿ ಕೂತಿದೆ. ತರಕಾರಿ ಕೊಡಿ ಮೊದಲು; ಕುಯ್ಯಾದರೂ ಬೇಯಿಸ್ತೇನೆ.

ಭಗವಂತ

ಎಲ್ಲಿದೆ ತರಕಾರಿ ?

ಲಕ್ಷ್ಮು

(ಮೊಳೆಗೆ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬರೀ ಚೀಲವನ್ನು ನೋಡಿ) ಮತ್ತೇತಕ್ಕೆ ನೀವು ಮಾರ್ಕೀಟಿನಲ್ಲಿ ಹೋದದ್ದು ಅಂತ ! ಕೋಳಿ ಕೂಗುತ್ತಲೆ ಹೋದವರು, ಬಿಸಿಲು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಬಂದ್ರೂನೂ ತರಕಾರಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲವೆ ?

ಭಗವಂತ

ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟದ್ದೇನೋ ತರಕಾರಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಅಂತೆಯೇ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಏನು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಕ್ಕು ಅಡ್ಡಬಂದಿತೆ ?

ಭಗವಂತ

ಅಲ್ಲವೇ.....

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಸೌದೆ ಹೊರೆ ಎದುರು ಬಂದಿತೆ ?

ಭಗವಂತ

ಸರಿ, ಇದೇ ನೋಡು ನಿನ್ನದು — ಮಾತು, ಮಾತು, ಮಾತು ಮಾತು !
ಹೇಳುವವರೆಗೂ ಕೇಳಕೂಡದೆ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಏನೂ, ತರಕಾರಿ ಮಾರುವವರೂ ಸಂಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಭಗವಂತ

ಗೃಹಚಾರ, ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೀನೇ ಅಡುವದಾಗಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬ
ಮೂಕನನ್ನಾದರೂ ಮದುವೆಯಾಗಬಾರದಿತ್ತೆ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಇರಲಿ ಬಿಡಿ. ನಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು?
ಪಾಪ ! ಅದೆಲ್ಲಾ ಹಳೆಯದಾಯಿತಲ್ಲ. ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ, ನಾಳೆ ಮಗಳ
ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲಾ ! ನೀವು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಿ ಅವಳನ್ನ, ಅದೇನು ಮೂಕನಿಗೇ
ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಕುರುಡನಿಗೇ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ತಿಳಿಯುತ್ತಲ್ಲಾ !

ಭಗವಂತ

ಇದ್ದೇಇದ್ದಾನಲ್ಲ ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ ರಾಜ. ಮೂಕನಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗುಕ್ಕು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ನಿಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆ ಏನಾಗುತ್ತೆ ಬಿಡಿ, ಅಂತಹ ಅಳಿಯನನ್ನು ತರುವುದು.
ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸುರುವಬೇಡವೇ ಅವನೆತ್ತರ ? ಅದಿರಲಿ, ತರಕಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ
ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿ ಸದ್ಯ. ಮೊಸರಿನವಳು ಮೂರುಸಲ ಎಡತಾಕಿ ರಂಪ
ಮಾಡಿಹೋದಳು. ಕಡೆಗೆ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಪದ್ಮಮ್ಮನ ಹತ್ತಿರ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿ.
ಎಲ್ಲಿ ಆ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿ !

ಭಗವಂತ

ಎಲ್ಲಿಯ ರೂಪಾಯೀ ನೀನು ? ನಾನೂ ದಾಮೂ 'ನರೇಂದ್ರಭವನ' ದಲ್ಲಿ ತಿಂದು ಹಾಕಿದೆವು; ಉಳಿದ ಮೂರಾಣೆ ಕುದುರಿಗಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವ ರಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಕುದುರಿಗಾಡಿ ! ಅಂತಹದೇನಾಗಿದ್ದಿತು ನಿಮಗೆ ?

ಭಗವಂತ

ಹೊಟ್ಟೆ ಭಾರ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ನಿಮಗೇನು ಮತಿ ಕೆಟ್ಟಿದೆಯೋ ಏನು ಗತಿ ? ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಮಾತು ಬರೋಲ್ಲ ನೋಡಿ ಇನ್ನು ! ಅಲ್ಲಾ, ಬಿಡಿಕಾಸಿಗೆ ಜಾಣತನ ಮಾಡಿ ಈ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಂಸಾರ ಮಾಡ್ತೇನೆ; ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾರ್ಕೀಟಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರೆ ಕಾಸು ಕದೀತಾರೇ ಅಂತ ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ, ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ತಿಂದು ಬರೋದಾ ? ಏನೀ ಅಂತಹ ದಾಲತ್ತು ಬಂದಿರೋದು ನಿಮಗೇ,— ಅಂತ ಕೇಳ್ತೀನಿ ! ಏನು ಅಂತಹ ಐಶ್ವರ್ಯ ಅಳತಾ ಇದೆಯೆ ?

ಭಗವಂತ

ಅಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚಿ ಹುಚ್ಚಿ, ಇದಕ್ಕೇ ನೋಡು ಹೆಣ್ಣುಬುದ್ಧಿ ಎನ್ನೊದು ! ತರಕಾರಿ ತರಲಿಲ್ಲಂತೆ ರೇಗಾಡ್ತಾಳೆ ಆವಾಗಲಿಂದ. ಸೇರುಗಟ್ಟಲೆ ಸೌತೇಕಾಯಿ ಬದನೆಕಾಯಿ ಅಲ್ವೇ ಧಡ್ಡೀ ! ಮಣಗಟ್ಟಿ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ತರ್ತೀನಿ ತಿಳೀತೇನೇ—ನನ್ನ ವೈಡೂರ್ಯ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಇದೇನು ? ಹೀಗಾಗಿ ಬಂದ್ರಿ ಮನೆಗೆ ಇವತ್ತು ? ಯಾರಾದರೂ ತಲೆ ಗೇನಾದರೂ ತಿಕ್ಕಿದರೋ ಏನು ಮಣ್ಣೋ ಮತ್ತೆ !

ಭಗವಂತ

ಅಯ್ಯೋ ದರಿದ್ರ, ನನಗೇನೂ ಆಗಿಲ್ವಿ. ನಿಜ ಸಂಗತಿ ಹೇಳಿದರೆ ನಿನಗೇ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುತ್ತೆ ಈಗ ! ನನ್ನ ರಾಶಿ ವೃಷಭ ಅಲ್ವೇನೇ ಚಿನ್ನಾ, (ಹಿಗ್ಗುವನು).

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಸರಿ; ಈಗ ನನಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಖಾತ್ರಿಯಾಯಿತು—ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು. ನನಗೆ ಎಂದೋ ಗೊತ್ತು ಹೀಗಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ. ಮೊದಲೇ ಪಿತ್ತ ಪ್ರಕೃತಿ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಕಡಲೆಕಾಯಿ ತುಂಬಿ ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಿನ್ನೋದು. ಮೇಲೆ ಗಂಟೆಗೊಮ್ಮೆ ಆ ದರಿದ್ರ ಕಾಫಿ ಬೇರೆ. (ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತ) ನಿಲ್ಲಿ, ಬಂದು ನಾಲ್ಕು ಕೂಡ ತಣ್ಣೀರಾದರೂ ಎರಚ್ಚೇನೆ ತಲೆಯಮೇಲೆ.

ಭಗವಂತ

(ಓಡಿ ಆಡ್ಡ ಬಂದು) ಕೊಂಚ ನಿಶ್ಚೇ ಮಹರಾಯತೀ! ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹುಚ್ಚೇ ಹಿಡಿಸಿಬಿಟ್ಟೀ ಆಮೇಲೆ! ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳು!

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಹೂಂ, ಹೇಳಿ ಹಾಗಾದರೆ.

ಭಗವಂತ

ಹಾ, ಹಾಗೆ ಹಾದೀಗೆ ಬಾ, ನನ್ನ ಬಂಗಾರ !!

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಅಗೊ, ಸುರುವಾಯಿತೇ ಪುನಃ?

ಭಗವಂತ

ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ ಮಹರಾಯತೀ, ವೃಷಭರಾಶಿಗೆ ವಾರಭವಿಷ್ಯ ಏನಿದೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? (ನಿರುತ್ತರ. ಗೆದ್ದ ವಸಂತೆ) ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ (ದನಿಯನ್ನು ಮೇಲೇ ರಿಸಿ) ಸ್ತ್ರೀಯಿಂದ ಧನಲಾಭ. ಇದೇ ವಾರದಲ್ಲಿ. ಈ ವಾರದಲ್ಲಿ ಇಂದೇ ಕಡೆಯ ದಿನ. ಇಂದು ಆಗಲೇಬೇಕು ಧನಲಾಭ!

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

(ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ) ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಜವೇನಿ ?

ಭಗವಂತ

ಅಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚಿ, ವಾರಭವಿಷ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ದರೂ ಸುಳ್ಳಾಗುತ್ತೆಯೆ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಹಾಗಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದುದೆಲ್ಲವೂ ನಿಜವೇ ಆಗಿದೆಯೇ ?

ಭಗವಂತ

ಒಂದಲ್ಲ, ಒಂದು ಸಹಸ್ರ. ಮೊದಲನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ಬಂಧುವಿತ್ತರ ಭೇಟಿ—ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿರುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ತಾಪ-ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಆ ಮೇಲೆ ಇಡೀ ತಿಂಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ದುಃಸ್ಥಿತಿ—ಬಂದ ಸಂಬಳವೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದಿರುತ್ತದೆ. ಕಡೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ಗೃಹಕಲಹ, ಒಮ್ಮೆಲೆ ದೈವ ಭಕ್ತಿ—ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಕಾಸು ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ. ವರ್ಷಫಲ ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ ನೀನು ? ಬಡವರಿಗೆ ನದಾ ದಾರಿದ್ರ್ಯ; ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀಸುಖ ಉತ್ತಮ. ಪುತ್ರ—ಪಾತ್ರ. ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮಾನ ಹೋಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ, ಪರಂತು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ; ಕಾರಣ ಹೋಗಲು ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಚೈತ್ರ, ವೈಶಾಖ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ—ಕೈಗಾರಿಕೆ ಲಾಭಕರ, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಸಣಿಕೆಗಳ ಮಾರಾಟ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ. ಸೋಡಾ, ಡ್ರಿಂಕು, ಐಸು, ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೆಚ್ಚು. ಆಷಾಢ-ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಾ ಹಾನಿ, ಮಳೆಬಂದು ಮನೆ ಸೋರುತ್ತೆ. ಭಾದ್ರವದ-ಭಕ್ತ್ಯ ಭೋಜನಗಳು, ಅಜೀರ್ಣಾದಿ ರೋಗಗಳು. ಪಕ್ಷಮಾಸ ಮತ್ತು ದಸರಾ ಹಬ್ಬವಾದ್ದರಿಂದ. ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸ, ಬೆಳ್ಳಿ ಚಿನ್ನ ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೆಚ್ಚು. ದೀಪಾವಳಿಯ ಅಳಿಯಂದಿರ ಉಡುಗೊರೆಯ ಸುಲಿಗೆ. ಎಣ್ಣೆಯ ಬೆಲೆ ಏರು ವುದು, ದೀಪಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುವು. ಪುಷ್ಯ ಮಾಘ-ದಾಹ ಕಡಿಮೆ, ಚಳಿಗಾಲ ವಾದ್ದರಿಂದ....

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಅಯ್ಯೋ, ಅದೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗಲಿ ಬಿಡಿ ಅಂದ್ರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಣ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ ಎನ್ನೀ ಇವತ್ತು ?

ಭಗವಂತ

ಇನ್ನೂ ಅನುಮಾನವೆ ನಿನಗೆ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಅನುಮಾನವೇನಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ, ಆದರೆ ಎಷ್ಟೂ ಅಂತ ?

ಭಗವಂತ

ಎಷ್ಟೂ ? ರೂಪಾಯಿಗಳೋ ನೋಟುಗಳೋ ? ನೋಟುಗಳಾದರೆ ಹತ್ತರವೋ ಚಿಲ್ಲರೆ ನೂರರವೋ ? ಎನೇನು ನಂಬರು ?—ಇದೆಲ್ಲಾ ವಾರ

ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತೆ ಎನೇ ? ಧನಲಾಭ ಅಂತ ಇದೆ; ಸಾಲವೆ ?
ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೆ ಜೀವ ಬಿಗಿಹಿಡಿಯಲಾರೆಯೆ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಇನ್ನೇನಾಪತ್ರಯ ಬಿಡಿ ನಮಗೆ; ನಮ್ಮ ಕುಮುದಾನ್ನ ರಾಜನಿಗೆ
ಮದುವೆಮಾಡಿ ಬಿಡೋಣ. ಎನ್ನಿ ?

ಭಗವಂತ

ನರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡೋಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತೆ ಅಂದೆಲ್ಲೇ !

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಎನೋ ಮಾತಿನ ಸಂದರ್ಭ, ಅಂದಿದ್ದರೂ ಅಂದಿರ ಬಹುದು. ಹೆಂಗ
ಸರು ಆಡಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕೆ ? ಅದಿರಲಿ, ಮದುವೆಯ ಜವಳಿ,
ಈ ದರಿವ್ರ ಊರಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯೋದು ಬೇಡ ಸದ್ಯ. ನೂರು ಎರಡು ನೂರು
ಹೆಚ್ಚು ಹೋದರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿಯೇ ತರೋಣ
ವಂತೆ !

ಭಗವಂತ

ಈಗ ಹೇಗೆ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ? ಒಂದು ಉಪಾಯ
ಮಾಡೋಣ ಹಾಗಾದ್ರೆ. ಹೋಗುವಾಗ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ
ಒಂದು ಕಾರು ಬೆಲೆಗೆ ತೆಗೀತೇನೆ....

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಹೌದು, ಹೇಗಾದರೂ ಬೇಕಲ್ಲ ಮೆರವಣಿಗೆಗೆ ?

ಭಗವಂತ

ಇನ್ನೊಂದು ಯೋಚನೇ ಮಾಡೀನಿ ಕಣೇ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

(ಆತುರದಿಂದ) ಎನ್ನೀ ಅದು ?

ಭಗವಂತ

ಊರ ಹೊರಗೆ ದೊಡ್ಡೊಂದು ಬಂಗ್ಲೆ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು
ತೆಗೆದುಕೊಂಡ್ರೆ....

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಅಹುದು ಕಣ್ಣೇ; ಮದುವೇ ಸಹ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲೇ ಮಾಡಬಹುದು !

ಭಗವಂತ

ನಿಲನ ಮುಂಜೀ ಕೂಡ ಈಗಲೇ ಮಾಡಿದರಾಯಿತು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಅಷ್ಟೇಕಂತೆ ದರಿದ್ರ ? ನಮಗೇನು ದೇವರು ಕಡಿನೆಮಾಡಿದಾನೆಯೇ ?
ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಬೇರೆ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡೋಣವಂತೆ ! ಅಹುದೂ....
ಕಿರಿವಿ ಇಟ್ಟ ನನ್ನ ನತ್ತೂ....

ಭಗವಂತ

ತರ್ಮಿನೆಯೇ ಅದೆಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತೆ ! ಅಂತಹವು ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ತರ್ಮಿನೆ
ಬೇಕಾದ್ರೆ. ನಿನ್ನ ಆ ಹಳೇತರಹದ ಅಡ್ಡಿಕೆ, ಗಿಡ್ಡಿಕೆ ಹೊರಗೆ ತೆಗಿಬೇಡ
ಮಹಾರಾಯತಿ; ಆ ಮೇಲೆ ಬೀಗರು ನಕ್ಕಾರು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಹಾಗಾದರೆ ಹೊಸ ಫ್ಯಾಷನ್ನಿನ ಚೈನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಿ !

ಭಗವಂತ

ಹೂಂ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ರೇಡಿಯೋ ಬಳೆ ?

ಭಗವಂತ

ಹೂಂ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಚಿನ್ನದ ಡಾಬು ?

ಭಗವಂತ

ಹೂಂ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ವಜ್ರದ ಬೆಂಡೋಲೆ ?

ಭಗವಂತ

ಹೂಂ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಗಂಡು ಮಗೂಗೆ ಭೂಷಣವಾಗಿರುತ್ತೆ; ಒಂದರಂತೆ ಕೂಡ ತನ್ನಿ.

ಭಗವಂತ

ಯಾವುದೇ ಮಗು ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ನೀವಂತೂ, ಬೇಡವೇ ನಾಳೆ ರಾಜಾ ಕುಮಾರಾಗೆ ಮಗುವಾದರೆ !

(ಇಬ್ಬರೂ ಮನದಣಿಯ ನಗುವರು)

೩

(ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ. ಭಗವಂತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬದ ಕಳೆ. ಹಳೆಯದೇ ಅಗಿದ್ದ ಹೊಸ ಸೀರೆಯನ್ನು ಟ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಇತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲವೂ ಹರಕು ಕಂಬಳಿಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿವೆ. ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕೈಕೊಟ್ಟು ಕುಳಿತ ಭಗವಂತನು ಧನಲಾಭ ತರುವ ಸ್ತ್ರೀಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಒಳಬಾಗಿ ಲಲ್ಲಿ ದಾಮೂ.)

ದಾಮೋದರ

ಭಗವಂತಾ..... ಇದೇನಪ್ಪಾ ಉತ್ತರ-ಗಿತ್ತರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ? ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದು-ಗಿದ್ದಾರೆ ಯೋ ಇಲ್ಲ-ಗಿಲ್ಲವೋ ಮತ್ತೆ?(ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ಭಗವಂತಾ

ಭಗವಂತ

(ಚಕಿತನಾಗಿ) ಬನ್ನೆಮ್ಮಾ, ಯಾರು ಅದು ? ಬನ್ನಿ ಒಳಗೆ !

ದಾಮೋದರ

ಇದೇನಯ್ಯಾ, ಅಮ್ಮಾ-ಗಿಮ್ಮಾ ಅಂತು-ಗಿಂತಿದಾನೆ ಈ ಮನುಷ್ಯ ? ದನಿ-ಗಿನಿ ಸಹ ಗುರುತು-ಗಿರುತು ಸಿಗ-ಗಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ ಏನು ಮಂಣ-ಗಿಂಣು ? ನಾನೋ, ಭಗವಂತಾ ನಾನೂ !

ಭಗವಂತ

ಎಲೇ, ಏನೇ ಮಾಡ್ತಾಯಿದ್ದೀ ? ಒಳಗೆ. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಹೆಂಗುಸರು ಯಾರೋ ಬಂದಂತಿದೆ. ಬಾರೇ, ಬೇಗ ದೀಪ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು !

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

(ಇವ್ವಲ್ಲಿಂದಲೆ ಅವ ಸರದಲ್ಲಿ) ಬನ್ನಿರಮ್ಮಾ ಬನ್ನಿ, ಒಳಗೆ ಬನ್ನಿ ! ಇಗೋ ತರತಿದ್ದೇನೆ ದೀಪ. ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ !

(ಕೈದೀಪದೊಂದಿಗೆ ಈರ್ವರೂ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ದಾಮನನ್ನು ಕಂಡು ಪೆಚ್ಚಾಗುವರು. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಾಚಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು.)

ದಾಮೋದರ

ಏನಯ್ಯಾ ಭಗವಂತಾ, ಮೂವತ್ತು-ಗೀವತ್ತು ವರ್ಷ-ಗಿರ್ಷದ ಪರಿಚಯ-ಗಿರಿಚಯದ ದನಿ-ಗಿನಿ ಸಹ ತಿಳಿ-ಗಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೇನಯ್ಯಾ ನಿನಗೆ ? ಹೋಗಲಿ, ಗಂಡು-ಗಿಂಡೆಂದು ಸಹ ದನಿ-ಗಿನಿಯ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತು-ಗಿತ್ತಾಗಲಿ? ಬನ್ನಿಮ್ಮಾ-ಗಿನಿಮ್ಮಾ ಎಂದೇ ಸುರು-ಗಿರು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದೀಯಾ ಒಂದೇ ಸಪ್ಪೇ !

ಭಗವಂತ

(ಅಸುಮಾನಿಸಿ) ಇಲ್ಲ....ದಾಮೂ....ಸ್ತ್ರೀ....

ದಾಮೋದರ

ಓ, ಸರಿ ಸರಿ. ಸ್ತ್ರೀ-ಗೀಯಿಂದ ಧನ-ಗಿನ ಲಾಭ ತಾನೆ ?

ಭಗವಂತ

(ತಪ್ಪಿತನಂತೆ) ಅದಕ್ಕೇ. ಇರಲಿ ಬಿಡು. ಇದೇನಯ್ಯಾ, ಪೂರ್ತಿ ನೆಂದು ಕೊಂಡು ಬಂದಂತಿದೆ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ. ಮಳೆ ಆಯ್ತೇನೋ, ಇಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟು ಹಸಿ ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ದಾಮೋದರ

ಮಳೆ-ಗಿಳೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ ನೋಡು. ನಿನ್ನ ಸಿಹೀ ಊಟದ ಮಹಿಮೆ-ಗಿಹಿಮೇನೋ ಮಹರಾಯಾ ! ಮುಗಿಲು-ಗಿಗಿಲಲ್ಲಿ ತೂತು-ಗೀತು ಏನಾದರೂ ಬಿದ್ದು-ಗಿದ್ದಿದೆಯೋ ಏನೋ ! (ನಡುಗುತ್ತ) ಏನು ಚಳಿ-ಗಿಳಿಯಯ್ಯಾ ಇದು ? ಏನಾದರೂ ಇಟ್ಟು-ಗಿಟ್ಟಿದೀಯಾ ಅಗ್ನಿ-ಗಿಗ್ನಿಹೋತ್ರ ? ಇದು ? ಸಿಗರೇಟ-ಗಿಗರೇಟು ? ಇಲ್ಲವೇನಯ್ಯಾ ? ನಾಳೆ-ಗೀಳೆ ಬೆಳಗು-ಗಿಳಗಾದರೆ ಲಾಕೋ-ಗೀಕೋಪತಿ ನೀನು ! ಬಿಲ್ಲಾ-ಗಿರಲ್ಲಾಗಳು ಕೈ-ಗಿಯ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ನಿನ್ನ ಹತ್ತರ-ಗಿತ್ತರ.

ಭಗವಂತ

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಇಲ್ಲ. ತಾಳು, ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಏನಾದರೂ ಚಿಲ್ಲರೆ ಇದ್ದರೆ ತರಿಸಿ. ಪಕ್ಕದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ತರೋಣವಂತೆ. ಏನೇ,....ಲೇ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಬಂದೆ ಕಣ್ರೀ, ಏನು, ಬಂದರೆ ಅವರು....ಬನ್ನಿರೆಮ್ಮಾ (ಕೈದೀಪ ದೊಂದಿಗೆ ಬರುವಳು).

ಭಗವಂತ

ಯಾರೂ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ಏಳು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವಳೆ ! ಹಾಗೇಕೆ ಅವ ಸರಪಡುತ್ತಿ ? ಅದಿರಲಿ, ಏನಾದರೂ ಚಿಲ್ಲರೆ ಇದೆಯೇ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಅಯ್ಯೋ, ನಿಮಗಿಲ್ಲ ಅಂತೇನೆಯೇ ? ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿ ಆ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿದೆ.... ಸಿಕ್ಕಿತೇ ?...ಆ ಮೊಸರಿನವಳು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿದಳಲ್ಲ, ನೀವು ಮಾರ್ಕೀ ಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ ! ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಪದ್ಮಾವತಮ್ಮನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ತಂದು ಎಸೆದೆ ಅವಳ ಮುಖಕ್ಕೆ. ತನ್ನ ಹದಿಮೂರುವರೆ ಆಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮಿಕ್ಕ ಎರಡೂವರೆ ಆಣೆ ಅವಳೇ ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ, ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿದ್ದಿತೂ ಅಂತ....ಸಿಕ್ಕಿತೇನೀ ?

ಭಗವಂತ

ಹಾ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಎಷ್ಟಿದೆ ಅಂದಿ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಎರಡೂವರೆ ಆಣೆ ಇಲ್ವೆ ? ಒಂದು ಅರ್ಧಾಣೆ, ಒಂದು ಎರಡಾಣೆ ಅಂದ್ಬಲ್ಲ ಅವಳೂ !

ಭಗವಂತ

ಅಯ್ಯೋ, ಒಳ್ಳೇ ಪೆಚ್ಚು ಅವಳು. ಎರಡಾಣೆ ಅಲ್ವೇ ಇದು, ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಕಣೇ.

ದಾಮೋದರ

ಯಾರು, ಮೊಸರ-ಗಿರನವಳೇ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಹೌದು.

ದಾನೋದರ

ಎರಡು-ಗಿರಡಾಣೆ ಹೆಚ್ಚು-ಗಿಚ್ಚು ಇಟ್ಟಿ-ಗಿಟ್ಟಿದಾಳೆಯೇ ?
ಭಗವಂತ

ಹೌದು.

ದಾನೋದರ

ನಿಜ-ಗಿಜ ಆಯ್ತಲ್ಲವೋ ಭಗವಂತಾ, ನಿನ್ನ ವಾರ-ಗೀರ ಭವಿಷ್ಯ !
ಭಗವಂತ

ಹೇಗೋ ?

ದಾನೋದರ

ಸ್ತ್ರೀ-ಗೀಯಿಂದ ಧನ-ಗಿನ ಲಾಭ !

ಭಗವಂತ— ಲಕ್ಷ್ಮಿ

(ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಗಿ) ಅಯ್ಯೋ ! ಇದೆಯೇ ಧನಲಾಭ !

ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಮಾನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ

ಪಾತ್ರಗಳು

೧. ತಿಂಮ	ನಾಟಕದ ಸೂತ್ರಧಾರ
೨. ಸುಬ್ಬಿ	ತಿಂಮನ ಸೂತ್ರಧಾರಳು
೩. ಕನ್ನಡಮಾತೆ	ಕನ್ನಡಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡು-ತೋಡುವ ಆರ್ತ ದೇವತೆ
೪. ಭಾರತಿ	ಕುಳಿತ ದೇವತೆ
೫. ಅಧ್ಯಕ್ಷ	ಮಾತು ಬಂದರೂ ದಣಿದವರಂತೆ ಕೂತಿರುವ ಧುರೀಣರು
೬. ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ	
೭. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ	
೮. ಸದಸ್ಯರು	
೯. ಒಬ್ಬ	ಮತ್ತೊಬ್ಬನಂತಿರುವ ಒಬ್ಬ
೧೦. ಇನ್ನೊಬ್ಬ	ಒಬ್ಬನಂತೆ ಇದ್ದರೂ ಬೇರೊಬ್ಬ
೧೧. ಮತ್ತೊಬ್ಬ	ಇಬ್ಬರನ್ನಿರುವ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ
೧೨. ಶುದ್ಧಿಗಾರ	ಶುದ್ಧಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಮಾನವ
ಜನತೆ-ಜನರು	‘ಜೆ’ಕಾರದ ಜಂಗುಳಿ

(ತೆರೆ ಏಳುವದು. ಸೂತ್ರ ಮತ್ತು ನಟಿಯರ ವೇಷದಲ್ಲಿದ್ದ ತಿಂಮ ಮತ್ತೂ ಅವನ ಗೆಳತಿಯಾದ ಸುಬ್ಬಿಯರ ಪ್ರವೇಶ)

ತಿಂಮ

ಹಾ, ಸುಬ್ಬಿ ! ಇದುವೆ ಅಲ್ಲವೆ ಸುಸಂಧಿ ? ಇದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠಸಮಯ. ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರಸಿಕ ಕುರಿಗಳ ವಧೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ- ಸಭೆಗಾಗಿ ಅದಾವ ನಾಟಕವನ್ನು ಆಡೋಣ ಬೇಗ ಹೇಳು. ತಡಮಾಡ ಬೇಡ, ಮೂರನೆ ಬೆಳ್ಳು ಸಹ ಹೊಡೆದಾಯಿತು. ಯಾವ ನಾಟಕವನ್ನಾಡೋಣ ?

ಸುಬ್ಬಿ

ಇಷ್ಟೇಕೆ ದಿಗಿಲು ಬಿದ್ದಿರುವಿ ಪ್ರಿಯ ತಿಂಮಾ ! ನೀನೇ ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲವೆ ಕನ್ನಡ ಕುರಿಗಳೆಂದು. ಯಾರು ನಿಂತರೂ ಓಟು ಕೊಡುವಂತೆ, ಯಾವ ನಾಟಕವನ್ನಾಡಿದರೂ ನೋಡಿ ಹೋಗುವ ಶೂರ ಸಂವನ್ದರಲ್ಲವೆ ಅವರು.

ತಿಂಮ

ಇದೇನು ಸುಬ್ಬಿ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನುಡಿಯುವಿ ; ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಲು ಬಂದವರು ಯಾವ ನಾಟಕವನ್ನಾಡಿದರೂ ನೋಡಿ ಹೇಗೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಾರೆ ? ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೇಳಲು ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ ?

ಸುಬ್ಬಿ

ಪ್ರಿಯತಮಾ, ನೀನಂಥ ಮೂರ್ಖ ! ನೀನೂ ಅವರಂತೆಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಿಯಲ್ಲ ? ಹಕ್ಕು ? ಇದೆಯೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಬುದ್ಧಿ ಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಷ್ಟಿದ್ದರೇನು ? ಆಡಿದ ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡಿ ಕೈ ತಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ಹೊರಡುವದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ ?

ತಿಂಮ

ಎಂದಾದರೂ ಅವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದುದುಂಟೇ ಸುಬ್ಬಿ ?

ಸುಬ್ಬಿ

ನಿನಗೆ ಮಂಕು ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು ತಿಂಮಾ. ಎಂದಾದರೂ ಏಕೆ ? ಈಗ, ಇಂದು, ಈ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ಆಡುತ್ತಿರುವ ನಾಟಕವನ್ನು

ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಿಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಮರಿಗಳು ?
ನಾಲ್ಕಾಣೆಯವರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಾಂಸ್ಥಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಬೃಂದದ ವರಿಗೂ
ಏನಾದರೂ ತಕರಾರು ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ತಿಂಮ

ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿದ್ದರೆ ಇಂತಹರಿರ
ಬೇಕು. (ತಿಮ್ಮ ಸುಬ್ಬಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಹಾಡುವರು)

ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿದ್ದರೆ ಇಂತಹರಿರಬೇಕೇ
ನಾವಾಡಿದೋಡಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿರಬೇಕೇ
ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿದ್ದರೆ ಇಂತಹರಿರಬೇಕೇ
ನಾವ್ವೇಳಿದೋಳಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರಬೇಕೇ
ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿದ್ದರೆ ಇಂತಹರಿರಬೇಕೇ

ತಿಂಮ

ಪ್ರಿಯೇ, ನಾಲ್ಕಾಣೆಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಬೃಂದದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಲಾಟೆಯಾಗು
ತ್ತಿರುವದು. ಜಾಗೃತೆ ಹೇಳು, ಯಾವ ನಾಟಕವನ್ನು ಆಡೋಣ.

ಸುಬ್ಬಿ

ಅವರಕಿಂತಲೂ ನೀನೇ ಹೆಚ್ಚು ಅವಸರದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.
ಆಗಲಿ “ ಕೆ ಪಿ ಸಿ ಸಿ ಮಾನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ” ಎಂಬ ನಾಟಕವನ್ನಾಡೋಣ.
(ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಇಬ್ಬರೂ ಅದೃಶ್ಯರಾಗುವರು)

೧

(ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಭಾರತಿಯು ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.
ಅವಳ ಎಡಗಾಲಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂತು ಕನ್ನಡಮಾತೆಯು ತನ್ನೆರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಗಿಲಿ
ಗೆತ್ತಿ ಗೋಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಸುತ್ತಲೂ ವಿಕಾರಾಕಾರದ
ಲಕ್ಷಾ ನಧಿ ಕನ್ನಡ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಜುಯುಟ್ಟುತ್ತಿವೆ.)

(ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ ಎಂಬಂತೆ)

ಮಕ್ಕಳಿವರೇನಮ್ಮ? ಮೂರ್ಖರಿವರೇನಮ್ಮ

ನೂರ್ಲಕ್ಷ ನೂರು ಲಕ್ಷ ?

|| ಪಲ್ಲ ||

ನೂರ್ಲಕ್ಷ ನೂರು ಲಕ್ಷ, ನೂರ್ಲಕ್ಷ ನೂರು ಲಕ್ಷ !

ಮಕ್ಕಳಿವರೇನಮ್ಮ? ಮಂಕುಗಳಿವರೇನಮ್ಮ ?

ನೂರ್ಲಕ್ಷ ನೂರು ಲಕ್ಷ !

ನನ್ನೆಲ್ಲ

ನೂರ್ಲಕ್ಷ ನೂರು ಲಕ್ಷ

॥ ಅನುವಲ್ಲ ॥

೧

ಹಲಕೆಲವು ಎಂಮೆಲೆನ್ನಿ ! ಕೆಲಹಲವು ಮಂತ್ರಿ ಕುನ್ನಿ !

ಕೆಲಕೆಲವು ಕೇಪಿಸಿಸಿ, ಕೆಲವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಸ

ನನಪಾಲಿಗಲ್ಲ ಸೊನ್ನಿ !

ಜಂಭಕ್ಕೆ

ನೂರ್ಲಕ್ಷ ನೂರು ಲಕ್ಷ !

೨

ಏತ್ತೊಂದು ಅತ್ತ ಲಕ್ಷ, ಅತ್ತೊಂದು ಸತ್ತ ಲಕ್ಷ !

ಉಣಲಿದ್ದ ಬಾಯಿಯೂ ಉಸಿರುವದಕ್ಕೇ ಇಲ್ಲ !

ಅತ್ತಿತ್ತ ಕತ್ತೆ ಲಕ್ಷ !

ಅನ್ನಕ್ಕೆ

ನೂರ್ಲಕ್ಷ ನೂರು ಲಕ್ಷ

೩

ಹಾಳರ್ಧ ಶೈವರೆಂದೂ, ಬೇಳರ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆಂದೂ

ಉಳಿದ್ದಲವು ಒಕ್ಕಲಿಗ ಮೇಲ್ಕೆಳಗೆ ಆಗಿಹವು

ಮೈಸೂರ ಮಾರಲಿಹವು !

ಕಾಶ್ಚೆಕ್ಕೆ

ನೂರ್ಲಕ್ಷ ನೂರು ಲಕ್ಷ

೪

ದೇಸಾಯಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸೆಂದೂ, ಗೋಸಾಯಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸೆಂದೂ

ಹಸನಾಗಿ ಮೇಲ್ಬಂದು ಹೊಸರೋಗ ತಂದವರು !

ಹೈದರಾಬಾದಿಗಿವರೂ

ಭೂಪರೂ

ನೂರ್ಲಕ್ಷ ನೂರು ಲಕ್ಷ !

೫

ರಜಕರರು ಹೋದರೆಂದೇ, ಮಜಕರರು ಬಂದರ್ದಿಂವೇ
 ರಾಜರನು ನುಂಗಿದರು ನಿಜಾಮರು ಉಳಿದರೂ !
 ರಾಜಾಜಿ ಕೊಟ್ಟ ಅಭಯ
 ಇದು ಏಕೆ ?
 ಸೂರ್ಯನು ನೂರು ಲಕ್ಷ !

೬

ಉತ್ತರದ ದೇಭರಿವರೂ, ಎತ್ತರದ ಮಾತಿನವರೂ
 ಉತ್ತರನ ಅಬ್ಬರದಿ ಮೆತ್ತಗೆ ಜಾರುವರು
 ಯಾರೆತ್ತ ಸತ್ತರೇನು ?
 ಜೋಳಿಗೆಯ
 ಸೂರ್ಯನು ನೂರು ಲಕ್ಷ

೭

ದಿಲ್ಲಿಯಲಿ ಕುಳಿತರೇನೂ ? ಕಲ್ಲಿನೆಯವರು ಏನೋ ?
 ಅಧಿಕಾರ ಮದದಲ್ಲಿ, ಮಂತ್ರಿಪದವಿಗಳಲ್ಲಿ
 ಗೋರಿಯನೆ ಕಟ್ಟಬೇಡಿ !
 ನನಗೊಂದು
 ಸೂರ್ಯನು ನೂರು ಲಕ್ಷ

೮

ಆಂಧ್ರರನು ನೋಡಿ ಬನ್ನೀ, ಕಿಂದ್ರರಿಗೆ ಅಂಜಿವೆನ್ನೀ
 ಅಂದಿನ ಪರಾಕ್ರಮ ಹಿಂದಿನ ಶೂರತನ
 ಹೋದವು ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ?
 ಮುಂದೇನು
 ಸೂರ್ಯನು ನೂರು ಲಕ್ಷ

೯

ಗಾದಿಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಬನ್ನಿ ಟೊಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಬನ್ನಿ
ಅಧಿಕಾರದಂಜಲಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಿರಿ
ಎಲ್ಲರೂ ಓಡಿ ಬನ್ನಿ
ನಿಲ್ಲದಲೆ

ನೂರ್ಲಕ್ಷ ನೂರು ಲಕ್ಷ

(ಕನ್ನಡತಾಯಿಯು ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಳಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುವಳು)

(ಜುಯ್ಗುಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಕಾರಾಕಾರದ ಹಲವು ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಬಂದೊಂದಾಗಿ ಮುಸುಕು ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ಗುಂಪು ಸೇರುವವು. ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಳಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಏಕ ಕಂಠದಿಂದ ಘೋಷಿಸುವರು.)

“ ಬೋಲೋ ಪ್ರಾಂತಹೀನ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಕೇ ಜೈ! ಬೋಲೋ, ಪ್ರಾಂತ ಕಟ್ಟುವ ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಕೂ ಜೈ! ”

(ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸದಸ್ಯರು ಲೋಡಿಗಾತು ಕೂಡುವರು. ಸಿಡಿಲು ಮಿಂಚಿನಂತಹ ಭಾಷಣಗಳು ಬೀಳುವವು.)

ಒಬ್ಬ

ಧಂ, ಧುಂ, ಧಡಂ. ನಮ್ಮ ತಲೆಗೆ ಯಾರ ಕತ್ತಿಯೂ ಅಲ್ಲ-ನಮ್ಮ ಕತ್ತಿಗೆ ಯಾರ ತಲೆಯೂ ಅಡ್ಡಬಾರದಿರಲಿ. ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗಿಂದು ನೋವಾಗಿದೆ. ಚರಿತ್ರಾರ್ಹರಾದ ಭೂಗೋಲಾರ್ಹರಾದ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಈ ಅವಮಾನವೇ ? ಧಂ, ಧುಂ, ಧಡಂ. ಇಂದೇ, ಈಗಲೇ, ಈ ಕ್ಷಣವೇ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ. ಕಟ್ಟೆಯೇ ತೀರುತ್ತೇವೆ. ಕಟ್ಟೆಯೇ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂಗ, ವಂಗ, ಕಳಿಂಗ, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಗುಜರಾಥ, ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ ಕೆನಡಾ ಮತ್ತು ತಾಯ್ಲಂಡಗಳು ಅಂದಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ನಮ್ಮ ಆಳರಸರ ಕುದುರೆಗಳು ಗಂಗಾ, ಸಿಂಧು, ನರ್ಮದಾ, ತಪತೀ, ಗೋದಾವರಿ, ನೈಲ್, ಯಾಂಗತ್ತಿಯಾಂಗ್ ಮತ್ತು ಮಿಸಿಸಿಪಿ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿದಿಲ್ಲವೇ ? ವಿಂಧ್ಯ, ಹಿಮಾಲಯ, ಆಲ್ಪ್ಸ್ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಅಶ್ವಗಳು ಜಿಗಿದು ಹಾರಿಲ್ಲವೇ ?

ಇನ್ನೊಬ್ಬ

ಅಹುದು ಹಾರಿವೆ. ಹಾರಿವೆ; ಆ ಶಕ್ತಿಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂದು ಸಹ ಕುಗ್ಗಿಲ್ಲ. ಇಂದೇ ಈಗಲೇ, ಈ ಕ್ಷಣವೇ ನಾವೂ ಹಾರಬಲ್ಲೆವು—ನಾಲ್ಕೇ

ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಾನದಲ್ಲಿ—ದಿಲ್ಲಿಗೆ—ಹಾರಬಲ್ಲಿವು. ಸಂಜೀವನವನ್ನು ತರಲು ಹನುಮನು ಹಾರಿದಂತೆ ನಾವೂ ಹಾರಬೇಕು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನು ಅಡ್ಡ ಬಂದರೂ ಉದ್ಧ ಹೋದರೂ ನಾವು ಮಾತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಮೂಢರಾಗಲಾರೆವು. ಆದರೆ ಪಟೇಲರದೊಂದೇ ನಮಗೆ ಭಯ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ನಯವಿಟ್ಟು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎತ್ತಬೇಡಿ. ನಮಗೆ ಹಲವು ಶೋಧ ರುಗಳಿವೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರೊಂದು ನಮಗೆ ಅಡ್ಡ ನಿಂತಿದೆ.

ಒಬ್ಬ

ಢಂ, ಢಂ, ಢಂ. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವದರೊಳಗಾಗಿ ಮೈಸೂ ರನ್ನು ಉರುಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಾವ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ? ಉರುಳಿಸುವ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲವೇನು? ವೀರರೇ! ನಲವತ್ತೆರಡನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ. ರೈಲುಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸಿದವರು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ರಾಲೆಗಳನ್ನು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು, ತಂತಿ ಮತ್ತು ದೀಪದ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸಿದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೂಡಿಟ್ಟ ಘಂಡುಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸಿದವರೂ....

ಇನ್ನೊಬ್ಬ

(ಅರ್ಧದಲ್ಲಿಯೇ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ) ಏ ಏ ಏ !

ಒಬ್ಬ

ಕ್ಷಮಿಸಿ, ಬಾಯಿ ಜಾರಿತು. ಎಳಿರಿ ಕನ್ನಡ ವೀರರೇ ಎಳಿರಿ. ಮಲಗಿದರೆ ಮಲಗಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಎದ್ದರೆ ಎದ್ದೇ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

(ಮಲಗಿದಲ್ಲಿಂದಲೇ) ಅಹುದು ಎಳುತ್ತೇನೆ. ಎದ್ದಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡ ಬೇಕು ?

ಇನ್ನೊಬ್ಬ

ಒಂದು ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಇಡೀ ಭೂಲೋಕ ಅಮರಲೋಕ ಪಾತಾಳ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಎದ್ದಂತಾಗಿರಬೇಕು. ಅದರ ಒಟ್ಟರ್ಥ ಇಷ್ಟಿರಬೇಕು. ಎಂದಾದರೂ ನಮಗೊಂದು ಪ್ರಾಂತವನ್ನು (ಮೈಸೂರು ಹೈದರಾಬಾದು, ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಹಿತ ಅಥವಾ ರಹಿತ)

ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ವಾಗ್ಧಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು, ಮಾತು ಕೊಡುವದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಶ್ವಾಸನದ ವಾಸನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವು ಕೊಡಲಿ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರವಾದ ನಮ್ಮ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಕೇಳಿರಿ. ನಾವು ಕೊಡುವ ಕರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲು ಸಮ್ಮತಿಸುವ ಹಲವು ಎಮ್ಮೆಲೆಗಳು (ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಾತು ಈಗೇಕೆ) ಒಂದು ವಕ್ಷ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ತಮ್ಮ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾದಾಗ ಆ ಅವರು ಅವರವರ ಮನೆಯವರ ವರವಾನಿಗೆ ಕೇಳಲು ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯು ಅದರದಿಂದ ಅವಸರದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ

ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿಗೆ ನನ್ನದೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಸೇರಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ವಿಜ್ಞಾನನೆ ಇದೆ. ಕಡೆಯ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿರುವ 'ಅದರದಿಂದ ಅವಸರದಿಂದ' ಅದ ಮೇಲೆ 'ಬೇಸರದಿಂದ' ಎಂಬ ಮೆಣಸಿನಂತಹ, ಮಾತನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಇದು ಬೇಡ. ಕೊಂಚ ನನ್ನಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ. ಅವರ ಬಲ ನಮ್ಮ ಅಬಲ, ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆ ನಮ್ಮ ಅಯೋಗ್ಯತೆ.

ಒಬ್ಬ

ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮಾತು ಗೊತ್ತುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲೇಬೇಕು.

ಎಲ್ಲರೂ

ಅಹುದು, ಅಹುದು, 'ಬೇಸರದಿಂದ' ಎಂಬುದಿರಲೇಬೇಕು. ಪಾಸಾಯಿತು. ಗೊತ್ತುವಳಿಯು ಪಾಸಾಯಿತು. (ಗೊಂದಲವೇ ಗೊಂದಲ. ಸಭೆಯ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.)

೨

(ಸರದಾರರ ಅರಮನೆಯ ಹೊರಬಾಗಿಲ ಬದಿ ಒಬ್ಬ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮುಂತಾದವರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಒಳದೂಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಯಾರು ಗಂಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಇವಿಗಳು ಸಭೆಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಯಾರು ಮೊದಲ ಅಹುತಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಸುತ್ತಲೂ ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸುದ್ದಿಗಾರರು ತುಂಟ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.)

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

(ರಮಿಸುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಅದೇಕಯ್ಯಾ ಅಂಜುತೀರಾ ? ಭಯ ಬೇಡ ಕಣ್ರೀ, ದಯ್ಯಯ್ಯಾ ! ಅವರೇನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆಯೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ? ಹೊರಡೆ ಮುಂದೆ. ಅಂಜುವದು ಬೇಡ.

ಒಬ್ಬ

ಢಂ, ಢಂ, ಢಂ. ಯಾರಿಗಿರೀ ಅಂಜಿಕೆ ? ಅಂಜಲಿಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಹೆಂಗಸರೇ, ಸ್ತ್ರೀಯರೇ, ಅಥವಾ ನಾರಿಯರೇ-ಅಲ್ಲಾ ಕ್ಷಮಿಸಿ-ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ-ಇಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ? ಢಂ, ಢಂ, ಢಂ, ಬರೀ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವದೇಕೆ, ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ, ಆದರೆ ಇಷ್ಟೇ. ಮುಂದೆ ನೀವಿರ ಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ....

ಇನ್ನೊಬ್ಬ

ಒಬ್ಬರು ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬರು ಹಿಂದೆ ಎಂಬ ಮಾತೇಕೆ ಈಗ ? ಹೀಗಾ ಗಿಯೇ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಇಂದು ಹಿಂದಾಗಿದೆ. ಅದೆಲ್ಲವೂ ಬೇಡ. ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲೋಣ ಬನ್ನಿ, ನಾನು ಕಡೆಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ.

ಸುದ್ದಿಗಾರ

(ಸನಿಯ ಬಂಧು) ಒಂದು ವೇಳೆ ಪ್ರಾಂತದ ಆಶ್ವಾಸನ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಒಬ್ಬ

(ಹಲ್ಲು ಮಸೆಯುತ್ತ) ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀವಿ ?....

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

(ಅವಳರದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದು) ಕೊಂಚ ತಡೆಯಿರಿ, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಶ್ವಾಸ ಬರುತ್ತದೆ, ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ, ಬರಲೇಬೇಕು, ಆಶ್ವಾಸ ಬರುವ ವಿಶ್ವಾಸ ನಮಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ

ಬಂದರೆ ಸರಿ. ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದು ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಒಬ್ಬ

(ಇಲ್ಲದ ಮೀಸೆ ತಿರಿವಿ, ಬಲಭೀಮನಂತೆ) ಬಾರದಿದ್ದರೇ....

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

(ಉಳಿದಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಹಿಂದೂಡಿ) ನೀವು ಕೊಂಚ ತಡೆಯಿರಿ. ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೊಂದನ್ನು ಹೇಳಿಡಬೇಡಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಪತ್ರಿಕೆಯವರೆಂದರೆ ಮಹಾ.....

ಸುದ್ದಿಗಾರ

ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ, ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳೇ ? (ನಗುವನು)

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ. ನಿಮಗಲ್ಲ ಅದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮಾತು. ಆಯಿತು ನೋಡಿ. ಈಗೇನಾದರೂ ಸರದಾರರು ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡಿ ತಕ್ಷಣವೇ, ಕೂಡಲೆ, ಈಗಿಂದೀಗಲೇ. ನಿಂತಪಟ್ಟಿನಮೇಲೆಯೇ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕು.

ಸುದ್ದಿಗಾರ

(ಅಣಕಿನ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ? ಆಗ ತಾವೇನು ಮಾಡುವಿರಿ ಎಂಬುದನ್ನಿಷ್ಟು ಸೂಚಿಸಿದರೆ ನಾನು ಧನ್ಯನಾಗುತ್ತೇನೆ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಮೊದಲನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪಿ ಸುವೆಯಾ ?

ಸುದ್ದಿಗಾರ

ಅಯ್ಯೋ ಬಿಟ್ಟೇನೆಯೇ ? ತಾವು ಮಾತ್ರ ಉಸಿರಿಬಿಡಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಅದಂತೂ ಆಯಿತು. ನಿನ್ನ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸರದಾರರು, ಪಂಡಿತರು ಓದುತ್ತಾರೇನು ?

ಸುದ್ದಿಗಾರ

ಏನುಸ್ವಾಮಿ, ಹೀಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡುಸುತ್ತೀರಾ ? ಅವರು ಓದದೇ ಇರಲು ನನ್ನದೇನು ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿರಾ ?

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಹಸ ಮಾಡಿ ನೀವೇ ಬರೆದುಕೊಂಡು ನನಗೊಂದು ಪ್ರತಿ ಕೊಡಿ. ಪಟೇಲ ಸಾಹೇಬರು ನಮ್ಮ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು ಗಾಂಧೀ ಪ್ರಾಂತವೆಂದು ಹೆಸರಾಂತವಾದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಜನವರಿ ೨೬ರ ಒಳಗಾಗಿ-ಅಷ್ಟು ದೂರವಾದರೂ ಏಕೆ-ಇಂದೇ ಈಗಲೇ, ಈ ಕ್ಷಣವೇ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುವರು.

ಸುದ್ದಿಗಾರ

ಇಲ್ಲವಾದರೆ

ಒಬ್ಬ

ಢಂ ಢುಂ ಢಡಂ....

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಕೊಂಚ ನಿಲ್ಲಿ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ, ರೊಚ್ಚುಗೇಳಬಹುದಾದ ಕನ್ನಡ ವೀರರಲ್ಲಿ....

ಒಬ್ಬ

(ಅವೇಶದಿಂದ) ಶಹಬಾಸ್,

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಪ್ರಾಣದ ಹಂಗು ತೊರೆದು ಕಾವಾಡಿದ ಕನ್ನಡ ವೀರ ಪ್ರಭುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಲೋಸುಗ ಪ್ರಾಂತವಾಗಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಮರದೆತ್ತರ ಜಿಗಿದಾಡುತ್ತಿರುವ ಭೂಪರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಮಾತು ಎಂದೂ ಬರಲಾರದು, ಬರಕೂಡದು, ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ

(ಕಾತರನಾಗಿ) ಅಯ್ಯೋ ! ಅಯ್ಯೋ !! ಇದೇನು ಹೇಳಿದಿರಿ ? ಕನ್ನಡ ಮಾತೆಗೆ....

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

(ಸುದ್ದಿಗಾರನನ್ನು ಕುರಿತು ಅವಸರದಿಂದ) ನೀವು ಹೊರಡಿರಿ ಇನ್ನು. ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಓಡಿರಿ. ನಾವು ಸರದಾರರನ್ನು ಕಾಣುವ ಮೊದಲೇ ಇದು ಅವರ ಕಂಠಿಗೆ ಬೀಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ....

(ಸುದ್ದಿಗಾರನು ನಗುತ್ತ ' ಆಸ್ಟ ಕಾಯ್ ' ಎಂದು ಓಡುವನು)

ಒಬ್ಬ

(ಕಂಠ ಕಿಸಿದು) ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ತಾವೊಬ್ಬರೇ ಹೋಗಿಬನ್ನಿ. ನಾನು ಸರದಾರರ ಭೆಟ್ಟಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಪ್ರಾಂತವೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ

ಇದೇನು ಅನ್ಯಾಯ ? ಈ ಮಾತು ನಿನ್ನ ಬಾಯಿಂದ !

ಒಬ್ಬ

ಬೇಡ, ಬೇಡ ! ನಮ್ಮ ಮಂದಾಳುಗಳು--ಅಲ್ಲ ಕ್ಷಮಿಸಿ, ಮುಂದಾಳುಗಳು--ಸುದ್ದಿಗಾರನಿಗಿತ್ತು ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ವಜ್ರಾಘಾತವಾಯಿತು. ' ಬಿಡಬೇಡ ಅಳಿಯಾ, ಸಿಗಬೇಡ ಮಗಳೇ ' ಎಂಬವರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿ ಹೇಗೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲಿ ? ನಾಳೆ ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೋಗಲಿ ? ಪೂಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಈ ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸಲಿ ? (ಮುಖವನ್ನು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಗೊಂಡು ಹೋ ಎಂದು ಅಳುವನು)

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

(ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತ) ಅಯ್ಯೋ, ಪೆಚ್ಚೇ ! ಇದೇನಾ ನಿನ್ನ ರಾಜಕಾರಣದ ಅನುಭವ ? ಅನುಗಾಲವೂ ಒಂದೇ ಮಾತನ್ನೇ ಆಡಬೇಕೆಂಬುವ ಹಟವಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆಂದೂ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಜಯವಿಲ್ಲ. ಆದಿದಂತೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕೆಂಬುವವನು ಮೂರ್ಖ ಕಾಣಯ್ಯಾ ! ಆದಿದಂತೆ ಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ? ಪ್ರಾಂತದ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಇಂದೇನು ಮಾಡಿದೆ ? ಪ್ರಾಂತಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಹಿರಿಯರು ಇಂದು ಮಂತ್ರಿ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಣೆಯನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅರ್ಜುನಾ, ನೀನು ದಿಜ್ಞಾಢನಾಗಿರುವಿ. ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನವು ಆವರಿಸಿದೆ. ಇಗೋ ಕಂಠ ತೆರೆದು ನೋಡು, ನನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಾನೇ ನಿನ್ನ

ಕೃಷ್ಣ, ನನ್ನ ಮಾತೇ ಇಂದು ಗೀತೆ. ರಾಜಕಾರಣದ ಧರ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನು ಕೇಳು.

(ಕಂಡ)

ಯಾವಾಗಾವು ಮು ಪ್ರಸ್ತುತ

ಆವಾಗಾ ಮಾತನಾಡಿ ಅನ್ಯರ ಮನವನ

ನೋಯಿಸದಲೆ ತಾನೊಯ್ಯದೆ

ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಬವ ಜಾಣ ರಾಜಕಾರಣಿ ಎಂದಾ ||

ಒಬ್ಬ

(ಮೇಲೆದ್ದು ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು) ಹಾ ಕೃಷ್ಣಾ ನಾನೇ ಧನ್ಯನಾದೆನು. ಜೀವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾಗ ನೀನು ಗೀತೆಯನ್ನೋದಿದ್ದು ಇಂದ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು. ನಡೆ ಮುಂದೆ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ, ನಾನು ತಬ್ಬಲಿಯಂ ನಿನ್ನನ್ನು ಪಟೇಲರ ಸದನಕ್ಕೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಒಬ್ಬನ ಕಂಠೋರಸುವನು. ರಥವು ಸರದಾರರ ಅರಮನೆಯ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲವರೆಗೂ ಓಡಿಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹಟತ್ತಾಗಿ ತಟಸ್ಥವಾಗುವದು.)

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

(ರಥದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಒಬ್ಬ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿತು) ಅಗೋ ಅಲ್ಲ ನೋಡಿ, ಎದುರಿಗಿರುವದೇ ಶೂರ ಸರದಾರರ ಅರಮನೆ. ಆ ಬದಿ ಕಿಟಕಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವದು ನೋಡಿ, ಅದೇ ಅವರು ಮಲಗುವ ಕೋಣೆ. ಅದರ ಕ ಬದಿ ಇರುವದೇ ಅವರ ಮಹಾ ಮಹಲು. ಇದೇ ಮಹಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಮಹಾರಾಜರುಗಳು ಕರಗಿ ನೀರಾದರು.

ಒಬ್ಬ

ಮೈಸೂರ ಮಹಾರಾಜರು ?

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಈಗವರ ಸಮಾಚಾರ ಬೇಡ. ಅದು ರಾಜಕಾರಣಿಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಅದುದನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತಯಿಸು, ಆಗದಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಅಳಬೇಡ !

ಇನ್ನೊಬ್ಬ

(ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಇದೇನು ? ಪಟೇಲರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡ ಬೋರ್ಡು ನೇತಾಡುತ್ತಿದೆ ! ದಿಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸೇರುವದೋ ಎನನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ?

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಬಹುಶಃ ಕನ್ನಡ ವೀರರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವಿರಬೇಕು ಅದು. ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಕಾಣದು. ನನಗೆ ದೂರ ದೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಮಗೆ ದೂರ ದೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಏಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿರಿ ? ಸರಿಯಾಗಿ ಓದಿರಿ ಅದನ್ನು, ದೊಡ್ಡ ಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ' ಎಚ್ಚರಿಕೆ ' ಎಂದು ಬರೆದಿದೆ ನೋಡಿ. (ಸಮೀಪ ಬಂಕು ಓದುವನು)
“ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ! ಪ್ರಾಂತಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡುವ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ ” (ಪೂರ್ಣ ಹೋಗುವನು).

ಇನ್ನೊಬ್ಬ

(ಕಾತರನಾಗಿ) ಮುಂದೇನು ಗತಿ ?

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಇವನನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಯ್ಯಬೇಕು. (ತಲೆಯ ನೊಬ್ಬರು ಕಾಲನೊಬ್ಬರು ಹಿಡಿದು) ಬೊಲೋ, ಸರದಾರಕೇ ಚೈ
(ಮಾಯವಾಗುವರು)

೩

(ಜನರ ಅರ್ಭಟೆಕ್ಕಾಗಿ ಸಭೆ ನೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಡಂಗುರ ಸಾರಲಾಗುವದು. ಜನತೆ ಮೇಲ್ದಿಕ್ಕಿ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವರು.)

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಕನ್ನಡ ವೀರರೇ ! ಕೊಂಚ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿರಿ. ನಾವು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನೀವು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಹಿಂದಿರುಗಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿರಿ.

ಜನತೆ

(ಒಂದೇ ದನಿಯಿಂದ) ಸಭೆಯನ್ನು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೀರಿ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇಕೆ ಅವಸರ ? ತಪ್ಪದೆ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಜನತೆ

(ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು) ಎಂದು ? ಯಾವಾಗ ಕರೆಯುತ್ತೀರಿ ?

ಒಬ್ಬ

(ಮೂರ್ಛೆಯಲ್ಲಿಯೇ) ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕರೆದೇ ತೀರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಂತ ಬಂದ ಮರುದಿನವೇ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಥಂ, ಥಂ, ಥಂ.

(ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಇವನ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ, ವರು.)

ಮತ್ತೊಬ್ಬ

(ಕೈ ಮುಗಿದು) ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಡಿ. ನಮ್ಮ ಗೊತ್ತು ವಳಿಯು ನಾಳೆ ನಿಮಗೆ ಹೇಗೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಂದೇ ತೀರುತ್ತೇವೆ.

ಜನತೆ

(ಒಮ್ಮೆಲೆ) ಬೋಲೋ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತಾಕೀ ಜೈ ! (ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗುವರು)

(ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಿನ ಸತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಭಾಷಣದ ವ ದಿಯು ಬಂದಿತು.)

ಕನ್ನಡ ವೀರರೇ !

ಏಳಿರಿ, ಏಳಿರಿ ಈ ರೀತಿ ಮಲಗುವದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಏಳಬೇಕು, ಎದ್ದು ತೂಕಡಿಸಬೇಕು. ತೂಕಡಿಸಿ ಓಡಬೇಕು. ಜನತೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ ಲಿದೆ. ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾಣದಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಾಂತವು ಹೆಚ್ಚು. ಪ್ರಾಂತದಕಿಂತಲೂ ಮಾನವು ಹೆಚ್ಚು. ಮಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನವು ಬೇಡ. ನಮಗಾಗಿರುವ ಅವಮಾನವನ್ನು ನುಂಗಿಕೊಳ್ಳುವದು ಬೇಡ. ಈ ಕ್ಷಣವೇ ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿರಿ. ಅಂಜಬೇಡಿರಿ. ಮುಂದೆ ದೂಡಿರಿ. ಜೈ ಹಿಂದ ! ಜೈ ಕರ್ನಾಟಕ.

**ಒಬ್ಬನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬ
ಸರ್ವಸಮ್ಮತದಿಂದ ಪಾಸಾದ ಮಹತ್ವದ ಗೊತ್ತುವಳಿ**

“ ದೇಶ ಕಾಲಮಾನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ಸಹಾರಾ ಮರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ನೀರು ನೆಳಲು ಇಲ್ಲ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಲ್ಲ. ಬಾಸುಂದಿಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಇಲ್ಲ, ಕ್ಷಯಿನಾ ಇನ್ನೂ ಸಿಹಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಅಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಪ್ರಾಂತದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ ರೆಂದು ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡಲು ಈ ಸಭೆಯು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ನಾವು ಕೂಡ ಬೇಕೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ರಾಜೀನಾಮೆಗಳ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ನೀವು ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ನಮ್ಮನಮ್ಮವರಿಂದ ಪರತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಮತಿ ಬೇಡಲು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳಿಯನ್ನು ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಹಾರಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು.”

ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತಾಕೀ ಜೈ

ಒಬ್ಬ

(ಮೂಗಿನಿಂದ) ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಮಾನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ನಾಟಕ ಏಕಾಂಕೇ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯೇ ಸಮಾಪ್ತಿ.

ಕ ದ ಲಾ ರ ತಿ

ಪಾತ್ರಗಳು

೧. ಪದ್ಮಮ್ಮ

ತವರಿನಿಂದ ಧನಿಕಳಾಗಿದ್ದ ಓರ್ವ ಮಹಾ
ಪ್ರಾಣಿ. ಸ್ವಗ್ರಹೇ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ.

೨. ವಕೀಲ ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಇಂಟರ್, ಹೆಲ್ ಹೆಲ್ಪಿ; ಆ ಮಹಾಪ್ರಾಣಿ
ಯಿಂದ ಕೈ ಹಿಡಿಸಿಗೊಂಡ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಿ.

೩. ನಿರ್ಮಲ

ಇವರಿವರ ಸುಪುತ್ರಿ; ಮದುವೆಯಾಗಿ
ಏಳು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಪತಿದೇವನ
ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡದ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಳು.

೪. ತಿಮ್ಮ

ನಿರ್ಮಲಳ ತಂಮ.

೫. ರಘುಪತಿ

ಪದ್ಮಮ್ಮಳ ಹಣದ ಮೇಲೆ ಬಿ. ಎ.
ಮುಗಿಸಿ, ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ ಬೇಕೆಂದು
ಮುಸುಸುಗುಟ್ಟಿರುವ ಅಳಿಯದೇವರು.

೬. ಹೊಸಬ

ಅವನಾರೋ ಏನೋ !

೭. ಡ್ರೈವರ್

ಡ್ರೈವರು.

(ಮನೆ-ಪದ್ಧಮ್ಮನದೇ, ಸಮಯ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ, ಸಾಯಂಕಾಲ ಪದ್ಧಮ್ಮ ಕಾಲುಚಾಚಿ ತೂಗು ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ. ಓದಲು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವಿಲ್ಲ, ತಲೆಯಲ್ಲಂತೂ ಎಂದೂ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಗೇಣುದ್ದನ್ನ ಕೀಲಿಕ್ಕುಗಳುಳ್ಳ ಮೊಡ್ಡ ಕುಚ್ಚು ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಚುಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕುಚ್ಚನ್ನು ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಕಿನಿಯನ್ನು ಬಗಿಯುತ್ತ ಮುಖವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸೊಟ್ಟುಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಆ ಬದಿ ಇರುವ ಅಭೀಶ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಒಳಬಂದ ವಕೀಲ ಪ್ರತಾಪರಾಯರು ತಮ್ಮ ಸಾದ್ವಿಯ ಮುಖನೋಡಿ ಕೊಂಚವೂ ಅಂಜದೆ ಅಳುಕದೆ-ಅದರೆ ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ)

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಹೂಂ....ಇದೂ....ಹೂಂ....ಬೀಗದ ಕೈ....ಅ ಕಪಾಟಿದ್ದು....ಅ....
ಅದೂ....ಬೀಗದ ಕೈ....

ಪದ್ಧಮ್ಮ

(ಸಹಜವಾದ, ಗದರಿಸುವ ಹನಿಯಲ್ಲಿ) ಯಾವ ಕಪಾಟಿದ್ದು ? ಯಾಕೆ, ಅದು ಯಾಕೆ ಬೇಕಾತು ಈಗ ?

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಸಂಠ ಕಪಾಟಿದ್ದು....ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು....ಅದಕೇ....ಅದರಾಗಿ ಉಳಿದದೆ ನನ್ನ ಗಂಜಿ ರುಮಾಲು....

ಪದ್ಧಮ್ಮ

ಇವತ್ತು ಅದು ಯಾಕೆ ಬೇಕಾತು ನಿಮಗೆ ? ನೀವೇನು ಕೋರ್ಟಿನಾಗೆ ಹೋಗಿ ಮೇಜು ಗುದ್ದಿ ಗುದ್ದಿ ಜಜ್ಜಿ ಅಂಜಿಸಿ....

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಅಲ್ಲೇ....ಫೋಟೋ ಅದೆ ಇವತ್ತು ಫೋಟೋ; ಹಳೆ ಮುನಸೀಫರಿಗೆ ವರ್ಮ ಆತು ಅಂತಾ ಚಹಾಕೊಡ್ತಾರೆ ವಕೀಲೈಲ್ಲ....ಅದೇಕೆ....ನಾನೂನೂ....

ಪದ್ಧಮ್ಮ

ಅಗತ್ಯ ತೊಗಲಿ, ಅದಕ್ಕಾಕೆ ನಾ ಬ್ಯಾಡ ಅನ್ನಲಿ. ಏನಾರೆ ನೆವದಿಂದ ನೀವಿಷ್ಟು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಸಾಕು. ಹ್ಯಾಗೂ ಹೋಗೋದು ಹೋಗ್ತೀರಿ,

ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸೀನಿಯರ್ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಮೋಟಾರಿಷ್ಟ ಕಳಿಸಿ, ಆರು ಘಂಟೆಗೆ.

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಅಲ್ಲಾ....ಸೀನು....ಬಜಾರದಾಗೆ....ಅಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಾ....ನೀನು ಗುಡಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೋಗಬೇಕೇನು ?....ಅಂದ್ರೆ....ನಾನೂ....ಅಲ್ಲಿಯಿಂದ....

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಗುಡಿ ಇಲ್ಲ, ಗುಂಡಾರ ಇಲ್ಲ ಮಾರಾಯ್ತೆ. ಎಂದೆ ದೇವ್ರ ಆ ಅಳಿ ಯನ್ನ ಗಂಟು ಹಾಕಿದನೊ ಅಂದೇ ಹೋತು ನನಗೆ, ಆತನ ಮ್ಯಾಲೆ ಇಶ್ವಾಸ.

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಛೇಛೇ ! ಆತನು ಮಾಡ್ಯಾನೆ ಪಾಪ !

ಪದ್ಮಮ್ಮ

(ಒಂದೇ ಗುಡುಗಿನಲ್ಲಿ) ಸಾಕು, ಸುಮ್ಮನಾಗರಿ, ನಾನೊಲ್ಲೆ. ಆ ಸುಡು ಗಾಡು ಅಳಿಯನ್ನ ಕೊಂಡಾಡಬ್ಯಾಡರಿ ನನಮುಂದೆ. ಅದೇನೊ ಅಂತಾರಲ್ಲ ಹಾಗೆ. ಎಫ್ಫೆ ಓದಿದರೇನು, ಬೀಯೆ ಓದಿದರೇನು ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದಮ್ಮಾಲೆ. ಅತ್ತೀ ದುಡ್ಡಿಗೆ ಬಾಯಿತಕ್ಕೊಂಡು ಕೂತ ಅಳಿಯನ್ನ....

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಛೇ ನಿನ, ಆತನ್ನಲ್ಲೇ ನಾನಂದದ್ದೂ. ಪಾಪ ! ದೇವ್ರೇನು ಮಾಡ್ಯಾನೊ ಅಂದೆ. ಅಳಿಯಂದು ಛಲೋ ತಪ್ಪು ಬಿಡು.

ಪದ್ಮಮ್ಮ

(ಅಣಕಿಸುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಆತಂದೇನು ತಪ್ಪು, ಪಾಪ ! ನಂದು ತಪ್ಪು ಆಗ್ಯಾದೆ. ತಿಂಗಳಾ ತಪ್ಪದೆ ಮನಿಯಾರ್ಡರು ಕಳಿಸೀ ಕಳಿಸೀ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಮೇಯಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವನದೂ ತಲಿ ತಿರಿಗಿ ಹೋಗ್ಯಾದೆ. ನಾನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ ತಿಳೀತಿತ್ತು, ಅವರಮ್ಮ—ಆ ಕರೀಮಣಿ ಕಂಚಿ ಕುಂಕುಮದ ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮ— ಏನು ಓದುತ್ತಿದ್ದು ಅಂಬೋದು. ಈ ಪುಣುಪುತ್ರನ್ನ ಚ್ಯಾದ ಅಂಗಡ್ಯಾಗೆ ಇಡತಿದ್ದು ದುಡಿಲಿಕ್ಕೆ, ಚ್ಯಾದ ಅಂಗಡ್ಯಾಗೆ.

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಆಕೀದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಅಂತೀನೀ. ಇದೆಲ್ಲ ಕಿಳ್ಳಿ ಬಂದಿರೋದು ಅವರಪ್ಪ— ಆ ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರಿಯಿಂದ ನೋಡು. ಅವನಿಗೂ ದುಡ್ಡಿಗೂ ಗಂಟು.

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೂ ಅವನು ಇನ್ನ ನನ್ನ ಕಪ್ಪಿ ಕಾಸು ಕಂಡಾನೇನು ?
ರ ಮಗ ಅವರ ಮನ್ಯಾಗೇ ಇಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಮಗಳು ನನ್ನ ಮನ್ಯಾಗೇ ಇಲ್ಲಿ.
ಗೆಲ್ಲ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿ ಹಣ ಕಸಗೊಂಡ್ರೆ ಭಾಳಾ ಆತು. ಏನು ತಿಳಿದಾರೋ
ಮ್ಮ ಅಂದ್ರೆ.

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಅಲ್ಲಾ....ಅದು ಸೈ ಬಿಡು....ನಿನ್ನಾ ಅವರಾ ಗುದ್ಯಾಟದಾಗೆ ಸುಮ-
ಪ್ಪಿ ಆ ಹುಡುಗೀ ಬಾಳಿವಿ ಹಾಳಾತು.

ಪದ್ಮಮ್ಮ

(ತಾತ್ಪರ್ಯವಾಗಿ) ನೀವು ಸುಮ್ಮನೆ, ನಾನೊಲ್ಲೆ. ಹುಡುಗಿ ಬಾಳಿವಿ
ಳಾತಂತೆ. ಇರತ್ತಾಳೆ ಮನ್ಯಾಗೆ. ಗಂಡನುಗ ಆಗಿ. ಇದ್ದಾಳೊ ಇಲ್ಲೊ ಈ
ತ್ತು ವರ್ಷ ? ಮದಿವಿ ಆಗೇ ಏಳು ವರ್ಷ ಆತೆಲ್ಲಾ ಈ ದೀಪಾವಳಿಗೆ....
ರ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಸೊಪ್ಪುಹಾಕಿ ಅಳಿಯಾಗೆ ಮೋಟಾರಸೈಕಲ್ಲು ತಂದು
ಡ್ಲೇನು ?

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಅಲ್ಲಾ....ಆ ಹುಡುಗೇನೊ ಒಂದೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ, ಪಾವ !

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಆತ ಅಲ್ಲ, ಅವರಪ್ಪ ಕೇಳ್ಯಾನೆ. ನ್ನಪ್ಪ ಪತ್ರಾನೇ ಬರದಿದ್ದನಲ್ಲ ಆ
ರರು, ಹೊಸ ಮೋಟಾರಸೈಕಲ್ಲು ಕೊಂಡು ಕೊಡದಿದ್ದೆ, ನನ್ನ ಮಗನ್ನ
ವಾವಳಿಗೆ ಕಳಿಸೂದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ. ನಿಮ್ಮ ಮಗಳ ವಗತನಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ
ಕಾ ಆದೀತು ಅಂತ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಬ್ಯಾರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾ. ಏನು ತಿಳಿದಾರೋ
ರು, ಪದ್ಮಮ್ಮನ ದುಡ್ಡು ಅಂದ್ರೆ ? ಇವತ್ತು ಮೋಟಾರಸೈಕಲ್ಲು ಕೊಟ್ಟಿ,
ಳಿ ಇಮಾನ ಬೇಡ್ತಾನೆ ಆ ಆಚಾರಪ್ಪ.

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಈಗ ಏನೋ, ಆ ಹುಡುಗನ ಮನಸು ಬದಲಾಗ್ಯದಂತೇಳು.

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಹೂಂ, ಆಗ್ತದೆ ಬದಲು. ತಂದೀಗಿಂತ ಕಲ್ಲು ಮನಸ್ಸು ಅವಂದೂನು,
ತಿಳಿದೀರಿ ನೀವು ರಘುಪತಿರಾಯ ಅಂದ್ರೆ ?

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಅಲ್ಲೇ, ನೀನು ಯಾವಾಗಿಂದೂ ಕಿಗ್ಗಲನಾಮ ಸುವತ್ಸರದಾಗಿನ ಕತಿ ಹೇಳ್ತೀದಿ. ಮನ್ನೆ ಭಾಸ್ಕರ ಭಟ್ಟು ಅವರ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ದುರಿಗೆ ರಘುಪತಿರಾಯನೇ ಅಂದನಂತೆ—‘ನಮ್ಮವ್ವನ ಮಾತುಕೇಳಿ ಕೆಟ್ಟೆ ಭಟ್ಟೆ’ ಅಂತ....

ಪದ್ಮಮ್ಮ

(ನಡುವೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ) ಕೆಡಲಿಕ್ಕೇನು ಧಾಡಿ ? ಗಂಡ್ನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಾನೆ, ಒಂದಲ್ಲ ಹತ್ತು ಮಾಡಿಕೊತಾನೆ.

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಅದೇ ಮಾತೆ ಅಂದ್ರಂತೆ ಭಾಸ್ಕರಭಟ್ಟು. ಮದಿವಿ ಸುದ್ದಿ ಮಾತ್ರ ಎತ್ತ ಬ್ಯಾಡ್ರಿ ಅಂತಾನಂತೇ ಅವನು. ಋಣಾನುಬಂಧ ಇದ್ದರೆ ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ನಿರ್ಮಲಾನ್ನ ಕೂಡಿಕೊಂಡೇನು ಅಂದನಂತೆ.

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ನಾವಲ್ಲೆ ಬಿಡ್ತಿ, ಸಾಕು. ಆ ದಶರಥನ ಮಗ ರಾಮ ಭೂಲೋಕ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗೋ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಆ ಗುಕ್ಕು ಅಳ್ಳಾನ ತಲಿಮ್ಮಾಲೇ ಕೈ ಇಟ್ಟು ಹೋಧಾಗ ಅದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ತಂದೀ ನಾಲಗಿ ಮ್ಯಾಲೇ ನಡೀತಾನೆ. ನಿಮಗಂತೂ ಆ ಆಚಾರಿ ಹೆಸರೂ ಅಂದ್ರೆ ಸಿಂಹಸ್ವಪ್ನಾನೆ. ಆತನ್ನ ಕಂಡರೆ ಯಾಕಷ್ಟು ಅಂಜಿ ಸಾಯ್ತೀರೋ ದೇವ್ರೇ ಬಲ್ಲ.

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

(ಪೌರುಷದಿಂದ) ಯಾರು ? ನಾನೇ ? ನಾನೇ ! ನಾನು ಅಂಜತೀನೇ ? ಆ ಆಚಾರೀಗೆ ? ಯಮನ ಅಪ್ಪ ಬಂದ್ರನು ಜುಂ ಅಂಬೊ ಘಟ ಅಲ್ಲೇ ನಾನು. ಏನು ತಿಳಿದೀ ಪ್ರತಾಪರಾಯ ಅಂದ್ರೆ ? ಹೋದ ಯುದ್ಧದಾಗೆ ಹೋರಾಡಿ.....

(ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಒಳಬಂದ ತಿಂಮ ತಂದೆಯ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಳ್ಳೊಳ್ಳಿ ಬಾಣವನ್ನು ‘ಠಣ್’ ಎಂದು ಹಾರಿಸುವನು. ಪ್ರತಾಪರಾಯರು ‘ಐಯ್’ ಎಂದು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ಜಿಗಿದು ಹಾರುವರು.)

ಪದ್ಮಮ್ಮ

(ಹನ್ನೆರಡಾಣೆ ಕೋಶಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆ ನಗುವನ್ನು ಬೆರಸಿ) ಏ ತುಮಾ ನಿನ್ನ ಮೈ ಕಡೀತದೇನೊ ?

ತಿಮ್ಮ

(ನಗುವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ) ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಮ್ಮಾ , ಅಪ್ಪನ ಕೈಕಾಲು ನಡುಗ್ತಾ ಅವೆ.

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಮುಚ್ಚೋ ಬಾಯಿ ಮೂರ್ಖಾ ! ಯಾರೋ ನಿನಗೆ ಅದನ್ನ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ?

ತಿಮ್ಮ

ಸೆಟ್ಟಿ ಅಂಗಡಿ ಆಟಂ ಬಾಂಬಪ್ಪ ಅದು. ನೀನು ಅದೆಷ್ಟು ಅಂಜಿ ಬಿಟ್ಟೆ ಫ್ಲಿಪ್ಪಾ, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಅಂದಿ ?

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ನಿನ್ನ ತಲಿ. ಹೋಗೋ ಹೊರಗೆ. ಅವಳು ಎಲ್ಲೋ ನಿರ್ಮಲ ?

ತಿಮ್ಮ

ಹಿಂದೆ ಬರತಾ ಇದ್ದಮ್ಮ....ಅಗೋ ಬಂದಳು ನೋಡು.

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಏ, ನಿರ್ಮಲಾ-

ನಿರ್ಮಲ

ಬಂದೆನಮ್ಮಾ-

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಏನು ಬಂದೆನೇ, ಇನ್ನೂ ಹೀಗೇ ಇದ್ದೀಯಲ್ಲ ? ನೀನೇನು ತ್ವಾಟಕ್ಕೆ ಬರೋ ಆಕಿ ಹೌದೊ ಅಲ್ಲೋ ?

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಯಾವ ತ್ವಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತೀರಿ ನೀವು ?

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಇನ್ನಾವ ತ್ವಾಟ, ನಮ್ಮಪ್ಪನದೂ. ಆಗಲೆ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೇನು ? ನಿಮ್ಮನು ಕೂತಿದ್ರೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಮ್ಮನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಮೂಲಿ ಹಿಡಿದು. ಊರ ಮುಂದಿನ ತೆಂಗಿನ ತ್ವಾಟ ನನ್ನ ಹೆಸರಿಲೆ ಬರಕೊಡೋ ತನಕ....

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ನನ್ನ ಹೆಸರಿಲೆ ?

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ನನ್ನ ಹೆಸರಿಲೆ ಅಂದ್ರೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿಲೆ ಅಲ್ಲ. ಆ ತಪ್ಪಟಾನ್ನ ಪದ್ಮಿ ಹೆಸರಿಲೆ ಬರಕೊಡದಿದ್ದ್ರೆ ನಾನು ಮಗನ್ನ ಮನಿ ಅಳಿತನಾಕ್ಕೇ ಕಳಿಸೋದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಸವಾಲು ಹಾಕಿದ್ದಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಮ್ಮ ? ಮರತಿರೇನು, ಇಷ್ಟು ಲಗೂನ ?

ತಿಮ್ಮ

ಹಾಗಾದರೆ ನಿನ್ನ ಮನ್ಯಾಗೆ ಇದ್ದರೇನಮ್ಮ, ಅಪ್ಪ ?

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಮುಚ್ಚೋ ಬಾಯಿ, ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸೀಸಲ್ಲಿ....

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಇರಲಿ ಬಿಡ್ಡಿ, ಅಷ್ಟಾಯಾಕೆ ಗದರಿಕೋತೀರಿ ಹುಡುಗನ್ನ— ಅದೇನೂ ಅಂತಾರಲ್ಲ ಆ ಇಚಾರ. ನೀವೇನು ಕಡಿಮಿ ಮಾಡಿದಿರಾ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ....

ನಿರ್ಮಲ

ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಮ್ಮ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತೊಗೆಂಡು ಈಗೇನು ಮಾಡೋದದೆ ? ಹಳೆ ಪುರಾಣಾನೆಲ್ಲ....

ಪದ್ಮಮ್ಮ

(ಆಕ್ಟ ಸದಿಂದ) ಹೌದೇ ಹೌದು, ನಾನು ಎಂದೋ ಅಂದೀನಿ ಈ ಮಾತು. ಎಷ್ಟಾದರೂ ನೀವು- ತಂದೀ-ಮಗಳೂ-ಒಂದೇ. ನಾನೊಬ್ಬಕ್ಕೇ ಹೊರಗೆ ನೋಡು. ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನೀನೂ ಕುಣಿದೆಲ್ಲ, ಆಗಲ್ಲ— ಕೊಡಿಸಿಬಿಡಮ್ಮ ಹೋಗಲಿ ಒಂದು ಮೋಟಾರಸೈಕಲ್ಲು, ಅದೇನು ಮಹಾ-ಅಂತ.

ತಿಮ್ಮ

ಹೌದು ಬಿಡಮ್ಮ, ನೀನು ಮಾಮಾಗೆ ಮೋಟಾರಸೈಕಲ್ಲು ಕೊಡಿಸಿದ್ದ್ರೆ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಕೂತುಗೊಂಡು ಫಟ್ ಫಟ್ ಅಂತಾ ತಿರಗತ್ತಿದ್ದೆ.

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

೨ ತಿಮ್ಮಾ—

ತಿಮ್ಮ

ಏನಪ್ಪಾ ?

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ನಾನೆಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಮೋಟಾರ ಸೈಕಲ್ಲಿನ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟೊಂದೇ ತಂದು ಕೊಡ್ತೀನಿ ಸುಮ್ಮನಿರೋ.

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಹೀಗೇ ಹಾಳು ಹರಟೆ ಒಳಗೇ ಕಾಲಕಳಿತೀರೋ, ಇಲ್ಲಾ ಲಗೂನ ಹೋಗಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಕಾರು ಕಳಸ್ತೀರೋ ?

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಹೌದು ನೋಡು, ಮಾತಿನಾಗೆ ಕೂತುಬಿಟ್ಟೆ ನಾನೂನು. ಫೋಟೋದ್ದು ಮರತೇಹೋತು. ಕಾರು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಅಂದಿ ನೀನು ?

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಆರು ಘಂಟೆಗೆ ಕಳಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಒಂದು ತಾಸು ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪನ ತ್ವಾಟದಾಗೆ ತಿರಿಗಾಡಿ ಎಳೆನ್ನಿರು ಕುಡುಡು ಬ್ಯಾಸರನಾದರೂ ಕಳಕೊಂಡು ಬರ್ತೀನಿ ಹೋಗಿ. (ನಿರ್ಮಲಳನ್ನು ಕೂರಿತು) ಎ, ನಿರ್ಮಲಳಿ.

ನಿರ್ಮಲ

ಏನಮ್ಮಾ ?

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಹೀಗೇ ಬರ್ತೀದೇನು, ಈ ಕರೇವಾರಿ ಸೀರಿ ಉಟುಗೊಂಡು, ಕೆದರಿದೆ ತಲೆ ಇಟುಗೊಂಡು ? ಒಂದಿಷ್ಟು ಭಂದಾಗು ನಮ್ಮವ್ವ, ನೋಡಲಾರೆ ನಿನ್ನ ರೂಪಾಸ. ಹ್ಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ ನೋಡು ಮಾರಿವ್ವ, ಹೆಳ್ಳೇ ಕಳ್ಳೇ....

ನಿರ್ಮಲ

ಆ ಜಾರ್ಜಿಟಾ ಸೀರಿ ಉಟುಗೊಳ್ಳೇನಮ್ಮಾ ?

ಪದ್ಮಮ್ಮ

(ಕೋಪದಿಂದ) ಉಟುಗೊ ಜಾರ್ಜಿಟಾ ಸೀರಿ, ಇಲ್ಲಾ ಪೀತಾಂಬರ ಉಟುಗೋ. ಬರಾನ ಅಲ್ಲೆ ನಿನಗಂಡ ಆ ಗುಕ್ಕರಾಯ, ನಿನ್ನ ಸಿಂಗಾಡ ನೋಡ್ತೀಕ್ಕೆ.

ತಿಮ್ಮ

ತ್ವಾಟಕ್ಕೆ ಮಾಮ ಬರ್ರಾನೇನಮ್ಮಾ ?

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಮುಚ್ಚೊ ಬಾಯಿ, ನಿನೂ ಹೀಗೆ ಹೋಗ್ತಿಯೇನು ನನ್ನ ತಾತನ
ತ್ವಾಟಕ್ಕೆ. ಹಮಾಲನ ಮಗ ಇದ್ದಾಗೆ ಇದ್ದೀಯಲ್ಲೊ ! ಆ ಹೊಸ ಬುಕ್
ಕೋಟು ತೊಟಕೊ, ಹುಲಿಹಸರು ಬಣ್ಣದ್ದು. ಅಲ್ಲೇ....

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಎನದು ?

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಎನೂ ಇಲ್ಲಾ....ನೀನು....ನೀನೂನು....ಹೀಗೇ ಹೋಗ್ತಿಯೇನು, ನನ್ನ
ಮಾವನವರ ತ್ವಾಟಕ್ಕೆ ?

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಸಾಕು ಹೋಗಿರಿ, ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚು ಬಡಿಬ್ಯಾಡ್ತಿ ಹುಡುಗರ ಎದುರಿಗೆ.
ಹೋಗು ನಡಿರಿ, ತೊಗೊಳ್ಳಿ ಬೀಗದ ಕೈ ಬೇಕಂದ್ರೆಲ್ಲ.

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಅಲ್ಲಾ, ನೀನು....ಅ....ಧರ್ಮಾವರದ ಸೀರಿ....

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಇರಲಿ ಹೋಗಿ, ನಿಂತ್ರಿ ಹೌದಲ್ಲೊ ಬಾಯಿತಕ್ಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ
ಮಾತಿಗೆ ?

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಇಕೊ ಹೊರಟೆ ಮಾರಾಯಳೆ. ನೀವು ತ್ವಾಟದಿಂದ ಬರೊಹೊತ್ತಿಗೆ
ಮನ್ನಾಗ ಬಂದು ಕೂತುಬಿಡ್ತೀನಿ. ಆಗ ಸತೇವ ತಾನೇ ತಿಳಿತದೆ, ನೀನು ಹ್ಯಾಗೆ
ಹೋಗಿದ್ದಿ ತ್ವಾಟಕ್ಕೆ ಅಂಬೋದು (ಹೋಗುವರು)

ಪದ್ಮಮ್ಮ

(ಅವಸರಪಡಿಸುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ತಿಮ್ಮಾ, ನಿರ್ಮೂಲಾ, ಎಳ್ಳಿ ಎಳ್ಳಿ.
ಇನ್ನ ಕೂಡಬಾಡ್ತಿ ಮೂಲಿ ಮೂಲಿ ಹಿಡಿದು. ಭಡಾ ಭಡಾ ಎಳ್ಳಿ

ಮೋಟಾರು ಬರೋದರೊಳಗೆ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಾರಿ ಮುಸುಡಿ ಮುಗಿಸಿ, ಬಟ್ಟೆ ಬರಿ ತೊಟ್ಟಗೊಂಡ ಸಿದ್ಧಾಗರಿ. ನಾನೂ ಎರಡು ಕಾಲು ಹೆರಳು ಮುದುರಿ ಕೋತಿನಿ. ಕನ್ನಡಿ ಎಲ್ಲಿ ಅದೇ....ಅಯ್ಯ ನಮ್ಮವ್ವ ! ಹ್ಯಾಗಿದ್ದೀನಲ್ಲ ನಾನು, ಸಂಣ ಮಕ್ಕಳು ನೋಡಿ ಚಿಟಿಚಿಟಿ ಚೀರೋ ಹಾಗೆ.

೨

(ತಿಂಮುನ ಅಮ್ಮನ ಅಪ್ಪನ ತೋಟ ಮುಂದು ಮುಂದು ತಿಂಮು ನಿರ್ಮಲ, ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಪದ್ಮಮ್ಮ ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲೆ ತಿರುಗಿ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಬಂಗಲೆಯ ಬಳಿ ತಿಂಮು ಒಬ್ಬನೇ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಒಂದು ಮೋಟಾರ ಸೈಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟು ನಿಂತಿದೆ. ಅದರ ಬಳಿ ಓಡುತ್ತ ಬಂದವನೆ ತಿಂಮು ಹಾರನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಒಳಗಿನಿಂದ ಹೊಸಬ ಓಡಿಬಂದು...)

ಹೊಸಬ

(ಕಿರುನಗೆಯಿಂದ) ಎ ಸ, ಯಾ ಯಾ ಯಾರು ಸ್ನೇ.....

ತಿಂಮು

ನಾನು ಮಾಮಾ ತಿಂಮು. ನಿಂದೇನು ಮಾಮಾ ಈ ಮೋಟಾರಸೈಕಲ್ಲು

ಹೊಸಬ

ಹೌ ಹೌ ಹೌದು.

ತಿಂಮು

ಯಾರು ಕೊಡಿಸಿದರು ಮಾಮಾ ? ನನಗೆ ಈ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟು ಕೊಡು ಮಾಮಾ. ಮೂರು ಘಾಲಿ ಮೋಟಾರ ಸೈಕಲ್ಲು ಇರತ್ತವೇನು ಮಾಮಾ ? ನೀನು ಕೈಯಿಕಾಲು ನಾಲ್ಕೂ ಬಿಟ್ಟು ನಡಸ್ತಿದೇನು ಮಾಮಾ ? ಇದರ ಮ್ಯಾಲಿಂದ ನೀನು ಎಂದಾದರೂ ಬಿದ್ದಿದೇನು ಮಾಮಾ ? ಮೋಟಾರ ಸೈಕಲ್ಲು ಕಂಡರೆ ಆಕಳಿಗೆ ಯಾಕೆ ಮಾಮಾ ಅಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟು ? ಇದು ನೀರಾಗೆ ನಡೀತದೇನು ಮಾಮಾ ? ನಿನಗೆ ಎರಲಿಕ್ಕೆ ಬರ್ದದೇನು ಮಾಮಾ ?

ಹೊಸಬ

ಬ್ಬಬ್ಬಬ್ಬಬರತದೊ ತಿಂಮು. ಎರಿಬ್ಬಬ್ಬಬ್ಬಂದದ್ದಕ್ಕೇ ಇಇಇಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟು ನಿಂತಿತು ನೋನೋನೋಡು, ಈ ತೋತೋತೋಟದ ಮುಂದೆ. ಯಾರದೊ ತಿಂಮಾ, ಈ ತೋತೋತೋತೋತೋಟ ?

తింను

నమ్మ అప్పన అమ్మనదంతే మామా, ఈ త్వాట. అల్లా, నమ్మ అమ్మన అప్పనదంతే. నమ్మ అమ్మన మదువి ఆదమ్మాలి, నమ్మ అమ్మన అప్ప..అల్లా....నమ్మ అప్పన అమ్మా,....అల్లా అల్లా....నమ్మ అప్పన అమ్మ.....

పద్దమ్మ

(ఘ్రవేలిసి క్షోభదీంద) ఏ తింనూ !

తింను

(అనందదీంద) మామ బందానమ్మా, మామ.....

పద్దమ్మ

యావ మామనో, కండవరిగిల్ల మామ అంతిదేల్ల ?

తింను

మోటారస్కేకల్లమామ అమ్మా, ఇగో నోడు (హారన్న బారి కువను)

పద్దమ్మ

(నిమగ్నతాళ కినియల్లి) ననగూ గురుతే హత్తలిల్లిల్లి, అగలే ఏళు వరుష అతు మారాయళే అరవన్న నోడి.

హోసబ

(తప్పితసంత) నీ నీ నీవూ....తా తా తావూ....ఏనూ త్రిత్రిత్రిళకో బ్బారదు. నానూ మో మోటార స్కేకల్లొల్లొల్లొ....

పద్దమ్మ

(మేలుదళియల్లి) గుక్కోదు మదలగింత హేజ్జాగేదల్ల నిమగ్నల నిన గండగే ? ఎప్పు సోరిగ్కారే పాప !

నిమగ్న

(నాచక) ఇరలి హోగమ్మ సాకు, నీనంతూ....

పద్దమ్మ

అల్లీ మదుమ్మాగే ఎప్పు గుండుగుండు ఇద్దు గుండకల్లిన హాగే....

ನಿರ್ಮಲ

ಸಾಕು ಬಿಡಮ್ಮ. ನೀನಂತೂ, ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಪೈಗೆ ಯಾರೇನು ಮಾಡ್ತಾರೆ.

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ವ್ಯಸನ ಅಂಬೋದು ಭಾಳ ಕೆಟ್ಟದು ನೋಡು, ಯಾರಿಗಾದರು. ಸೊರಗಿ ಖಡ್ಗಿ ಆಗಿ ಖಂಡೇರಾಯ ಆಗ್ಯಾರೆ, ಪಾಪ !

ಹೊಸಬ

ಈ ಹಾ ಹಾ ಹಾಳು....ಮೋಟಾರ ಸೈಸೈಕಲ್ಲೂೂ.....

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಆತು ಬಿಡ್ತಿ, ಈ ಮೋಟಾರಸೈಕಲ್ಲ ಕತಿ ಈಗ ಬ್ಯಾಡ. ಆದ್ದಾತು, ನೀವೂನು ಬ್ಯಾರೆ ತಿಳಕೋಬ್ಯಾಡ್ತಿ.

ಹೊಸಬ

ತ್ತಿತ್ತಿಳಕೊಳ್ಳಕ್ಕೆ ಏನನದೆ... ಈ ಮೋಮೋಮೋಟಾರ ಸೆಕಲ್ಲಿಂದ....

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಅದೇ, ಅದೇ ನಾನಂಬೋದೂನು. ಈ ಮೋಟಾರ ಸೈಕಲ್ಲಿಂದಾನೆ....

ನಿರ್ಮಲ

(ತಾಯಿಯ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ) ಮನೀಗೆ ಬಾ ಅನ್ನಮ್ಮ ಅವರನ್ನ.

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಹೇಳ್ತೀನಿ ಹೇಳ್ತೀನಿ, ಎಷ್ಟು ಅವಸರಮ್ಮ ನಿನಗೆ ? ಆದ್ದು ಆತು, ಇಲ್ಲಿ ಅಡಿವ್ಯಾಗೆ ಇರೋದು ಸರಿ ಅಲ್ಲ....ಯಾಕಂದ್ರೆ....ಇದು ಸರಿ ಅಲ್ಲ....ಅದಕೆ.... ಮನೀಗೆ ಬರಿ....ಯಾಕಂದ್ರೆ....

ಹೊಸಬ

ಛಿ ಛಿ ! ನ್ನಾನ್ನಾನ್ನಾನು....

ತಿಮ್ಮ

ಬಾ ಮಾಮ, ಮನಿಗೆ ಹೋಗೋಣ.

నిర్మల

(తింమన కివెయిల్లి) బిడబ్బాడో తింను అవరన్న, మునిగే బర్రో తనక.

తింను

నడి మాను హోగోణ నమ్మ మనిగే.

హోసబ

అఅల్లో త్రింమా.....

తింను

అల్ల ఇల్ల పల్ల ఇల్ల. నడి మామా నమ్మ మనిగే. నమ్మ మున్నాగే రేడియో అదే మామా, అప్పందో.... అల్లా.... అమ్మందో. సంగీత కేళ వంతి నిన్న మృగే ఆదరి.

పద్దమ్మ

నమ్మ ముని అవరి బందు కరిబేకు అంత హౌదల్లో, నిమ్మ....

హోసబ

భే భే.... అల్లా.... న్నాన్నానూ....

పద్దమ్మ

ఇల్లి ఇర్రోదు ఒళ్ళేదల్ల. యాకంద్రే....

తింను

ఎల్ల ఎళేనిరుగాయి నిమ్మ పాలే ఆగ్గపే.

నిర్మల

ఏ తింను, ముచ్చో బాయ్.

పద్దమ్మ

అవందు ఏను బిడ్రి, అవను హాగే అవను. అవనె తలీనే ఇచ్చేత్త అదే. ఆద్దు ఆతు, అనాయస బందీరి... మున్నాగే దిపావళి హబ్బానూ మాడ్చివి....

హోసబ

అఅల్లా.... నాను.... మోటార స్కే స్కే స్కే స్కే కల్లూ....

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಇಲ್ಲಿ ವಳಗಿಡ್ಡಿ, ಕಟ್ಟೀಮ್ಯಾಲೆ. ಕಾರಿನಾಗೆ....

ತಿಮ್ಮ

ನೀನು ಕಾರಿನಾಗೆ ಹೋಗು ಮಾಮಾ, ನಾನೆಲ್ಲ ಮನಿಗೆ ತರಿಸಿ
ಮೋಟಾರ ಸೈಕಲ್ಲು ಏರಿಕೊಂಡು. ಇದಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗೂ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟು ಅದೆ.

ನಿರ್ಮಲ

ಸುಮ್ಮನೆ ಬಾ ತಿಮ್ಮಾ, ನಮ್ಮ ಜತೀಲಿ. ಕೈ ಕಾಲು ಮುರಕೊ ಬ್ಯಾಡ
ಹಬ್ಬದ ಮುಂದೆ.

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಪೂರ್ತಿ ಕತ್ತಲಾತು, ಹೋಗೋಣ ನಡೆವಿ ಮನಿಗೆ. ಹೊರಗೆ ಕಾರು
ನಿಂತಿದೆ.

ಹೊಸಬ

ನೀವು ಹೊಹೋಗ್ತಿ. ನ್ನಾನ್ನಾನು ತೀತೀತೀ ತಿಮ್ಮಾ....

ತಿಮ್ಮ

ಓಹೊ ! ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಮಾ ಮನಿ ಹಾದಿ.

ಪದ್ಮಮ್ಮ

(ಪದ್ಮಮ್ಮ ನಿರ್ಮಲಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮೆಲುಕುನಿಡುತ್ತಾ) ಇಲ್ಲಾ, ನೀವಿ
ಬ್ಬರೇ ಅಮ್ಮಾಲೆ ಬರೀರೇನಮ್ಮಾ, ನಾನು ಹೋಗ್ತೀನಿ ತಿಮ್ಮನ್ನ ಕರ
ಕೊಂಡು ?

ನಿರ್ಮಲ

(ನಾಚಿಕೆ) ಸಾಕು ಹೋಗಮ್ಮ, ನೀನಂತೂ. ನಾವು ಮನಿಗೆ ಹೋಗಿ
ಅಪ್ಪನ್ನ ಕಳಿಸೋಣ. ಅವರು, ತಿಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅನಕಾ.

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ತಿಮ್ಮಾ, ನೀನೂ ಇಲ್ಲಿ ಇರು ಅವರ ಜೊತೆಲಿ. ಈಗ ಅವರೇ—
ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪನೇ—ಬರತಾರೆ ಮೋಟಾರು ತೊಗೊಂಡು.

ಹೊಸಬ

ನಾ ನ್ನಾ ನ್ನಾನೂ....

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ಈಗ ಅವರೇ ಬರ್ತಾರೆ.

(ಪದ್ಮಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಲ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡುವರು)

ಹೊಸಬ

ನಿಮ್ಮ ಮಮಮ್ಮನಿ ಎಲ್ಲಿ....

ತಿಮ್ಮ

ನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಗುಡಿ ಅದೆ ನೋಡು ಮಾಮಾ, ಅದರ ಬಲಗಡೀನೆ ಅದೆ ನಮ್ಮ ಮನಿ.

ಹೊಸಬ

ನರಸಿಂ ದ್ವೇ ದೇವರು ಗುಗ್ಗುಗ್ಗುಡಿ ಎಲ್ಲೆ ?....

ತಿಮ್ಮ

ನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಗುಡಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನು ಮಾಮಾ ? ನಮ್ಮ ಮನಿ ಅದೆ ನೋಡು, ಅದರ ಎಡಗಡೀನೆ ಅದೆ ಮಾಮಾ, ನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಗುಡಿ.

ಹೊಸಬ

ಏವಏವಏನೋ ತ್ತಿತ್ತಿತ್ತಿ....

ತಿಮ್ಮ

ನಿನಗಿನ್ನೂ ತಿಳಿಲಿಲ್ಲೇನು ಮಾಮಾ ? ನರಸಿಂಹದೇವರು ಇದ್ದಾನೆ ನೋಡು, ಅದೇ ನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಗುಡಿ. ನಾವಿರೋದೆ ನಮ್ಮ ಮನಿ.

ಹೊಸಬ

ಭಾಳಾ ಶಾಶಾಶಾಣ್ಯಾ ಇದ್ದೀ ಬ್ಬಿಬ್ಬಿಡು. ಯಾರಾರು ಇದ್ದಾರೋ ನಿನಿ....

ತಿಮ್ಮ

ನಮ್ಮನ್ಯಾಗೇನು ಮಾಮಾ ? ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಮಾಮಾ. ನಾನು, ನಮ್ಮಮ್ಮ ನಮ್ಮಪ್ಪ, ನಮ್ಮಕ್ಕ....

ಹೊಸಬ

ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ಕಕ್ಕನ ಗಗಗ

ತಿಮ್ಮ

ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನೋಡೇ ಇಲ್ಲ ಮಾಮಾ ಅವರ್ದ.

(ಮೋಟಾರ ಹಾರನ್ನು ಕೇಳಿ ಬರುವದು)
ನೋಡು ಮಾಮಾ ಕಾರು ಬಂತೂ, ಹೋಗೋಣ ನವಿ.

ಡ್ರೈವರ

ಓ, ತಿಮ್ಮಾ ಮಾರಾಜ್

ತಿಮ್ಮಾ

ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಬರಲಿಲ್ಲೇನೋ ?

ಡ್ರೈವರ

ನಿಂದೂ ಅಪ್ಪ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಾಕೆ ಹೋಗೇತಂತೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಅಮ್ಮಾ ಹೇಳಿದರೂ ಆ ಸಾಮಿನ್ನು ತಗಂಡು ನೀನು ಜಲ್ದೀ....

ತಿಮ್ಮಾ

ಬಾ, ಮಾಮಾ.

(ಕಾರು ಹಾರನ್ನು ಸುತ್ತ ಭುರಿಸುವದು)

೩

(ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ. ಪ್ರತಾಪರಾಯರು ಮಾಮೂಲಾಗಿ ತಡವಾಗಿ ಬರುವ ಗಾಡಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತ ' ಇಲ್ಲಿ ಉಳಬಾರದು ' ಎಂಬ ಬೋರ್ಡಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ.)

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

(ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ಮನ್ಯಾಗೆ ಹೇಳಿ ಆದರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ನಾನು....ಹೌದು, ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಿತ್ತು ? ಒಬ್ಬಾ ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರೂ ತ್ವಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಲ್ಲ....ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ನೋಡಿದೆ. ಓಡಿಬಂದು ಬಿಟ್ಟೆ....ಇದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅನಬೇಕು ? ಏಳು ವರ್ಷದಿಂದ ಇಲ್ಲದ ಪುಣ್ಯ ಇವತ್ತು ಬಂತು ! ಯಾವ ದೇವರು ರಘುಪತಿರಾಯಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಬುದ್ಧಿ ಕೊಟ್ಟನೋ ಅಂತೀನಿ. ಏನು ಬರದಾನೆ ತಾರಿನಾಗೆ....ನನಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಆಗ್ಯದೆ, ಕ್ಷಮಿಸ್ತಿ. ರಾತ್ರಿ ಗಾಡೀಗೆ ಬರೀನಿ. ಇಷ್ಟೇ, ಮೂರೇ ಮಾತು ! ಏನಾರೆ ಆಗಲಿ, ನನ್ನ ಮಗಳ ಬಾಳಿವಿ ಸರಿ ಆತು ಸಾಕು.....ಈಗ ಹ್ಯಾಗಿದ್ದಾನೋ, ಆ ರಘುಪತಿ ರಾಯ ಅಂತೀನಿ. ಏಳುವರ್ಷ ಆತು ನಾ ನೋಡಿ. ಏನು ವಿಪರೀತ ಧಪ್ಪೆ ಆಗ್ಯಾನೋ, ಇಲ್ಲಾ ಸೊರಗಿ ಖಡ್ಡೀನೆ ಆಗ್ಯಾನೋ....ಹೌದು, ನನಗೆ ಆತನ ಗುರುತೇ ಹತ್ತದಿದ್ದೆ ?....ಮದಲು ಈ ಗಾಡಿ ಅಂತೂ ಬರಲಿ, ಇವತ್ತಿನೊಳಗೆ.

(ಗಾಡಿ ಬರುವದು. ಗಜಿಬಿಜಿ, ಗಲಾಟೆ, ಗೌಜು. ಜನರ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಓಡುತ್ತ ಬಂದು ರಘುಪತಿರಾಯನು ಪ್ರತಾಪರಾಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವನು.)

ಛೆ ಛೆ ! ಏಳ್ಳಿ ಏಳ್ಳಿ, ನೀವು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬಾರದು. ನೀವು ಎಷ್ಟೆಂದು ಆಚಾರ್ಯ, ರಾಯರು ಅಂತ ಕರದು ಕೊಂಡ್ರಾನು. ಛಂದಾಗಿದ್ದಾ ರೇನು ಸುಬ್ಬಣಾಚಾರ್ಯ, ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮ ?

ರಘುಪತಿರಾಯರು

ಅವರಿಗೇ ನಾನಾನಾಗೇದ ಧಾದಾಡಾಡಾಡಿ. ನ್ನಾನ್ನಾನ್ನಾನು ಬ್ಯಾಬ್ಯಾಡಿ....

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಮನೀಗೆ ಹೋಗೋಣ ನಡೆರಿ ಮದಲು. ನಿಮ್ಮ ತಾರೂ ಬಂತೂ, ಒಬ್ಬ ಗೆಲೆಯನ ಕಾರೂ ಸಿಕ್ಕು ಅನಾಯನ. ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಿರಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಅಂದ್ರೆ ಈಗ ನಿಜವಾದ ದೀಪಾವಳಿ ನಮ್ಮ ಮನ್ಯಾಗೆ.

(ಕಾರು ಹೊರಡುವದು. ರಾಯರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಎರಡೂ ಕಾರುಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವವು.)

ತಿಮ್ಮ

(ಕಾರಿನಲ್ಲಿಂದಲೇ) ಅಪ್ಪಾ, ಅಪ್ಪಾ, ಮೋಟಾರಸೈಕಲ್ಲ ಮಾಮು ಬಂದಾರವಾ.

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

(ಕಾರಿನಲ್ಲಿಂದಲೇ) ಇಲ್ಲಿ ನೋಡೋ ತಿಮ್ಮಾ, ಮಾಮು ಬಂದಾರೆ, ಮಾಮು. ಕರಿಯೊ ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮನ್ನ, ನಿರ್ಮಲಾನ್ನ. ಕದಲಾರತಿ ತರಲಿ ಲಗೂನ.

ತಿಮ್ಮ

ಅಮ್ಮಾ, ಏ ಅಮ್ಮಾ, ಏ ಅಕ್ಕಾ !

ಪದ್ಮಮ್ಮ

(ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ) ಬಂದೆ ಬಂದೆ. ಏ ನಿರ್ಮಲಾ, ಇನ್ನೂ ಏನು ಸಾರ ಸ್ತೀದಿ ಅಲ್ಲೆ ? ಮದಲು ಕದಲಾರತಿ ತೋಗೋ, ಏಳು ವರ್ಷದ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಂದಾರೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಳಿಯಾದೇವರು. ಹೂಂ....ತೋಗೊಂಡು ಬಾ.... (ಆಶ್ಚರ್ಯ !) ಐ, ಇದೇನು ! ಎರಡು ಬಂದಾವಲ್ಲ, ಮೋಟಾರುಗಳು ?

ಇವರು ಆಗಲೆ ಯಾವಾತನ್ನೊ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದಾರಲ್ಲ, ರೇಷನ್ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಮೂಲ ಆಗಿ ? ಲಕ್ಷಣಾಗಿ ಅಳಿಯ ಬಂದಾರೆ ಮನಿಗೆ, ಧೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬ ಅನಾ ಯಸ, ಮಂದಿನ್ನ ಯಾಕೆ ತರತಿದ್ದಾರು ಅಂತೀನಿ.

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

. ಇಲ್ಲಿ ಬಾರೆ ಇಲ್ಲಿ.ಕರಿ, ನಿರ್ಮಲಾನ್ನ.ಕರಕೊಂಡು ಬಂದೀನಿ ನೋಡು ಆಕಿ ಗಂಡನ್ನ. ಈಗ ರೈಲಿಗೆ ಬಂದು.

ಪದ್ಮಮ್ಮ

(ಚಕಿತಳಾಗಿ) ರೈಲಿಗೆ ಬಂದು ! ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ತ್ವಾಟದಿಂದ ಕರ ಕೊಂಡು ಬಂದವರು ಯಾರು ?

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ತ್ವಾಟದಿಂದ ! ತ್ವಾಟದಿಂದ ಯಾರನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದಿ ? ಅಯ್ಯೊ ನಿನ್ನ.....

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ಎನೋ ಅನಾಹುತ ಆಗಿತ್ತಲ್ಲ ಇದು ? ಈತನಾರೆ ಹೇಳಬೇಕೊ ಇಲ್ಲೊ ನಮಗೆ (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಎನ್ನೆವ್ವಾ !

ಹೊಸಬ

(ಎನೂ ತಿಳಿಯದೆ) ಎ ಎನ್ನೆಮ್ಮಾ ?

ಪದ್ಮಮ್ಮ

ನೀವು ನಮ್ಮ ಅಳಿಯ ಅಲ್ಲಂತಲ್ಲ ?

ಹೊಸಬ

ನಾನನ್ನಾನೆಲ್ಲಿ ಹೇಹೇಹೇಹೇಳ್ವೆ, ನಿಮ್ಮ ಅಂತ ?

ಪದ್ಮಮ್ಮ

(ಮಿತಿಮೀರಿದ ಕೋಪದಿಂದ) ಎ, ತಿಮ್ಮ ಅಂಬೋನೆ-

ತಿಮ್ಮ

ನಾನೆಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆನಮ್ಮಾ ಈ ಮಾಮಾ ನಿನ್ನ ಅಳಿಯ ಅಂತ ?

ಪ್ರತಾಪರಾಯರು

ಇರಲಿ ಇರಲಿ, ಮಂದ್ಯಾಗೆ ನಗಿಪಾಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊ ಬ್ಯಾಡ್ಲಿ. ರಘುವತಿ
ರಾಯರು ನಿಂತಾರೆ, ಮದಲು ಅವರಿಗೆ ಕದಲಾರತಿ ಮಾಡಮ್ಮ ನಿರ್ಮಲ.

ತಿಮ್ಮ

(ಹೊಸಬನನ್ನು ಕುರಿತು) ಮಾಮಾ.

ಹೊಸಬ

(ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಏನುನೋ, ತಿತ್ತಿತ್ತಿಮ್ಮಾ ?

ತಿಮ್ಮ

ಅಕ್ಕ ಆ ಮಾಮಗೆ ಕದಲಾರತಿ ಮಾಡ್ತಾಳೆ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಬದಲಾರತಿ
ಮಾಡಲೇನು ?

(ಎಲ್ಲವೂ ನಗೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಹೋಗುವದು)

ಯದ್ವಾ-ತದ್ವಾ

ಅರ್ಥಾತ್

ದೇವರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ

(ಸಂಗೀತ ಆಟಿಕಂ)

ಪಾತ್ರಗಳು

೧. ದೇವರು	ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದೇವರು
೨. ನಾರದ	ಸೈಕಲ್ ವರ್ಲ್ಡ್ ಸ್ ಟ್ಯೂರಿಸ್ಟ್
೩. ಯಮು	ಗಿರಾಕಿ ಇಲ್ಲದ ಯಮಲೋಕದ ಮಾಲಕ
೪. } ೫. } ೬. } ೭. }	ಯಮದೂತರು } ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರರಾಗಿದ್ದ ನಾಲ್ವರು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರ ಧರಿಸಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಯದ್ವಾನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.
೮. ಯದ್ವಾ	
೯. ತದ್ವಾ	

೧

(ಜೂಲೋಕ. ಯದ್ವಾಸ ಮುರುಕು ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಹರಕು ಚಪ್ಪರ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಸಹ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಊರೆಲ್ಲ ಅಲೆದು ಬೇಸತ್ತು ಯದ್ವಾಸ ಪ್ರವೇಶ.)

ಯದ್ವಾಸ

(ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ಯದ್ವಾಸ ಮಾತು-ಆಹಾ ಇದೇನು ? ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ ! ಎಡಗಡೆ ನೋಡಿ-ನನ್ನ ಗ್ರಹಿಣಿಯು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಬಹುದು ? ಇಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಿರಬಹುದು. (ತುಸು ಹೊತ್ತು ನಿಂತು) ಶತಪತ ಮಾಡಿ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ-ಏನು ಕಾರಣ, ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ? ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು ? ಏನು ಕಾರಣ?... ..

(ಕಾಲಪಿಯಾಸ ಸುರುಪಾಗುವದು)

ಏನು ಕಾರಣ ? (ಇನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ಕರೀ ಎರಡು--(ಹಾಸುವನು)

ಕಾಂಬೋಜಿ ರಾಗ, ಝಂಪೆ ತಾಳ

ಏನು ಕಾರಣ ನೀನು ಮಲಗಿದ್ದೊ ಹರಿಯೆ !

ಜಗದೇಶ ವಿಖ್ಯಾತ ಪಶ್ಚಿಮ ರಂಗ ಧ್ಯಾನಾ || ಪಲ್ಲ ||

ವಾಲಿ ಮೊದಲಾದ ದುರಾಂತ ದೈತ್ಯರಕೊಂದು

ಕಾಳಿಯ ಹಡೆ ತುಳಿದು ಮೈ ಅಲಸಿತೋ !

ಲೀಲೆಯಿಂದಲಿ ನಿರ್ವಾಣದಲಿ ನೀನಿಂದು

ಆ ಲಜ್ಜೆಗಾಗಿ ತಲೆಬಾಗಿ ಮಲಗಿದೆ ದೇವಾ ||

(ತದ್ವಾಸ ಪ್ರವೇಶ)

ಇದೇನು ತದ್ವಾಸ ? ಇಷ್ಟೇಕೆ ತಡವಾಯಿತು ?

ತದ್ವಾಸ

(ಗಂಟಿ ಹೊಡೆದಂತೆ) ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ-ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಪ್ರಿಯ ಯದ್ವಾಸ. ಕೊಂಚ ಲೇಟು ಆಯಿತು ಅಷ್ಟೆ.

ಯದ್ವಿ

ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ, ಅದೇನೂ ಕಾರಣವಿರಲೇ ಬೇಕು. ಪೇಳು ಪೇಳು, ಏಕೆ ತಡವಾಯಿತು ಪೇಳುವಂಥಾತ್ಮಳಾಗು ತದ್ವಿ. ಸನಿಯ ಬಂದು ಗಲ್ಲ ಪಿಡಿದು-ಪೇಳು, ಅದೇಕೆ ಇಷ್ಟು ತಡವಾಯಿತು ? ನಿಜವನ್ನೇ ಪೇಳು.

ತದ್ವಿ

ನಿಜವನ್ನೇ ಪೇಳಿಬಿಡಲಿ ಯದ್ವಿ ? ತಲೆ ಮುಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳುತ್ತ—ಬೇರಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯಾ, ಟೋಪನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ.....

ಯದ್ವಿ

ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯೆ, ಕ್ಷಮಿಸುವೆನು.

ತದ್ವಿ

ನಾನು ಬರಲು ತಡವಾದುದಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತೇನು ಯದ್ವಿ ? ಶಾಂತಿ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ನೀನು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಿಟ್ಟಾದರೆ ಹೇಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರಂತೆ ?

ಯದ್ವಿ

ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಎಂದರೇನು ? ಏನು, ಬಾಲಕರಂತೆ ಎಂದೆ ಅಲ್ಲವೆ ?

(ಪದ್ಯ, ಅಭಿನಯ ಸಹಿತ)

ಬಾಲಕನಾಗಿರೆ ಹಾಲನು ಕುಡಿಸುತ್ತ
ಪಾಲಿಸಿದವಳಾರ್ ನೀ ತಾಯೆ ।
ಲಾಲಿಸಿ ನುಡಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಮುತ್ತನು
ಪಾಲಿಸಿದವಳಾರ್ ನೀ ತಾಯೆ ॥
ಲೋಗದಿ ತಲೆ ಬಿಸಿಯಾಗಿರೆ ನಿದ್ರೆಯ
ನೀಗಿದವಳಾರ್ ನೀ ತಾಯೆ ।
ಆಡುತ್ತ ನಾನೂ ಬೀಳುತ್ತ ಓಡಲು
ಓಡಿ ಹಿಡಿದವಳಾರ್ ನೀ ತಾಯೆ ॥

ಅಕ್ಕರೆ ನಿನ್ನಯ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ
ಸಕ್ಕರೆಗಿಂತಲು ಸವಿ ತಾಯಿ !
ಲೆಕ್ಕಿಸಿ ಉಪಕಾರಕ್ಕುವಕಾರವ
ತಕ್ಕಂತೆಯೆ ಮಾಡುವೆ ತಾಯಿ ||

ತದ್ವಾ

(ಯದ್ವಾನ ಬಾಯಿಗೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು) ಸಾಕು ಯದ್ವಾ ಸಾಕು, ನನ್ನ ಗುಣ
ಗಾನ ಸಾಕು. ನೀನು ಹೋಗಿದ್ದ ಕೆಲಸವೇನಾಯಿತು, ಬೇಗನೆ ಅದನ್ನು
ಅರುಹು.

ಯದ್ವಾ

ಆಗುವದೇನು ಪ್ರಿಯೇ, ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ ಇದೆ. ಕಾಣ
ಬಾರದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡೆ, ಕೇಳಬಾರದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದೆ....

ತದ್ವಾ

(ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬಾಯಿಹಾಕಿ) ಅದಕ್ಕೇ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ, ಪ್ರಿಯಾ.
ಕಾಣಬಾರದವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಕೇಳಬಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋ
ಜನ ?

ಯದ್ವಾ

ಅಲ್ಲ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಿಯೇ. ನನ್ನ ಮಾತು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಮುಗಿಯುವ
ವರಿಗೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನಿರು. ಇಂದು ಶನಿವಾರವೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳಿ
ಕೊಂಡೆ. ಇಂದು ತರದಿದ್ದರೆ ಈ ವಾರದ ರೇಶನ್ ಹೋಗುವದೆಂದು ಹತ್ತು
ಬಾರಿ ಹೇಳಿದೆ. ಯಾರೂ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಲು
ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ. ಈ ಲಂಪಟವೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ನೋಡು, ತದ್ವಾ. ನಾನೊಬ್ಬನೇ
ಆಗಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಸುಖವಾಗಿ ಇದ್ದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ದ್ರಿಡ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯ
ಮಾಸ್ತರ ಕೆಲಸವೇಕೆ ಬೇಕಿತ್ತು? ದೇಶಭಕ್ತನಾಗಿಯಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಿದು
ಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೀನು ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಿಬಿಡಬಾರದೇ, ಪ್ರಾಣ
ಪ್ರಿಯೇ ?

ತದ್ವಾ

ದುಃಖದಿಂದ-ನೀನೇ ಹೀಗಂದರೆ ನಾನೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿ ಪ್ರಿಯತಮಾ ?
ನಿನ್ನ ಹೊರತು ನನಗೆ ಬೇರಿಲ್ಲ. ನೀನೇ ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವಲ್ಲವೇ ?

(ಹಾಡು) ಶಹಾಸರಾಗ-ಝಂಪತಾಳ

ತಂದೆ ತಾಯಿಯು ನೀನೆ । ಬಂಧು ಬಳಗವು ನೀನೆ
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ-ತಂದೆತಾಯಿಯು ನೀನೆ । ಬಂಧು ಬಳಗವು ನೀನೆ
ಎಂದೆದಿಗೂ ನಿನ್ನ । ಎಂದೆದಿಗೂ ನಿನ್ನ
ನಂಬಿದೆನೊ ಯದ್ವಯ್ಯಾ ॥
ಕಂಡು ಕಂಡು ನೀ ಎನ್ನಾ ಕೈಯಾ ಬಿಡುವರೇನೋ
ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆ ಯದ್ವಾ ॥

ಯದ್ವಾ

ದೂರ ಸರಿ ಮೋಹನಾಂಗಿ. ನೀನು ಮನೆಗೆ ನಡೆ. ಓಹೋ! ಇದೆ ಮನೆ
ಅಲ್ಲವೆ, ಮರೆತಿದ್ದೆ. ನಾನೇ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಹಾಗಾದರೆ.

ತದ್ವಾ

ಪ್ರಿಯಾ, ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡುವಿ ? ಮಾಸ್ತರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ
ನಿನ್ನನ್ನು ಲಗ್ನವಾದುದೇ ನನ್ನ ತಪ್ಪೇ ? ನಿನಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಪಗಾರ
ದೊರೆತರೆ ನನ್ನ ಮೇಲೇಕೆ ಕೋಪತೋರುತ್ತೀದಿ ? ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯಾ, ನಾನು
ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಕೈಯಿಂದಲೂ ಕರಿಣೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿಂದವಳಲ್ಲ.

ಯದ್ವಾ

ಅಹುದುಮದು. ಯಾರೂ ಕೈಯಿಂದ ಕರಿಣೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ,
ಬಾಯಿಂದ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಮನೋವಲ್ಲಭೇ, ನನ್ನನ್ನು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ
ಪೀಡಿಸಬೇಡ. ನನಗೆ ಈ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ....

ತದ್ವಾ

(ಅರ್ಧದಲ್ಲೆಯೇ) ಅದೇಕೆ ? ಮನಸ್ಸು ಏಕಿಲ್ಲ ?

(ಹಾಡು) ಬೇಹಾಗ್ ರಾಗ-ಆದಿತಾಳ

ಮನಶ್ಯಾಕಿಲ್ಲವೊ ಮಾರುತಿ ।
ನಿನ್ನ ಕನಸೀನೋಳಾ, ಮನಸೀನೋಳಾ
ನೆನೆಸೂವೆನಯ್ಯಾ ।
ಮನಶ್ಯಾಕಿಲ್ಲವೊ ಮಾರುತಿ ॥

ಯದ್ವಾ

ನೀನು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ, ಯಾವ ಹಾಡು ಹೇಳಿದರೂ, ನಾನಂತೂ ಮನೆಗೆ ಬರಲು ಸಿದ್ಧನಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗು, ನನ್ನ ಮೋಹದ ಗಿಳಿಯೇ.

ತದ್ವಾ

ಯದ್ವಾ, ಸದ್ಯಕ್ಕಂತೂ ಅದೇಕೋ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬಹಳ ಬದಲಿಸಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಎಲ್ಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳೂ ಪಗಾರ ದೊರೆಯಿ ಲೆಂದು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೋಣ ಬಾ.

ಯದ್ವಾ

ಆಗಲಿ, ಯತ್ನವಿಲ್ಲ.

(ಇಬ್ಬರೂ ಮುಂದೆಬಂದು ಕೈಜೋಡಿಸಿ ನಿಂತು ಹಾಡುವರು)

ಜಗದೀಶ ನೀನೆ ಕಾಯಬೇಕು ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲರಾ
ಹಗಲಿರಳು ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಳ್ವ ದೀನರಾ ||
ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೂ
ಮೊದ್ದು ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ನಾವು ಆಡಬಲ್ಲೆವೂ |
ತರುಳರನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡ ಕರುಣೆ ದೇವನೇ
ಪರಿಪರಿಂದ ಪೂಜೆಗೈವೆ ನಾನು ನಿನ್ನನೂ ||
ಜಗದೀಶ ನೀನೆ ಕಾಯಬೇಕು ಚಿಕ್ಕಬಾಲರಾ
ಹಗಲಿರಳು ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಳ್ವ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಾ ||

(ತದ್ವಾಳ ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ)

ತುಸು ಹೊತ್ತು ಯೋಚಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಿ-ಹಾ ದೇವಾ ! ನಮ್ಮ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಬಂದು ನೋಡು. ನಿನ್ನ ಆಗಿನ ಕಾಲಗಳಿಲ್ಲ ಈಗ. ತಾಟಕಿಯನ್ನು ನೀನು ಈಗ ಕೊಂದಿದ್ದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು ನಿನ್ನ ಆಟ ವೆಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಕುಬೇರನ ಹಣವೆಲ್ಲ ವಕೀಲನ ಕಾರಕೂನರ ಕಾಪೀ ಸ್ವಾಂಪಿಗೇ ಕರ್ಚಾಗಿ, ಜಾಮೀನ ಮೇಲೆ ಹೊರಬಂದಾಗ ವಕೀಲರ ತಿಗಣಿಯ ಗುಡಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿನ್ನ ಶಯನವಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ, ದೇವರ ದೇವ; ಶೇಷಶಯನನಾದ ನಿನಗೆ ತಿಗಣಿಯ ಭಯವೇನು ಎನ್ನುವಿಯೇನು ? ಸೆಕ್ಯನ್ ಮುನ್ನೂರ ಎರಡರ

ಕೆಳಗೆ ನಿನಗೆ ಮೂರುಬಾರಿ ಗಲಾ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು; ಪ್ರಹ್ಲಾದಸಿಂಗಲಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವಿ ಏನು? ಅಜನ್ಮಪರ್ಯಂತ ದ್ವೀಪಾಂತರ ವಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಟಪತ್ರ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ತೇಲಾಡುವ ನಿನಗೆ ದ್ವೀಪಾಂತರ ವಾಸದ ಭಯವೇನು ಎನ್ನುವಿ ಏನು? ಅಹುದು, ಅದೂ ನಿಜವೇ.

ಹೇ ದೇವಾ ! ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯು ಅಗಾಧವಾದುದು, ಅದ್ಭುತವಾದುದು. ನೃಸಿಂಹಾವತಾರದಲ್ಲಿ ನಪ್ತಸಮುದ್ರಗಳೊಳಗಿಂದ ಬಂದು ಶಬರಿಯ ಉತ್ಪನ್ನವಂ ತಿಂದು ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಧ್ರುವನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದೆಯಂತೆ, ಇದು ಸುಳ್ಳೇ. ಸೀತೆಯನ್ನು ಯಾದವರು ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ತಂಭವಂ ಸೀಳಿ ಬಂದು ಸುಧಾಮನಿಗೆ ಹಿಡಿ ಅವಲಕ್ಕಿಗೆ ಬರುವಷ್ಟು ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ಯಂತೆ. ನಮ್ಮ ಕೆರೆಗೆ ನೀರು ಬಂದರೆ ನಾನೂ ಒಂದು ಗೂಡಿ ನೆಲ್ಲನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಗಜೇಂದ್ರ ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸತಿ ಅನುಸೂಯಳ ಮೊರೆ ಕೇಳಿ, ಕೂರ್ಮಾ ವತಾರದಿಂದ ಬಂದು ಗಿಡದಮರೆಯಲಿ ನಿಂತು ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನನ್ನು ಕೊಂದು ಕಾಪಾಡಿದಿಯಂತೆ, ಇದು ಸುಳ್ಳೇ ? ಎಳೆಮೀಸೆ ಪಣೆಯಿಂದ ಚಿಗುರಿ ಚಿಗು ರದ ಮುನ್ನೆ ವೀರ ರಾವಣನ ಗೆಲ್ಪ ಪಾರ್ಥ ನೀನಂತೆ, ಇದೂ ಸುಳ್ಳೇ ? ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸುಳ್ಳೇ ಆದರೆ ನೀನಿರುವದೇ ಸುಳ್ಳು. ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ನೀನು ಇರುವಿ ದೇವಾ. ನಿನ್ನಾಣೆಯಾಗಿಯೂ ನೀನಿರುವಿ. ಆದರೆ ನೀನು ಅದಂತಹ ಹೇಡಿ ಆಗಿರುವಿಯಲ್ಲಾ, ದೇವಾ ? ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವಂ ಮಾಡಿದ ನಿನಗೆ ಇದು ಮಾತ್ರ ಹೇಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೋ ಸರ್ವಶಕ್ತಾ ? ನಾನೇನು ಲಂಚವಂ ಬೇಡು ತ್ತಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಹಳೆಯ ಭಕ್ತರು ವರಗಳಂ ಕೇಳಿದಂತೆ, ನಾನು ಬೇಡುವದು ನನ್ನ ದುಡಿತಕ್ಕೆ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಆರು ತಿಂಗಳ ಪಗಾರ ಮಾತ್ರ. ಹಿರಣ್ಯಕಶ್ಯಪು ವಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಚಂಡಾಮರ್ಧರಿಗೆ ಪಗಾರವು ಹೀಗೆ ಉದ್ದರಿ ಬೀಳು ತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಈಗೇಕೆ ಹೀಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು ದೇವವರೇಣ್ಯ ? ನಮ್ಮ ಬೋರ್ಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಮಾಸ್ತರರ ಪಗಾರವು ಪ್ರತಿಂಗಳೂ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲಾರೆಯಾ, ದೇವಾ. ಮಾಡಲಾರಿ ಮಾಡಲಾರಿ. ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಆಟವು ಸಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಏಕೆ, ಏಕೆ ? ನೀನು ಬೋರ್ಡಿನ ಮೆಂಬರನಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಓಟುಗಳಿಲ್ಲ. ದೇವಾ, ಧಿಕ್ಕಾರ ಧಿಕ್ಕಾರ ! ನಿನ್ನ ಕಿಂತಲೂ ನಮ್ಮೂರ ಮೆಂಬರು ದಾಣೀ ಕೊಟ್ಟವು ಮೇಲು-ಪಡದೆಯು ಬೀಳವದು.

(ತೆರೆ ಬೀಳುವದು)

೨

(ಹಾಳು ಬಿದ್ದ ದೇವಲೋಕ. ಒರಿದ್ರಬಡಿದ ದೇವನು ತನ್ನ ಅರ್ಧ ಬಿದ್ದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆಗೆ ಕೈ ಕೊಟ್ಟು ಕುಳಿತು ಚಿಂತಾಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಪ್ತಾಂಟು ಶರಟುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೊಲಸಾಗಿವೆ. ಹಳೆಯ ಟೈಯೊಂದು ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುತ್ತಿದೆ. ಬಂಣ ಮಾಡಿದ ಕಿರೀಟವು ತಲೆಯನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸಿದೆ. ಫಡದೆ ಗಡಗಡನೆ ಮೇಲೆ ಹೋದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದಾಪದ್ಮಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಬರುವನು.)

(ಹಾಡು) ಮೋಹನರಾಗ-ಝಂಪೆ ತಾಳ

ಕಲಿಯುಗದ ಮಹಿಮೆಯು ಕಾಣಬಂತೀಗಾ
ಕಾಯಿಲೆ ಒಗೆದೊಗೆದು ಕೊಲ್ಲುವರು ಎನ್ನಾ ।
ಕಲಿಯುಗದ ಮಹಿಮೆಯು ಕಾಣಬಂತೀಗಾ ॥
ಹಣವಂತರಾದವರು ಬಣಗಳನೆ ಕಟ್ಟಿದರು
ಕಣಜಗಳ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಕುಬೇರನವರೂ ।
ಅನ್ನವಿಲ್ಲದವರೆಲ್ಲ ಎನ್ನ ಬೆನ್ನಹತ್ತಿಹರು
ಎನೆಗೈಯಲಿ ನಾನು ಕುಬೇರನಾಟಾ ॥
ಕಲಿಯುಗದ ಮಹಿಮೆಯು ಕಾಣಬಂತೀಗಾ ॥
ಕಾಯಿಲೆ ಒಗೆದೊಗೆದು ಕೊಲ್ಲುವರು ಎನ್ನಾ ।

ಆತ್ಮ-ಹಿಂದೆ ನಡೆದಷ್ಟು ಕಾಲ ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವದು ಸುಳ್ಳುಮಾತು. ಇಡೀ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಆ ವಂಚಕನಾದ ಕಾಂಚಾನದ ಕುಬೇರನ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರಕಾಶ-ಕುಬೇರಾ ! ಪಾಪಿ, ದ್ರೋಹಿ ! ಕಡೆಗೂ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ನನಗೇ ಇರಲು ಎಡೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದೆಯಾ ? ಇರಲಿ ಇರಲಿ. ಕುಬೇರನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದವರು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಸಹ ನೋಡುವದಿಲ್ಲ. ಬಡ ಹೇಡಿಗಳು, ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತಗೂರಿನ ಮುದುಕರು, ಗಂಡ ಸತ್ತು ಅಳುವವರು, ತೊನ್ನು ಕ್ಷಯ ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು ಮುಂತಾದ ರೋಗಗಳುಳ್ಳವರು, ನಪಾಸಾಗುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಕುರುಡರು, ಕುಂಟರು ನನಗೆ ಗಂಟು ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭೂಲೋಕದವರಂತೂ ನನ್ನನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವನೆಂದು ತಿಳಿದಂತಿದೆ; ಅದಕ್ಕೇ

ಬರೀ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನೇ ತರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಂತೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಲಂಚಖೋರನೆಂದು ಎಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರಾಣೆಯ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಏನೆಲ್ಲವನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾರೆ ? ' ನನ್ನ ಏಳನೆ ಕೂಸಿನ ಕಿವಿ ಸೋರುವದ್ದು ನಿಲ್ಲಿಸು ' ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಕುಟುಂಬವಾಗಿ ಧ್ವಜ ಹಾಕಿರುವ ನನ್ನ ಭಾವಮೈದುನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಊರಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದು ನವುಕರಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡು ', ' ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಈ ಬಾರಿ ಎಮ್ಮೆಲೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿರುವ ನನ್ನ ಎಬಡ ಗಂಡನಿಗೆ ತಲೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಡು ', ' ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ತಿಂಗಳೊಂದೆ ಹೆತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತಿ ಗಂಡಾಗಲಿ ', ' ಬಿನ್ನಿ ಮಿಲ್ಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಅಂಗಡಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡು ', ' ನನ್ನ ಪತಿದೇವನು ವಿಮೆಯ ಹಣವನ್ನು ಬೇಗನೇ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ತರಿಸಿಕೊಡು ', ' ನಾವು ಗೋಡಾವು ನಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಹಿಡಿದು ತುಂಬಿಟ್ಟಿರುವ ನೆಲಗಡಲೆಯ ಬೆಲೆಯು ಬೇಗನೆ ಬಹಳ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡು ', ' ನಾನು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಾರ್ಶ್ವಿಯ ಬಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತೇನೆಯೋ ಅದೇ ಪಾರ್ಶ್ವಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಂದುಕೊಡು; ಆಮೇಲೆ ಚುನಾವಣೆಯೇ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊ' ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವರಗಳನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಎಂದೋ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ಎರಡು ಕೈಗಳಿರುವ ಕಾರಣ ನನಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳುಳ್ಳ ಪಶುಗಳು ನನಗೆ ಎಂಟು ಕಾಲುಗಳೂ ಎರಡು ಬಾಲಗಳೂ ಇವೆ ಎಂದು ಅಪವ್ರಚಾರಮಾಡಹತ್ತಿವೆ.

ಬೇಡ, ಬೇಡ, ಈ ಅವಮಾನ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಬೇಡ. ಇಂತಹ ನೀಚ ಜನರ ದೇವರಾಗಿರುವದ ಕಿಂತಲೂ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿಯ ನೀಚನಾದ ಕುಬೇರನಾಗಿರುವದೇ ಮೇಲು. ಭೂಲೋಕದ ಒಬ್ಬ ಮಹಾತ್ಮನಂತೂ— ಅವನಾರೋ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರನಂತೆ— ನನ್ನನ್ನು ಅಕಳಾ ಸಕಳಾ ಬೈದು ಬಿಟ್ಟು. ಅವನಂದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಅವಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಇರಬಾರದು. ಹೋಗಿಬಿಡಬೇಕು. ಕುಬೇರಾ, ನೀನೇ ಇರು. ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಆತ್ಮಹತ್ಯವೊಂದೇ ನನಗಿರುವ ಉಪಾಯ. ಇಗೋ ಸತ್ತೆ.

(ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಟ್ಟಿ ಗಂಟನ್ನು ಜಗ್ಗಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ)

(ಹಾಡು) ರಾಗ ಸಿಂಧುಭೈರವಿ-ಆದಿತಾಳ

ಈಸಬೇಕೂ ಇದ್ದು ಜಯಿಸ ಬೇಕೂ

ಹೇಸಿಕೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಆಸೆ ಲೇಸು ಇಡಧಾಂಗೆ ।

ಈಸಬೇಕೂ ಇದ್ದು ಜಯಿಸ ಬೇಕೂ.

ತಾನು ರಸ ಜಲದಂತೆ ಪ್ರೇಮವಿಟ್ಟು ಭವದೊಳು

ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮನೆನುತ ಪಾಡಿ ಕಾಮಿತ ಕೈಕೊಂಬರೆಲ್ಲ ।

ಈಸಬೇಕೂ ಇದ್ದು ಜಯಿಸ ಬೇಕೂ

ಹಾ ಕುಬೇರಾ, ಕುಬೇರಾ ! ಕಡೆಗೆ ನೀನೇ ನನಗೆ ಮೃತ್ಯುವಾದೆಯಾ!

(ಧುವೈಂದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು, ಸೊಟ್ಟಾಗಿದ್ದ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಸಾಯುವನು.)

(ತಕರಾರುಮಾಡಿ ಬಹು ಹೊತ್ತಿನನಂತರ ತೆರೆ ಬೀಳುವದು.)

೩

(ಯಮಲೋಕ. ಖಾಕಿ ಚಡ್ಡಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಯಮಧರ್ಮನು ತನ್ನ ಕುರ್ಚಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ' ಡ್ಯಾಗರ್ ಕಟ್ ' ಮೀಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತ ಮುಂದಿರುವ ಇಂಗ್ಲೀಷ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಠಿಂದ ಓದುತ್ತಿರುವನು. ದಿಕ್ಕಿ ಗೊಬ್ಬರು ಅಸ್ತಿಪಂಜರಗಳಂತಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಬರೀ ಮೈಯ ಭಟರು ನಿಲ್ಲಲು ಸಹ ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಂಬಗಳಿಗೆ ಆತು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ತೆರೆ ಮೇಲೇರಿ ಅರ್ಧಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲುವದು.

ಯಮ

ಎಲೈ ದೂತಶಿಖಾಮಣಿಗಳೇ ! (ಅರ್ಧ ಜೋತು ಬಿದ್ದಿರುವ ಪರದೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ) ಇದೇನು ಅವಶಕುನ ? ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಹೀಗಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು ? ಈ ಮಧ್ಯೆ ಅದೇಕೋ ನನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಗಿರಾಕಿಗಳೇ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರುವಾಗಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ದಂಡನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ದೂತರು ಸಹ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಇಲ್ಲಿಯಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸುಖವಾಗಿರುವರೆಂದು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಓಹೋ, ನಾರದಮುನಿಗಳ ಆಗಮನವಾದಂತಾಯಿತು.

(ಎಡಗಡೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವನು. ಸೈಕಲ್ಲು ಏರಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಂಪು ಹಿಡಿದ ನಾರದರು ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು.)

ನಾರದ

(ಹಾಡು) ರಾಗ ಮಾಂಡ್—ಏಕತಾಳ
ಅರೆರೇ ಯನ್ನಯ ಸಮಾನರಾರೈ ಧರಣಿಯೊಳಾರಿಹರು
ಸುರಪತಿಯಂತೆ ಸುಖದಿಂ ಬಾಳುತೆ ಸೈಕಲ್ಲೇರ್ತಿಹೆನು

ಯಮ

(ಕೊಂಚ ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ) ಓಹೋ, ಇತ್ತಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿರೇನು ?

ನಾರದ

(ಜೈಸಿಕಲ್ಲಿಸಿಂಜ ಇಳಿದು) ಎಲೈ, ಯಮಧರ್ಮಾ ! ನನಗೆ ವಂದಿಸು.

ಯಮ

ಮುನಿಪುಂಗವಾ, ಇಗೋ ವಂದಿಸುವೆನು. ಈ ಬಾಲಕನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಬೇಕು, ಮಹಾಸಂಚಾರಿ.

ನಾರದ

(ಕಂಞು ಮುಚ್ಚಿ, ಕೈಚಾಚಿ) ದೀರ್ಘ ಸುಮಂಗಲೀಭವ.

(ಯಮದೂತರು ಖೊಳ್ಳೆಂದು ನಗುವರು.)

ಯಮ

ಇದೇನು ಮೌನೇಂದ್ರಾ, ಇಂದ್ರಲೋಕದಿಂದ ಬಂದಿರೇನು ? ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವದು ನಾನು—ಯಮಧರ್ಮ. ಇಂದ್ರಲೋಕದ ಭೋಗ ಕನ್ನಿಕೆಯಲ್ಲ, ಮುನಿಮಾರ್ತಾಂಡಾ.

ನಾರದ

ಛೇ ಛೇ, ನಾರಾಯಣ ನಾರಾಯಣ. ನಿನ್ನನ್ನು ಏನೆಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಲಿ ನಾರದಾ....ಅಲ್ಲ ಅಲ್ಲ....ಯಮರಾಯಾ ? ಕಾಮನ್‌ಸೆನ್ಸ್ ಕ್ರಾಸ್ ವರ್ಡ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಜಯಶೀಲನಾಗು.

ಯಮ

(ಹಿಂದಿರುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ ಕುರ್ಚಿಯ ಕಡೆ ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿ) ಗುರುದೇವಾ ! ಈ ನನ್ನ ನವರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸ ಬೇಕು.

(ದೂತನು ಸೈಕಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ವಾಂಡ ಹಾಕಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವನು. ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಪಂಪು ಸಮೇತ ನಾರದರು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವರು.)

ನಾರದಾಚಾರ್ಯರೇ ! ತಾವು ಸದಾ ಸೈಕಲ್ಲ ಸವಾರಿ ಸಂಚಾರಿಗಳು. ನಿಮಗೆ (ಕೆಳಗೆ ಕೈತೋರಿ) ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ (ಮೇಲೆ ಕೈತೋರಿ) ಪಾತಾಳ ಲೋಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿರುತಿರುಗಿ ಬಹಳ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಏನಾದರೂ ಸೋಡಾ ಅಥವಾ ಲಿಮನ್ ತರಿಸಲೇ. ತಾವು ಜಿಂಜರನ್ನಂತೂ ಎಂದೂ ಕುಡಿಯುವದಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಉಳಿದಿರುವ ಶಕ್ತಿಯೆಂದರೆ ಜೀರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೊಂದೇ.

ನಾರದ

ನನಗೆ ಈ ಸೈಕಲ್ಲಸವಾರಿಯಿಂದ ದಣುವೆಂದರೇನು, ಯಮರಾಯಾ ? ಇಷ್ಟು ತಿರುಗಿದರೂ ನಾನೆಂದೂ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ಸಹ ಬೆಮರಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮೈಯು ಸದಾ ಬೆಮರಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಚ್ಛವಿರುವದರಿಂದಲೆ ನನಗೆ ನಾರದಮುನಿ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಬಂದಿದೆ. (ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ) ಈ ಮುನಿಯು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಾರುವದಿಲ್ಲ ತಿಳಿಯಿತೇ ? ಆದರೂ ಪರವಾ ಇಲ್ಲ, ಒಂದು ಡ್ರಿಂಕು ತರಿಸು.

ಯಮ

(ದೂತರನ್ನು ಕುರಿತು) ಯಾರಲ್ಲಿ ?

೧ನೆ ದೂತ

ಮಹಾಪ್ರಭೂ ಏನಪ್ಪಣೆ ?

ಯಮ

ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಟಾಂಗಾದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಎರಡು ಡ್ರಿಂಕುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ.

೧ನೆ ದೂತ

ಮಹಾಪ್ರಸಾದ (ಮಾಯವಾಗುವನು)

೨ನೆ ದೂತ

ಪ್ರಭೂ, ನಾನೂ ಹೋಗಿ ಡ್ರಿಂಕು ಒಡೆಯುವ ಒಂದು ಓಪನರ್ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಯಮ

(ಕೋಪದಿಂದ) ಏನೂ ಬೇಡ, ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದಿರು - ಗುಲಾಮನಾ. ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂಟಿಗಾಲಿನ ಮೇಲೆಯೇ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. (ನಾರದರನ್ನು ಕುರಿತು) ಯಮರಾಜಾ....ಅಲ್ಲ ಅಲ್ಲ....ಮುನೀಂದ್ರಾ, ತಾವು ದಿವಾಚರರು ಮತ್ತು ನಿಶಾಚರರು. ತಾವು ಅರಿಯದ ವಿಷಯವೇ ಇಲ್ಲ, ಲೋಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಏನು ವಿರೇಷ ನಾರದರೇ ? ಅದೇಕೆ ನನ್ನ ದೂತರು ಭೂಲೋಕವೆಂದಕೂಡಲೆ ಆನಂದವಿಂದ ಓಡುತ್ತಾರೆ.

ನಾರದ

ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ ಯಮಧರ್ಮ ? ಭೂಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಯದ್ವಾ-ತದ್ವಾ ಆಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಆ ಕುಬೇರನಂತೂ....

ಯಮ

(ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬಾಯಿಹಾಕಿ) ಹಾ, ಏನೆಂದಿರಿ, ಆ ನೀಚ ಕುಬೇರನೇ?

ನಾರದ

ಅಹುದು ಯಮರಾಜಾ, ಆ ಕುಬೇರನ ಹಾವಳಿಯು ಹೇಳತೀರದಾಗಿದೆ. ಅವನ ಕತ್ತಿಗೆ ಎದುರೇ ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ. ರಾಮ ರಾಮಾ ! ಅವನ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಮತ್ತು ಅವನ ಕೃಪೆಗಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಒಂದೆರಡಲ್ಲ, ನೂರಾರಲ್ಲ ಯಮರಾಜಾ. ಸಹಸ್ರಾರು ಪಾಪಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಅವನಿಗಾಗಿ. ಅವನ ದಯೆಗಳಿಸಲು ಜನರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಬಕರಾನಂತಹ ಬಡವರನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಹುಚ್ಚಿಗಿಟ್ಟಿದೆ ಯಮರಾಯಾ. ದುಡಿಯುವವನೇ ದಡ್ಡ, ಮಾತನಾಡುವವನೇ ದೊಡ್ಡ. ಹತ್ತಿಯ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವನಿಗೆ ಮೈಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಡು ಮಲಗುವ ಮಹಾವೀರರ ಬಾಗಿಲ ಕಿಟಕಿಗಳಿಗೆ ಪರದೆ ಇವೆ. ಜಾತಿಯ ಉಪಯೋಗವೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ, ನೀತಿಯ ಉಪಯೋಗವೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ.

ಯಮ

ಅನ್ಯಾಯ ಅನ್ಯಾಯ !

ನಾರದ

ಇನ್ನು ಕೇಳು, ಯಮರಾಜಾ. ಕುಬೇರನಿಂದ ಆಗದ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ. ಅವನ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಆಟವೇ ಸಾಗದೆಂದು ಬೃಹಸ್ಪತಿ ವಿದುರರು ಅಳುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ.

ಯಮ

ಇದೇನು ಅನ್ಯಾಯ, ಮುನಿವರ್ಯಾ ? ವಿದುರ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳಿಗುಂ ಈ ಗತಿಯೆ ?

ನಾರದ

ಕುಬೇರನ ಸಲುವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ವಿದುರ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳನ್ನು ಎಂದೋ ಎರಡಾಣೆಗೆ ಮಾರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಯಮ

ಇಂತಹ ನೀಚರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ? ಭೂಲೋಕವೆಂದರೆ ನೆನಪಾಯಿತು. (ದೂತನ ಕಡೆ ನೋಡಿ) ಇದೇನು, ತ್ರಿಂಕುತರಲು ಹೋದ ವನು ಇಷ್ಟು ಸಮಯವಾದರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ.

೨ನೆ ದೂತ

(ಆ ಬದಿ ಈ ಬದಿ ನೋಡಿ) ಅಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವನು ಪ್ರಭೂ. ಐ! ನಡದೇ ಬರುತ್ತಿರುವನು.....ಬರಿಗೈಯಿಂದಲೆ ಬರುತ್ತಿರುವನು ಮಹಾಪ್ರಭೂ.

ಯಮ

ನನಗಾಗಲಿ ಗೊತ್ತು. ಬರೀ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಹೇಡಿಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇಕೆ ಮುನಿವರ್ಯಾ, ನನ್ನ ದೂತರೆಲ್ಲ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ?

ನಾರದ

ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ, ಇನ್ನೇಕೆ. ಆ ಕುಬೇರನ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಮೆರೆಯಲಿಕ್ಕೆ.

೧ನೆ ದೂತ

(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಯಮಧರ್ಮ ಮಹಾರಾಜ್ಯೇ ಜೈ.

ಯಮ

ನಿನ್ನ ಜೈಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿತು. ತ್ರಿಂಕು ಏಕೋ ತರಲಿಲ್ಲ ?

೧ನೆ ದೂತ

ಪ್ರಭೂ, ನನ್ನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಎಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಿ ಮಹಾಪ್ರಭೂ !
(ದಣುವಾರಿಸಿಗೊಳ್ಳುತ್ತ) ಸೋಡಾ ಕಂಪೆನಿಯ ಎಲ್ಲ ಡ್ರಿಂಕುಗಳನ್ನೂ—
ಅದಾವ ಗಾಡರೋ ಮತ್ತು ಅದಾವ ರಾಯರೋ ಎಂದರು ಪ್ರಭೂ— ಅವರೇ
ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರಂತೆ. ಎಷ್ಟಾದರೂ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು
ಎರಡೇ ಎರಡು ಕೊಡೋ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ ಬುದ್ಧಿ ಅಂಗಡಿಯವನನ್ನು,
ದೇವರಾಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟು. ಬರೀ ನಡೆದೇ ಹೋಗಿ ನಡೆದು ಬಂದೆ
ಪ್ರಭೂ, ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳು ನೋಯುತ್ತಿವೆ.

ಯಮ

ಅದೇಕೋ, ಟಾಂಗಾದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ?

೧ನೆ ದೂತ

ಎಲ್ಲಿವೆ ದೇವರೂ ಟಾಂಗಾಗಳೂ ? ಅವನ್ನು ಸಹ ಆ ಗಾಡರು
ರಾಯರುಗಳೇ ಗುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರಂತೆ. ಆ ಸಿಟಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಬಂದ
ಮೇಲೆ ಟಾಂಗಾದವರಿಗೆ ಬೀಡಿ ಸಹ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದೇಕೊ ಒಮ್ಮೆಲೆ
ಅವರಿಗೂ ಗಿರಾಕಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಯಮ

(ನಾರದನನ್ನು ಕೂರಿತು)

ಇದೇನು ವಿಪರೀತ ಮುನಿಗಳೇ, ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ?

ನಾರದ

(ಟಿಷ್ನನೆ ಕುಚ್ಯಾಸನದಿಂದ ಜಿಗಿದು) ಹಾ, ಮರೆತಿದ್ದೆ ಯಮರಾಜಾ.
ನಾನು ಈ ತಕ್ಷಣವೇ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಚುನಾ
ವಣೆ. ನೀನಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡುವಿ, ಉಗುರು ಕಡಿಯುತ್ತ.
ಇಲ್ಲಿಗೆ ಭೂಲೋಕದಿಂದಲಂತೂ ಯಾರೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಮತವನ್ನು ಹಾಕುವ
ವರೆಗೂ ಆ ಹುರಿಯಾಳುಗಳು ಅವರನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಉಳಿಸಿಗೊಳ್ಳು
ತ್ತಾರೆ; ಪೆನ್ಸಿಲಿಯನ್ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನಂತೂ ಹೋಗಲೇ
ಬೇಕು, ಯಮರಾಯಾ. ನಾನಿಲ್ಲದ ಚುನಾವಣೆ ಚುನಾವಣೆಯೇ. ಇಗೋ
ನಾಂ ಹೋಗುವೆ. (ಸೈಕಲ್ಲ ಬಳಿ ಬರುವನು)

ಯಮ

ಪೋಗುವಿರಾ, ಪೋಗುವಿರಾ ?

(ಹಾಡು) ರಾಗ ಶಹಾಸ-ತಿಪಟಿತಾಳ
ಪೋಗ ಬ್ಯಾಡವೋ ನಿಗಮಾನುತ ಮಧುತೆಗೆ
ಪೋಗದಿರೆಲೋ ಹರಿಯೇ ||
ಪೋದರೆ ನೀ ಪುನಗಾಗಮವೆಂದಿಗೋ
ಹ್ಯಾಗೆ ಜೀವಿಪೆನೊ ನಾಗಮರ್ಧನ ಕೃಷ್ಣಾ ||

ನಾರದ

(ಹಿಂದಿಸಿಂದ ಸೈಕಲ್ಲನ್ನು ಏರಿ ಕುಂಟುತ್ತ)
(ಹಾಡು)

ನಾ ಪೋಗೀ ಬರ್ಪೆ ನಾರಿಯರೆ
ನಾ ಪೋಗೀ ಬರ್ಪೆ ನಾರಿಯರೆ
ನಾ ಪೋಗೀ ಬರ್ಪೆ ನಾರಿಯರೆ
ಬಾಗೂವೆ ಶಿರವನಾ ।

(ನಾರದನ ನಿಷ್ಕೃಮಣ. ಯಮನು ಪಡದೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವನು.
ಅದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಬೀಳುವದು.)

೪

(ಯಮಲೋಕದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲಲ್ಲಿ. ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದಾ ಪದ್ಮ ಧಾರಿಯಾದ
ದೇವರನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಯಮದೂತರು ಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಲೆಗೆ ಹುಡುಗರನ್ನು ತಂದಂತೆ
ದರದರ ಎಳೆದು ತರುತ್ತಿರುವರು.)

ದೇವರು

(ದುಃಖಿಸಿ ಅಳುತ್ತ ಹಾಡುವನು)

ಕಾಮಿಸಿ ಬಂದೆನು ನಾನೂ ಮೋಹಿಸಿ ಬಂದೆನು ನಾನೂ

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾಮಿಸಿ ಬಂದೆನು ನಾನೂ ಮೋಹಿಸಿ ಬಂದೆನು ನಾನೂ

(ಕುಚ್ಚಾಸನದಲ್ಲೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಯಮನ ಮುಂದೆ ತಂದು
ನಿಲ್ಲಿಸುವರು.)

೩ನೆ ಮತ್ತು ೪ನೆ ದೂತರು

ಯಮಧರ್ಮ ಮಹಾಜ್ಞೆ ಜೈ.

ಯಮು

(ಕುಪಿತನಾಗಿ) ಇಲ್ಲಿಯೂ ಏಕೋ ಆ ಹಾಳು ಹಿಂದಿ ? ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ, ಜಯವಾಗಲಿ ಎಂದು ಬೋಗಳಿದರೆ ಆಗದೇ ?

೩ನೆ ಮತ್ತು ೪ನೆ ದೂತರು

ಯಮಧರ್ಮ ಮಹಾರಾಜ್ಯೇ— ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜಯವಾಗಲಿ.

ಯಮು

(ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಿಡಿಪಿಡಿ ಮಾಡುತ್ತ) ನಿಮ್ಮ ಶ್ರಾದ್ಧ ! ಹೂ, ಹೋಗಲಿ. ಸೇವಕಾ, ಮಹದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಸದ್ವು ಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು ?

೩ನೆ ದೂತ

ಮಹಾಪ್ರಭೂ, ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸತ್ತ ನೀಚನೊಬ್ಬನನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಯಮು

ಅವನನ್ನು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಒಳಗೆ ಬಿಡು. ಓಹೋ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿರುವನೇನು. ಎಲೈ, ದೂತಾವಶೇಷಗಳೇ ! ಆ ಸೋಮಾರಿ ಶಿರೋ ಮಣಿಗಳಾದ ಚಿತ್ರಗುಪ್ತರನ್ನು ಬರಮಾಡಿರಿ.

೪ನೆ ದೂತ

ಮಹಾಪ್ರಭೂ, ಆ ಕಾರಕೂನರಿಬ್ಬರೂ ತುಟ್ಟಿಭತ್ತೆಯ ಆಸೆಗಾಗಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋದರು. ಅವರಾರೂ ಇಲ್ಲ.

ಯಮು

ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಯಿತು, ಎಲ್ಲವೂ ಯದ್ವಾ ತದ್ವಾ ಆದಂತಿದೆ. ಇರಲಿ, ಈ ಪಾಪಿಯ ಕತೆ ಏನಂತೆ ?

೩ನೆ ದೂತ

ಪ್ರಭೂ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆದಿಂದ ಸತ್ತ ಇವನಿಗೆ ದೇವರ ದೆವ್ವವು ಬಡಿದು ಕೊಂಡಂತಿದೆ. ಇವನೊಬ್ಬ ಯಾವುದೋ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ದೇವರ ಪಾಠ್ಯ ಮಾಡಿದವನಿರಬೇಕು. ಆದಕಾರಣ ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ದೇವರೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಈ ನರಾಧಮನಿಗೆ. ಇಲ್ಲವೆ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ ಠಕ್ಕು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇವನನ್ನು ತಾವೇ ವಿಚಾರಿಸಿರಿ.

ಯಮ

(ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ದರ್ಶನದಿಂದ) ಎಲೈ ಭೂಲೋಕದ ನರ ಮನುಷ್ಯನೇ ! ನಿನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವೇನು ? ಅತ್ಯಹತ್ಯವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ ನೀನಾರು ?

ದೇವರು

ನಾನು ದೇವರು.

ಯಮ

ಅಹುದೋ, ನಿನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳಿದ್ದು. ನೀನು ಯಾರೋ ?

ದೇವರು

ಆಗಲೆ ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ, ನಾನು ಶಂಖ-ಚಕ್ರ-ಗದಾ-ಪದ್ಮಧಾರಿಯಾದ ದೇವರು.

ಯಮ

(ಲೇವಡಿಯ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಏನು ? ನೀನು ಸಿದ್ಧಕಲ್ಪಮಕರಧ್ವಜನೇ (ಗಂಭೀರವಾಗಿ) ನನ್ನನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಲಾರಿ, ತಿಳಿಯಿತೇ ? ನಿಜವನ ಬೇಗನೆ ಬೊಗಳುಂಧಾತ್ತನಾಗು.

ದೇವರು

(ದುಃಖದಿಂದ) ಇನ್ನೇನು ಬೊಗಳಲಿ ಯಮೂ, ದೇವರಾಣೆಯಾದ ನಾನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದೇವರು. ನನಗೆ ಬಂದ ದುರ್ದೈವಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲೇ ನನಗೇ ನಾಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಎಂತೆಂತಹ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳೂ ರಾಕ್ಷಸರೂ ಆದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ಬಲಿ, ವ್ಯಾಸ, ಹನುಮ, ವಿಭೀಷಣರನ್ನು ಕೊಂ ಪರಾಕ್ರಮಿ ನಾನು. ಆದರೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕುಬೇರನ ಕುಲದವರನ್ನು ಏನೂ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ನೀ ಕುಬೇರನ ಅತಿ ಆಕ್ರಮಣಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಜೀವವೇ ಹೇಸಿ ಎನಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಯಮೂ, ಒಬ್ಬ ಮಹರಾಯ—ಕನ್ನ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರನಂತೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅದೇ ಪುರಾಣವನ್ನು ಕಲಿಸಿದನೆ ಏನೋ—ನನ್ನನ್ನು ಪಾರಾಣಿಕವಾಗಿ ಬೈದು ಬೈದು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಹೀಯಾಳಿದನು ಗೊತ್ತೇ ? ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬೈಯುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಈ ಮ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಯಾವ ಗಟಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಹಾಗೆ ಬೈಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನನ

ಇನ್ನಾವ ಅವನು ಗಬೇಕು ಹೇಳು ಯಮೂ. ಆ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ, ಪಾಪ ! ಆರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಪಗಾರವೇ ಬಂದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಅವನ ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳೂ ಪಗಾರ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವಂತೆ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದಾಗುವದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಅದೇನೂ ನಿಜ, ನಾನೇನು ಆ ಬೋರ್ಡಿನ ಮೆಂಬರ ಅಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೇಳಬೇಕು. (ಅಳುತ್ತ) ಆ ಚಾಂಡಾಲ ಶಾಲಾಮಾಸ್ತರು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಅಂದ ಯಮೂ. ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಸತ್ತಮೇಲೂ ಮರೆಯಲಾರೆ.

ಯಮು

(ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದು ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸುತ್ತ)
ಏನಂದ ದೇವೂ, ಏನಂದ ?

ದೇವರು

(ದುಃಖವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ) ಅನ್ನಬಾರದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಅಂದುಬಿಟ್ಟು ಯಮೂ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದ ಆ ಅನ್ನಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಮಾಸ್ತರ. ನನ್ನಕ್ಕಿಂತಲೂ....ಬೇಡ ಬಿಡು ಯಮೂ, ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಆಡಿಸುತ್ತಿ ?

ಯಮು

(ರಮಿ ಸುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಇರಲಿ ಹೇಳು ದೇವೂ, ಅವನು ಅಂದದ್ದಾದರೂ ಏನು. ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಇತರರು ಏನು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನೂ ನಾವು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

ದೇವರು

(ದೊಡ್ಡದನಿ ತೆಗೆದು ಅಳುತ್ತ) ನಿನ್ನಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಮ್ಮೂರ ಮೇಂಬರಾದ ದಾಣಿ ಕೊಟ್ಟವ್ವ ಮೇಲೂ ಎಂದುಬಿಟ್ಟು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಯಮೂ, ನಾನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸತ್ತು ಬಿಟ್ಟೆ.

ಯಮು

(ದೇವರನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು) ಏನು ದೇವರ ಲೀಲೆ, ಅಲ್ಲಾ....ಯಾರ ಲೀಲೆ ಎನ್ನಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ನಿನಗೇ ಈ ಗತಿಯಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮಂತಹ ಅಸ್ಮದಾದಿಗಳ ಪಾಡೇನು ದೇವೂ. ನೀನೇನೂ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ ಪುರುಷ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾರಾದಿ. ನನ್ನ ಗತಿ ಏನು ? ನಾನೂ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ

ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಬೇರಿನ್ನಾವ ಯಮನು ಬರುವನೋ ಬಲ್ಲವರಾರು ? ಯಾವ ಯಮನು ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಏನು ಇದೆ ಇಲ್ಲಿ ? ಅಲ್ಲದೆ ನಾನಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ? ಚಿತ್ರಗುಪ್ತರಂತೂ ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಧಾಂಡಿಗ ದೂತರಂತೂ ಯಾವಾಗಲೋ ಪರಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲ ದೇವೂ, ಪಾಪ ! ವಿದುರ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾನಂತೆ.

ದೇವರು

(ಅಳುನ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ವಿದುರ ಯಮೂ, ಭೂಲೋಕದವರು ಅವನನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಯಮ

ಅಳಬೇಡ ದೇವೂ, ಅಳಬೇಡ. ದೇವರು ಕಾಯುವನು..ಅಲ್ಲ..ಯಾರು ಕಾಯುವರೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ..ಅಲ್ಲ..ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಯಿತು ಬಿಡು ದೇವೂ, ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಿಬಿಡೋಣ ಬಾ.

ದೇವರು

ಅಹುದು ಯಮೂ, ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಾಯ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಹೇಳು; ಭೂಲೋಕದವರ ಕೈಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಗದಂತೆ ಹೋಗ ಬೇಕು ನೋಡು.

ಯಮ

ಬೇರೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಗೆ ? ಆ ವಿದುರನ ನೀತಿಯನ್ನೂ ನನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನೂ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಡಿಕ್ಸನರಿ-ನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿ ಹಾಯಾಗಿ ಕುಳಿತು ಬಿಡು. ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಭೂಲೋಕವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಚಪಲ ನಾದಾಗ ಯಾರಾದರೂ ಮೂರ್ಖರ ಮೈಮೇಲೆ ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಬಂದು ನಾಲ್ಕು ಸುಳ್ಳನ್ನಾಡಿ ಓಡಿ ಹೋಗು.

ದೇವರು

ಅಹುದು, ಯಮೂ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಾಯ.ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ(ಕೈಲಿಡ್ಡ ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದಾ ಪದ್ಮಗಳನ್ನು ತೋರಿ) ಇವು ಬೇರೆ ಇವೆಯಲ್ಲ. ಇವನ್ನೇನು ಮಾಡಲಿ.

ಯಮು

ಎಲೈ ದೂತರೇ ! ಇಂದಿನಿಂದ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಯಮಲೋಕವಿಲ್ಲ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಜನತಾಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಅವರ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಂಡು ಅವರಿಗೇ ಬಾಧೆ ಕೊಡುತ್ತ ದುಡಿಯದೆ ದುಂಡಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳಿರಿ.

ನಾಲ್ಕು ದೂತರು

(ಅನಂದದಿಂದ) ಮಹದಾಜ್ಞೆ ಪ್ರಭೂ.

ದೇವರು

(ಶಂಖಚಕ್ರ ಗದಾ ಪದ್ಮಗಳನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಎಸೆದು) ಇವನ್ನೂ ನಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ.

(ದೂತರು ಒಂದೊಂದನ್ನು ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದು ಸಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವರು)

೧ನೆ ದೂತ

ಪ್ರಭೂ ಈ ಚಕ್ರವನ್ನು ಏನು ಮಾಡಲಿ ?

ಯಮು

ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಗೂ ಎಲ್ಲವು ಯದ್ವಾ-ತದ್ವಾ ಆಗಿದೆ. ಆ ಚಕ್ರವನ್ನು ದುಡಿಯುವ ಬಡಸಾಯಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕಿಬಿಡು.

೨ನೆ ದೂತ

ಈ ಶಂಖವನ್ನು ಪ್ರಭೂ.

ಯಮು

ಅದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇನೋ ? ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಚಕ್ರವು ಬಿದ್ದಮೇಲೆ ಕೈಗೆ ಶಂಖವನ್ನೂ ತಾವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

೩ನೆ ದೂತ

ಈ ಪದ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಭೂ ?

ಯಮು

ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಕೊಡು. ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತ ಕೂಡಲಿ.

೪ನೆ ದೂತ

ಯಮದೇವಾ, ಈ ಗದೆಯನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

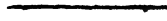
ಯಮ

ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮುರಿದು ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಿಂಮನಂತಹ ತಲೆತಿರುಕ ರಿಗೆ ಕೊಡು. ಅದರಿಂದ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಿ. (ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು) ಬಾ, ದೇವೂ ನಾವಿನ್ನು ಮಾಯವಾಗೋಣ.

(ಇಬ್ಬರೂ ಹೋಗುವರು)

ನಾಲ್ಕುದೂತರು

ಬೊಲೋ ಕುಬೇರ ಮಹಾರಾಜ್ಞೇ ಜೈ.

ನಗಬೇಕು

ನಕ್ಕು

ನಗಬೇಕು

ತಿಳಿನಗುವಿನಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಬೇಕು

ಹಾಗಾದರೆ ಇವನ್ನು ಓದಿರಿ

ಬೀಜಿಯವರ

ತಿಮ್ಮನ ತಲೆ	೨—೪—೦
ಹುಚ್ಚು-ಹುರುಳು	೧—೪—೦
ದಾಸಕೂಟ	೧-೧೨—೦
ರೇಡಿಯೊ ನಾಟಕಗಳು	೧—೪—೦
ಮಾತ್ರಗಳು	೦-೧೨---೦
ಬಡವರಿಗಾಗಿ			
ತಿಮ್ಮನ ತಲೆ	೧—೪—೦

ಕಸ್ತೂರಿಯವರ

ಚಿತ್ರ-ನಿಚಿತ್ರ	೧--೪—೦
---------------	------	------	--------

ತಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲಾ
ಬಳ್ಳಾರಿ

